Balaton-felvidéki
vadgazdálkodási tájegység
(513)

A vadgazdálkodási tájegység tervének elkészítéséhez felhasznált vadgazdálkodási alapadatok, az azokat bemutató grafikonok és térképek, valamint azok szöveges értékelése egységes szerkezetben.

Vadgazdálkodási tájegységi terv tartalomjegyzék

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

- A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása
- A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői
- A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

- A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- Az őz állománya, hasznosítása és minősége
- A muflon állománya, hasznosítása és minősége
- A vaddisznó állománya és hasznosítása
- A mezei nyúl állománya és hasznosítása
- A fácán állománya és hasznosítása
- A hasznos apróvad hasznosítása
- Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

3.1. Nagyvadgazdálkodás

- A gímszarvas gazdálkodás alapvonalai
- A dámszarvas gazdálkodás alapvonalai
- Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A muflongazdálkodás alapvonalai
- A vaddisznó gazdálkodás alapvonalai

3.2. Apróvadgazdálkodás

- A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
- A fácángazdálkodás alapvonalai
- A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
- A ragadozó-gazdálkodás alapvonalai

4. Mellékletek

- A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe
- A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke
- A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján
- A különleges rendeltetésű vadászterületek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között
- A vadaskertek vadgazdálkodási tájegységek közötti megoszlása
- A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei
- Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

	VGTE kódszáma:	**513**
	VGTE neve:	**Balaton-felvidéki**

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása

A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység Veszprém megyében helyezkedik el. Területének mintegy 92%-a vadgazdálkodásra alkalmas. A vadgazdálkodási tájegység területének 38.8%-át borítják szántó és gyepterületek, az erdő aránya 21.0%, míg a terület 23.3%-a vízfelület. Tipikus nagyvadas vadgazdálkodási tájegység a Dunántúli-középhegységre (Bakony) jellemző ökológiai adottságokkal és nagyvadállománnyal. A szántó területe viszonylag kicsi, helyette azonban jelentős a szőlők aránya.

A vadgazdálkodási tájegység megyék közötti megoszlása:

- Veszprém: **126,370 ha** (100.0%)

A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői

A művelési ágak megoszlása a Corine Landcover adatbázis alapján (ha)

erdő	szántó	rét	szőlő	nádas	tó	alkalmatlan	összesen
26,592	33,122	15,875	9,342	2,213	29,507	9,718	126,370
21.0%	26.2%	12.6%	7.4%	1.8%	23.3%	7.7%	100.0%

A dunántúli nagyvadas tájegységekre jellemzően, az apróvad már évtizedekkel ezelőtt elvesztette jelentőségét. Az ökológiai adottságok behatárolják a szarvasfélék állományainak minőségét. A nagyvadállományok kezelése tekintetében az állományok csökkentése és alacsonyabb szinten való stabilizálása a legsürgetőbb kérdés.

A vadgazdálkodási tájegységben elhelyezkedő erdőterület nagyságát és fafajok szerinti megoszlását a csatolt táblázat sorolja fel és a térkép szemlélteti.

A vadgazdálkodási tájegységben térített mezőgazdasági és erdei kár alakulása a megelőző időszakban (1998-2014)

A vadgazdálkodási tájegység leírása	
	• A térített mezőgazdasági vadkár nagysága a vadgazdálkodási tájegységben a tájegységi rangsort tekintve átlag feletti. Az 1998-2014 közötti időszakban a folyóértéken tekintett károk időközi ingadozással növekedtek, 2-4 millió Ft-ról 20.5-23 millió Ft-ra. • A térített erdei károk nagysága a rangsor alapján szintén átlag feletti és 2010-es kiugró értékkel (3.6 millió Ft) növekvő trendet mutat (0.1-0.5 millió Ft → 0.5-1 millió Ft).
	A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése
	A vadgazdálkodási tájegység Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI) közötti megoszlása: • Balaton-felvidéki NPI: **126,357 ha** (100.0%) • Duna-Ipoly NPI: **11 ha** (0.0%) A vadgazdálkodási tájegység nemzeti parki igazgatóságok közötti megoszlását és a vadgazdálkodási tájegységben található Natura 2000 területeket a csatolt táblázatok sorolják fel és térképek mutatják.
	A vadgazdálkodási tájegységben található Ramsari vizes élőhelyek területe és a tájegység részesedése az adott élőhelyből: • Balaton Ramsari Terület: **29,875 ha** (50.2%)

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

513 - Balaton-felvidéki tájegység

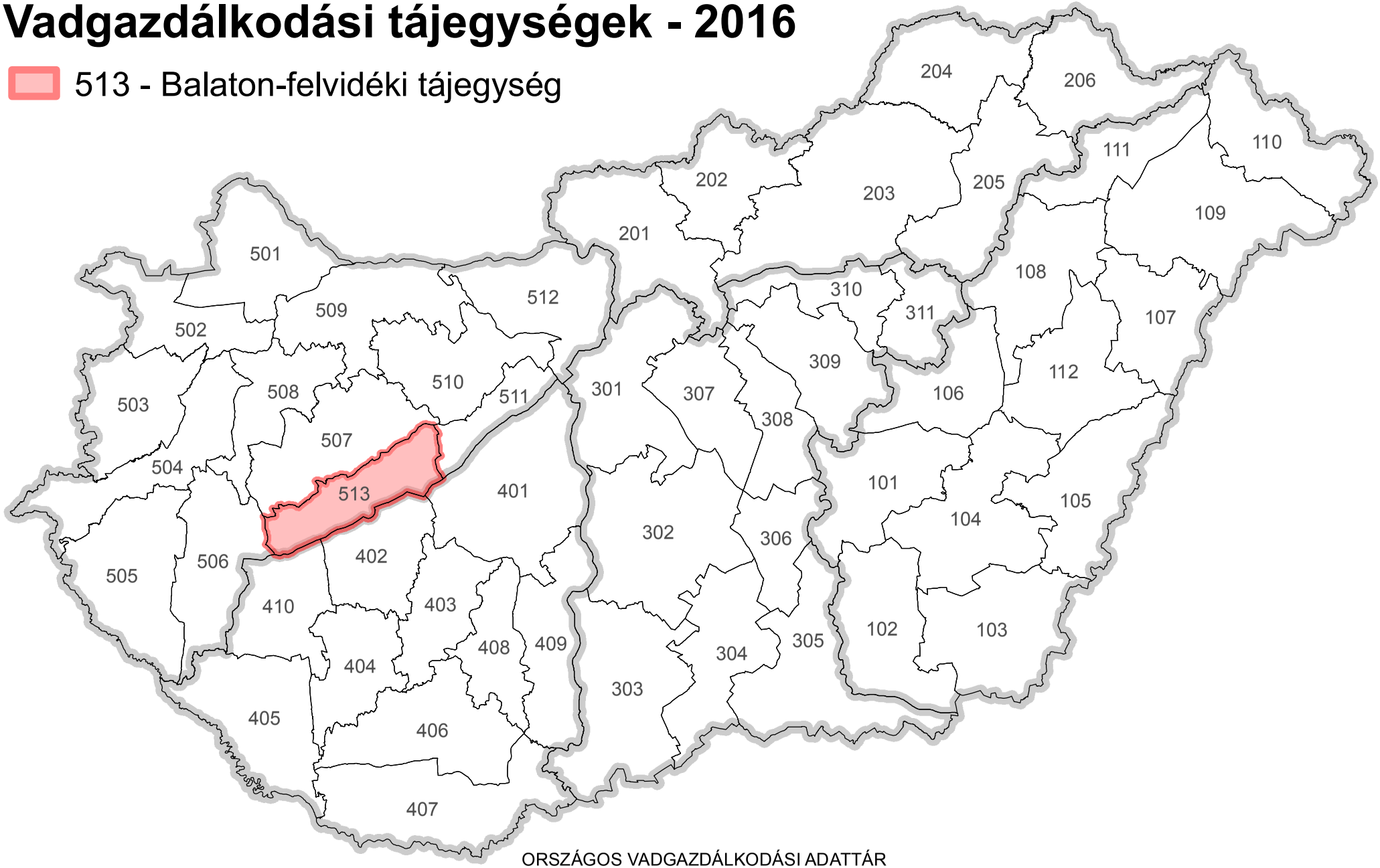

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.05.12.

Az 513. számú vadgazdálkodási tájegység felszínborítása

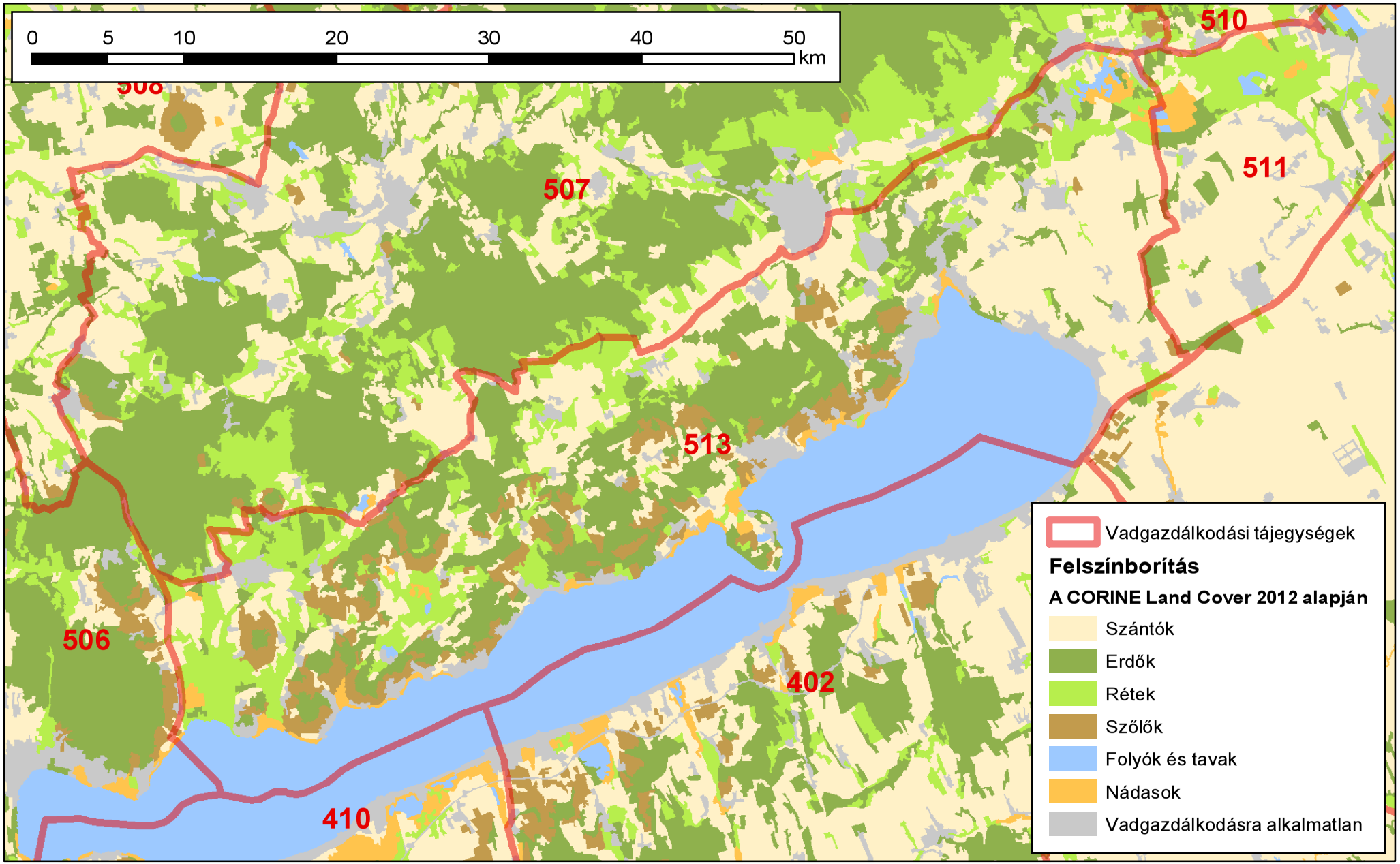

Készült: 2016.06.09.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Az erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának alapelvei

V. 6. Fenntartható vadgazdálkodás[1]

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás harmonizálásának problémái évszázados múltra tekintenek vissza. A problémák zömét a magas vadlétszámból következő vadkár és annak kezelése okozza. Alapvető célja a két rokon ágazatnak a gazdaságos működés. Ehhez elengedhetetlen a fenntartható erdő- és vadgazdálkodás harmonizációja, melyet komoly szakmai viták öveznek, azonban a tudatos, olykor kapcsolt gazdálkodási modell körültekintő, átgondolt munkával kidolgozható. Az elmúlt 60 év európai és a magyar statisztikai adatait vizsgálva kapcsolatot lehet felfedezni az erdőterület és a nagyvadállomány növekedése között. A nagyvadállomány 1960 óta, - mintegy évtizedes késéssel - erőteljes növekedéssel reagált itthon és külföldön egyaránt az erdőterület folyamatos növekedésére. Természetesen a nagyvadlétszám növekedésében más tényezők is közrejátszanak, mint a mezőgazdasági élőhely szerkezeti átalakulása.
A vad az erdei életközösség elvitathatatlan része. Az erdei életközösség védelme érdekében ugyanakkor az élőhely tűréshatárán túli vadsűrűséget szabályozni szükséges.. Az élőhely forráskészletét meghaladó sűrűségű nagyvadállomány káros hatása elleni fellépés elsősorban a vadászati szakterület feladata, amit a vadászati igazgatásnak, a gazdasági szereplőknek és a vadászati érdekképviseletnek közösen kell megalapozni.

V. 6.1. Általános célok

1. A nagyvadlétszám nemkívánatos további növekedésének megállítása, illetve a létszám csökkentése valamennyi nagyvadfajunk esetében elérendő cél, a vadállomány genetikai változatosságának és élőhelyének megóvása mellett. A hazai nagyvadállomány csökkentése a nőivarú egyedek fokozott állományhasznosítása útján vezethet a megoldáshoz, azaz a környezetével egyensúlyi helyzetben lévő nagyvad egyedsűrűség eléréséhez. Ebben a feladatban az ország erdőterületének felén, mintegy 1 millió hektár erdőterületen gazdálkodó állami erdőgazdasági társaságok lehetnek a kezdeményezők, ahol a szakmai hozzáértés és szakszemélyzet rendelkezésre áll.

2. Az erdőművelési és vadkár megelőzési gyakorlat (pl. az erdőfelújítást védő kerítések alkalmazása és időben történő lebontása) felülvizsgálata szükséges.

V. 6.2. Stratégiai célok

Az állománykezelési probléma fokozottan jelentkezik. Stratégiai célként fogalmazható meg a hazai nagyvadállomány hasznosításnak további fokozása.
A nagyvad állomány európai szinten tapasztalható dinamikus szaporodása Magyaror-

1 FM EVF 2016. **Nemzeti erdőstratégia 2016-2030**. Földművelésügyi Minisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály, Budapest (36-38. oldal)

szágon is jelentős problémákat okoz. Ennek megoldásához egy olyan mechanizmusra lenne szükség, amely a vadállomány erdőkre és más természeti területekre gyakorolt hatását előre meghatározott keretek között lenne képes tartani. A nagyvad állomány létszámának csökkentése rövidtávon növelheti a vadgazdálkodási ágazat bevételeit és hozzáadott értékét, emellett pedig rövid és hosszú távon is növelné az erdőgazdálkodás hozzáadott érétkét a vadkárok és a vadkár elleni védekezésre fordított költségek csökkenésén keresztül.

V. 6.3. Javaslatok a stratégiai célok megvalósításához

a) Az új vadgazdálkodási törvény más aspektusba helyezi a vadkár kezelését, éppen ezért megjelennek a jogszabályban olyan új elemek, amelyek rögzítik a vadkár problémák kezelését a megelőzéstől a kifizetésig. A törvény hatályba léptetését követően ki kell dolgozni a vadkár kezelésének és becslésének protokollját, mely egységes szemszögből közelíti meg a kérdést. Figyelembe véve a folyamatos erdőborítottsági gyakorlatot és a 2050-ig terjedő erdőtelepítési programot is, teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a nagyvad további térhódítása várható, mivel újabb források (élőhely, táplálék) jelennek meg számára még az alacsonyabb erdősültségűalföldi megyékben is. Ez újabb konfliktushelyzetet teremthet az erdei vadkárok területén, mivel bizonyos vadfajok (pl. szarvas) plasztikusan alkalmazkodik a környezete táplálékkínálatához.

b) Az állományhasznosítási terveknél a pontos módszertan az európai összehasonlításban is alapos Erdővédelmi Mérő- és Megfigyelő Rendszeren belül kaphatna helyet az átfogó, mintapontokon alapuló erdővédelmi hálózathoz kapcsolódva, melynél az évente végzett felvételekkel értékelik az erdő állapotát, illetve annak változását, felhívva a figyelmet az esetlegesen kedvezőtlen tendenciákra.

c) Az állományhasznosítás jelen mértékét feltétlen növelni kell, annak érdekében, hogy a későbbi konfliktusok kezelhetővé váljanak. Ha szükséges hatósági eszközökkel kell a nagyobb állományhasznosítást a vadászatra jogosultaktól kikényszeríteni és annak megvalósulását ellenőrizni. Ennek megoldására tesz az utóbbi tíz évben kísérletet a nagyvad lelövési kvóták megyei vadászati hatósági megállapítása, amelynek eredményeképpen az országos nagyvadállomány hasznosítás 15 év alatt megduplázódott, 150 ezerről 300 ezer fölé emelkedett.

d) Ösztönözni kell a hazai vadhúsfogyasztást és támogatni kell a belföldi vadhús értékesítést. A megnövelt vadhús kereslet pozitív ösztönző hatással lehet a vadgazdákra állományaik hasznosítása terén. A folyamatos vadhús kereslet a lőtt-vad kínálat növelését ösztönzi.

e) Elő kell segíteni a hazai vadállomány genetikai állományának és élőhelyének megóvását.

513 vadgazdálkodási tájegység fafaj és korosztály szerinti viszonyai

Fafaj név	Korsztályok															Összes
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141-	
Kocsányos tölgy	1.2	5.9	25.2	46.4	22.0	40.3	40.2	19.0	10.8	3.3	12.4	14.5	1.4	1.3	0.1	**244.0**
Kocsánytalan tölgy	7.1	38.3	32.8	77.3	76.6	100.5	63.3	270.2	248.5	205.5	103.4	28.0	16.1	4.8	5.8	**1,278.2**
Molyhos tölgy	4.9	33.1	35.1	39.7	41.3	82.5	121.7	405.7	529.4	506.6	251.7	72.5	23.0	24.5	17.8	**2,189.3**
Vörös tölgy		0.4	1.3	2.4	3.3	6.6	0.6		0.3							**14.9**
Olasz tölgy																**0.0**
Csertölgy	84.4	835.4	454.3	656.7	638.6	551.7	519.5	1403.9	1692.0	1130.4	504.8	204.4	66.0	47.3	70.4	**8,859.7**
Bükk	1.2	59.5	52.4	39.5	36.2	31.9	32.7	49.9	107.2	33.8	28.6	22.6	17.6	6.8	2.5	**522.4**
Gyertyán	0.8	20.5	68.8	165.0	65.2	55.8	86.4	112.7	132.4	55.3	19.5	15.3	1.5	0.7	0.3	**800.1**
Akác	119.1	166.3	414.4	232.0	270.8	222.2	110.5	15.7	0.4	0.4	0.2					**1,552.0**
Hegyi juhar	3.6	11.7	14.0	5.6	10.6	14.8	3.0	0.1	0.2		0.0			0.3		**63.9**
Korai juhar	0.4	2.3	4.6	3.4	8.7	24.2	5.9	0.5	2.7	0.8		0.9				**54.4**
Mezei juhar	3.1	53.5	43.2	82.9	52.9	57.7	46.9	41.4	34.3	38.5	36.3	12.0	4.5	3.6	0.1	**510.9**
Zöld juhar	0.0	8.7	4.5	4.3	5.3	1.0	0.8									**24.6**
Ezüst juhar			0.1	0.7	1.2											**2.0**
Mezei szil	1.4	4.9	15.6	24.4	17.1	27.5	8.5	0.7	0.6	0.4	1.6					**102.6**
Vénic szil				0.1		0.1										**0.2**
Turkesztáni szil			0.5													**0.5**
Magas kőris	11.4	28.6	105.6	33.5	18.6	29.9	12.4	10.6	3.8	7.5			0.4		0.1	**262.4**
Magyar kőris		0.3	1.5	0.2		2.2	0.9	8.6		0.7						**14.3**
Amerikai (vörös) kőris		1.7	5.4	2.5	2.0	0.2										**11.8**
Virágos kőris	10.4	131.0	155.1	272.3	224.5	223.0	179.9	271.1	190.9	155.7	80.5	22.8	3.0			**1,920.3**
Fekete dió	0.9	1.2	7.2													**9.3**
Közönséges dió	0.1	0.9	2.1	0.9	0.7	1.8	0.0	0.1								**6.7**
Madárcseresznye	0.6	1.0	0.3	0.4	0.1	0.1	1.0	0.2	2.0	0.4						**6.0**
Sajmeggy		0.2	2.1	1.3	1.2	2.2	0.5	1.4		1.9	0.3	1.4				**12.3**
Kései meggy			0.1			0.1										**0.2**
Vadalma		1.0														**1.0**
Vadkörte	0.8	1.9	6.7	1.4	0.8	0.2	0.2	0.2	0.6	0.1		0.8				**13.7**
Fehér eperfa				0.6			0.5									**1.2**
Barkócaberkenye	0.2	8.6	0.4	0.1	1.6	1.5	0.1			0.0						**12.6**
Szelídgesztenye				3.1	3.8											**6.9**
Nyugati ostorfa	0.2	0.8	1.5	2.2	0.8	4.6	3.7			0.4						**13.9**
Lepényfa		0.1			0.6											**0.7**
Japán akác						0.8										**0.8**
Ezüstfa	0.3	0.4	0.6	0.3	1.9	0.0										**3.4**
Fel nem sorolt egyéb kemény lombos fafaj					2.8	0.0			0.4							**3.2**
Korai nyár			4.3	0.3	2.7	0.9	0.0									**8.3**
Kései nyár		0.2			0.5	2.5										**3.2**
Óriás nyár			8.5	15.4	14.8	1.6										**40.3**
Olasz nyár		0.8	4.6	3.3	9.3											**17.9**
Francia nyár			0.9													**0.9**
Pannónia (H-490/3) nyár	7.1	16.2	29.1													**52.4**
Kopecky (H-490/4) nyár	2.0	5.3														**7.3**
Fehér nyár			6.9	20.6	5.1	3.2										**35.8**
Szürke nyár	6.4	3.7	10.2	0.4	0.9		0.3	0.4								**22.3**
Rezgő nyár			0.4		0.3											**0.7**
Fekete nyár	9.9															**9.9**
Jegenyenyár						0.0	0.1									**0.2**
S-307-24 nyár	1.1															**1.1**
Egyéb nemes nyár			10.3													**10.3**
Fehér fűz		3.3	23.3	28.9	8.9	0.1	0.7	1.1								**66.4**
Törékeny fűz				0.4												**0.4**
Kecskefűz		0.2	0.3					0.4								**0.8**
Egyéb fűzek		0.8	0.5		1.5											**2.8**
Mézgás éger	1.7	3.8	25.3	44.9	5.2	12.9	5.2	2.2	1.0							**102.2**
Kislevelű hárs	1.4	7.1	2.7	2.3	8.0	10.0	14.1	8.2	7.5	4.8	2.5	1.1	0.2	0.5	0.2	**70.6**
Nagylevelű hárs	0.6	2.9	0.6		0.9	4.1	4.7	5.1	2.6	5.9	0.9	0.3	0.4	0.2	0.4	**29.4**
Ezüsthárs		4.8		0.0		7.8	2.2									**14.8**
Közönséges nyír			0.3	1.1												**1.4**
Bálványfa	0.1	2.2	1.4	0.2	1.4	1.4	1.0	0.1								**7.8**
Erdeifenyő		2.1	44.6	102.0	136.4	65.8	6.3		0.0	0.1						**357.3**
Feketefenyő	0.1	25.2	116.3	290.6	468.0	323.7	153.1	154.2	99.0	70.1	40.8	32.3	6.2			**1,779.6**
Lucfenyő		1.6														**1.6**
Vörösfenyő és egyéb Larix fajok			2.4	3.6	1.4	1.3										**8.7**
Közönséges boróka			0.2	1.1												**1.3**
Összesen	**282.1**	**1,498.0**	**1,748.3**	**2,214.2**	**2,174.4**	**1,918.7**	**1,426.8**	**2,783.8**	**3,066.5**	**2,222.8**	**1,083.3**	**428.7**	**140.1**	**90.1**	**97.6**	**21,175.5**

A vadgazdálkodásra alkalmas terület, a térített mezőgazdasági és erdei vadkárok vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Vadgazdálkodásra alkalmas terület	Alkalmas terület aránya	Térített mezőgazdasági kár	Térített erdei kár
	km2	%	E Ft	E Ft
1998	901	92,4%	2 173	510
1999	901	92,4%	4 079	100
2000	901	92,4%	6 776	0
2001	901	92,4%	11 072	390
2002	901	92,4%	11 072	1 312
2003	918	92,3%	6 043	1 044
2004	962	92,5%	10 338	465
2005	962	92,5%	5 729	1 160
2006	962	92,5%	6 807	504
2007	1 069	92,2%	12 071	500
2008	1 069	92,2%	11 831	2 083
2009	1 069	92,2%	9 848	1 323
2010	1 069	92,2%	22 809	3 599
2011	1 069	92,2%	17 776	307
2012	1 064	91,8%	23 900	0
2013	1 064	91,8%	20 443	474
2014	1 064	91,8%	23 138	1 078
Változás	18,2%	-0,6%	964,8%	111,4%
Minimum	901	91,8%	2 173	0
Maximum	1 069	92,5%	23 900	3 599

Térített mezőgazdasági és erdei károk változásai

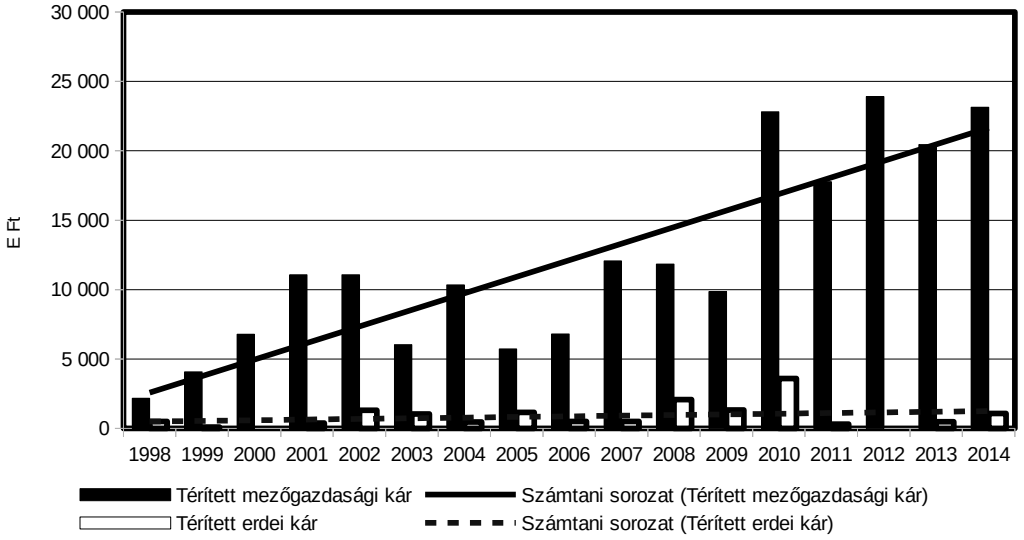

Az agrárminiszter

12/2018. (VII.3) AM rendelete

az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

5. melléklet a 12/2018. (VII.3) AM rendelethez

A védett természeti területek természet-, és tájvédelmi előírásai

A védett természeti területek természet- és tájvédelmi előírásait a természetvédelmi kezelési tervek tartalmazzák. Az alábbi természet- és tájvédelmi előírásokat kell figyelembe venni, amennyiben a vadgazdálkodási tájegységben található védett természeti terület vonatkozásában nincsen kihirdetett kezelési terv, vagy annak vadgazdálkodásra vonatkozó előírásai nem rendelkeznek eltérően.

1. Vadászati és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést is) nem járhat a védett természeti értékek és területek jelentős zavarásával, veszélyeztetésével, vagy károsításával.

2. Fokozottan védett madárfaj szaporodó, költő, táplálkozó, telelő területén vadgazdálkodási tevékenység csak úgy folytatható, hogy az ne zavarja jelentős mértékben annak élettevékenységét.

Nagyvad

3. A nagyvadállomány csökkentése során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőivarú nagyvad egyedek, különösen a muflon és dámszarvas, valamint a vaddisznó állomány fokozott hasznosítására.

4. A nagyvadfajok takarmányozása, etetése – a vaddisznó intenzív vadászatát biztosító szórók üzemeltetésének kivételével – a vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést el nem érő védett természeti területeken tilos. A vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést elérő védett természeti területeken takarmányozás csak abban az esetben végezhető, ha a vadlétszám az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken

Vadgazdálkodási tevékenység

5. A vadászati, vadgazdálkodási tevékenység során különös figyelmet kell fordítani a gyepek megóvására, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.

6. A vadászat, vadgazdálkodás során keletkező hulladékokat a vadászatra jogosultnak a vadászterületről haladéktalanul el kell távolítani.

7. Februári hajtó és terelő vadászatok helyét és időpontját a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

8. Hattyúnyakkal való csapdázási tevékenység csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve kezdhető meg.

Vadgazdálkodási létesítmények, vadföld

9. Az 505. sz. Zalai-dombsági, az 506. sz. Zala-kisbalatoni, az 507. sz. Bakonyi, az 508. sz. Marcal-medencei és az 513. sz. Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a vadászati és vadgazdálkodási berendezések számát, helyét és funkcióját 2018. december 31-ig felül kell vizsgálni. A meglévő és tervezett berendezéseket a természetvédelmi kezelővel egyeztetni szükséges.

10. Fokozottan védett természeti területen kizárólag hordozható les, szóró, épített vadbefogó létesíthető. Erdőrezervátum magterületén semmilyen vadgazdálkodási létesítmény nem létesíthető, kivéve hordozható (mobil) magaslesek, amik csak augusztus 15. – február 28. között használhatók.

11. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott lápok és források, mint minden esetben országosan védett természeti területek vonatkozásában az alábbi előírás érvényesítendő: a lápok területén és a források 100 méteres környezetében szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

12. Állandó gyepterületeken (művelési ágtól függetlenül) vadászati, vadgazdálkodási létesítmények közül dagonya, takarmánytároló, vaditató, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény nem létesíthető.

13. Szórón kombájntiszta szemes takarmány, csöves kukorica, valamint répafélék és almatörköly használhatók.

14. Vad etetést, takarmányozást csak mesterségesen létesített vadetetőből lehet végezni. Lédús és erjesztett takarmányt csak tálcáról lehet etetni.

15. A szórók környezetében az esetlegesen megjelenő gyomnövényeket (parlagfű, stb.) rendszeres kaszálással, vagy nyűvéssel még magérlelés előtt el kell távolítani.

16. Sózók csak tuskósózó, sózóláda, oszlopsózó vagy sózóvályú formájában üzemeltethetők. A talajra sót szétszórni tilos.

17. A használaton kívüli, leromlott állapotú vadgazdálkodási-vadászati létesítmények elbontásáról és elszállításáról a vadászatra jogosult köteles folyamatosan gondoskodni a vegetációs időn kívül.

18. A téli etetési időszak után a nagyvadetetők környékén szétszórt szénát össze kell gyűjteni, illetve év közben legalább egy alkalommal az etetőhely körül felverődő gyomokat magérlelés előtt le kell kaszálni.

19. Fokozottan védett területen új vadföld nem létesíthető.

20. Művelt vadföldeken a művelés során fokozott figyelmet kell fordítani a gyom- és inváziós növények terjedésének megelőzésére.

Zárttéri vadtartás, kibocsátás, telepítés

21. Kizárólag őshonos fajok repatriációs célú kibocsátása lehetséges. Egyéb vadfajok, illetve nagyvadtartásból származó vad szabad vadászterületre történő kibocsátása tilos.

22. Idegenhonos fajok betelepítése tilos. A spontán betelepülő idegenhonos fajok (mosómedve, nyestkutya) állományának felszámolására kell törekedni.

Apróvad

23. Azonos területrészen évente legfeljebb két alkalommal kerülhet sor apróvad hajtóvadászatra.

Vízivad vadászat

24. Tómederben lőállás nem létesíthető.

25. Vizes élőhelyeken a vadászható ragadozó fajok gyérítése március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történjen.

Túzokvédelem

26. Túzok dürgő- és költőhelyen vadgazdálkodási- és vadászati tevékenység (beleértve az őzbak vadászatát és a megelőző felméréseket is) csak a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon történhet március 15. és július 1. között.

27. Túzok dürgő- és költőhelyen a vadászható ragadozó fajok gyérítésére vonatkozó előírások:
    - A gyérítés március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történhet.
    - A gyérítést nyílt területen (pl. gyepeken, szántókon, stb.) április 15-ig kell elvégezni, ezt követően vonalas létesítmények (utak, csatornák, stb.) mentén, nádasok, erdők, facsoportok, stb. környezetében, a nyílt területrészek kíméletével történhet.

28. Túzok dürgő- és költőhelyen a vaddisznó tartós megtelepedését meg kell akadályozni.

29. Túzokok tartózkodási helyén végzett éjszakai vadállomány-becslést és reflektoros vadászatot a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

30. Téli időszakban vadászati- és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést, társas vadászatokat, stb.) a túzokok tartózkodási helyeinek figyelembe vételével történhet különös tekintettel a ködös időszakokban.

31. Túzokok tartózkodási helyét érintő társas vadászatok helyszíneit az idény megkezdése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

32. Túzok telelőhelyeken tarvad vadászat a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történhet. Az adott évi telelőhelyek pontosítását minden évben a tájegységi fővadász bevonásával egyeztetni kell a természetvédelmi kezelővel, melyet jegyzőkönyvben rögzítenek legkésőbb december 1-ig.

6. melléklet a 12/2018. (VII.3) AM rendelethez

Hosszú távú természetvédelmi célok

1. A természetvédelem hosszú távú, a vadgazdálkodást is érintő célja az ország teljes területén a biológiai sokféleség, valamint a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzése, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítása, az élőhely vesztésből, az élőhelyek minőségének romlásából, illetve a fajok túlhasznosításából származó veszélyek csökkentése. Ennek érdekében a vadállomány igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

2. A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti. Az őshonos vadfajok vadászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

3. A védett természeti, illetve a Natura 2000 területek általános és egységes természetvédelmi célkitűzése az azokon található védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve amennyiben a természeti értéket az extenzív területhasználat tartja fenn, az azt fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

4. Kiemelt természetvédelmi cél azon vadászható fajok állományszabályozása, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerekre, a védett, illetve veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre túlzott terhelést jelentenek.

5. A vadászattal összefüggő jogellenes természetkárosító cselekmények megelőzése, felszámolása. A védett és fokozottan védett fajok egyedei elejtésének megakadályozása.

6. A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a nagyvad populációsűrűségének szabályozására. Akkora létszámú nagyvad fenntartása a cél, amely:

6.1. nem veszélyezteti a taposásra, bolygatásra érzékeny természetes és természetszerű élőhelyeket, különös tekintettel a forrásokra, patakvölgyekre, lápokra, magassásosokra, mocsárrétekre, zsombékosokra, hegyi rétekre, erdőssztyeprétekre, a domb- és hegyvidéki sziklagyepekre, valamint karsztbokorerdőkre,
6.2. lehetővé teszi a védett és fokozottan védett, illetve veszélyeztetett fajok hosszú távú fennmaradását,
6.3. nem veszélyezteti élőhelyének természetes folyamatait és biológiai sokféleségét,
6.4. mellett az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítást megteremtő gazdálkodási módszerek hatékonyan alkalmazhatóak

7. Olyan nagyvadgazdálkodást kell folytatni, amely elsősorban az őshonos, magas genetikai értékű állományok (gímszarvas, őz) minőségi és nem mennyiségi megőrzését tűzi ki célul.

8. Nagyvad-gazdálkodási célú berendezés csak a nagyvadállomány sűrűsége megfelelő szinten tartásának elérése érdekében létesüljön, minimalizálva a zavarást, a berendezés környezetének degradálódását és a tájesztétikai problémákat.

9. Törekedni kell az ólomsörét használatának teljes körű kiváltása más, nem környezetszennyező technológiákkal.

10. Törekedni kell a nagyvad intenzív takarmányozásának megszüntetésére. Hosszú távon jelentősen csökkenteni kell a kijuttatott takarmány mennyiségét. Az ökológiai vadeltartó képességnél magasabb nagyvadlétszám intenzív takarmányozással való mesterséges fenntartását mindenhol meg kell szüntetni.

11. Az 503. számú Alpokaljai, az 507. számú Bakonyi, az 510. számú Vértes-hegységi, az 512. számú Dunazugi és az 513. számú Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben kívánatos a nagyragadozók (farkas, hiúz) állandó jelenléte, ezért a vadgazdálkodási tevékenység során figyelmet kell fordítani a megőrzésükre. Azon területeken, ahol e fajok tartós jelenlétére lehet számítani, a vadászatokat úgy kell tervezni, hogy az ne zavarja indokolatlan mértékben e fokozottan védett ragadozókat. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy e fajok egyedeit sem szándékosan, sem véletlenül ne ejtsék el.

12. Javítani kell az őshonos, veszélyeztetett apróvadfajok, így különösen a mezei nyúl és a fogoly életfeltételein. A vadgazdálkodás során előtérbe kell helyezni az e fajoknak kedvező élőhely-fejlesztéseket és az e fajok számára kedvező vadföldgazdálkodást. Mindenképpen kerülni kell a túlhasznosítást. A szárnyasvadfajok esetében is a védelmet döntően a természetes állomány védelmével, és nem pedig tenyésztett madarak kibocsátásával kell biztosítani. Szárnyasvad kibocsátás esetén biztosítani kell, hogy a tenyésztett madarak ne jelentsenek állategészségügyi kockázatot a vadon élő állomány számára, illetve a kibocsátás technológiája ne okozza a ragadozók adott területen való túlzott csoportosulását.

13. A vízivad hasznosítása olyan mértékű legyen, amely minimalizálja a védett és fokozottan védett fajok egyedeinek akár szándékos, akár véletlenül történő elejtését, illetve kellő nyugalmat biztosít mind a vadászható, mind a védett, fokozottan védett vízimadárfajok állományainak. A vadászat szabályozásának biztosítania kell a kései, elnyúló költési időszakkal rendelkező fajok költésének biztonságát, a vízivad költése és vonulása szempontjából fontos vizes élőhelyek nyugalmát (különös tekintettel a globálisan veszélyeztetett fajok előfordulási helyeire), valamint a zord időjárású téli időszakban

szükséges zavartalanságot. El kell érni, hogy valamennyi vizes élőhelyen már rövid távon is megszűnjön az ólomsörét használata.

14. Hazánkban az elmúlt évszázadokban már meghonosodott, azonban nem őshonos vadfajok állományait csak olyan területeken indokolt fenntartani, ahol azok nem jelentenek veszélyt a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzésére, a veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre. Azon vadászható nem őshonos fajok állományait, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán túlzott terhelést jelentenek az adott természetes és természetszerű élőhelyekre, ki kell szorítani ezekről az területekről. Különösen igaz ez az olyan sérülékeny élőhelyekre, mint a domb- és hegyvidéki sziklagyepek, ahol el kell érni a muflonállomány nagymértékű csökkenését, illetve teljes kiszorítását. Az elmúlt években újonnan megtelepedett fajok, így különösen a nyestkutya és a mosómedve esetében törekedni kell az állományok teljes felszámolására. Vadászati célból új faj szaporodásra képes vadon élő állományának kialakítása nem engedhető meg, az újonnan megjelenő inváziós fajok egyedeit, amennyiben azok eltávolítása vadászati eszközzel oldható meg, el kell távolítani.

15. A ragadozógazdálkodást úgy kell folytatni, hogy az segítse a biológiai sokféleség megőrzését, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek zavartalanságát, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítását, így különösen:

    15.1. A földön fészkelő védett, fokozottan védett madárfajok, valamint a fogoly és a hazánkban költő erdei szalonkák és vízivad védelme érdekében szükséges egyes túlszaporodott, generalista ragadozófajok fokozott gyérítése, állományának tartósan alacsony szintes tartása. E munka során különös figyelmet kell országos szinten fordítani a vaddisznó, a róka és a dolmányos varjú állományának visszaszorítására.
    15.2. Egyes fokozottan védett madárfajok, így különösen a túzok, a haris, a császármadár, a nádasokban költő íbisz- és gémfélék, valamint a partimadarak, sirályok, csérek, szerkők fészkelésére szolgáló területeken indokolt a vadászható ragadozófajok, különösen az emlősök állományának a legalacsonyabb szinten történő tartása.
    15.3. Egyes fokozottan védett hüllő- és kétéltűfajok élőhelyein, így különösen a rákosi vipera élőhelyein a vaddisznóállományt fel kell számolni.
    15.4. A vadászható varjúfélék gyérítése során figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő mennyiségű fészkelőhely legyen a varjúfélék fészkeit használó fajoknak (pl. erdei fülesbagoly, kabasólyom, vércsék).
    15.5. A ragadozók gyérítése során, különösen csapdák használatakor, az állatvédelmi szempontokat a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Nemzeti Park Igazgatóságok működési területei

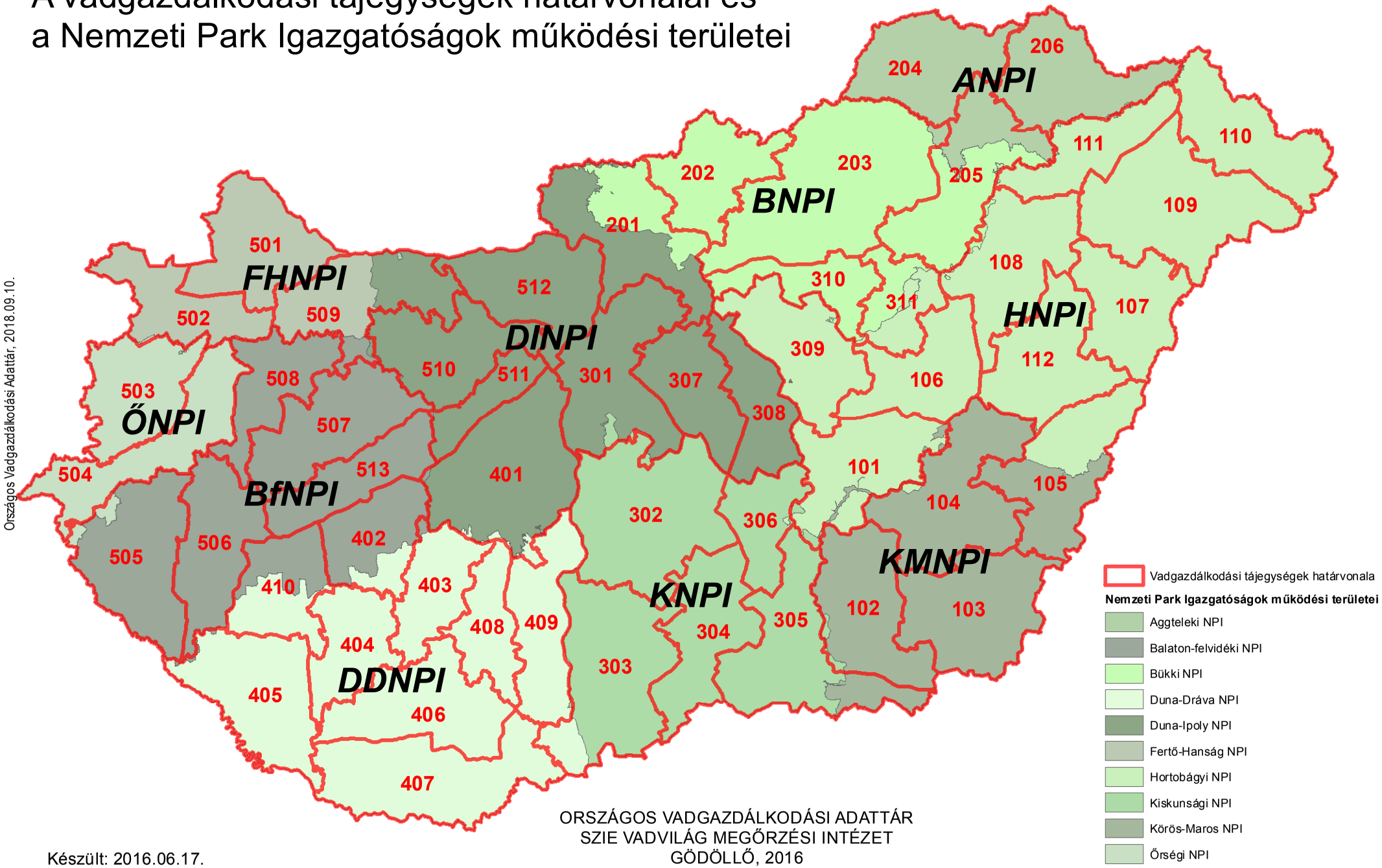

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, tájegységek szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Bükki NPI	5,213.6
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Aggteleki NPI	285.6
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Aggteleki NPI	840.3
111	Bükki NPI	148.8
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
112	Körös-Maros NPI	378.1
201	Bükki NPI	84,697.5
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Aggteleki NPI	5,869.6
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Aggteleki NPI	177,320.8
204	Bükki NPI	5.6
205	Aggteleki NPI	70,898.0
205	Bükki NPI	137,924.2
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Aggteleki NPI	178,382.0
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Duna-Dráva NPI	41.0
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Hortobágyi NPI	5.9
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
308	Kiskunsági NPI	7.0
309	Bükki NPI	657.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
309	Hortobágyi NPI	177,151.0

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
310	Bükki NPI	97,139.9
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Bükki NPI	42,076.9
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
401	Kiskunsági NPI	82.5
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
409	Duna-Ipoly NPI	7.9
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
505	Őrségi NPI	10,992.5
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
506	Duna-Dráva NPI	355.0
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
508	Őrségi NPI	396.8
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
513	Duna-Ipoly NPI	11.4

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, igazgatóságok szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
110	Aggteleki NPI	285.6
111	Aggteleki NPI	840.3
203	Aggteleki NPI	5,869.6
204	Aggteleki NPI	177,320.8
205	Aggteleki NPI	70,898.0
206	Aggteleki NPI	178,382.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
108	Bükki NPI	5,213.6
111	Bükki NPI	148.8
201	Bükki NPI	84,697.5
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Bükki NPI	5.6
205	Bükki NPI	137,924.2
309	Bükki NPI	657.9
310	Bükki NPI	97,139.9
311	Bükki NPI	42,076.9
302	Duna-Dráva NPI	41.0
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
506	Duna-Dráva NPI	355.0
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
409	Duna-Ipoly NPI	7.9

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Duna-Ipoly NPI	11.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
305	Hortobágyi NPI	5.9
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
309	Hortobágyi NPI	177,151.0
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
308	Kiskunsági NPI	7.0
401	Kiskunsági NPI	82.5
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
112	Körös-Maros NPI	378.1
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Őrségi NPI	10,992.5
508	Őrségi NPI	396.8

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Ramsari Egyezményhez tartozó területek

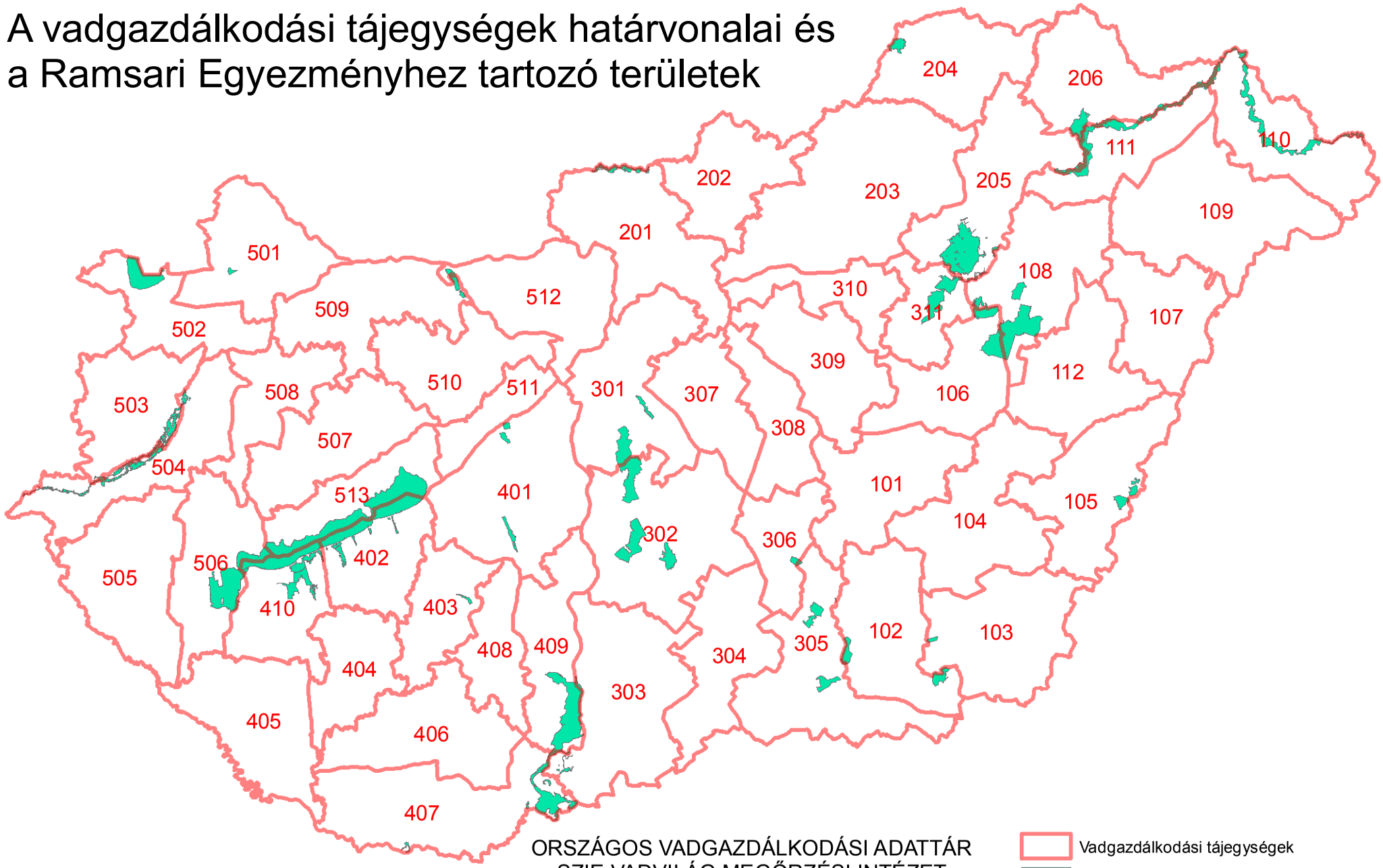

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, tájegységek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, ramsari területek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7

Natura 2000 területek az 513. számú tájegységben

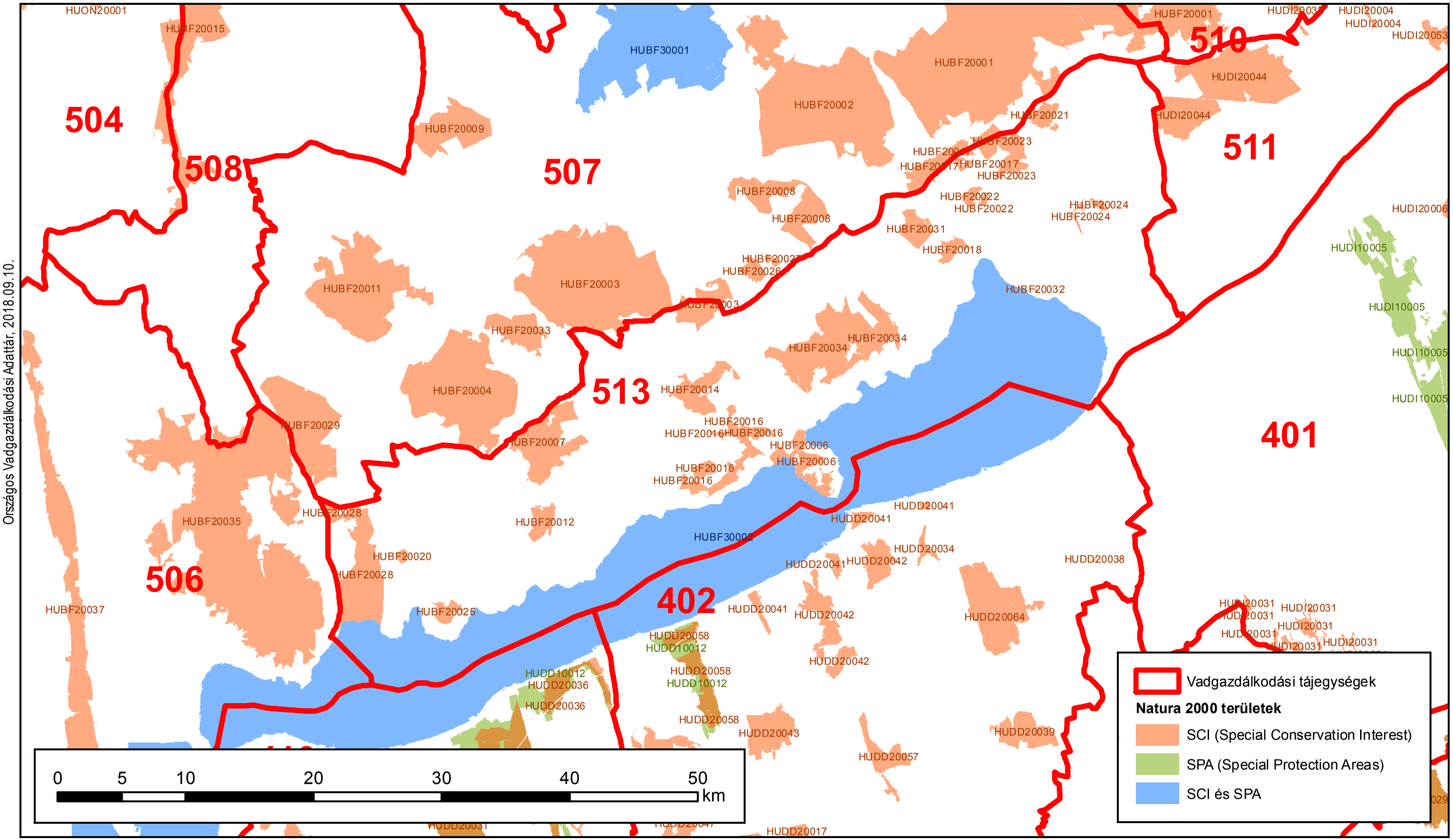

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Készült: 2016.07.27.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Natura 2000 területek a vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	N2000 terület típusa	N2000 Kód	N2000 Terület név	VGTE-be eső terület (ha)	VGTE részesedése (%)
513	SCI	HUBF20003	Kab-hegy	513.9	6.4%
513	SCI	HUBF20004	Agár-tető	4.8	0.1%
513	SCI	HUBF20006	Tihanyi-félsziget	773.7	100.0%
513	SCI	HUBF20007	Monostorapáti Fekete-hegy	1,780.0	99.5%
513	SCI	HUBF20012	Sásdi-rét	393.4	100.0%
513	SCI	HUBF20014	Pécselyi medence	866.5	100.0%
513	SCI	HUBF20016	Öreg-hegyi riviéra	1,206.7	100.0%
513	SCI	HUBF20017	Kádártai dolomitmezők	166.8	21.0%
513	SCI	HUBF20018	Megye-hegy	242.8	100.0%
513	SCI	HUBF20020	Szent György hegy	72.1	100.0%
513	SCI	HUBF20021	Péti-hegy	358.1	98.5%
513	SCI	HUBF20022	Mogyorós-hegy	199.3	100.0%
513	SCI	HUBF20023	Hajmáskéri Törökcsapás	742.9	82.4%
513	SCI	HUBF20024	Berhidai löszvölgyek	127.1	100.0%
513	SCI	HUBF20025	Badacsony	252.9	100.0%
513	SCI	HUBF20028	Tapolcai-medence	2,281.8	99.2%
513	SCI	HUBF20031	Szentkirályszabadja	493.0	100.0%
513	SCI	HUBF20032	Balatonkenesei tátorjános	6.7	100.0%
513	SCI	HUBF20034	Balatonfüredi-erdő	3,489.6	100.0%
513	SCI	HUDI20044	Sárrét	20.5	0.5%
513	SPA+SCI	HUBF30002	Balaton	29,856.1	50.2%

Védett területek az 513 számú vadgazdálkodási tájegységben

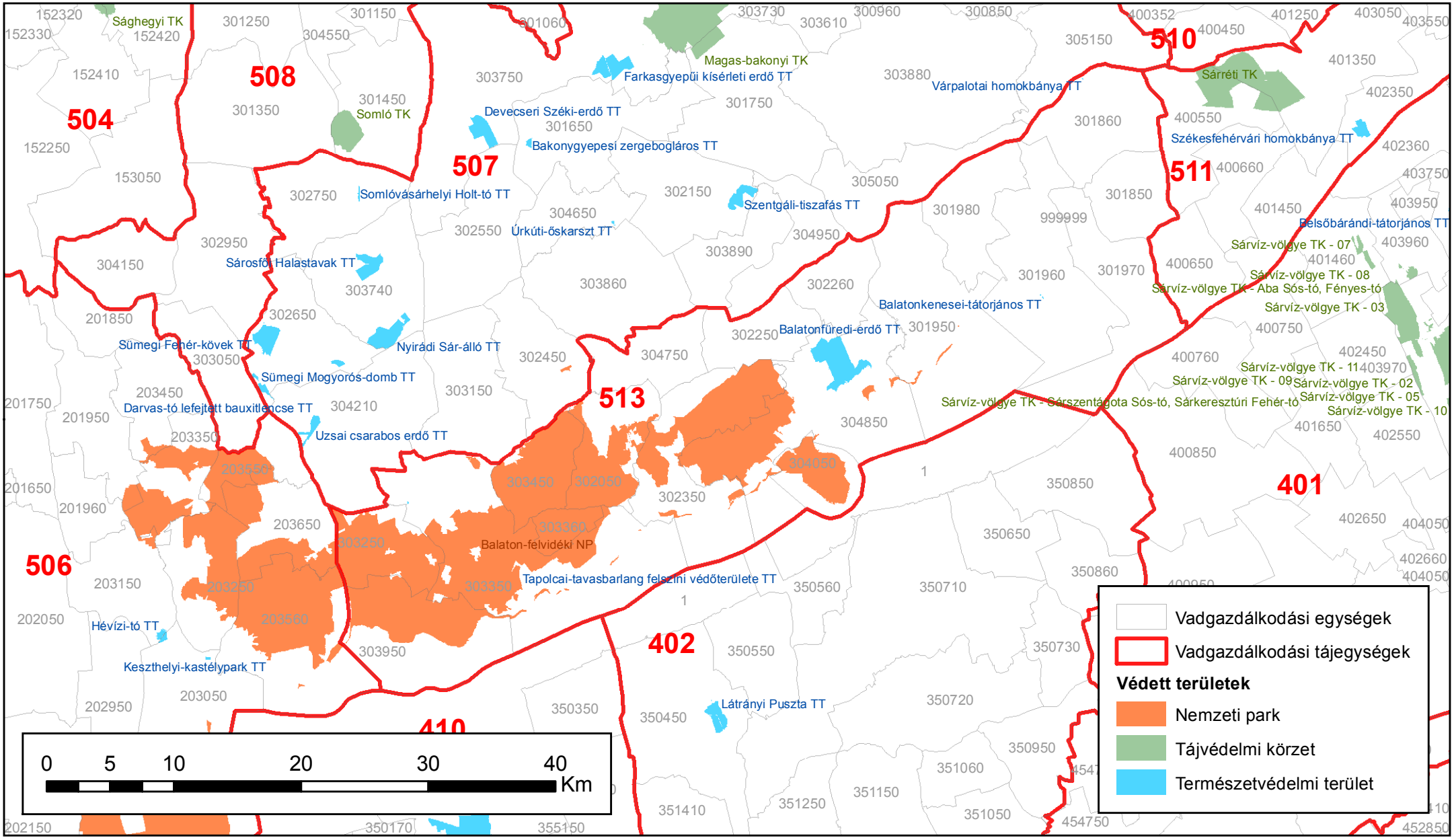

Készült: 2018.02.28.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Védett területek a 513 számú vadgazdálkodási tájegységben						
Tájegység kód	**VGE kód**	**Védett terület kategória**	**Védett terület neve**	**Terület a VGE-n belül (ha)**	**Védett terület teljes mérete (ha)**	**Arány**
513	301860	TT	Várpalotai homokbánya természetvédelmi terület	1,0	1,0	100,00%
513	301950	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	51,2	58 056,0	0,09%
513	301960	TT	Balatonkenesei-tátorjános természetvédelmi terület	2,5	2,5	100,00%
513	302050	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	2 850,5	58 056,0	4,91%
513	302250	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	0,3	58 056,0	0,00%
513	302350	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	3 773,7	58 056,0	6,50%
513	303250	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	3 595,6	58 056,0	6,19%
513	303350	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	5 798,1	58 056,0	9,99%
513	303350	TT	Tapolcai-tavasbarlang felszíni védőterülete természetvédelmi terület	2,3	2,3	100,00%
513	303360	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	1 328,2	58 056,0	2,29%
513	303450	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	3 700,5	58 056,0	6,37%
513	303950	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	3 794,2	58 056,0	6,54%
513	304050	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	1 608,4	58 056,0	2,77%
513	304850	NP	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	3 111,2	58 056,0	5,36%
513	304850	TT	Balatonfüredi-erdő természetvédelmi terület	869,0	869,0	100,00%

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

A szabad területi és az összes jelentett nagyvadállomány tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány
1998	571	571	100,0%	50	50	100,0%	1 708	1 708	100,0%	5	5	100,0%	749	749	100,0%
1999	587	587	100,0%	60	60	100,0%	1 516	1 516	100,0%	5	5	100,0%	659	659	100,0%
2000	632	632	100,0%	55	55	100,0%	1 751	1 751	100,0%	0	0	-	830	830	100,0%
2001	718	718	100,0%	40	40	100,0%	1 877	1 877	100,0%	0	0	-	883	883	100,0%
2002	782	782	100,0%	45	45	100,0%	1 851	1 851	100,0%	0	0	-	881	881	100,0%
2003	820	820	100,0%	30	30	100,0%	1 853	1 853	100,0%	0	0	-	836	836	100,0%
2004	900	900	100,0%	24	24	100,0%	1 831	1 831	100,0%	0	0	-	750	750	100,0%
2005	809	809	100,0%	17	17	100,0%	1 740	1 740	100,0%	0	0	-	759	759	100,0%
2006	769	769	100,0%	20	20	100,0%	1 601	1 601	100,0%	0	0	-	722	722	100,0%
2007	967	967	100,0%	18	18	100,0%	1 947	1 947	100,0%	0	0	-	857	857	100,0%
2008	977	977	100,0%	13	13	100,0%	2 260	2 260	100,0%	0	0	-	1 010	1 010	100,0%
2009	920	920	100,0%	15	15	100,0%	2 111	2 111	100,0%	0	0	-	1 094	1 094	100,0%
2010	1 054	1 054	100,0%	9	9	100,0%	2 192	2 192	100,0%	0	0	-	1 304	1 304	100,0%
2011	1 151	1 151	100,0%	10	10	100,0%	2 179	2 179	100,0%	0	0	-	1 484	1 484	100,0%
2012	1 123	1 123	100,0%	12	12	100,0%	2 288	2 288	100,0%	0	0	-	1 406	1 406	100,0%
2013	1 209	1 209	100,0%	16	16	100,0%	2 045	2 045	100,0%	0	0	-	1 443	1 443	100,0%
2014	1 225	1 225	100,0%	16	16	100,0%	1 962	1 962	100,0%	0	0	-	1 206	1 206	100,0%
Változás	114,5%	114,5%	0,0%	-68,0%	-68,0%	0,0%	14,9%	14,9%	0,0%	-100,0%	-100,0%	-	61,0%	61,0%	0,0%
Minimum	571	571	100,0%	9	9	100,0%	1 516	1 516	100,0%	0	0	100,0%	659	659	100,0%
Maximum	1 225	1 225	100,0%	60	60	100,0%	2 288	2 288	100,0%	5	5	100,0%	1 484	1 484	100,0%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	571	148	25,9%	50	9	18,0%	1 708	259	15,2%	5	0	0,0%	749	486	64,9%
1999	587	227	38,7%	60	12	20,0%	1 516	402	26,5%	5	0	0,0%	659	693	105,2%
2000	632	226	35,8%	55	16	29,1%	1 751	517	29,5%	0	0	-	830	861	103,7%
2001	718	317	44,2%	40	14	35,0%	1 877	589	31,4%	0	0	-	883	1 146	129,8%
2002	782	416	53,2%	45	9	20,0%	1 851	783	42,3%	0	0	-	881	1 132	128,5%
2003	820	437	53,3%	30	3	10,0%	1 853	737	39,8%	0	0	-	836	913	109,2%
2004	900	440	48,9%	24	4	16,7%	1 831	734	40,1%	0	0	-	750	1 077	143,6%
2005	809	458	56,6%	17	4	23,5%	1 740	729	41,9%	0	0	-	759	1 029	135,6%
2006	769	344	44,7%	20	4	20,0%	1 601	572	35,7%	0	0	-	722	611	84,6%
2007	967	407	42,1%	18	0	0,0%	1 947	643	33,0%	0	0	-	857	1 061	123,8%
2008	977	449	46,0%	13	2	15,4%	2 260	756	33,5%	0	0	-	1 010	1 346	133,3%
2009	920	525	57,1%	15	0	0,0%	2 111	843	39,9%	0	0	-	1 094	1 886	172,4%
2010	1 054	576	54,6%	9	4	44,4%	2 192	850	38,8%	0	0	-	1 304	2 407	184,6%
2011	1 151	716	62,2%	10	3	30,0%	2 179	858	39,4%	0	0	-	1 484	2 316	156,1%
2012	1 123	654	58,2%	12	2	16,7%	2 288	915	40,0%	0	0	-	1 406	2 575	183,1%
2013	1 209	709	58,6%	16	7	43,8%	2 045	804	39,3%	0	0	-	1 443	1 956	135,6%
2014	1 225	743	60,7%	16	13	81,3%	1 962	894	45,6%	0	0	-	1 206	2 152	178,4%
Változás	114,5%	402,0%	134,0%	-68,0%	44,4%	351,4%	14,9%	245,2%	200,5%	-100,0%	-	-	61,0%	342,8%	175,0%
Minimum	571	148	25,9%	9	0	0,0%	1 516	259	15,2%	0	0	0,0%	659	486	64,9%
Maximum	1 225	743	62,2%	60	16	81,3%	2 288	915	45,6%	5	0	0,0%	1 484	2 575	184,6%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	571	148	25,9%	50	9	18,0%	1 708	259	15,2%	5	0	0,0%	749	486	64,9%
1999	587	227	38,7%	60	12	20,0%	1 516	402	26,5%	5	0	0,0%	659	693	105,2%
2000	632	226	35,8%	55	16	29,1%	1 751	517	29,5%	0	0	-	830	861	103,7%
2001	718	317	44,2%	40	14	35,0%	1 877	589	31,4%	0	0	-	883	1 146	129,8%
2002	782	416	53,2%	45	9	20,0%	1 851	783	42,3%	0	0	-	881	1 132	128,5%
2003	820	437	53,3%	30	3	10,0%	1 853	737	39,8%	0	0	-	836	913	109,2%
2004	900	440	48,9%	24	4	16,7%	1 831	734	40,1%	0	0	-	750	1 077	143,6%
2005	809	458	56,6%	17	4	23,5%	1 740	729	41,9%	0	0	-	759	1 029	135,6%
2006	769	344	44,7%	20	4	20,0%	1 601	572	35,7%	0	0	-	722	611	84,6%
2007	967	407	42,1%	18	0	0,0%	1 947	643	33,0%	0	0	-	857	1 061	123,8%
2008	977	449	46,0%	13	2	15,4%	2 260	756	33,5%	0	0	-	1 010	1 346	133,3%
2009	920	525	57,1%	15	0	0,0%	2 111	843	39,9%	0	0	-	1 094	1 886	172,4%
2010	1 054	576	54,6%	9	4	44,4%	2 192	850	38,8%	0	0	-	1 304	2 407	184,6%
2011	1 151	716	62,2%	10	3	30,0%	2 179	858	39,4%	0	0	-	1 484	2 316	156,1%
2012	1 123	654	58,2%	12	2	16,7%	2 288	915	40,0%	0	0	-	1 406	2 575	183,1%
2013	1 209	709	58,6%	16	7	43,8%	2 045	804	39,3%	0	0	-	1 443	1 956	135,6%
2014	1 225	743	60,7%	16	13	81,3%	1 962	894	45,6%	0	0	-	1 206	2 152	178,4%
Változás	114,5%	402,0%	134,0%	-68,0%	44,4%	351,4%	14,9%	245,2%	200,5%	-100,0%	-	-	61,0%	342,8%	175,0%
Minimum	571	148	25,9%	9	0	0,0%	1 516	259	15,2%	0	0	0,0%	659	486	64,9%
Maximum	1 225	743	62,2%	60	16	81,3%	2 288	915	45,6%	5	0	0,0%	1 484	2 575	184,6%

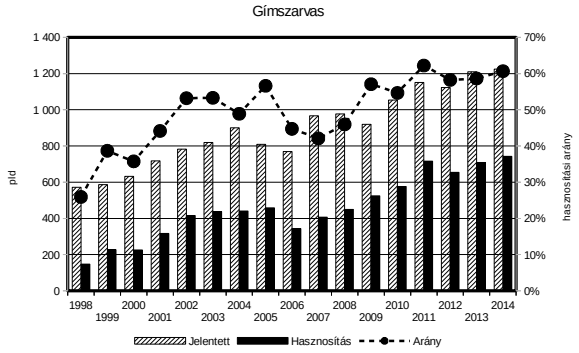

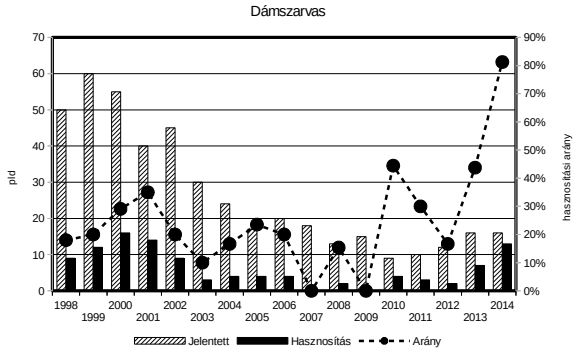

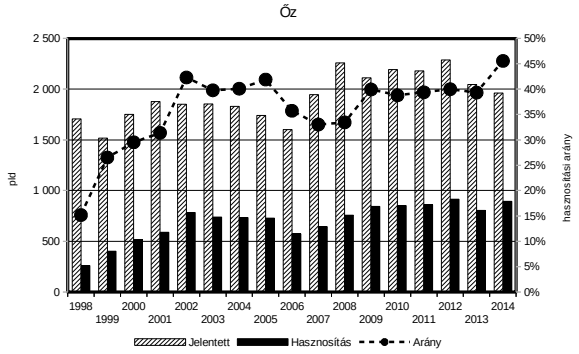

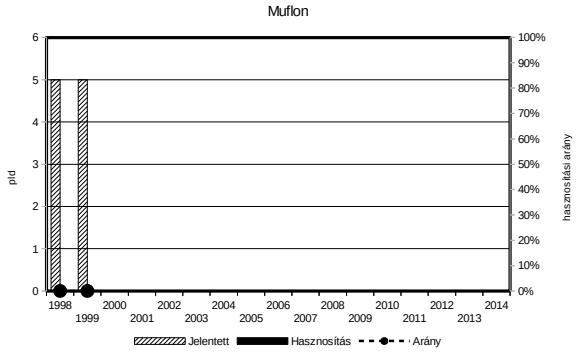

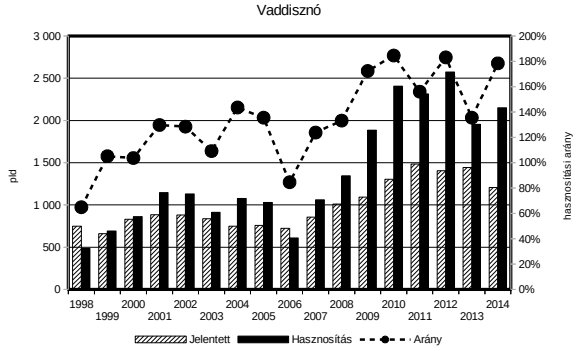

A vadgazdálkodás fontosabb bevételi és kiadási tényezői a vadgazdálkodási tájegységben (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Külföldi bérlelövés		Belföldi bérlelövés		Belföldi / külföldi	Élővad		Lőttvad		Mezőgazdasági kár		Erdei kár	
	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás		E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás
1998	18,289	100,0%	4,555	100,0%	24,9%	0,236	100,0%	14,033	100,0%	2,389	100,0%	0,639	100,0%
1999	29,157	159,4%	6,628	145,5%	22,7%	0,000	0,0%	22,481	160,2%	4,409	184,5%	0,268	41,9%
2000	28,931	158,2%	9,138	200,6%	31,6%	0,000	0,0%	26,818	191,1%	8,402	351,6%	0,000	0,0%
2001	36,134	197,6%	5,598	122,9%	15,5%	0,000	0,0%	31,480	224,3%	10,782	451,2%	0,386	60,4%
2002	28,914	158,1%	11,001	241,5%	38,0%	0,000	0,0%	26,531	189,1%	11,877	497,1%	1,658	259,7%
2003	30,385	166,1%	13,441	295,1%	44,2%	0,000	0,0%	21,569	153,7%	6,533	273,4%	2,548	399,0%
2004	22,923	125,3%	16,081	353,1%	70,2%	0,000	0,0%	22,947	163,5%	15,427	645,6%	0,636	99,6%
2005	20,803	113,7%	9,298	204,1%	44,7%	0,772	327,0%	36,163	257,7%	7,446	311,6%	1,542	241,5%
2006	18,664	102,0%	13,328	292,6%	71,4%	0,000	0,0%	26,992	192,3%	7,989	334,3%	1,182	185,1%
2007	23,986	131,1%	8,829	193,8%	36,8%	0,000	0,0%	27,018	192,5%	13,279	555,7%	0,743	116,4%
2008	26,317	143,9%	13,755	302,0%	52,3%	0,222	94,2%	34,328	244,6%	13,706	573,6%	2,716	425,3%
2009	29,267	160,0%	11,807	259,2%	40,3%	0,303	128,6%	28,286	201,6%	10,416	435,9%	1,827	286,2%
2010	29,335	160,4%	15,034	330,1%	51,3%	0,225	95,5%	39,084	278,5%	26,284	1100,0%	3,361	526,3%
2011	37,646	205,8%	25,208	553,4%	67,0%	0,414	175,4%	47,383	337,7%	21,750	910,3%	0,410	64,3%
2012	35,832	195,9%	14,961	328,5%	41,8%	4,019	1703,1%	72,590	517,3%	26,461	1107,4%	0,000	0,0%
2013	41,979	229,5%	15,773	346,3%	37,6%	1,429	605,7%	49,413	352,1%	23,085	966,1%	0,458	71,7%
2014	41,407	226,4%	16,893	370,9%	40,8%	1,970	834,8%	50,795	362,0%	25,394	1062,7%	0,814	127,4%

Az őz hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

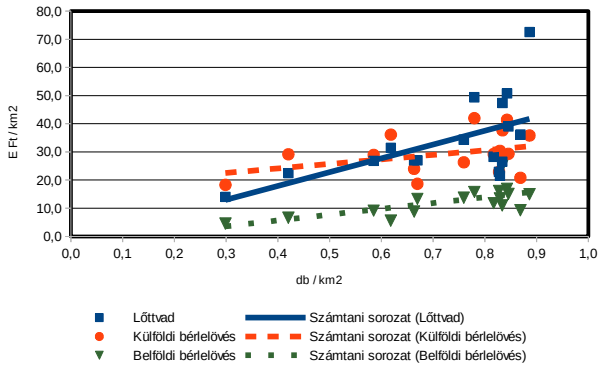

A gímszarvas hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

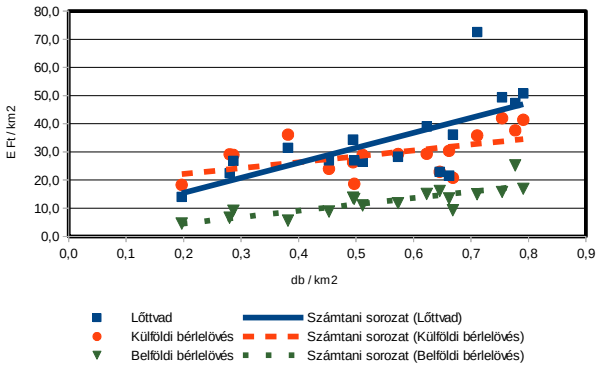

A vaddisznó hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

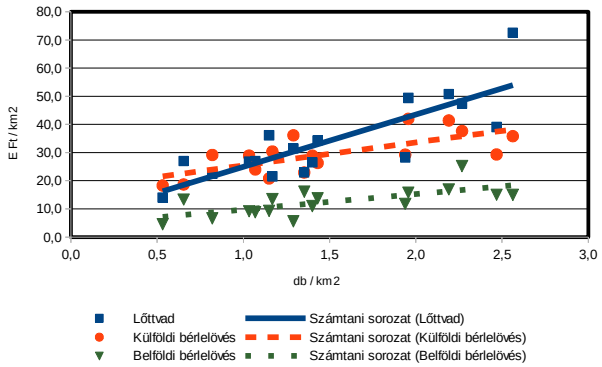

A térített mezőgazdasági kár és a 3 fő nagyvad terítéke közötti kapcsolat

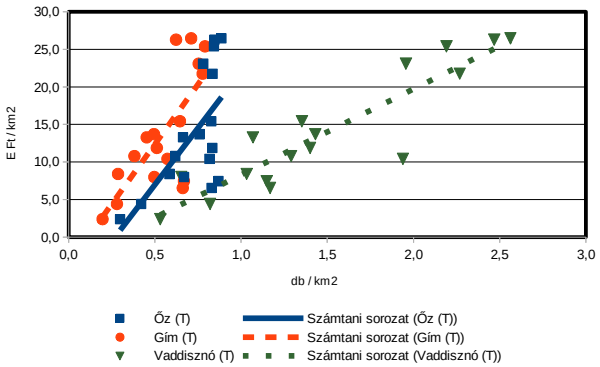

A fácán hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

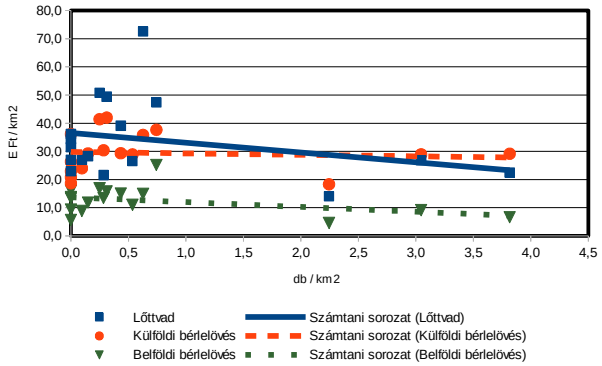

A mezei nyúl hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

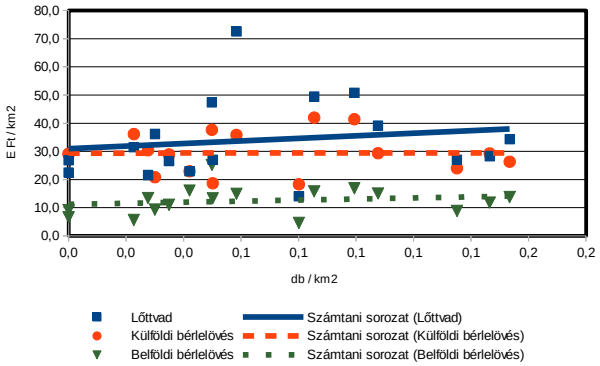

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között emelkedett (571 → 1225 pld.; +114,5%), ezzel párhuzamosan, de jelentősebb mértékben a hasznosítás is növekedett (148 → 743 pld.; +402%).
- A térítéktérképek alapján látható, hogy 2 VGE kivételével a tájegység teljes területén történt gímszarvas elejtés. 2007 és 2014 között a terítéksűrűség növekedett, a legmagasabb értékek a tájegység erdős területeihez kötődnek.
- A tájegység erdősültségének mértéke (26592ha; 21%), ami a valóságban jóval magasabb 27,5%, ha a Balatonra eső részt (29507ha) nem számítjuk bele a teljes területbe. Az erdőterület elhelyezkedése a Balaton vonalát követve annak északi csúcsáig tart.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az 1998-2014 közötti időszak vonatkozásában az átlagos teljes hasznosítási arány 49,5% volt, de az utolsó öt év átlagában már extrém magas, 58,9% volt.
- A jelentett bikaállomány átlagos hasznosítási aránya 40%, ami az utolsó öt év átlagában 48,9% volt.
- A tehenek esetében a teljes időszakban átlagosan 48%, míg az utolsó öt év során átlagosan már elérte az 57,3%-ot.
- A borjak hasznosítása 1998 és 2014 között átlagosan 65%, az utolsó öt év átlagában pedig már 72,4% volt.
- A hasznosítási arányok egyértelműen azt mutatják, hogy a gímszarvas állomány erőteljes csökkentését kívánták elérni. Ennek ellenére 2006 óta lassú, folyamatos létszámnövekedés történt. A magas hasznosítási arány és a létszám növekedése a gímszarvas biológiájával nem összeegyeztethető. A tájegység gímszarvas-gazdálkodásának alapadatai (becslés-teríték) jó eséllyel egyáltalán nem jellemzik a valós viszonyokat.

A gímszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A gímszarvas terítéksűrűsége és a lőtt vadból, valamint a külföldi- és belföldi bérlelövésből származó bevételek között pozitív irányú kapcsolat látható, egyértelműen mutatva a gímszarvas gazdasági jelentőségét a tájegységben.
- A térített mezőgazdasági vadkár 2000 és 2009 között folyó értéken számítva hullámzóan alakult (6 millió Ft → 10 millió Ft), majd 2010-ben ugrásszerűen megemelkedett és azóta ezen a szinten mozog (23 millió Ft → 23 millió Ft). A kifizetett mezőgazdasági vadkár és a gímszarvas terítéksűrűsége között kifejezett, pozitív irányú kapcsolat látható a tájegység egészét tekintve.
- A tájegységben a gímállomány sűrűségének csökkentése elkerülhetetlen, ellenkező esetben az általa okozott konfliktusok további fokozódása várható.

A gímszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A bírált trófeák száma a teljes időszak alatt fokozatosan emelkedett, és ezzel párhuzamosan az érmes trófeák száma is. Az 1998 és 2014 között elbírált 2338 trófea közül összesen 545 lett érmes (23%). Arany 24, ezüst 167, és bronz 354. Az érmesek átlagos megoszlása: arany (4,8%), ezüst (31,9%), bronz (63,3%).

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok arányát tekintve a vadgazdálkodási tájegységek rangsorában az alsó harmadban (22/52) helyezkedik el, azaz országosan a közepes minőségű állományokhoz sorolható.
- A bírált trófeák többsége a korosztályi besorolás alapján fiatal (1587 pld.), jelentős része (694 pld.) középkorú volt, míg 57 trófeát az idős korosztályba soroltak.
- A bikahasznosítás korosztályi megoszlására a fiatalok dominanciája a jellemző. Részarányuk az időszak alatt 54,1 és 80% között változott. A középkorosztály aránya a teljes időszakban 16,5 és 42,6% között mozgott, de az utolsó tíz évet tekintve 26 és 39,1% között volt. 2007 és 2014 között már végig a 38,2 és 45,8% közötti sávban volt. Az idős korosztály 2009-ig egy év kivételével (amikor 0,9% volt) jellemzően 3-4% körüli arányt ért el. 2010-től már csak 0 és 1,6% között részesedtek. A bikák hasznosítási adatai a bika állomány elfiatalodását mutatják.
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit tekintve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 107,21 cm (11 év), az átlagos szemághossz legnagyobb értéke 38,35 cm (13<), az átlagos középághossz legnagyobb értéke 38,64 cm (12 év), a 24 órás agancstömeg legnagyobb értéke 8,84 kg (13 év), az átlagos ágszám legnagyobb értéke 13 db (12 év), az átlagos koszorúkörméret legnagyobb értéke 28,06 cm (13 év), az átlagos alsó szárkörméret legnagyobb értéke 17,11 cm (13 év), az átlagos felső szárkörméret legnagyobb értéke 15,76 cm (12 év).
- A tájegységben élő gímbikák minden legfontosabb paraméter tekintetében (kivéve a szemág hosszát) a 11 és 13 éves koruk között teljesítenek (átlagosan) a legjobban. Az egyes trófeajellemzők évenkénti átlagértékeit mutató diagramokból az látszik, hogy a kimagasló egyedi értékek különböző korosztályokhoz tartozóan jelennek meg, pl. trófeatömeg 12 év, szárhossz 13 év, ágszám 10 év. A 10 év felett igen nagy a szórás, ami a kis agancsszámok és a teljesítmény maximumán való túljutás következménye is lehet.

A szabad területi gímszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	190	241	140	**571**	58	57	33	**148**	30,5%	23,7%	23,6%	**25,9%**
1999	195	236	156	**587**	75	73	79	**227**	38,5%	30,9%	50,6%	**38,7%**
2000	238	231	163	**632**	77	87	62	**226**	32,4%	37,7%	38,0%	**35,8%**
2001	265	258	195	**718**	88	122	107	**317**	33,2%	47,3%	54,9%	**44,2%**
2002	309	281	192	**782**	112	158	146	**416**	36,2%	56,2%	76,0%	**53,2%**
2003	311	294	215	**820**	119	162	156	**437**	38,3%	55,1%	72,6%	**53,3%**
2004	347	344	209	**900**	117	156	167	**440**	33,7%	45,3%	79,9%	**48,9%**
2005	313	313	183	**809**	116	171	171	**458**	37,1%	54,6%	93,4%	**56,6%**
2006	292	282	195	**769**	116	122	106	**344**	39,7%	43,3%	54,4%	**44,7%**
2007	351	351	265	**967**	118	131	158	**407**	33,6%	37,3%	59,6%	**42,1%**
2008	362	366	249	**977**	136	148	165	**449**	37,6%	40,4%	66,3%	**46,0%**
2009	345	333	242	**920**	152	194	179	**525**	44,1%	58,3%	74,0%	**57,1%**
2010	371	389	294	**1 054**	171	211	194	**576**	46,1%	54,2%	66,0%	**54,6%**
2011	404	421	326	**1 151**	204	250	262	**716**	50,5%	59,4%	80,4%	**62,2%**
2012	384	400	339	**1 123**	179	236	239	**654**	46,6%	59,0%	70,5%	**58,2%**
2013	405	429	375	**1 209**	193	263	253	**709**	47,7%	61,3%	67,5%	**58,6%**
2014	406	449	370	**1 225**	218	237	288	**743**	53,7%	52,8%	77,8%	**60,7%**
Változás	113,7%	86,3%	164,3%	114,5%	275,9%	315,8%	772,7%	402,0%	75,9%	123,2%	230,2%	134,0%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,27	0,74	***0,58***	1	0,98	0,57	***0,58***
1999	1	1,21	0,80	***0,66***	1	0,97	1,05	***1,08***
2000	1	0,97	0,68	***0,71***	1	1,13	0,81	***0,71***
2001	1	0,97	0,74	***0,76***	1	1,39	1,22	***0,88***
2002	1	0,91	0,62	***0,68***	1	1,41	1,30	***0,92***
2003	1	0,95	0,69	***0,73***	1	1,36	1,31	***0,96***
2004	1	0,99	0,60	***0,61***	1	1,33	1,43	***1,07***
2005	1	1,00	0,58	***0,58***	1	1,47	1,47	***1,00***
2006	1	0,97	0,67	***0,69***	1	1,05	0,91	***0,87***
2007	1	1,00	0,75	***0,75***	1	1,11	1,34	***1,21***
2008	1	1,01	0,69	***0,68***	1	1,09	1,21	***1,11***
2009	1	0,97	0,70	***0,73***	1	1,28	1,18	***0,92***
2010	1	1,05	0,79	***0,76***	1	1,23	1,13	***0,92***
2011	1	1,04	0,81	***0,77***	1	1,23	1,28	***1,05***
2012	1	1,04	0,88	***0,85***	1	1,32	1,34	***1,01***
2013	1	1,06	0,93	***0,87***	1	1,36	1,31	***0,96***
2014	1	1,11	0,91	***0,82***	1	1,09	1,32	***1,22***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	33,3%	42,2%	24,5%	100%	39,2%	38,5%	22,3%	100%
1999	33,2%	40,2%	26,6%	100%	33,0%	32,2%	34,8%	100%
2000	37,7%	36,6%	25,8%	100%	34,1%	38,5%	27,4%	100%
2001	36,9%	35,9%	27,2%	100%	27,8%	38,5%	33,8%	100%
2002	39,5%	35,9%	24,6%	100%	26,9%	38,0%	35,1%	100%
2003	37,9%	35,9%	26,2%	100%	27,2%	37,1%	35,7%	100%
2004	38,6%	38,2%	23,2%	100%	26,6%	35,5%	38,0%	100%
2005	38,7%	38,7%	22,6%	100%	25,3%	37,3%	37,3%	100%
2006	38,0%	36,7%	25,4%	100%	33,7%	35,5%	30,8%	100%
2007	36,3%	36,3%	27,4%	100%	29,0%	32,2%	38,8%	100%
2008	37,1%	37,5%	25,5%	100%	30,3%	33,0%	36,7%	100%
2009	37,5%	36,2%	26,3%	100%	29,0%	37,0%	34,1%	100%
2010	35,2%	36,9%	27,9%	100%	29,7%	36,6%	33,7%	100%
2011	35,1%	36,6%	28,3%	100%	28,5%	34,9%	36,6%	100%
2012	34,2%	35,6%	30,2%	100%	27,4%	36,1%	36,5%	100%
2013	33,5%	35,5%	31,0%	100%	27,2%	37,1%	35,7%	100%
2014	33,1%	36,7%	30,2%	100%	29,3%	31,9%	38,8%	100%

A gímszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **513**

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

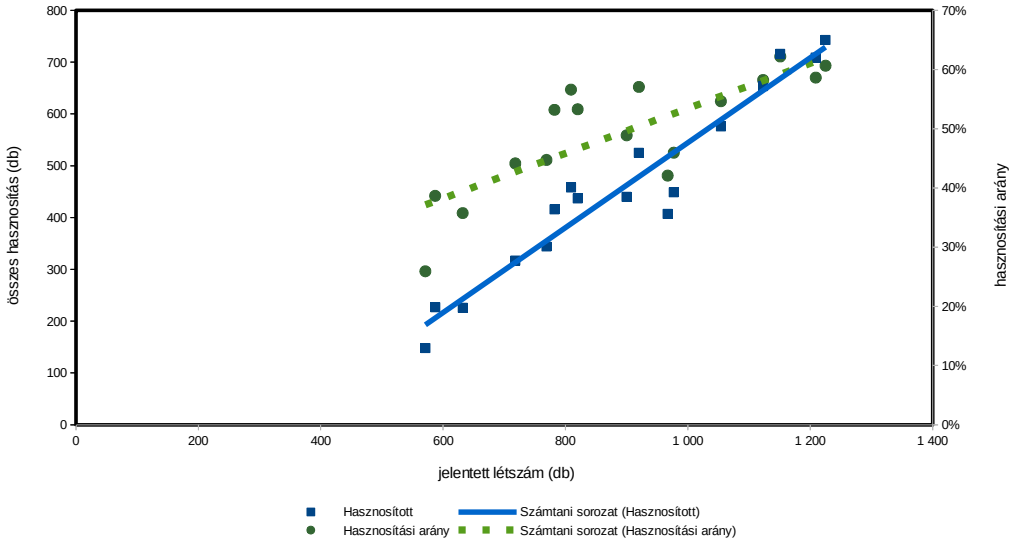

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

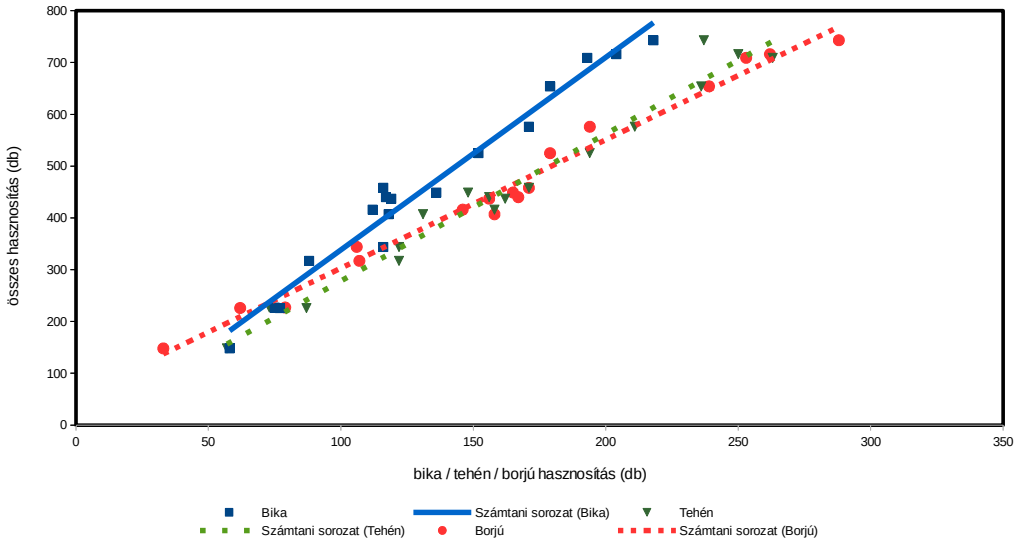

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

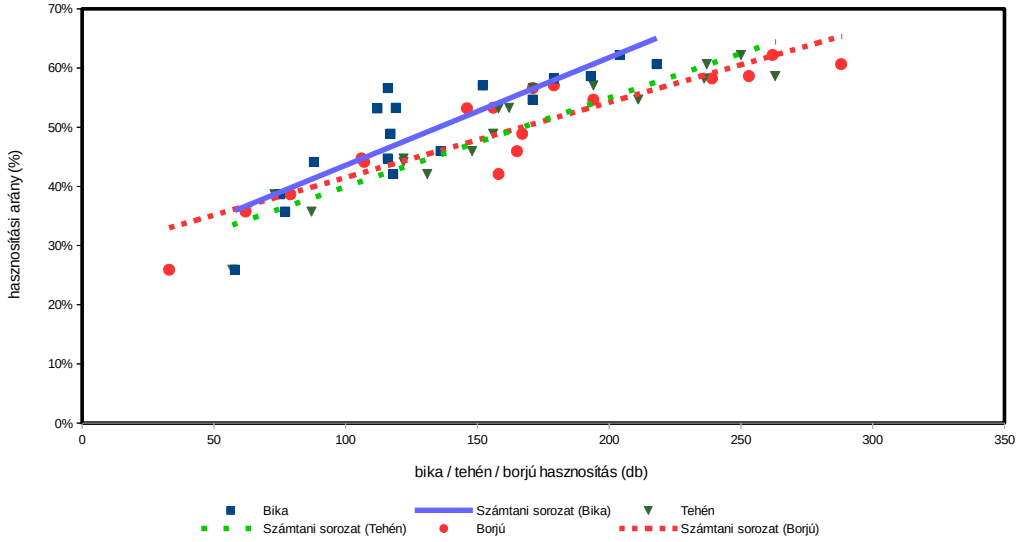

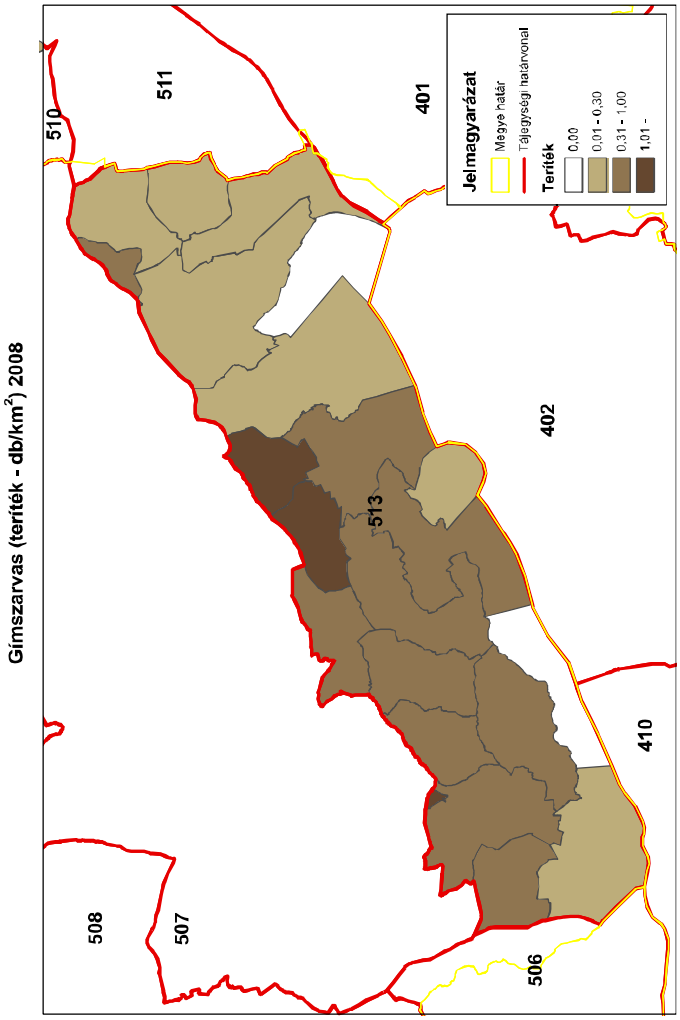
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2008
510
511
401
508
507
513
402
410
506
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

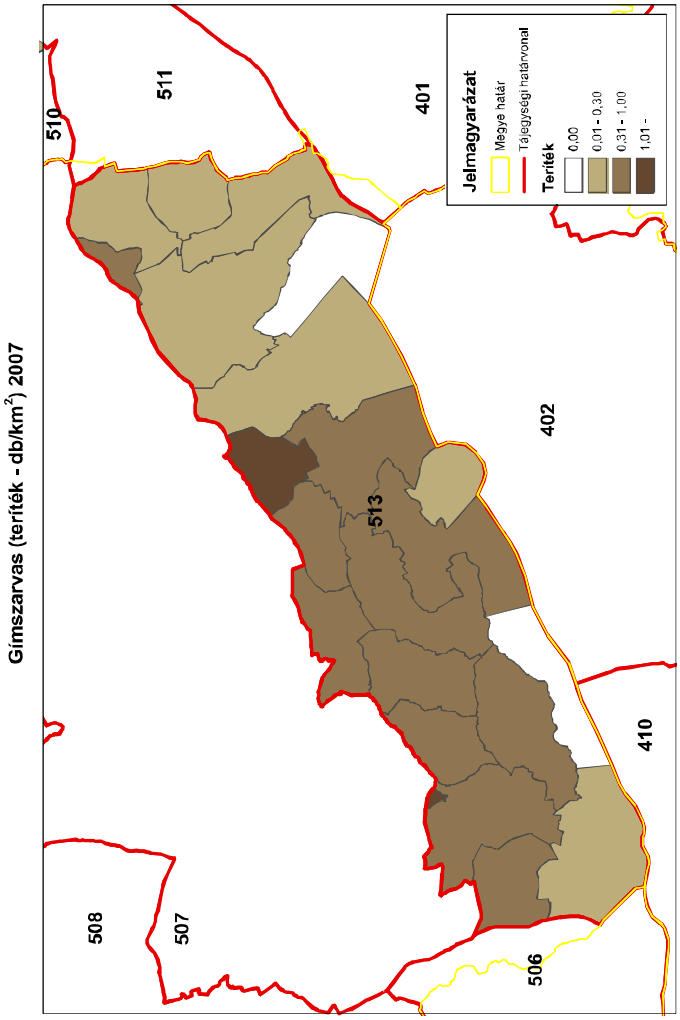
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2007
510
511
401
508
507
513
402
410
506
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

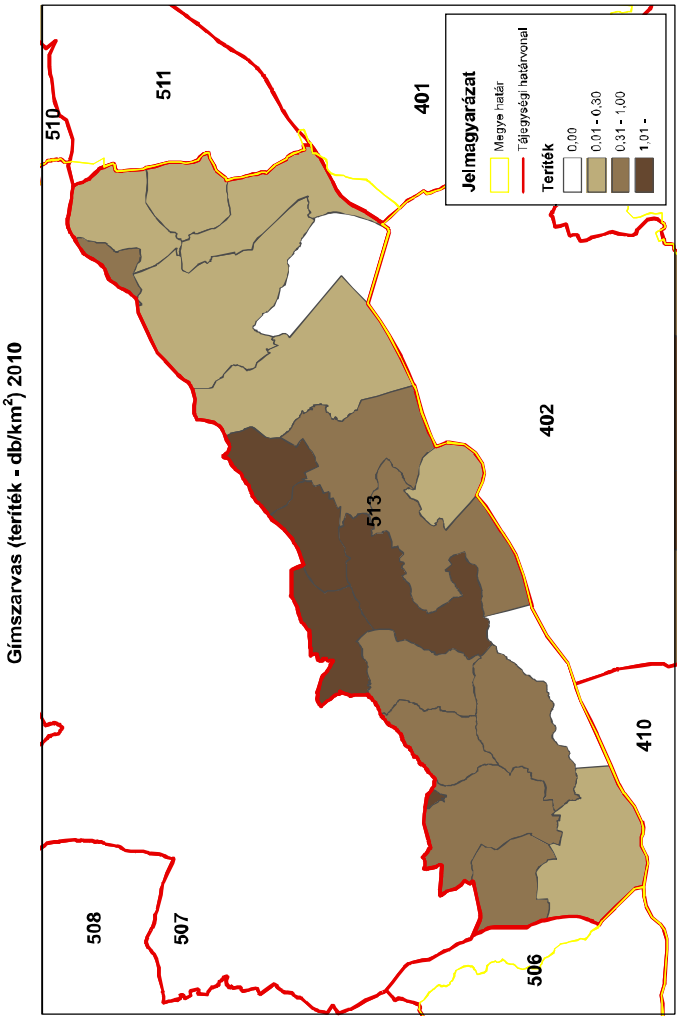
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2010
510
511
401
508
507
513
402
410
506
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

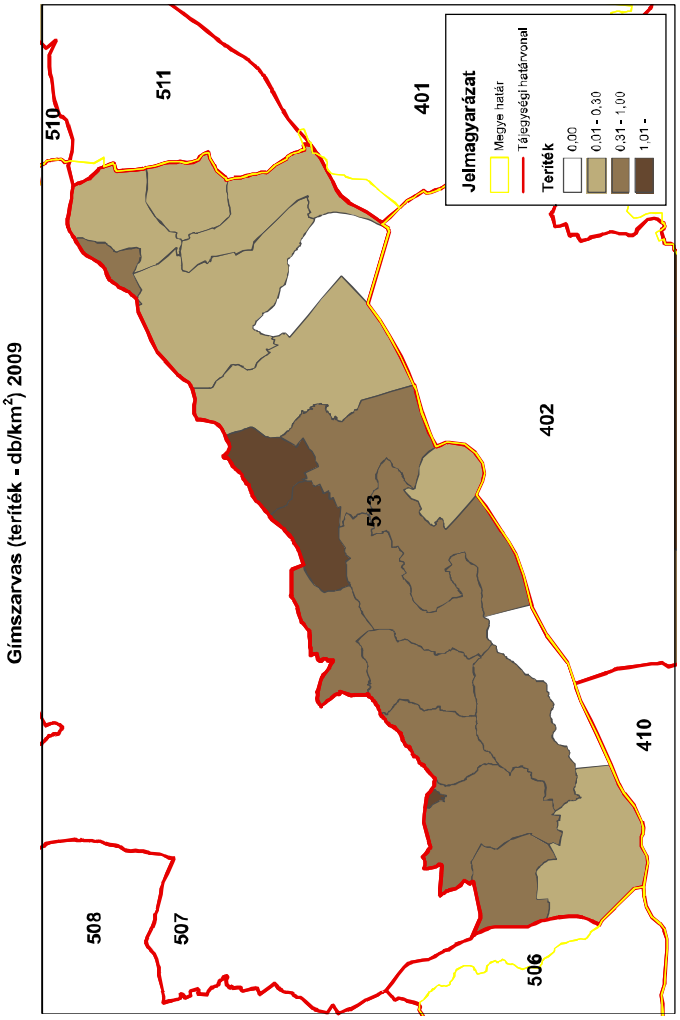
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2009
510
511
401
508
507
513
402
410
506
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

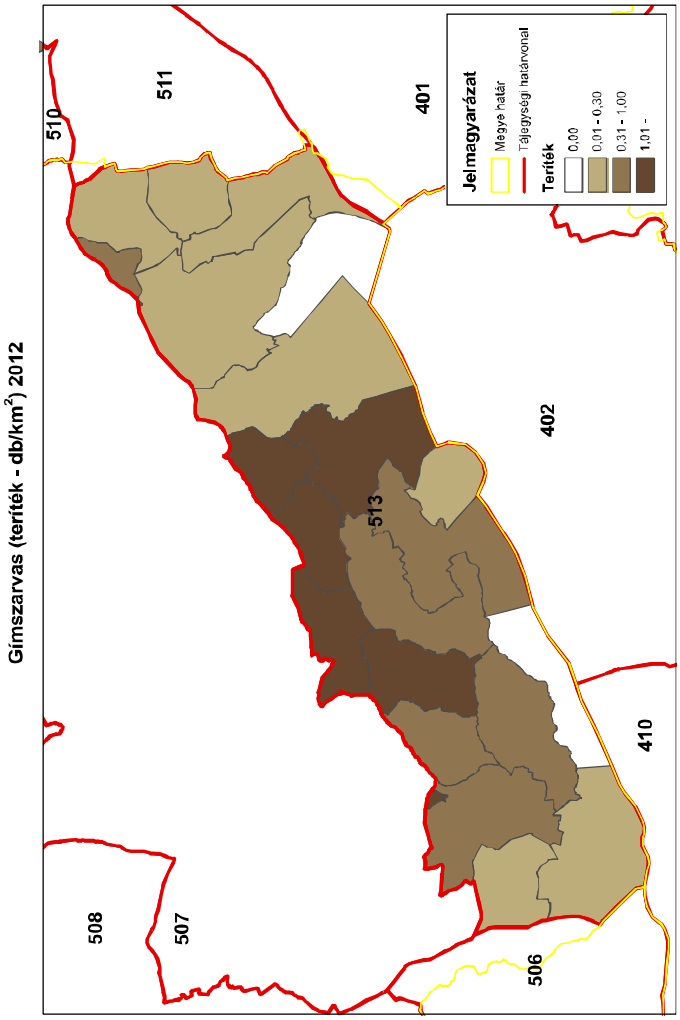
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2012
510
511
401
508
507
513
402
410
506
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

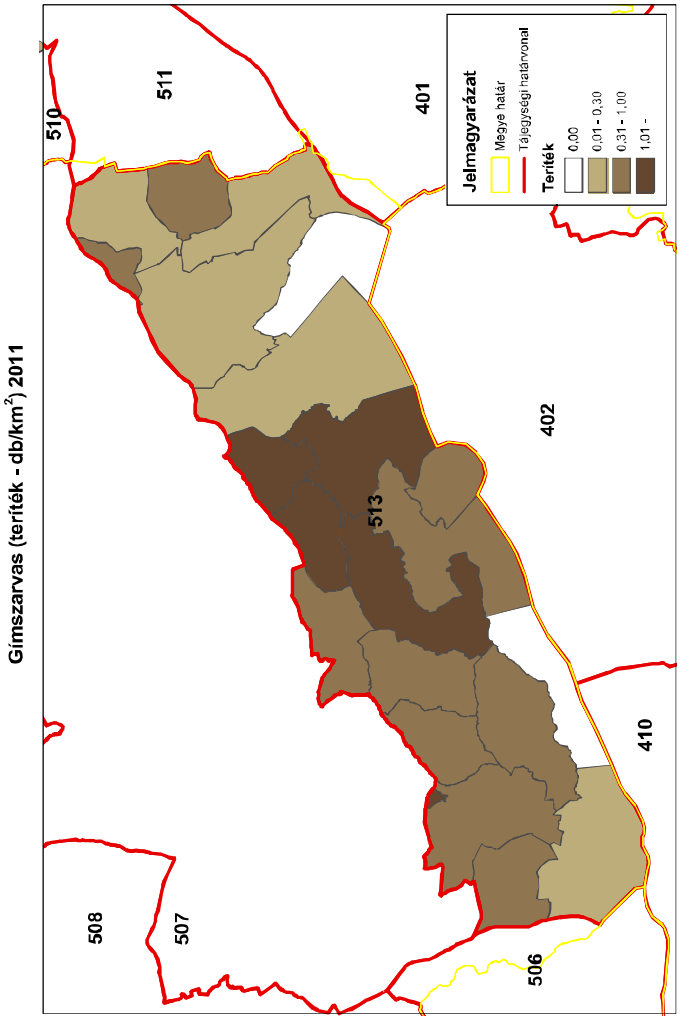
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2011
510
511
401
508
507
513
402
410
506
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

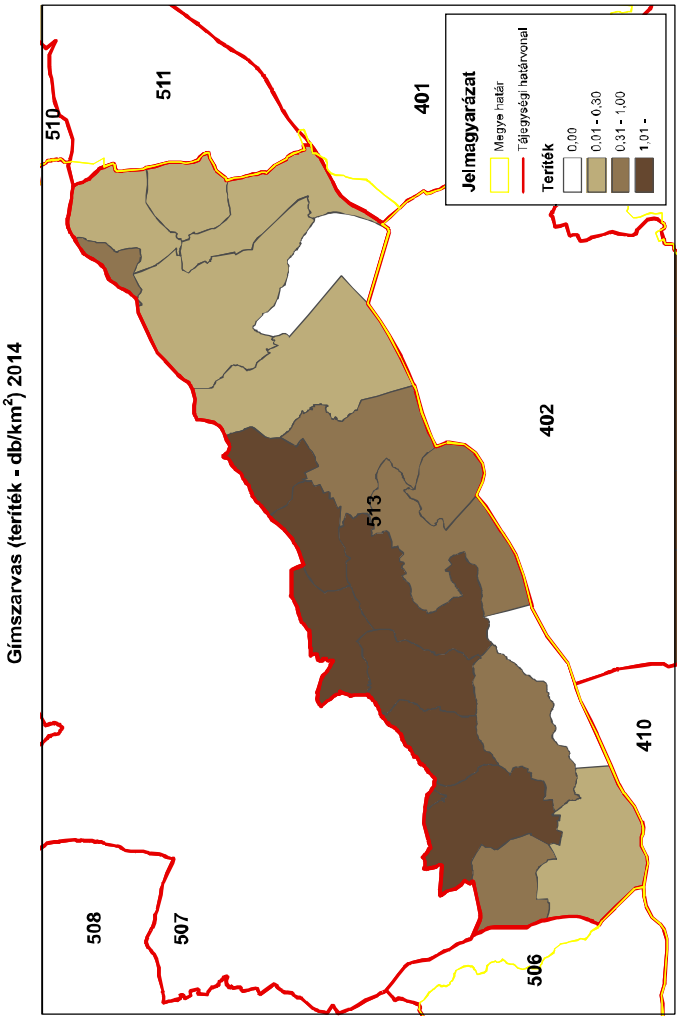
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2014
510
511
401
508
507
513
402
410
506
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

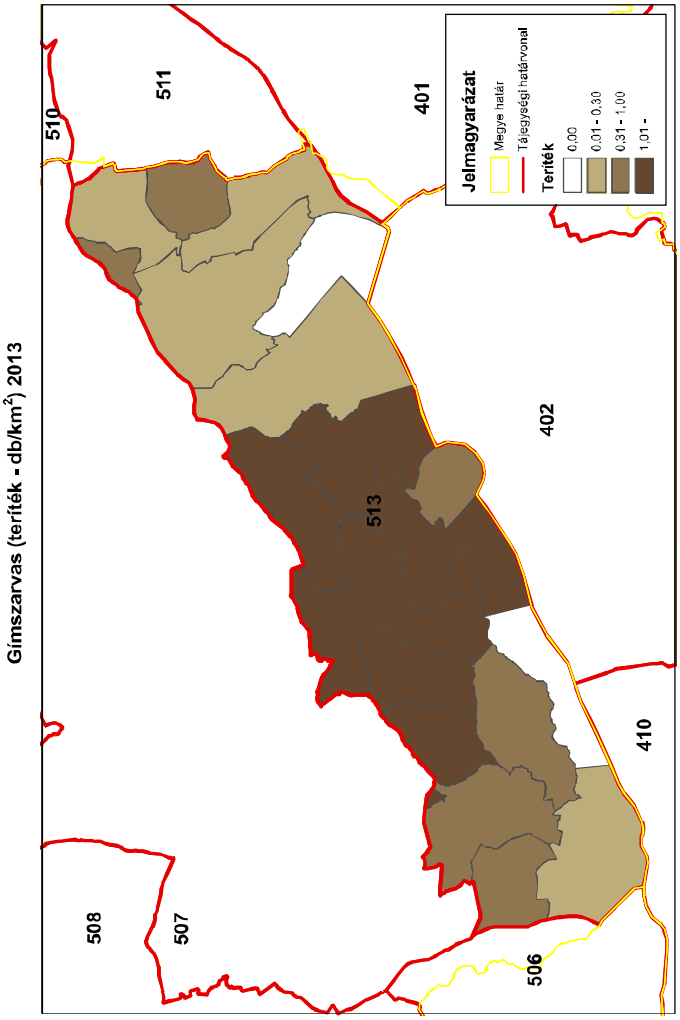
Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2013
510
511
401
508
507
513
402
410
506
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	61	17	27,9%		4	13	0,0%	23,5%	76,5%
1999	79	16	20,3%	1	5	10	6,3%	31,3%	62,5%
2000	83	15	18,1%	1	8	6	6,7%	53,3%	40,0%
2001	97	13	13,4%	1	6	6	7,7%	46,2%	46,2%
2002	115	18	15,7%	1	4	13	5,6%	22,2%	72,2%
2003	119	31	26,1%	3	5	23	9,7%	16,1%	74,2%
2004	122	28	23,0%	3	12	13	10,7%	42,9%	46,4%
2005	123	27	22,0%	1	12	14	3,7%	44,4%	51,9%
2006	118	27	22,9%		8	19	0,0%	29,6%	70,4%
2007	110	38	34,5%	3	13	22	7,9%	34,2%	57,9%
2008	149	39	26,2%	1	7	31	2,6%	17,9%	79,5%
2009	158	38	24,1%	3	11	24	7,9%	28,9%	63,2%
2010	184	36	19,6%	1	11	24	2,8%	30,6%	66,7%
2011	212	52	24,5%	2	14	36	3,8%	26,9%	69,2%
2012	190	46	24,2%		8	38	0,0%	17,4%	82,6%
2013	191	43	22,5%	2	19	22	4,7%	44,2%	51,2%
2014	227	61	26,9%	1	20	40	1,6%	32,8%	65,6%

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

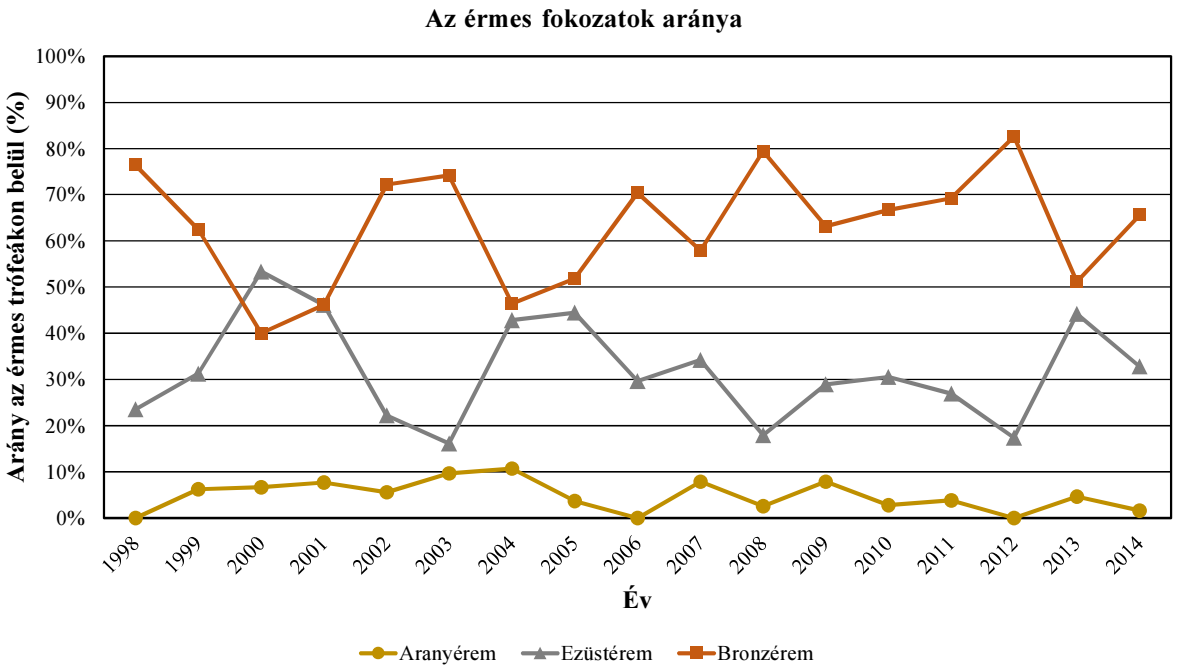

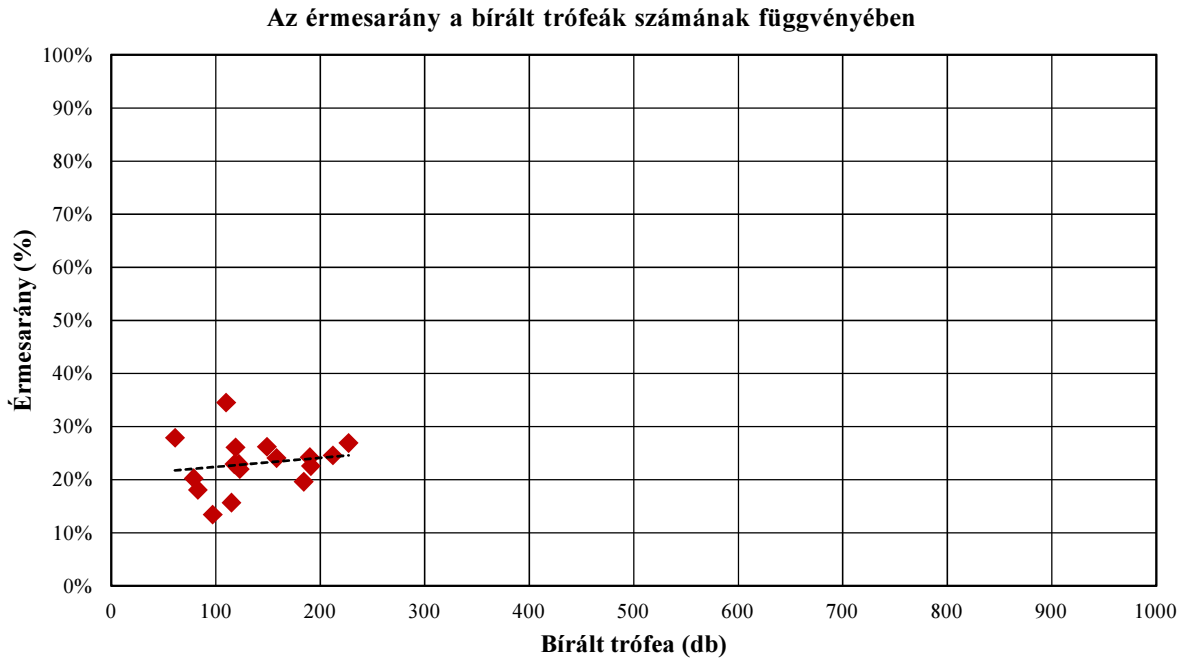

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	1	2		5	4	3	4	4	1	5	3	10	5	4	4	5	6
2	11	16	12	13	30	26	19	32	33	23	25	29	49	40	26	27	36
3	7	12	24	28	23	24	26	30	16	16	32	33	25	45	40	43	54
4	7	16	13	23	16	25	22	19	22	14	24	30	40	45	37	36	38
5	7	9	8	9	8	8	12	3	9	4	12	8	14	13	10	17	18
6	4	5	8	7	14	7	13	9	11	8	16	12	15	16	25	14	25
7	11	9	3	6	8	5	7	12	11	10	11	9	13	18	21	12	24
8	4	2	5	2	9	8	4	4	6	9	8	11	12	12	16	13	12
9	4	3	5		1	6	1	4	3	5	11	3	4	9	6	13	6
10	3	2	2	1	1	3	7	3	2	11	1	7	4	9	5	8	5
11	1	1	2	3	1	2	4	1	1	4	3	3	1			3	2
12		2	1			1	1	2	2		1	2	2				
13	1						1		1	1	1						1
13<						1	1				1	1		1			
Összesen	**61**	**79**	**83**	**97**	**115**	**119**	**122**	**123**	**118**	**110**	**149**	**158**	**184**	**212**	**190**	**191**	**227**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	1,6%	2,5%		5,2%	3,5%	2,5%	3,3%	3,3%	0,8%	4,5%	2,0%	6,3%	2,7%	1,9%	2,1%	2,6%	2,6%
2	18,0%	20,3%	14,5%	13,4%	26,1%	21,8%	15,6%	26,0%	28,0%	20,9%	16,8%	18,4%	26,6%	18,9%	13,7%	14,1%	15,9%
3	11,5%	15,2%	28,9%	28,9%	20,0%	20,2%	21,3%	24,4%	13,6%	14,5%	21,5%	20,9%	13,6%	21,2%	21,1%	22,5%	23,8%
4	11,5%	20,3%	15,7%	23,7%	13,9%	21,0%	18,0%	15,4%	18,6%	12,7%	16,1%	19,0%	21,7%	21,2%	19,5%	18,8%	16,7%
5	11,5%	11,4%	9,6%	9,3%	7,0%	6,7%	9,8%	2,4%	7,6%	3,6%	8,1%	5,1%	7,6%	6,1%	5,3%	8,9%	7,9%
6	6,6%	6,3%	9,6%	7,2%	12,2%	5,9%	10,7%	7,3%	9,3%	7,3%	10,7%	7,6%	8,2%	7,5%	13,2%	7,3%	11,0%
7	18,0%	11,4%	3,6%	6,2%	7,0%	4,2%	5,7%	9,8%	9,3%	9,1%	7,4%	5,7%	7,1%	8,5%	11,1%	6,3%	10,6%
8	6,6%	2,5%	6,0%	2,1%	7,8%	6,7%	3,3%	3,3%	5,1%	8,2%	5,4%	7,0%	6,5%	5,7%	8,4%	6,8%	5,3%
9	6,6%	3,8%	6,0%		0,9%	5,0%	0,8%	3,3%	2,5%	4,5%	7,4%	1,9%	2,2%	4,2%	3,2%	6,8%	2,6%
10	4,9%	2,5%	2,4%	1,0%	0,9%	2,5%	5,7%	2,4%	1,7%	10,0%	0,7%	4,4%	2,2%	4,2%	2,6%	4,2%	2,2%
11	1,6%	1,3%	2,4%	3,1%	0,9%	1,7%	3,3%	0,8%	0,8%	3,6%	2,0%	1,9%	0,5%			1,6%	0,9%
12		2,5%	1,2%			0,8%	0,8%	1,6%	1,7%		0,7%	1,3%	1,1%				
13	1,6%						0,8%		0,8%	0,9%	0,7%						0,4%
13<						0,8%	0,8%				0,7%	0,6%		0,5%			
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

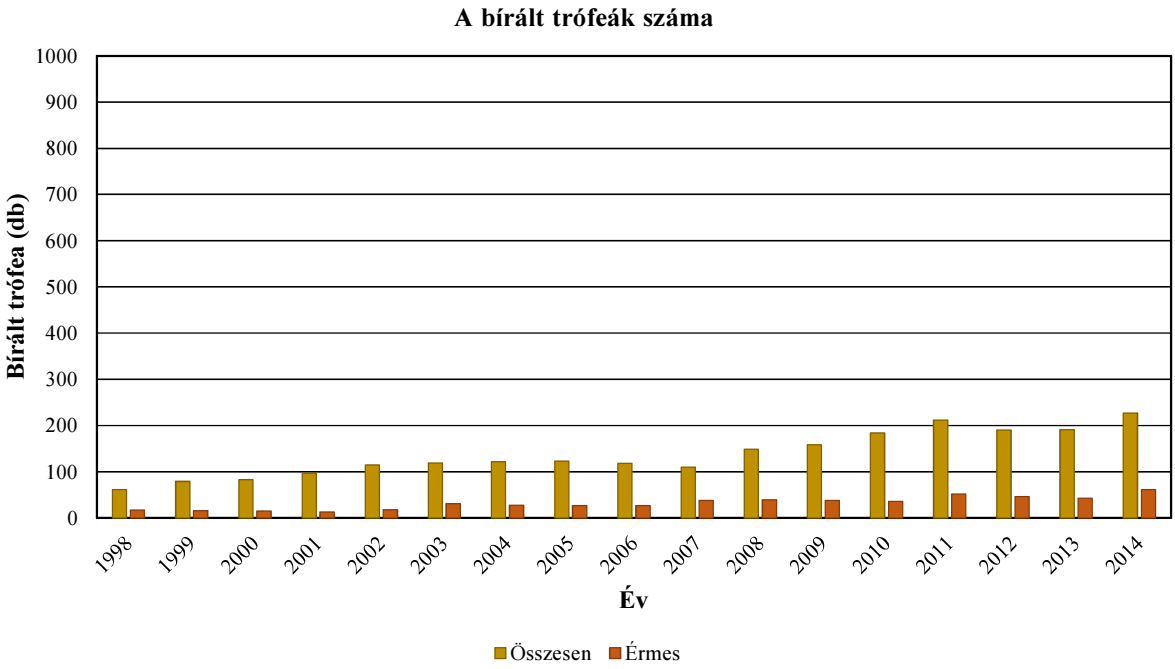

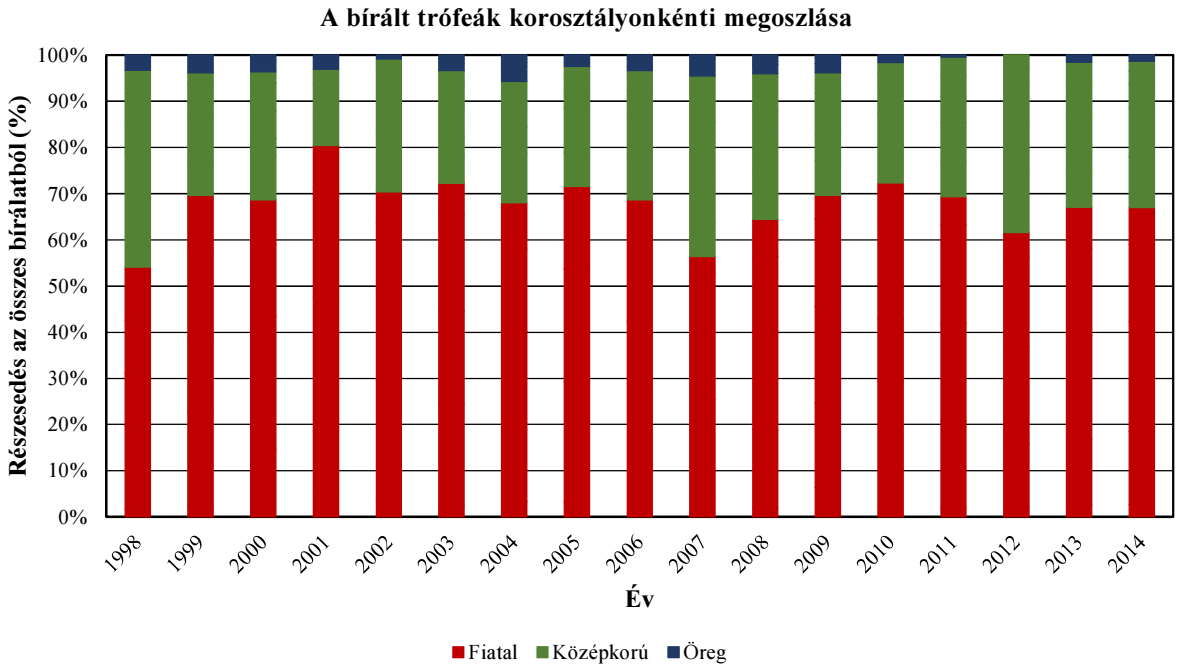

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	66	29,94			1,08	2,15			
2	447	59,45	18,20	12,45	2,32	7,13			
3	478	71,55			3,39	8,58			
4	427	81,36	29,78	30,85	4,50	9,52	22,99	14,13	12,88
5	169	88,00	31,41	29,13	5,35	10,38	23,01	14,31	12,84
6	209	92,09	32,58	31,25	5,97	10,76	23,63	14,90	13,28
7	190	96,08	34,94	33,35	6,59	11,34	24,00	14,82	13,48
8	137	98,31	34,81	33,82	7,14	11,48	24,62	15,44	13,94
9	84	99,41	35,53	35,75	7,52	12,12	24,58	15,53	14,15
10	74	103,31	35,24	36,05	8,09	12,75	26,13	15,85	14,53
11	32	107,21	36,05	35,24	8,53	12,92	26,52	16,29	15,01
12	14	100,32	35,96	38,64	8,31	13,00	26,64	16,70	15,76
13	6	107,42	35,03	35,68	8,84	11,50	28,06	17,11	15,03
13<	5	93,85	38,35	33,43	6,74	8,00	26,30	14,88	14,35

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	66	20,00			0,73	2,00			
2	447	55,64	18,20	12,45	2,11	6,33			
3	478	66,67			3,12	7,86			
4	427	77,27	24,00	27,85	4,14	9,08	21,50	13,35	12,25
5	169	83,00	27,70	11,50	4,77	9,50	18,10	13,18	11,78
6	209	86,70	24,10	24,50	5,20	9,96	20,50	13,50	11,80
7	190	86,06	30,16	28,21	5,76	10,00	23,24	14,04	12,09
8	137	77,25	31,51	28,38	6,38	10,83	22,33	14,24	12,95
9	84	81,00	27,81	29,33	6,47	10,00	23,25	14,28	13,30
10	74	96,90	19,50	24,50	6,82	9,00	23,47	15,07	13,70
11	32	94,50	24,58	24,75	6,73	9,00	24,00	15,15	13,60
12	14	74,35	17,10	29,50	5,57	8,50	22,60	13,55	14,85
13	6	94,50	28,00	21,30	6,79	9,00	25,75	15,90	13,70
13<	5	41,25	31,55	27,55	2,52	3,00	24,50	14,30	14,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	66	39,63			1,50	3,00			
2	447	63,27	18,20	12,45	2,49	7,81			
3	478	74,16			3,65	9,19			
4	427	83,92	36,00	32,85	4,85	10,04	25,75	15,00	13,75
5	169	93,69	35,50	35,90	5,94	11,44	25,33	15,75	14,00
6	209	98,61	36,38	36,00	6,38	11,94	25,00	16,25	14,15
7	190	101,05	38,60	39,90	7,32	12,60	24,59	15,39	14,01
8	137	103,81	39,33	39,42	8,43	12,75	25,62	17,55	15,65
9	84	104,50	43,00	42,00	9,20	14,25	26,00	17,40	17,00
10	74	109,83	43,50	52,00	10,08	18,00	31,30	17,00	15,85
11	32	112,50	47,50	42,75	10,33	17,50	31,30	17,55	16,45
12	14	112,50	45,65	52,15	12,07	16,00	29,65	19,20	16,90
13	6	115,50	39,55	54,50	11,36	14,00	30,50	18,80	16,40
13<	5	110,50	46,95	43,75	10,52	10,00	28,95	15,55	14,75

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	66	19,63			0,77	1,00			
2	447	7,63	0,00	0,00	0,38	1,48			
3	478	7,49			0,53	1,33			
4	427	6,65	12,00	5,00	0,72	0,96	4,25	1,65	1,50
5	169	10,69	7,80	24,40	1,17	1,94	7,23	2,58	2,23
6	209	11,90	12,28	11,50	1,18	1,98	4,50	2,75	2,35
7	190	14,99	8,44	11,69	1,57	2,60	1,35	1,35	1,92
8	137	26,56	7,83	11,03	2,05	1,92	3,30	3,31	2,70
9	84	23,50	15,19	12,68	2,73	4,25	2,75	3,13	3,70
10	74	12,93	24,00	27,50	3,26	9,00	7,83	1,93	2,15
11	32	18,00	22,93	18,00	3,60	8,50	7,30	2,40	2,85
12	14	38,15	28,55	22,65	6,51	7,50	7,05	5,65	2,05
13	6	21,00	11,55	33,20	4,57	5,00	4,75	2,90	2,70
13<	5	69,25	15,40	16,20	8,00	7,00	4,45	1,25	0,75

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	66	65,6%			70,9%	46,5%			
2	447	12,8%	0,0%	0,0%	16,4%	20,7%			
3	478	10,5%			15,5%	15,5%			
4	427	8,2%	40,3%	16,2%	15,9%	10,1%	18,5%	11,7%	11,6%
5	169	12,1%	24,8%	83,7%	21,8%	18,7%	31,4%	18,0%	17,3%
6	209	12,9%	37,7%	36,8%	19,8%	18,4%	19,0%	18,5%	17,7%
7	190	15,6%	24,2%	35,1%	23,8%	22,9%	5,6%	9,1%	14,2%
8	137	27,0%	22,5%	32,6%	28,7%	16,7%	13,4%	21,4%	19,4%
9	84	23,6%	42,8%	35,4%	36,4%	35,1%	11,2%	20,1%	26,1%
10	74	12,5%	68,1%	76,3%	40,3%	70,6%	30,0%	12,2%	14,8%
11	32	16,8%	63,6%	51,1%	42,1%	65,8%	27,5%	14,7%	19,0%
12	14	38,0%	79,4%	58,6%	78,3%	57,7%	26,5%	33,8%	13,0%
13	6	19,6%	33,0%	93,0%	51,7%	43,5%	16,9%	16,9%	18,0%
13<	5	73,8%	40,2%	48,5%	118,7%	87,5%	16,9%	8,4%	5,2%

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	66	20,00			0,73	2,00			
2	447	55,64	18,20	12,45	2,11	6,33			
3	478	66,67			3,12	7,86			
4	427	77,27	24,00	27,85	4,14	9,08	21,50	13,35	12,25
5	169	83,00	27,70	11,50	4,77	9,50	18,10	13,18	11,78
6	209	86,70	24,10	24,50	5,20	9,96	20,50	13,50	11,80
7	190	86,06	30,16	28,21	5,76	10,00	23,24	14,04	12,09
8	137	77,25	31,51	28,38	6,38	10,83	22,33	14,24	12,95
9	84	81,00	27,81	29,33	6,47	10,00	23,25	14,28	13,30
10	74	96,90	19,50	24,50	6,82	9,00	23,47	15,07	13,70
11	32	94,50	24,58	24,75	6,73	9,00	24,00	15,15	13,60
12	14	74,35	17,10	29,50	5,57	8,50	22,60	13,55	14,85
13	6	94,50	28,00	21,30	6,79	9,00	25,75	15,90	13,70
13<	5	41,25	31,55	27,55	2,52	3,00	24,50	14,30	14,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	66	2006			2003	1998			
2	447	2001	1998	1998	2002	2000			
3	478	2007			2007	1998			
4	427	2011	2003	1998	2012	2000	2004	2003	2009
5	169	1998	1998	2003	1998	2003	1998	2008	2008
6	209	2006	2000	2001	1998	2012	1998	2007	2007
7	190	2002	2009	2013	2013	2000	2013	2013	2004
8	137	2001	2007	2007	1998	2010	1998	2007	2005
9	84	1999	2012	2012	1999	2004	2002	1999	1999
10	74	2012	1999	2001	1998	1999	1998	2010	2010
11	32	2006	2008	2002	2006	2006	1998	1999	1999
12	14	2006	2010	2010	2006	2006	2006	2006	2006
13	6	2006	2006	2006	2006	1998	2014	2006	2004
13<	5	2004	2009	2008	2004	2004	2003	2008	2009

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	66	39,63			1,50	3,00			
2	447	63,27	18,20	12,45	2,49	7,81			
3	478	74,16			3,65	9,19			
4	427	83,92	36,00	32,85	4,85	10,04	25,75	15,00	13,75
5	169	93,69	35,50	35,90	5,94	11,44	25,33	15,75	14,00
6	209	98,61	36,38	36,00	6,38	11,94	25,00	16,25	14,15
7	190	101,05	38,60	39,90	7,32	12,60	24,59	15,39	14,01
8	137	103,81	39,33	39,42	8,43	12,75	25,62	17,55	15,65
9	84	104,50	43,00	42,00	9,20	14,25	26,00	17,40	17,00
10	74	109,83	43,50	52,00	10,08	18,00	31,30	17,00	15,85
11	32	112,50	47,50	42,75	10,33	17,50	31,30	17,55	16,45
12	14	112,50	45,65	52,15	12,07	16,00	29,65	19,20	16,90
13	6	115,50	39,55	54,50	11,36	14,00	30,50	18,80	16,40
13<	5	110,50	46,95	43,75	10,52	10,00	28,95	15,55	14,75

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	66	2002			1998	2005			
2	447	1999	1998	1998	2005	2006			
3	478	2009			2005	2006			
4	427	2005	2004	2013	2001	2008	2009	1998	2013
5	169	2002	2001	2012	2001	2001	2001	2004	1998
6	209	2001	2002	1998	2014	2011	2001	2000	2001
7	190	2004	1999	2002	2005	2003	2004	1999	1999
8	137	2004	2005	2005	2004	2013	2013	1999	2001
9	84	2004	2002	2002	2002	2010	2009	2004	2002
10	74	2005	2002	2002	2002	2002	2008	2001	2008
11	32	2002	1998	2000	2003	2003	2000	2000	2000
12	14	2003	2004	2004	2004	2004	2005	2003	2003
13	6	2004	2004	2007	2007	2014	1998	2007	2007
13<	5	2008	2003	2009	2011	2008	2008	2003	2003

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

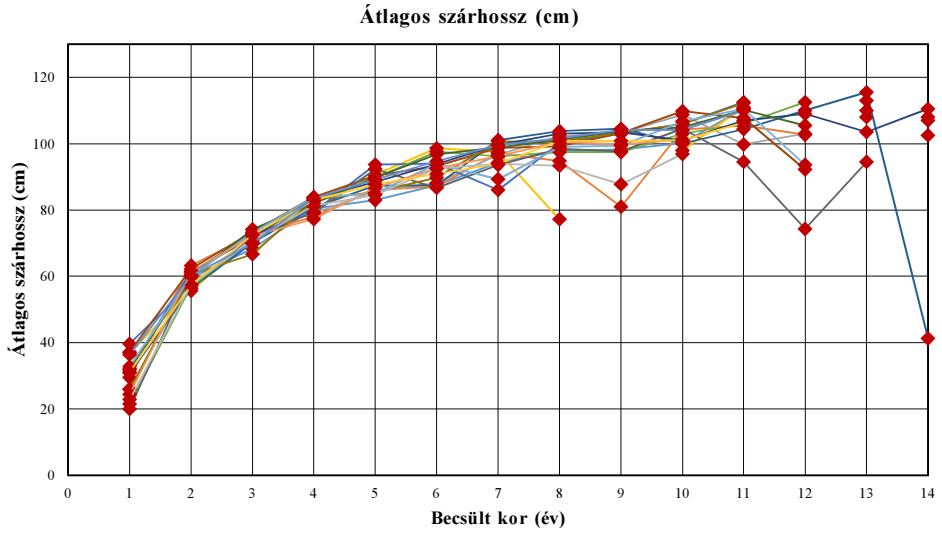

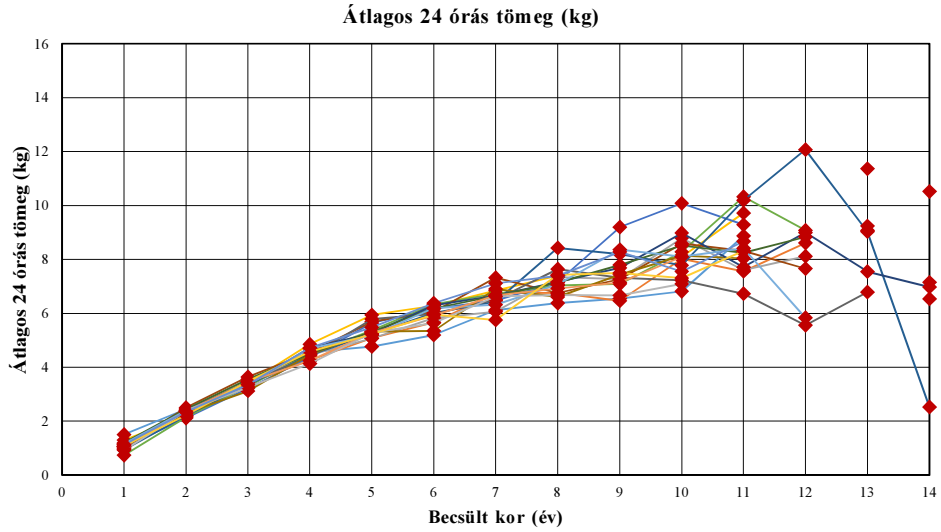

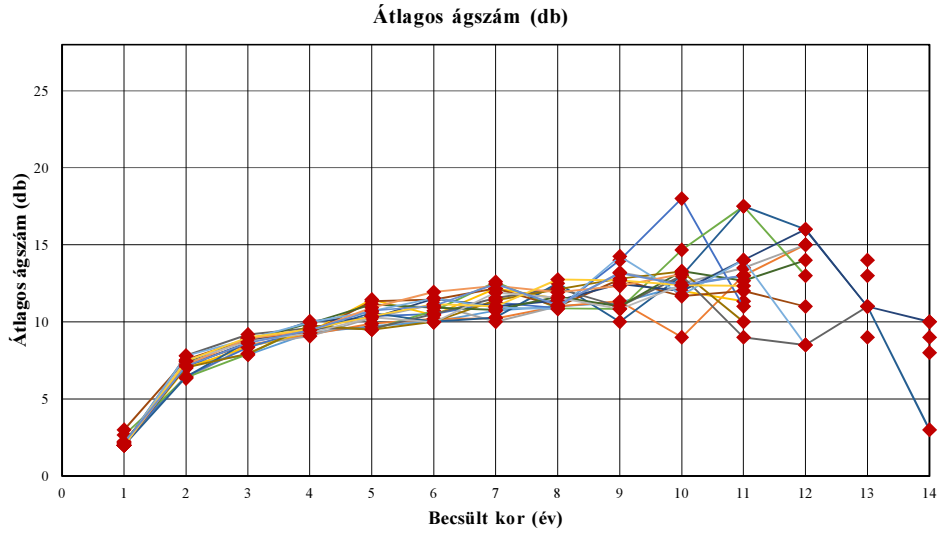

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

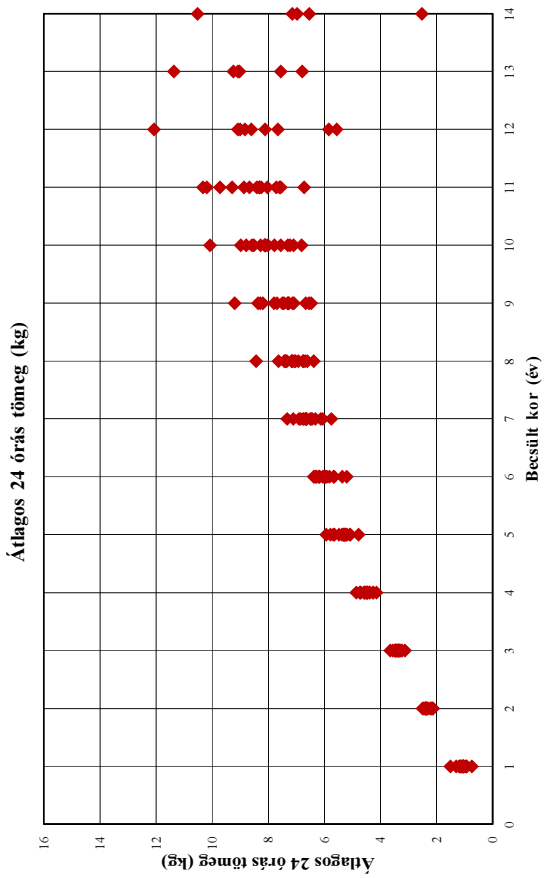

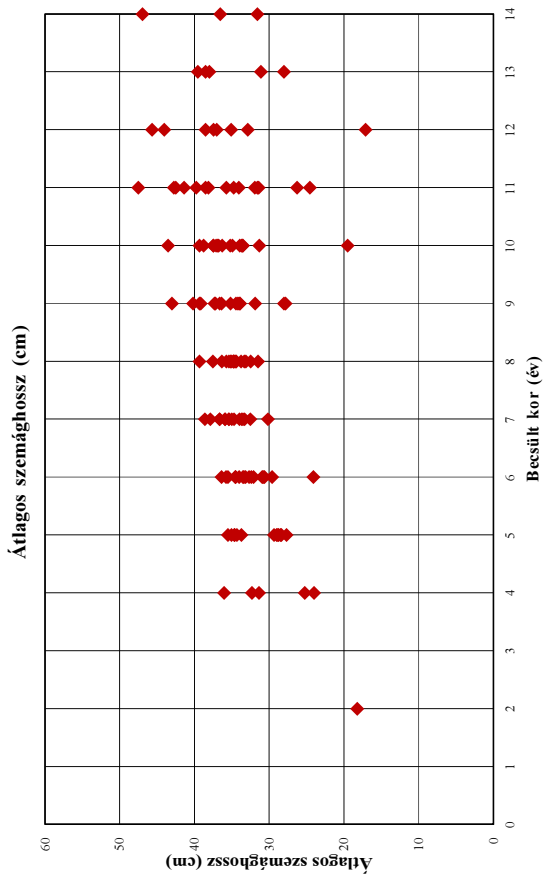

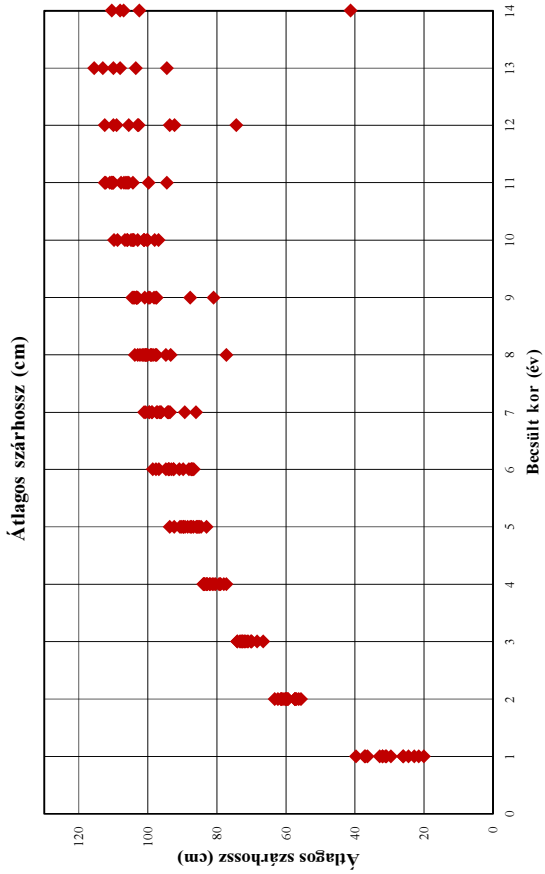

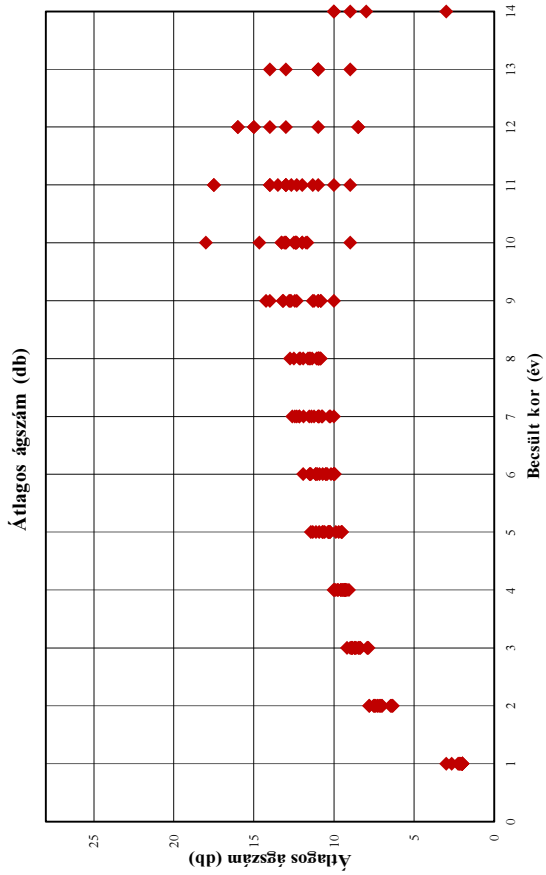

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

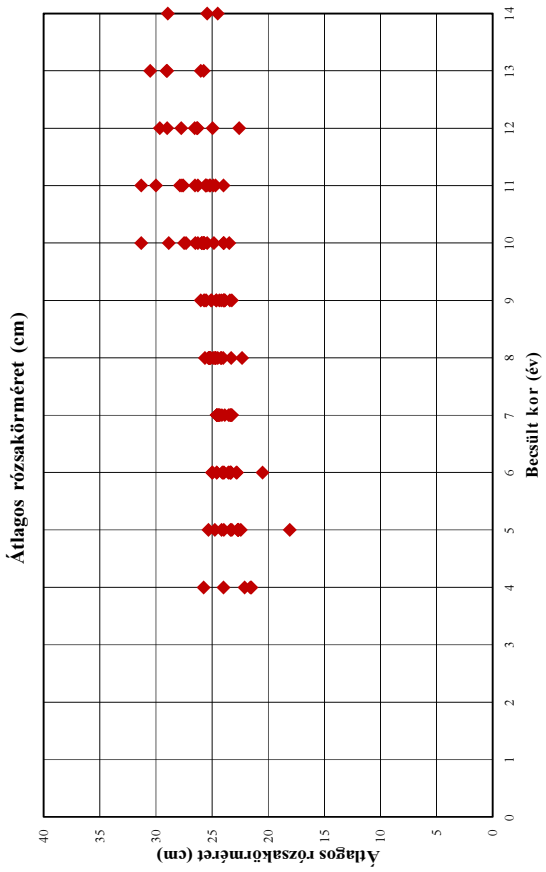

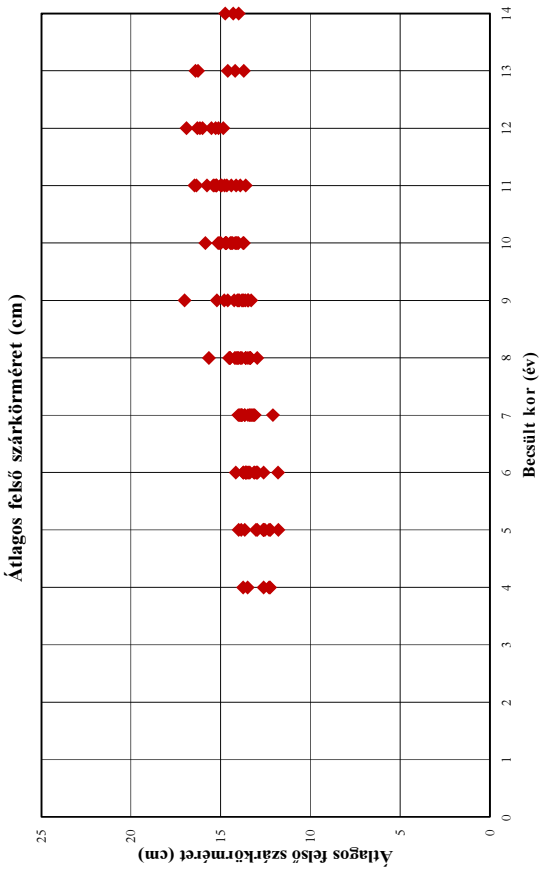

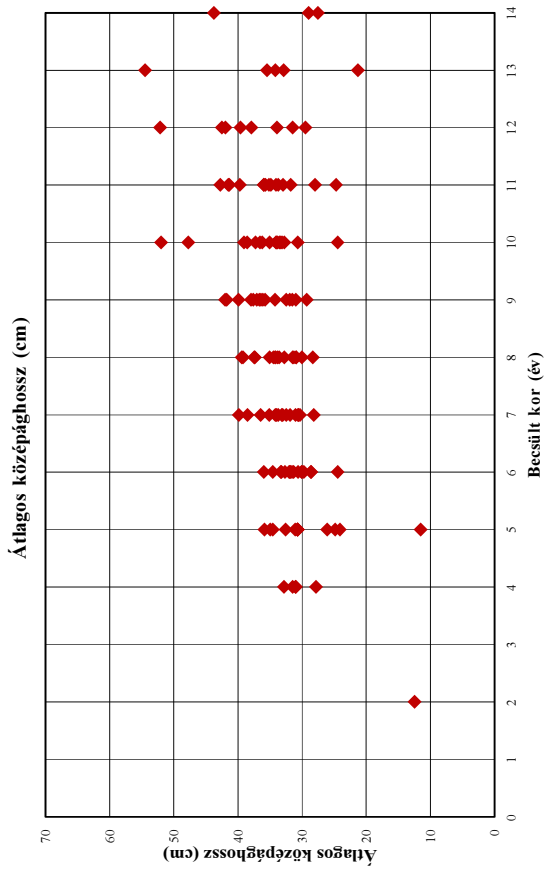

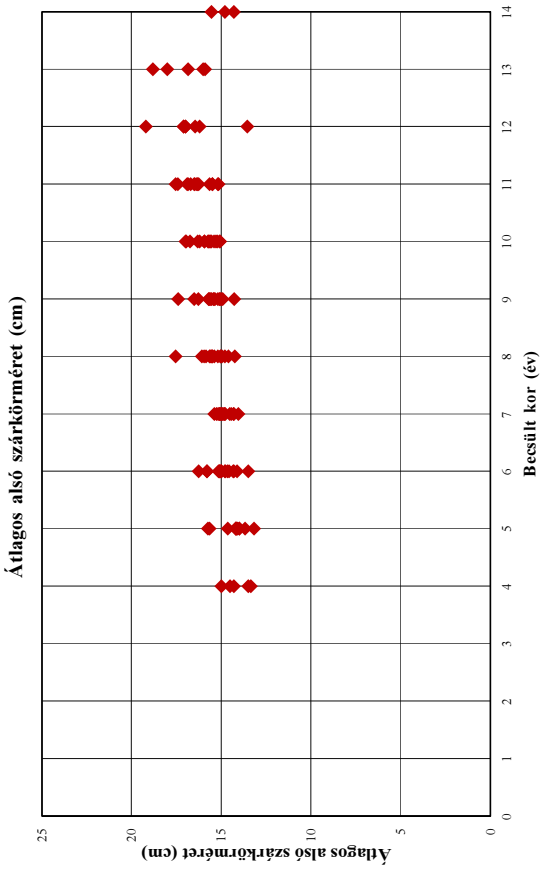

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1	1	26,00			1,50	2,00			
1998	2	11	59,41	18,20	12,45	2,44	7,27			
1998	3	7	68,39			3,30	7,86			
1998	4	7	80,44	32,30	27,85	4,57	9,29	24,00	15,00	12,60
1998	5	7	83,00	27,70	31,10	4,77	9,71	18,10	14,15	14,00
1998	6	4	87,50	34,00	36,00	5,20	10,00	20,50	14,30	12,60
1998	7	11	94,31	34,71	30,67	6,13	10,73	23,52	14,54	13,11
1998	8	4	97,88	34,75	37,38	6,38	11,00	22,33	15,19	13,60
1998	9	4	98,20	40,17	37,67	6,55	11,25	24,00	15,18	13,70
1998	10	3	100,22	33,65	32,82	6,82	12,33	23,47	16,20	14,13
1998	11	1	110,50	47,50	36,00	8,87	13,00	24,00	16,50	15,00
1998	12									
1998	13	1	108,00	38,00	35,50	9,08	9,00	30,50	18,00	16,25
1998	13<									
1999	1	2	29,50			0,98	2,00			
1999	2	16	63,27			2,40	7,31			
1999	3	12	72,67			3,40	8,50			
1999	4	16	78,02			4,26	9,19			
1999	5	9	86,02	29,00	35,00	5,08	9,89	24,15	14,00	12,30
1999	6	5	87,10	35,75	29,75	5,67	10,20	23,93	15,00	13,58
1999	7	9	97,14	38,60	38,55	6,75	10,22	24,39	15,39	14,01
1999	8	2	94,80	33,35	33,60	6,77	11,00	25,25	17,55	13,33
1999	9	3	81,00	33,88	36,13	6,47	11,33	24,65	14,28	13,30
1999	10	2	104,25	19,50	47,75	8,02	9,00	28,85	15,30	15,05
1999	11	1	105,50	26,25	28,00	7,56	13,00	25,15	15,15	13,60
1999	12	2	102,65	35,10	41,98	8,61	15,00	26,28	16,45	15,13
1999	13									
1999	13<									
2000	1									
2000	2	12	59,63			2,34	6,33			
2000	3	24	74,10			3,47	8,46			
2000	4	13	78,96			4,47	9,08			
2000	5	8	85,75			5,07	10,25			
2000	6	8	88,13	24,10	33,25	5,82	11,13	23,50	16,25	13,55
2000	7	3	96,67			6,07	10,00			
2000	8	5	102,30	34,72	34,25	7,34	11,00	23,29	16,07	14,53
2000	9	5	103,20	34,00	31,55	7,28	13,20	25,71	16,27	14,79
2000	10	2	108,75	38,75	35,13	8,79	12,50	27,33	15,40	14,73
2000	11	2	99,75	42,75	42,75	7,61	13,50	31,30	17,55	16,45
2000	12	1	103,00	38,50	39,65	8,12	15,00	26,35	16,20	15,50
2000	13									
2000	13<									
2001	1	5	36,90			1,29	2,00			
2001	2	13	55,64			2,16	7,00			
2001	3	28	71,26			3,41	8,39			
2001	4	23	82,74			4,85	9,35			
2001	5	9	90,67	35,50	30,75	5,94	11,44	25,33	14,63	13,85
2001	6	7	98,61	35,50	24,50	6,28	10,43	25,00	15,80	14,15
2001	7	6	97,50	35,90	34,20	6,85	12,17	24,29	15,18	13,85
2001	8	2	77,25	35,00	39,25	7,40	11,50	24,50	15,50	15,65
2001	9									
2001	10	1	98,00	33,50	24,50	8,10	12,00	27,50	17,00	14,70
2001	11	3	111,00	34,75	39,75	9,72	11,33	27,58	17,42	15,25
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1	4	39,63			1,05	2,25			
2002	2	30	57,48			2,11	6,47			
2002	3	23	72,00			3,22	8,35			
2002	4	16	79,44			4,37	9,56			
2002	5	8	93,69			5,64	10,38			
2002	6	14	94,00	36,38	30,13	6,18	10,50	24,95	15,80	13,75
2002	7	8	86,06	36,65	39,90	6,48	11,25	24,45	15,07	13,80
2002	8	9	100,06	34,53	30,97	7,17	10,89	24,68	15,03	13,89
2002	9	1	103,00	43,00	42,00	9,20	14,00	23,25	16,50	17,00
2002	10	1	106,00	43,50	52,00	10,08	18,00	26,50	16,75	15,00
2002	11	1	112,50	38,50	24,75	9,29	11,00	30,00	15,50	14,40
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	3	21,50			0,73	2,67			
2003	2	26	56,99			2,15	6,38			
2003	3	24	70,13			3,31	7,92			
2003	4	25	82,06	24,00	31,50	4,49	9,76	22,10	13,35	12,30
2003	5	8	89,75	28,50	11,50	5,37	9,50			
2003	6	7	97,64	32,40	32,07	6,34	10,71	22,85	15,07	13,61
2003	7	5	96,20	35,90	35,15	6,73	12,60	23,89	15,07	13,16
2003	8	8	97,50	33,11	32,79	7,04	10,88	25,31	15,84	14,48
2003	9	6	97,46	37,19	37,98	7,09	10,83	23,99	14,92	13,47
2003	10	3	103,00	37,42	36,25	8,28	14,67	23,95	15,93	15,13
2003	11	2	106,00	41,38	41,40	10,33	17,50	27,88	16,70	16,35
2003	12	1	112,50	37,00	31,50	9,08	13,00	27,75	19,20	16,90
2003	13									
2003	13<	1	108,00	46,95	29,00	6,54	8,00	24,50	15,55	14,75
2004	1	4	30,88			0,94	2,00			
2004	2	19	56,33			2,20	6,42			
2004	3	26	70,13			3,36	8,73			
2004	4	22	80,83	36,00	31,00	4,45	9,36	21,50	14,30	13,50
2004	5	12	87,38	28,75	26,10	5,23	10,58	22,45	15,75	12,95
2004	6	13	87,43	33,48	30,67	6,02	10,00	23,40	14,80	13,61
2004	7	7	101,05	36,62	30,36	6,44	10,29	24,59	15,11	12,09
2004	8	4	103,81	36,33	37,50	8,43	12,50	25,23	15,65	13,99
2004	9	1	104,50	28,00	31,00	8,20	10,00	25,10	17,40	15,20
2004	10	7	100,05	36,75	38,59	7,78	13,00	24,84	15,24	14,08
2004	11	4	104,36	34,04	41,51	10,19	17,50	26,51	16,25	15,30
2004	12	1	110,00	45,65	52,15	12,07	16,00	29,00	17,00	16,30
2004	13	1	115,50	39,55	32,90	9,03	11,00	26,00	16,00	13,70
2004	13<	1	41,25			2,52	3,00			
2005	1	4	37,13			1,04	3,00			
2005	2	32	62,35			2,49	7,53			
2005	3	30	73,40			3,65	8,90			
2005	4	19	83,92			4,54	9,28			
2005	5	3	90,33			5,69	11,33			
2005	6	9	93,25	32,06	28,63	6,06	11,44	23,58	14,65	13,10
2005	7	12	98,76	37,85	36,50	7,32	12,17	23,26	15,26	13,65
2005	8	4	99,19	39,33	39,42	6,76	11,00	24,02	15,05	12,95
2005	9	4	103,19	36,38	37,06	7,27	12,75	25,05	15,68	14,08
2005	10	3	109,83	33,58	33,17	8,59	11,67	25,45	16,32	14,73
2005	11	1	107,75	39,75	33,75	8,32	12,00	24,90	16,35	15,40
2005	12	2	92,25	44,00	42,50	7,66	11,00	29,65	17,00	16,15
2005	13									
2005	13<									
2006	1	1	20,00			1,05	2,00			
2006	2	33	61,17			2,37	7,81			
2006	3	16	72,88			3,47	9,19			
2006	4	22	79,11			4,39	9,59			
2006	5	9	92,33	28,35	34,60	5,79	9,56	22,75	14,10	12,60
2006	6	11	86,70	30,64	33,37	5,97	10,50	23,30	14,99	13,14
2006	7	11	93,59	35,38	32,48	6,51	11,55	23,35	14,32	13,92
2006	8	6	98,46	33,73	33,86	7,64	12,17	24,66	15,95	14,48
2006	9	3	97,67	39,33	35,78	7,32	11,00	23,88	15,70	13,95
2006	10	2	104,50	35,23	33,85	7,23	13,00	24,00	15,75	13,75
2006	11	1	94,50	31,55	35,20	6,73	9,00	25,55	16,35	13,90
2006	12	2	74,35	37,45	37,95	5,57	8,50	22,60	13,55	14,85
2006	13	1	94,50	28,00	21,30	6,79	11,00	29,05	15,90	14,20
2006	13<									
2007	1	5	25,92			1,03	2,20			
2007	2	23	60,58			2,30	7,04			
2007	3	16	66,67			3,12	7,94			
2007	4	14	83,14			4,47	9,77			
2007	5	4	85,44			5,32	9,50			
2007	6	8	89,77	30,80	31,90	5,35	10,00	22,80	13,50	11,80
2007	7	10	100,66	35,40	31,91	6,91	11,40	23,32	14,98	13,93
2007	8	9	100,59	31,51	28,38	6,61	12,11	24,22	14,24	13,34
2007	9	5	103,24	34,19	41,78	7,44	12,80	23,41	15,44	13,46
2007	10	11	105,92	33,93	37,28	8,14	13,27	25,92	15,71	14,41
2007	11	4	112,25	38,11	34,89	8,04	10,00	25,48	15,19	14,13
2007	12									
2007	13	1	110,00	38,50	54,50	11,36	13,00	29,00	18,80	16,40
2007	13<									

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	3	31,92			1,14	2,00			
2008	2	25	61,37			2,37	7,12			
2008	3	32	71,75			3,37	8,66			
2008	4	24	83,54			4,72	10,04			
2008	5	12	88,46	34,65	24,88	5,26	10,25	22,68	13,18	11,78
2008	6	16	93,86	32,69	31,91	6,30	11,50	23,34	14,78	12,97
2008	7	11	99,61	32,52	33,04	6,66	11,00	24,59	14,83	13,47
2008	8	8	103,00	35,17	30,05	7,16	11,38	24,89	14,80	13,37
2008	9	11	103,41	34,41	34,27	7,69	12,45	25,51	15,54	14,02
2008	10	1	101,00	34,90	33,55	8,98	12,00	31,30	16,95	15,85
2008	11	3	106,92	24,58	34,10	7,72	14,00	24,70	16,90	14,78
2008	12	1	109,00			9,00	16,00			
2008	13	1	103,50			7,55	11,00			
2008	13<	1	110,50	36,55	27,55	6,98	10,00	28,95	14,30	14,30
2009	1	10	32,03			1,19	2,10			
2009	2	29	59,92			2,44	7,41			
2009	3	33	74,16			3,56	8,85			
2009	4	30	82,04	25,25	31,05	4,51	9,90	25,75	13,50	12,25
2009	5	8	89,78	35,05	30,70	5,32	11,13	24,75	15,65	13,65
2009	6	12	96,81	29,61	32,72	6,19	10,92	24,04	15,15	13,46
2009	7	9	98,83	30,16	30,63	6,65	10,78	24,53	14,30	13,21
2009	8	11	101,14	32,47	34,18	7,15	11,64	25,19	14,95	13,48
2009	9	3	103,83	31,88	32,53	7,79	11,00	26,00	15,35	13,48
2009	10	7	104,86	36,89	39,11	8,51	13,29	26,26	15,94	14,68
2009	11	3	110,17	35,73	31,82	8,25	12,67	27,68	15,65	14,65
2009	12	2	105,50	32,85	33,93	8,84	14,00	26,55	17,10	15,28
2009	13									
2009	13<	1	107,00	31,55	43,75	7,15	9,00	25,45	14,80	14,00
2010	1	5	32,80			1,16	2,00			
2010	2	49	60,05			2,38	7,80			
2010	3	25	73,15			3,35	8,88			
2010	4	40	83,81			4,70	9,98			
2010	5	14	85,04	33,73	30,78	5,18	10,69	23,35	13,68	12,53
2010	6	15	93,93	34,53	28,65	6,20	11,53	24,57	14,11	13,02
2010	7	13	89,29	33,48	33,97	6,33	10,92	23,42	14,44	13,29
2010	8	12	99,00	37,51	30,97	7,07	10,83	25,11	15,38	13,81
2010	9	4	99,38	39,13	39,94	8,37	14,25	24,20	15,40	14,24
2010	10	4	106,69	37,48	30,73	8,10	11,75	25,72	15,07	13,70
2010	11	1	110,50	42,50	36,00	8,41	14,00	25,25	15,50	15,75
2010	12	2	93,63	17,10	29,50	5,84	8,50	24,95	17,10	16,00
2010	13									
2010	13<									
2011	1	4	24,44			1,06	2,00			
2011	2	40	61,52			2,36	7,20			
2011	3	45	72,16			3,46	8,91			
2011	4	45	77,27			4,25	9,42			
2011	5	13	86,81	34,32	32,60	5,28	10,92	23,95	14,17	12,62
2011	6	16	92,55	34,49	34,61	5,92	11,94	23,39	15,08	13,43
2011	7	18	96,24	33,96	33,19	6,67	12,33	24,13	14,85	13,39
2011	8	12	100,56	34,70	35,07	6,92	11,92	24,75	15,52	14,13
2011	9	9	99,79	37,31	36,44	7,14	12,33	23,89	15,06	13,76
2011	10	9	101,19	31,33	36,58	8,10	13,11	25,73	15,62	14,46
2011	11									
2011	12									
2011	13									
2011	13<	1	102,50			10,52	10,00			
2012	1	4	22,81			0,93	2,00			
2012	2	26	57,42			2,37	7,50			
2012	3	40	70,93			3,26	8,72			
2012	4	37	81,32			4,14	9,27			
2012	5	10	84,60	28,83	35,90	5,28	10,30	22,65	14,00	13,03
2012	6	25	92,53	33,14	31,61	5,65	9,96	23,99	14,34	12,93
2012	7	21	93,98	34,98	31,03	6,63	11,90	24,58	14,78	13,65
2012	8	16	93,39	34,40	31,53	6,69	11,56	24,20	14,60	13,61
2012	9	6	87,75	27,81	29,33	6,67	10,83	24,35	15,01	13,81
2012	10	5	96,90	37,12	34,11	7,10	12,40	25,93	15,10	14,02
2012	11									
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	5	31,15			1,09	2,00			
2013	2	27	57,36			2,21	7,44			
2013	3	43	72,59			3,48	9,00			
2013	4	36	82,92	31,35	32,85	4,58	9,51	21,60	14,50	13,75
2013	5	17	87,75	29,33	24,15	5,23	10,35	22,67	14,20	12,60
2013	6	14	90,89	33,38	30,05	5,96	11,14	24,58	15,07	13,73
2013	7	12	93,96	33,68	28,21	5,76	11,00	23,24	14,04	13,35
2013	8	13	100,79	35,74	34,47	7,43	12,75	25,62	15,62	14,06
2013	9	13	100,85	36,60	36,67	7,50	12,69	24,60	15,10	13,62
2013	10	8	101,09	36,28	34,06	7,31	12,38	25,81	15,64	14,33
2013	11	3	106,42	31,40	33,02	8,32	12,33	25,58	16,47	14,93
2013	12									
2013	13									
2013	13<									
2014	1	6	36,38			1,12	2,17			
2014	2	36	60,09			2,34	7,14			
2014	3	54	69,95			3,36	8,63			
2014	4	38	83,53			4,73	9,45			
2014	5	18	89,19	34,60	30,70	5,48	10,72	23,25	14,20	12,23
2014	6	25	94,75	30,94	31,36	6,38	11,04	24,09	14,58	13,37
2014	7	24	99,59	33,28	33,73	7,12	12,46	24,38	14,94	13,83
2014	8	12	101,63	35,38	31,30	7,39	11,08	25,28	15,55	14,22
2014	9	6	104,13	35,16	31,96	8,28	13,17	25,64	15,61	14,61
2014	10	5	104,10	39,33	33,34	7,55	12,40	25,73	15,54	14,20
2014	11	2	110,00	31,90	35,73	8,67	13,00	26,25	16,85	15,23
2014	12									
2014	13	1	113,00	31,10	34,20	9,24	14,00	25,75	16,85	14,60
2014	13<									

Gímszarvas érmesarány (%) 2003

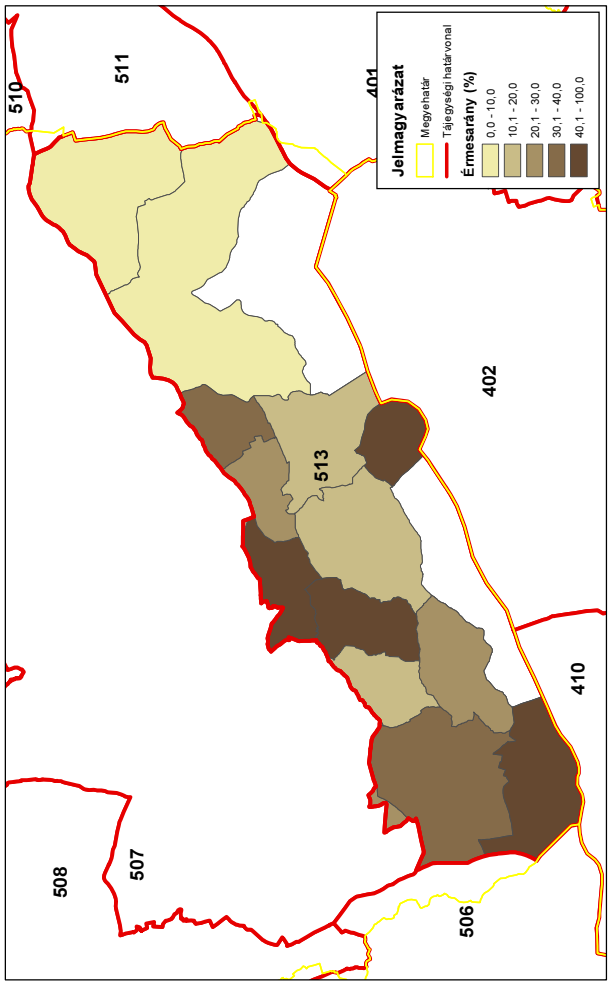

Gímszarvas érmesarány (%) 2014

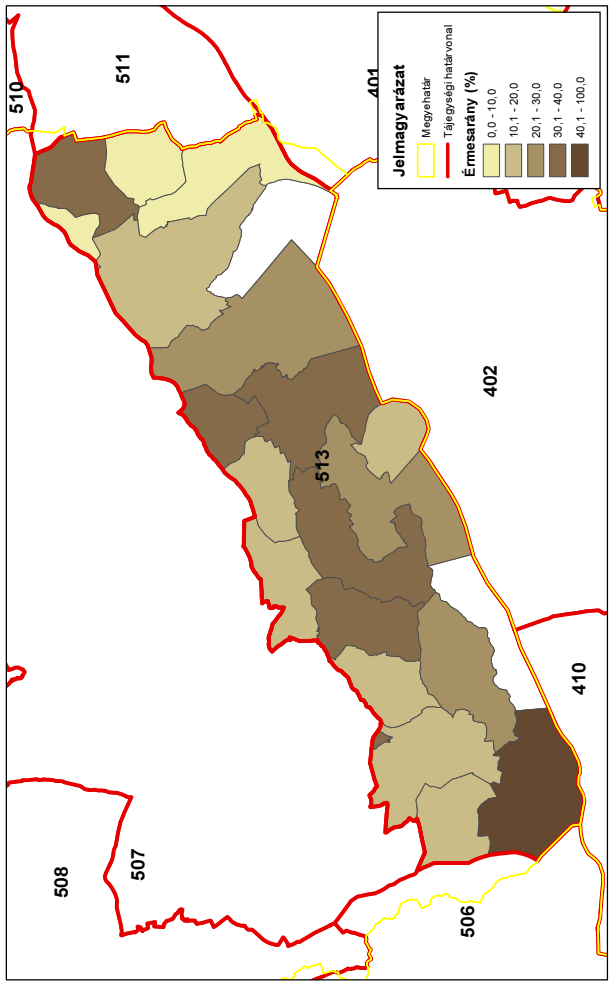

Gímszarvas érmesarány (%) 1998

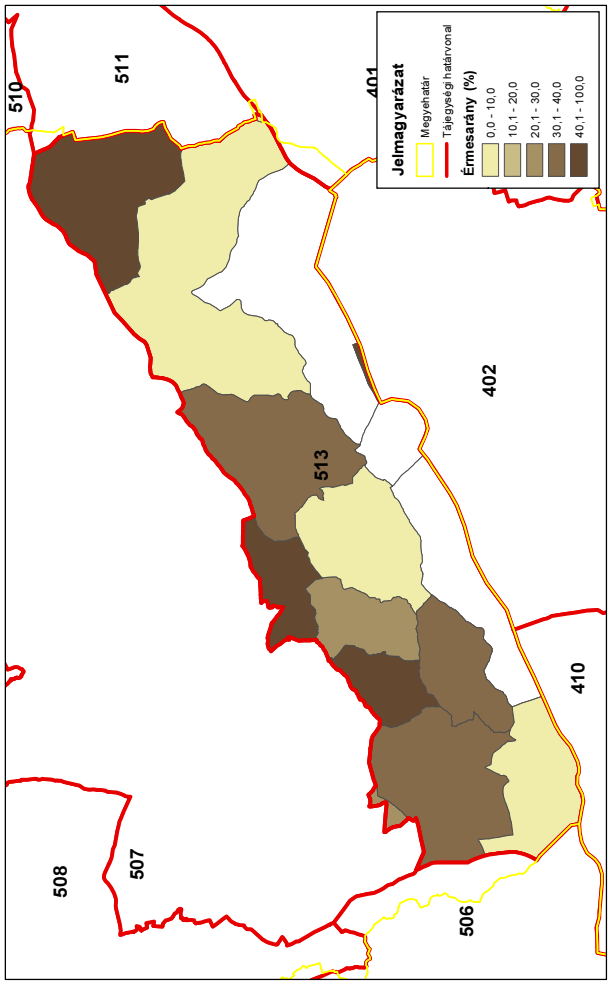

Gímszarvas érmesarány (%) 2008

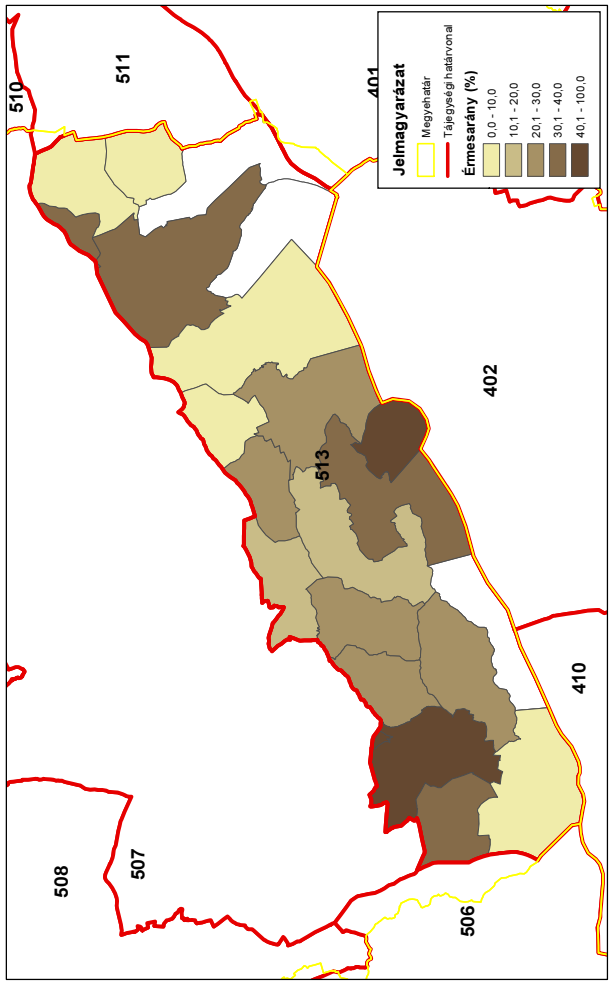

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A dámszarvas szabad területi jelentett létszáma a **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység** területén lényegében folyamatosan csökkent (50→16 pld; **-68%**). A hasznosítás hullámzó volt (0-16 pld közötti számok). • Szinte teljes egészében 1 vadgazdálkodási egység területén élő dámszarvasokról van szó.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• A hasznosítási arányok meglehetősen ingadoztak, az utolsó néhány év az állomány csökkentésére (18→80 %) való törekvést mutatja. • A teríték összetétele és a jelentett létszám növekedése érdemben nem értékelhető.
A dámszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A szabad területi dámszarvasnak a **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** létszámánál fogva nincs vadgazdálkodási jelentősége. • A tájegységben mind a gímszarvas, az őz és a vaddisznó él nagy számban. A dámszarvas mellettük nem illeszthető a tartamos vadgazdálkodás céljai közé. • A tájegységben indokolt az eddigi szabad területi kezelés folytatása és az állomány alacsony szinten tartása. A külső utánpótlás folyamatos kilövésével ez elérhető.
A dámszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A kevés és szórványos adat alapján nem értékelhető.

A szabad területi dámszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	5	30	15	**50**	0	6	3	**9**	0,0%	20,0%	20,0%	**18,0%**
1999	10	35	15	**60**	2	6	4	**12**	20,0%	17,1%	26,7%	**20,0%**
2000	15	25	15	**55**	3	7	6	**16**	20,0%	28,0%	40,0%	**29,1%**
2001	11	19	10	**40**	4	8	2	**14**	36,4%	42,1%	20,0%	**35,0%**
2002	15	20	10	**45**	1	4	4	**9**	6,7%	20,0%	40,0%	**20,0%**
2003	10	15	5	**30**	0	2	1	**3**	0,0%	13,3%	20,0%	**10,0%**
2004	6	12	6	**24**	1	0	3	**4**	16,7%	0,0%	50,0%	**16,7%**
2005	5	8	4	**17**	1	2	1	**4**	20,0%	25,0%	25,0%	**23,5%**
2006	5	10	5	**20**	2	1	1	**4**	40,0%	10,0%	20,0%	**20,0%**
2007	5	8	5	**18**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2008	5	4	4	**13**	0	1	1	**2**	0,0%	25,0%	25,0%	**15,4%**
2009	5	6	4	**15**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2010	2	4	3	**9**	1	2	1	**4**	50,0%	50,0%	33,3%	**44,4%**
2011	2	4	4	**10**	0	1	2	**3**	0,0%	25,0%	50,0%	**30,0%**
2012	3	5	4	**12**	0	1	1	**2**	0,0%	20,0%	25,0%	**16,7%**
2013	4	8	4	**16**	1	4	2	**7**	25,0%	50,0%	50,0%	**43,8%**
2014	4	8	4	**16**	7	2	4	**13**	175,0%	25,0%	100,0%	**81,3%**
Változás	-20,0%	-73,3%	-73,3%	-68,0%	250,0%	-66,7%	33,3%	44,4%	775,0%	25,0%	400,0%	351,4%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	6,00	3,00	***0,50***	-	-	-	***0,50***
1999	1	3,50	1,50	***0,43***	1	3,00	2,00	***0,67***
2000	1	1,67	1,00	***0,60***	1	2,33	2,00	***0,86***
2001	1	1,73	0,91	***0,53***	1	2,00	0,50	***0,25***
2002	1	1,33	0,67	***0,50***	1	4,00	4,00	***1,00***
2003	1	1,50	0,50	***0,33***	-	-	-	***0,50***
2004	1	2,00	1,00	***0,50***	1	0,00	3,00	**-**
2005	1	1,60	0,80	***0,50***	1	2,00	1,00	***0,50***
2006	1	2,00	1,00	***0,50***	1	0,50	0,50	***1,00***
2007	1	1,60	1,00	***0,63***	-	-	-	**-**
2008	1	0,80	0,80	***1,00***	-	-	-	***1,00***
2009	1	1,20	0,80	***0,67***	-	-	-	**-**
2010	1	2,00	1,50	***0,75***	1	2,00	1,00	***0,50***
2011	1	2,00	2,00	***1,00***	-	-	-	***2,00***
2012	1	1,67	1,33	***0,80***	-	-	-	***1,00***
2013	1	2,00	1,00	***0,50***	1	4,00	2,00	***0,50***
2014	1	2,00	1,00	***0,50***	1	0,29	0,57	***2,00***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	10,0%	60,0%	30,0%	100%	0,0%	66,7%	33,3%	100%
1999	16,7%	58,3%	25,0%	100%	16,7%	50,0%	33,3%	100%
2000	27,3%	45,5%	27,3%	100%	18,8%	43,8%	37,5%	100%
2001	27,5%	47,5%	25,0%	100%	28,6%	57,1%	14,3%	100%
2002	33,3%	44,4%	22,2%	100%	11,1%	44,4%	44,4%	100%
2003	33,3%	50,0%	16,7%	100%	0,0%	66,7%	33,3%	100%
2004	25,0%	50,0%	25,0%	100%	25,0%	0,0%	75,0%	100%
2005	29,4%	47,1%	23,5%	100%	25,0%	50,0%	25,0%	100%
2006	25,0%	50,0%	25,0%	100%	50,0%	25,0%	25,0%	100%
2007	27,8%	44,4%	27,8%	100%	-	-	-	-
2008	38,5%	30,8%	30,8%	100%	0,0%	50,0%	50,0%	100%
2009	33,3%	40,0%	26,7%	100%	-	-	-	-
2010	22,2%	44,4%	33,3%	100%	25,0%	50,0%	25,0%	100%
2011	20,0%	40,0%	40,0%	100%	0,0%	33,3%	66,7%	100%
2012	25,0%	41,7%	33,3%	100%	0,0%	50,0%	50,0%	100%
2013	25,0%	50,0%	25,0%	100%	14,3%	57,1%	28,6%	100%
2014	25,0%	50,0%	25,0%	100%	53,8%	15,4%	30,8%	100%

A dámszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **513**

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

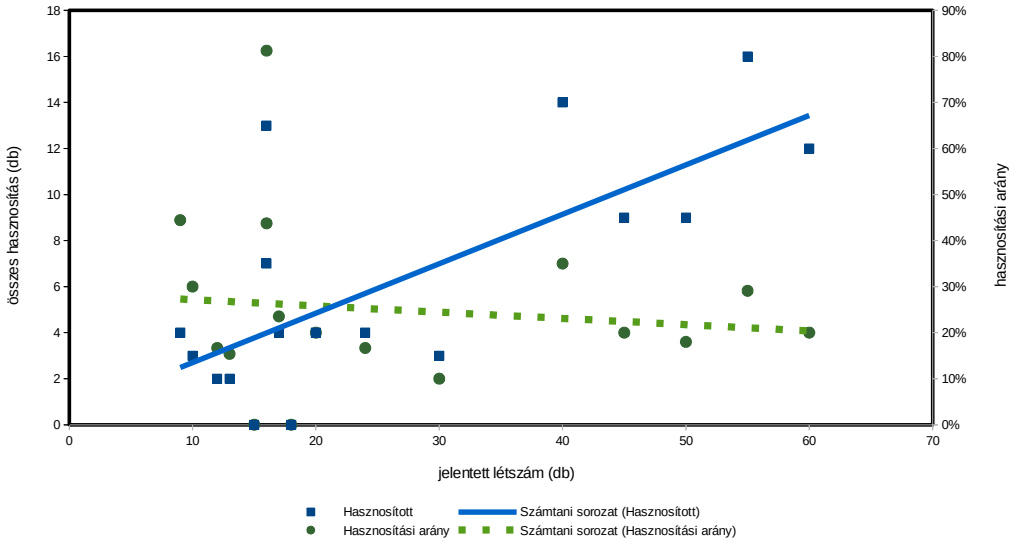

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

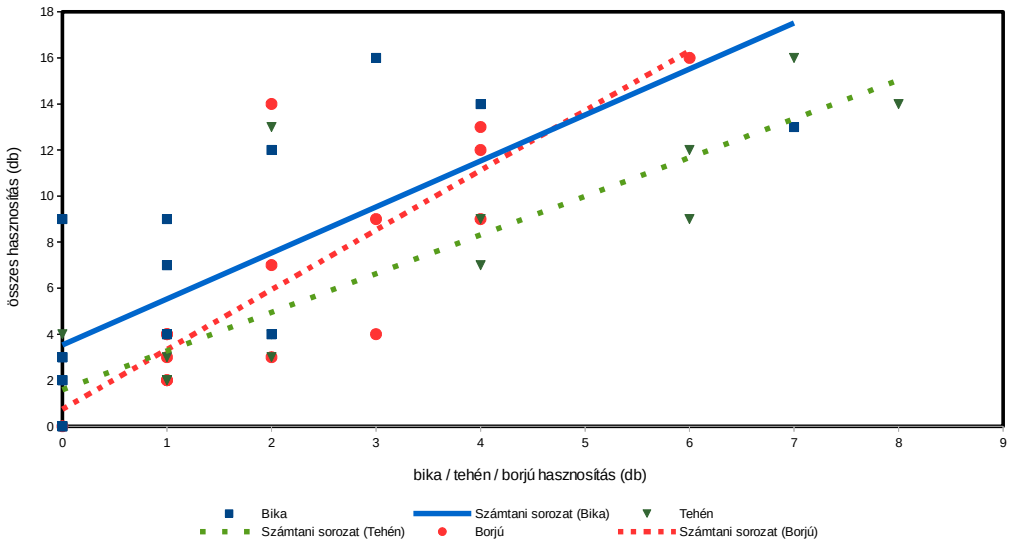

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

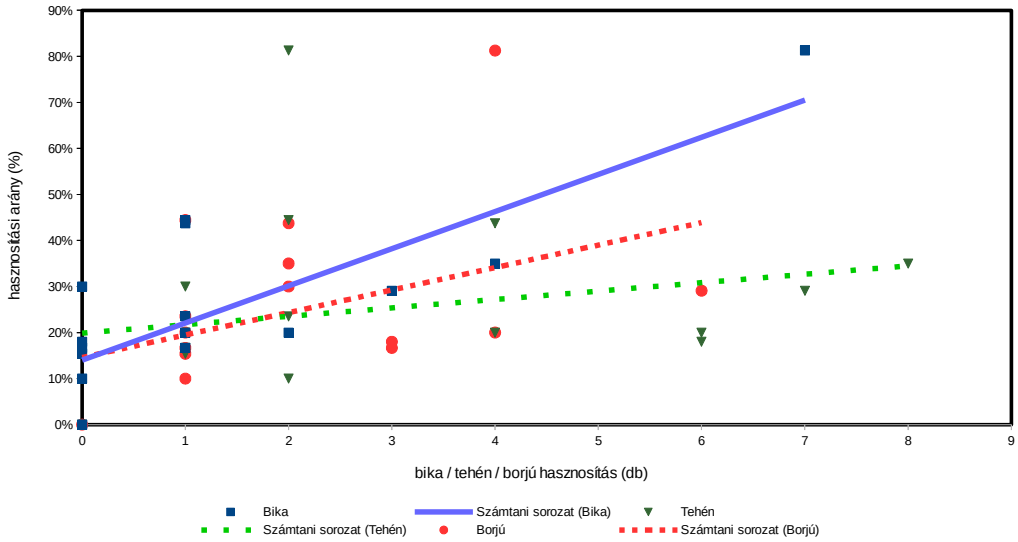

Dámszarvas (teríték - db/km²) 2007

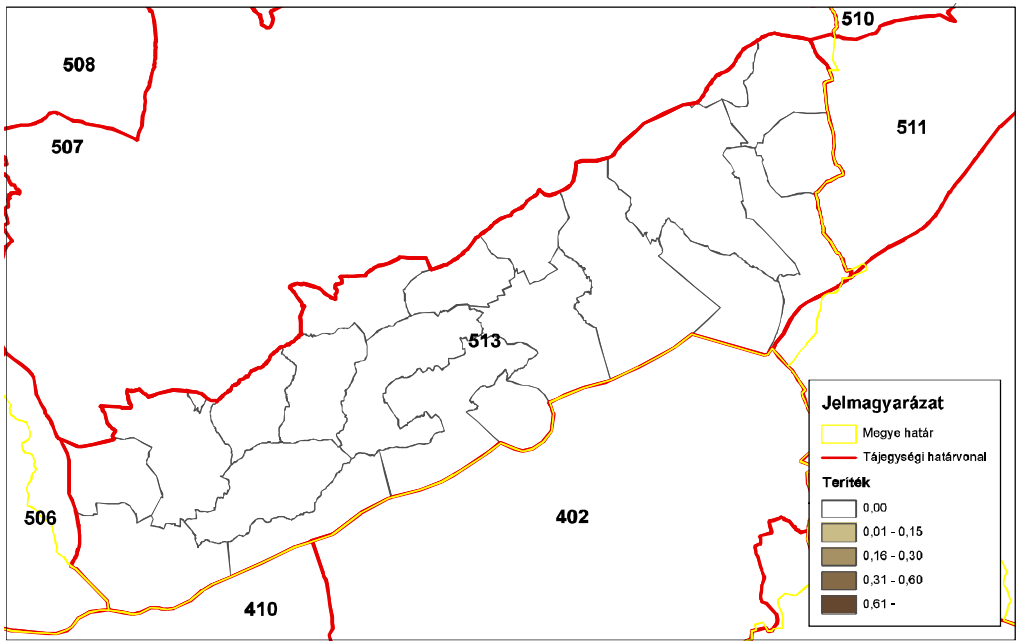

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km²) 2008

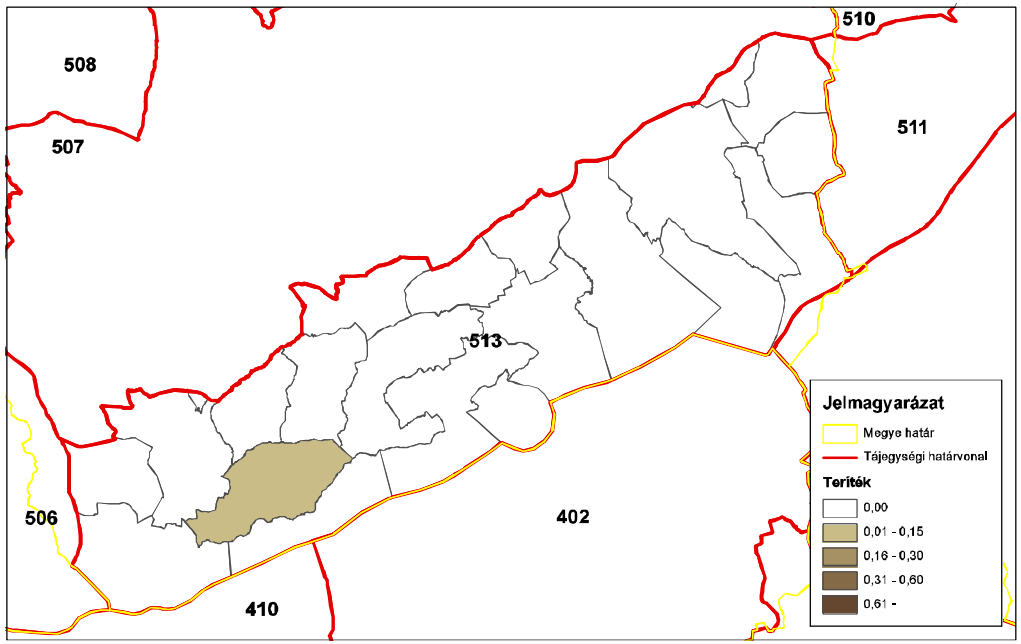

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km²) 2009

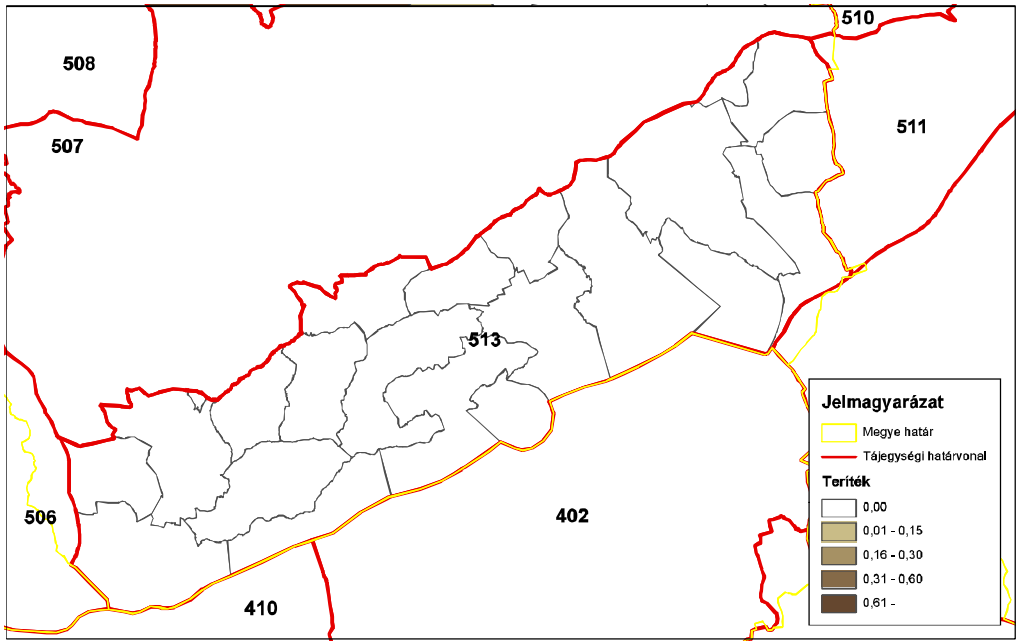

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km²) 2010

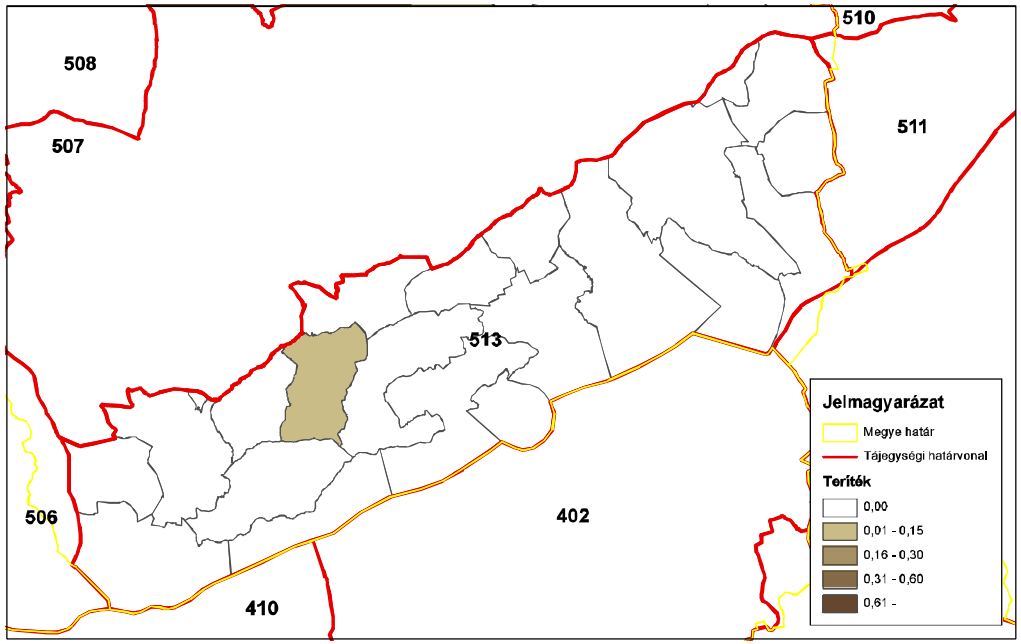

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

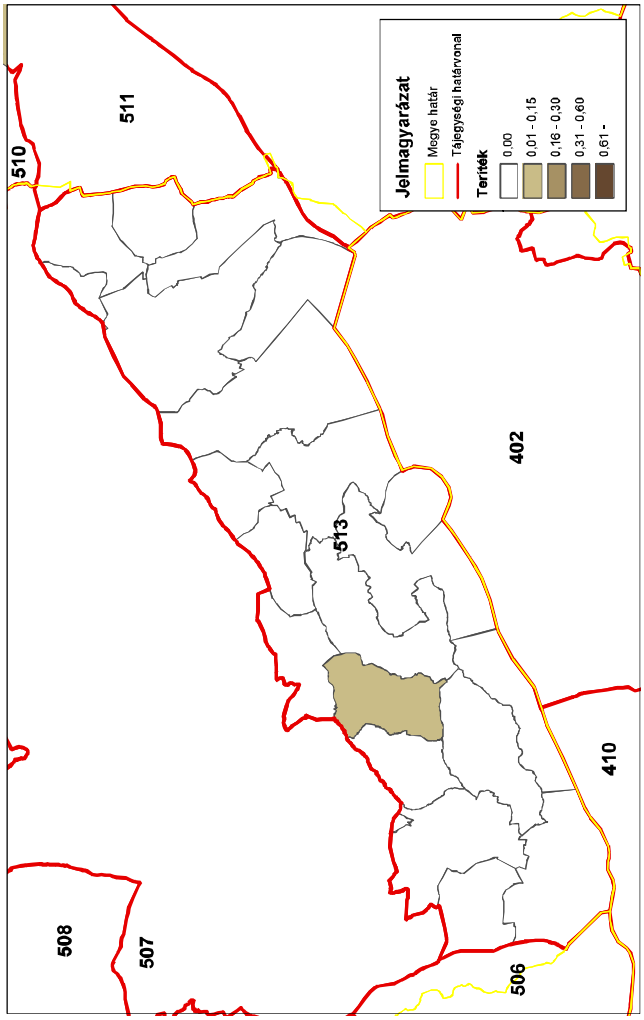
Dámszarvas (teríték - db/km²) 2011
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
510
511
513
402
410
508
507
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

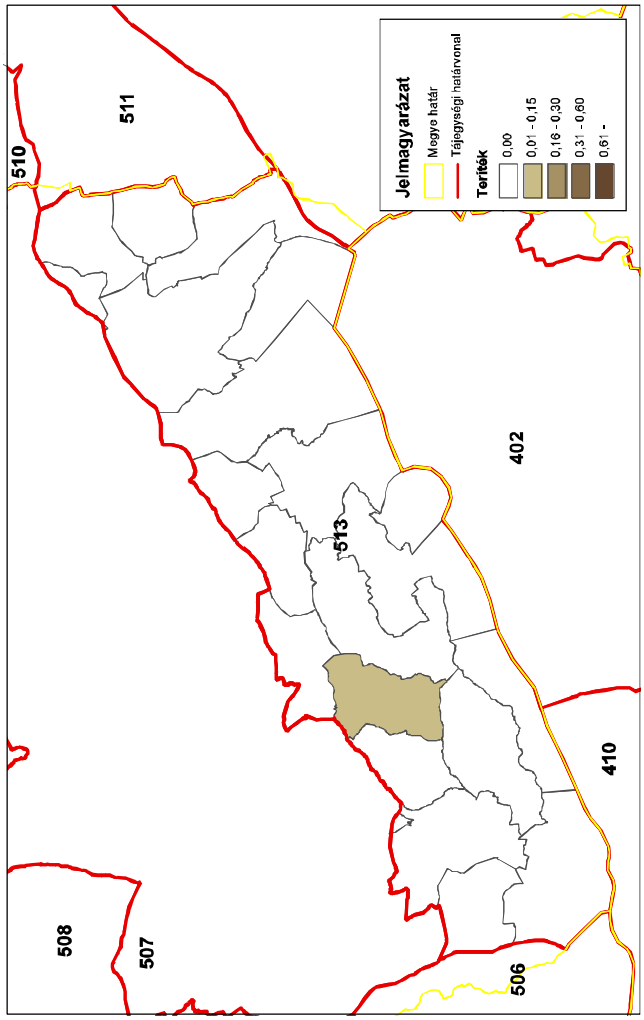
Dámszarvas (teríték - db/km²) 2012
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
510
511
513
402
410
508
507
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

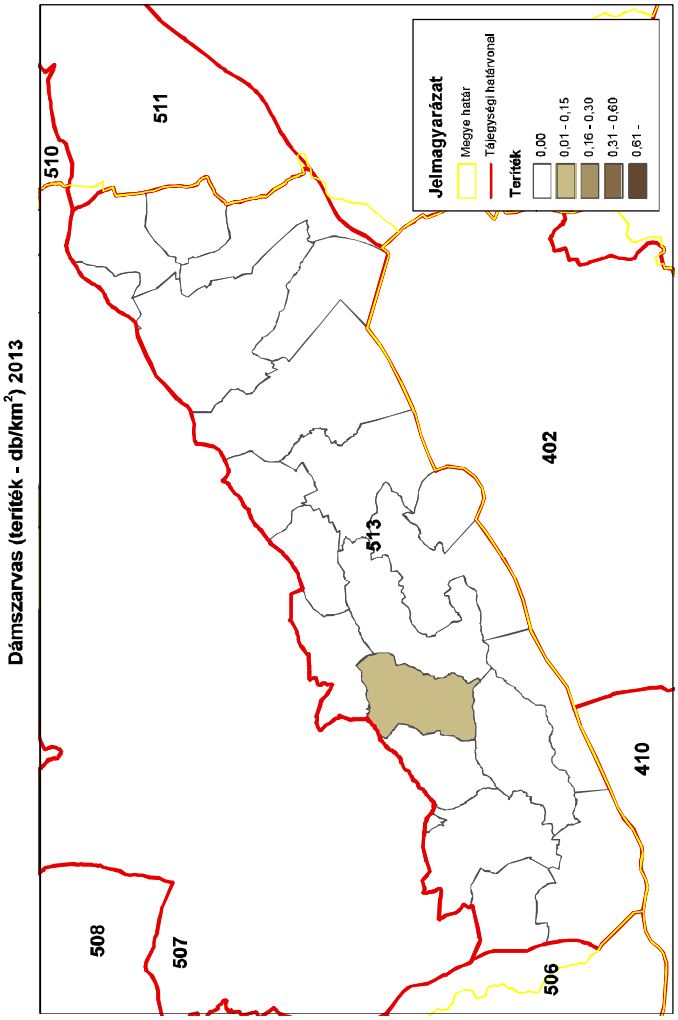
Dámszarvas (teríték - db/km²) 2013
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
510
511
513
402
410
508
507
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

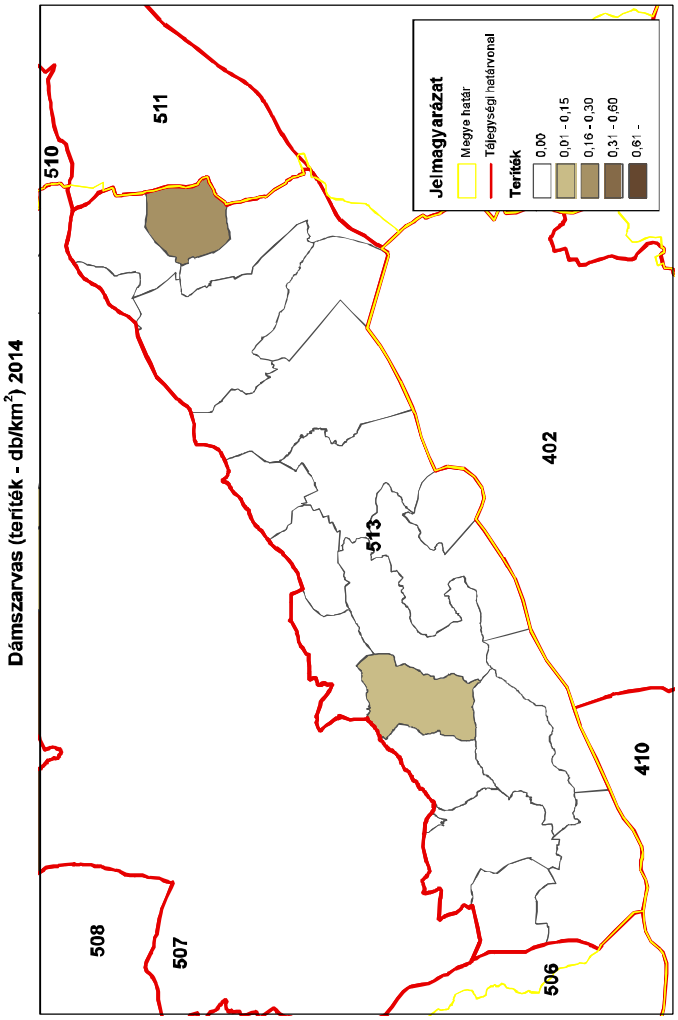
Dámszarvas (teríték - db/km²) 2014
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
510
511
513
402
410
508
507
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	2	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	3	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2001	4	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2002	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2003	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2004	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2005	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2006	2	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2007	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2008	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2009	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2010	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2011	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2012	2	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2013	1	1	100,0%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2014	1	1	100,0%			1	0,0%	0,0%	100,0%

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

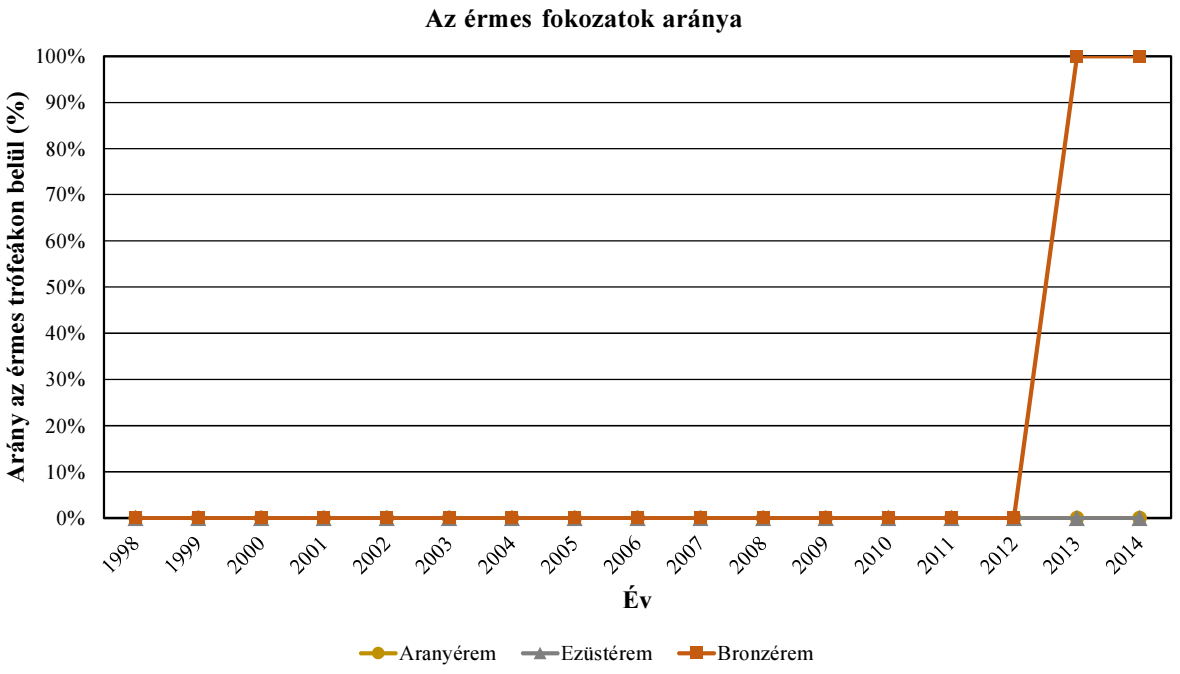

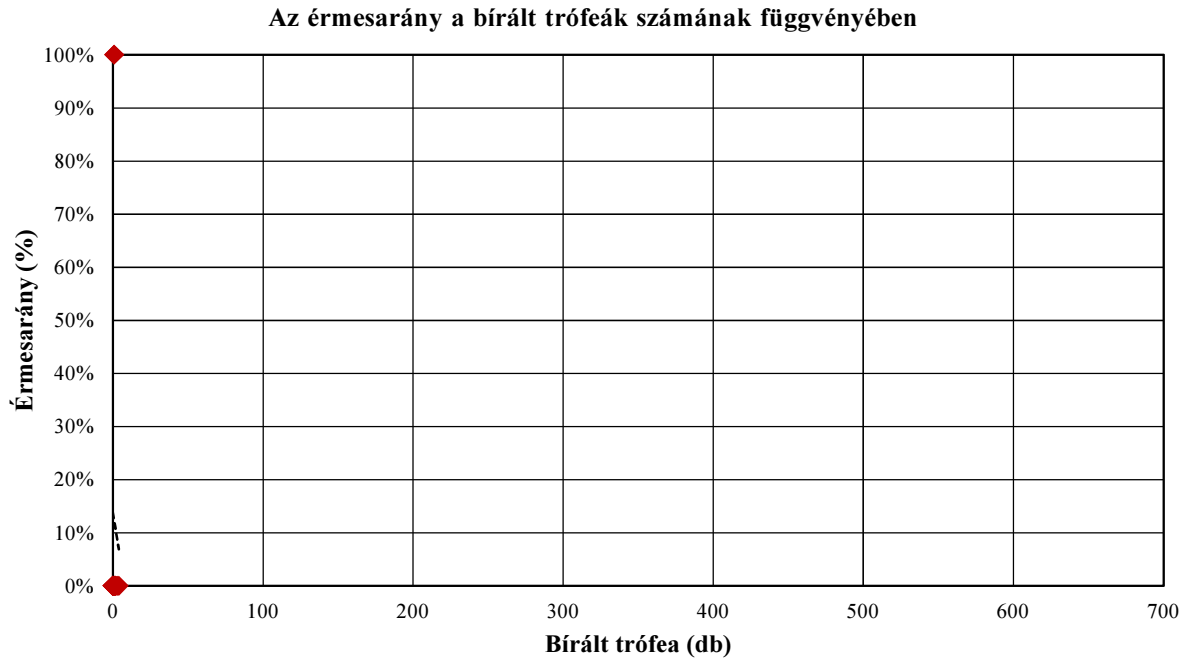

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1				2													
2		1			1				1				1				
3		1	1	1				1									
4			1														
5				1					1								1
6			1								1				1		
7							1										
8															1	1	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**0**	**2**	**3**	**4**	**1**	**0**	**1**	**1**	**2**	**0**	**1**	**0**	**1**	**0**	**2**	**1**	**1**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1				50,0%													
2		50,0%			100,0%				50,0%				100,0%				
3		50,0%	33,3%	25,0%				100,0%									
4			33,3%														
5				25,0%					50,0%								100,0%
6			33,3%								100,0%				50,0%		
7							100,0%										
8															50,0%	100,0%	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**0,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

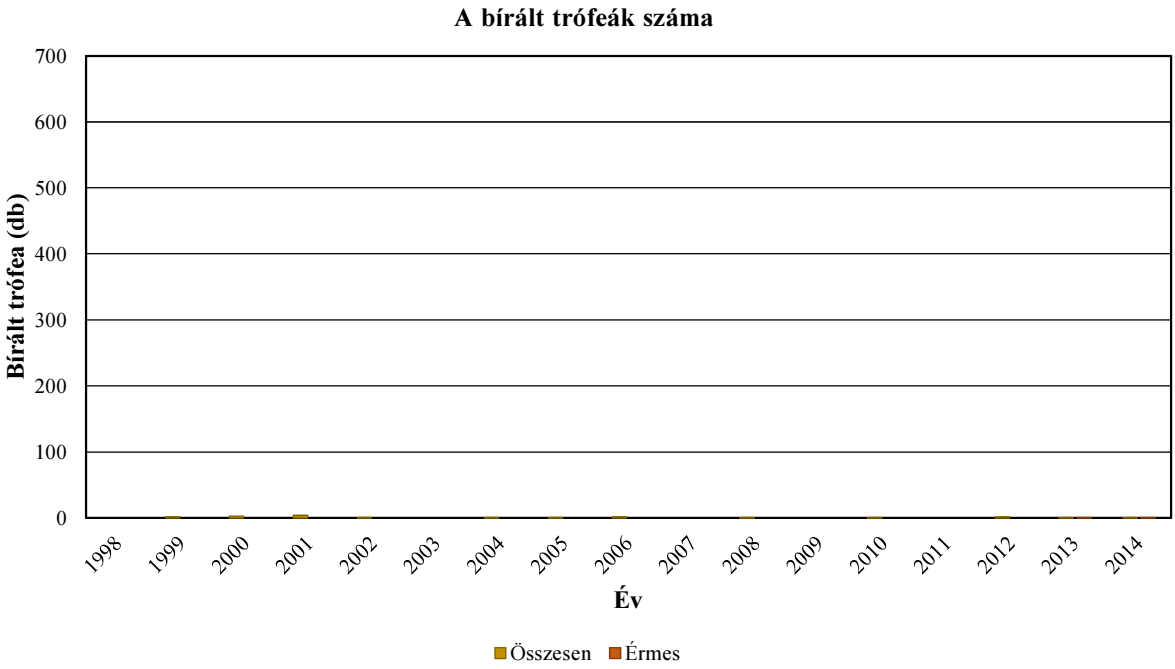

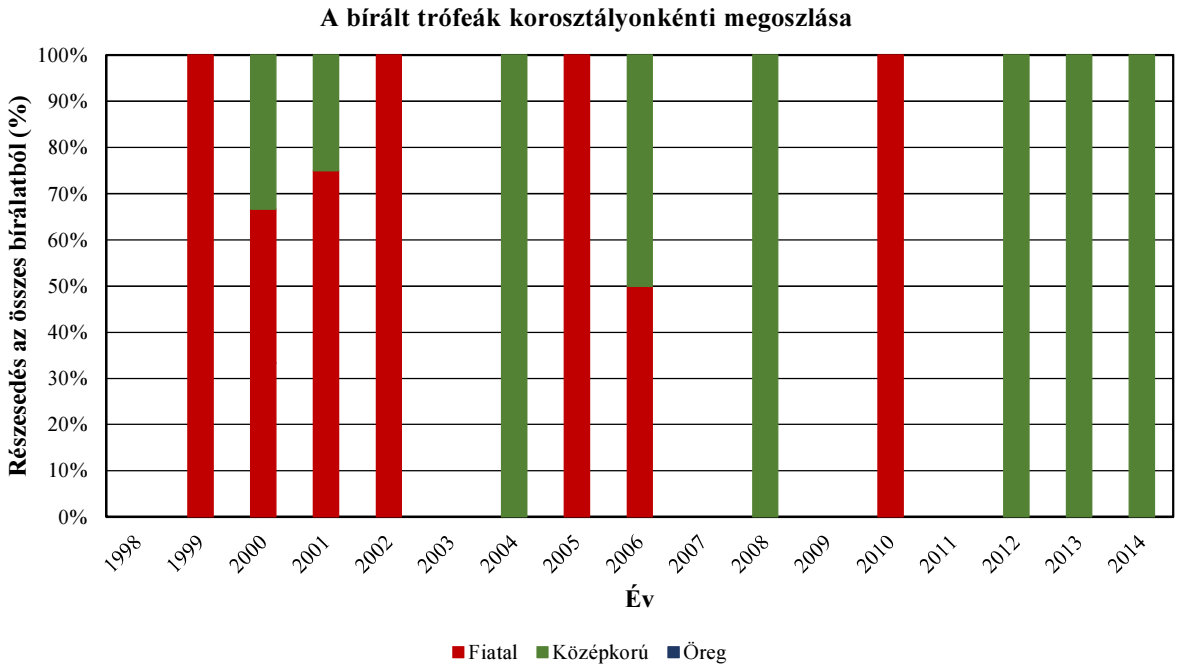

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	17,50				0,50			
2	4	43,56				1,12			
3	4	52,50				1,72			
4	1	53,50				2,28			
5	3	63,08	19,05	34,00	12,85	2,92	19,75	10,00	12,10
6	3	56,58				2,66			
7	1	54,00				2,66			
8	2	66,13	21,30	35,25	14,40	3,41	18,30	10,45	12,75
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	17,50				0,50			
2	4	36,00				1,00			
3	4	43,50				1,35			
4	1	53,50				2,28			
5	3	59,50	19,05	34,00	12,85	2,68	19,75	10,00	12,10
6	3	50,75				2,40			
7	1	54,00				2,66			
8	2	61,75	21,30	35,25	14,40	3,22	18,30	10,45	12,75
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	17,50				0,50			
2	4	48,50				1,35			
3	4	62,00				2,06			
4	1	53,50				2,28			
5	3	65,00	19,05	34,00	12,85	3,36	19,75	10,00	12,10
6	3	61,00				2,98			
7	1	54,00				2,66			
8	2	70,50	21,30	35,25	14,40	3,59	18,30	10,45	12,75
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	0,00				0,00			
2	4	12,50				0,35			
3	4	18,50				0,71			
4	1	0,00				0,00			
5	3	5,50	0,00	0,00	0,00	0,68	0,00	0,00	0,00
6	3	10,25				0,58			
7	1	0,00				0,00			
8	2	8,75	0,00	0,00	0,00	0,37	0,00	0,00	0,00
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	0,0%				0,0%			
2	4	28,7%				31,2%			
3	4	35,2%				41,4%			
4	1	0,0%				0,0%			
5	3	8,7%	0,0%	0,0%	0,0%	23,3%	0,0%	0,0%	0,0%
6	3	18,1%				21,8%			
7	1	0,0%				0,0%			
8	2	13,2%	0,0%	0,0%	0,0%	10,9%	0,0%	0,0%	0,0%
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	17,50				0,50			
2	4	36,00				1,00			
3	4	43,50				1,35			
4	1	53,50				2,28			
5	3	59,50	19,05	34,00	12,85	2,68	19,75	10,00	12,10
6	3	50,75				2,40			
7	1	54,00				2,66			
8	2	61,75	21,30	35,25	14,40	3,22	18,30	10,45	12,75
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	2001				2001			
2	4	1999				2002			
3	4	2001				2005			
4	1	2000				2000			
5	3	2001	2014	2014	2014	2006	2014	2014	2014
6	3	2012				2008			
7	1	2004				2004			
8	2	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	17,50				0,50			
2	4	48,50				1,35			
3	4	62,00				2,06			
4	1	53,50				2,28			
5	3	65,00	19,05	34,00	12,85	3,36	19,75	10,00	12,10
6	3	61,00				2,98			
7	1	54,00				2,66			
8	2	70,50	21,30	35,25	14,40	3,59	18,30	10,45	12,75
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	2	2001				2001			
2	4	2002				2010			
3	4	1999				1999			
4	1	2000				2000			
5	3	2006	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014
6	3	2000				2000			
7	1	2004				2004			
8	2	2012	2013	2013	2013	2012	2013	2013	2013
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

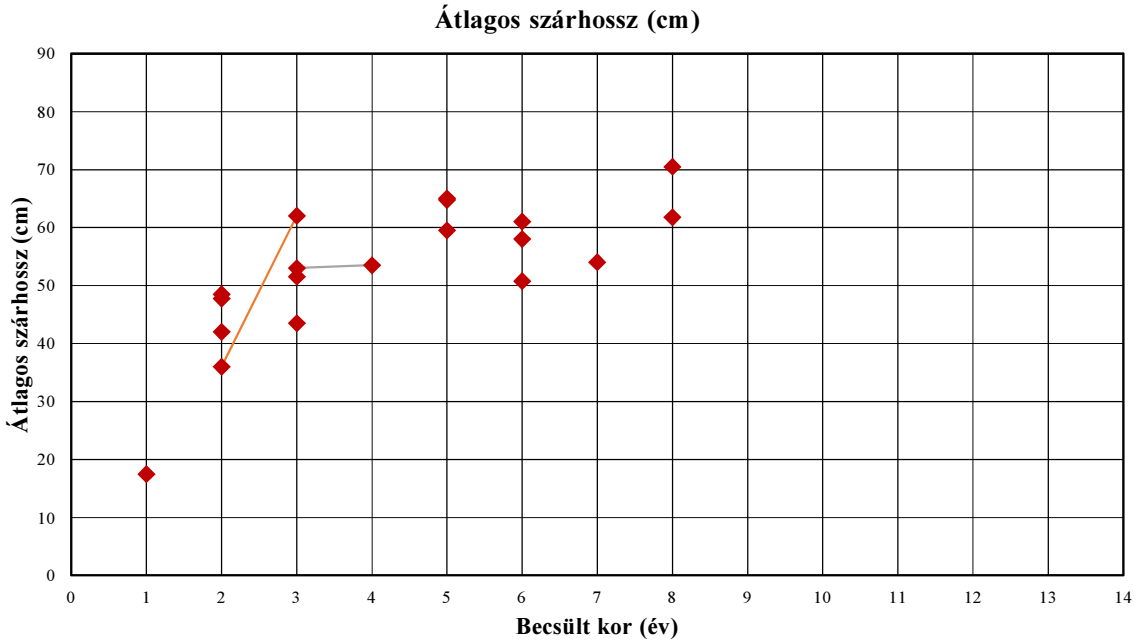

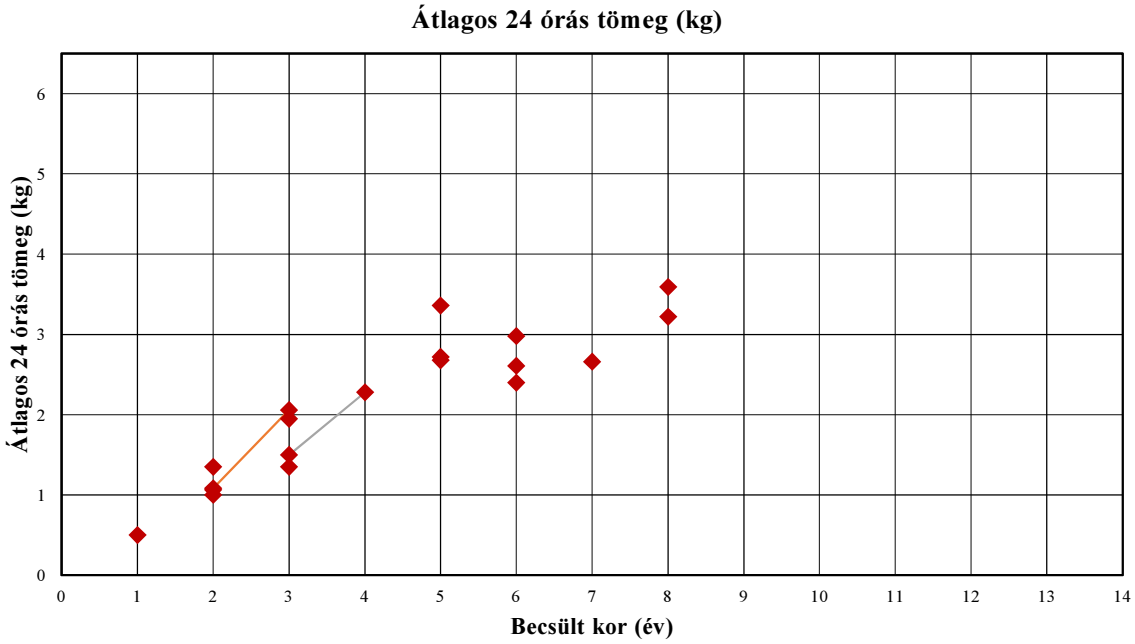

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

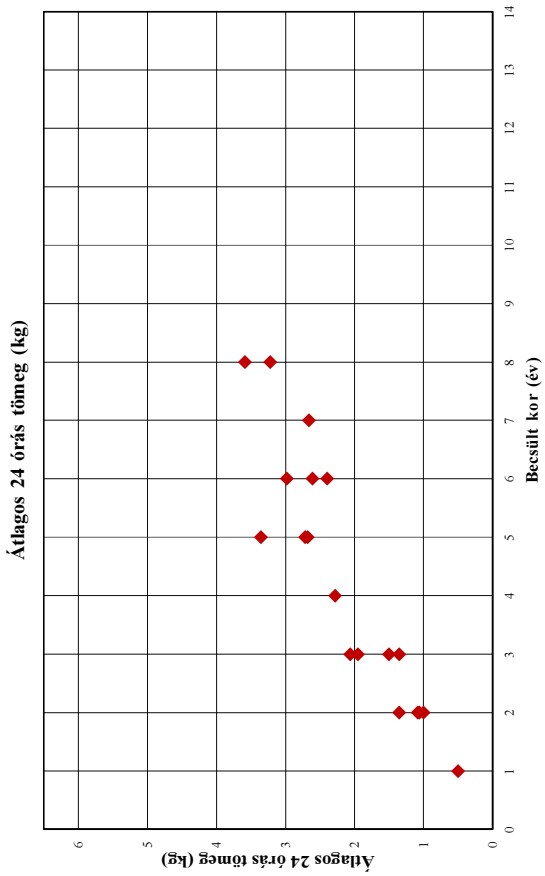

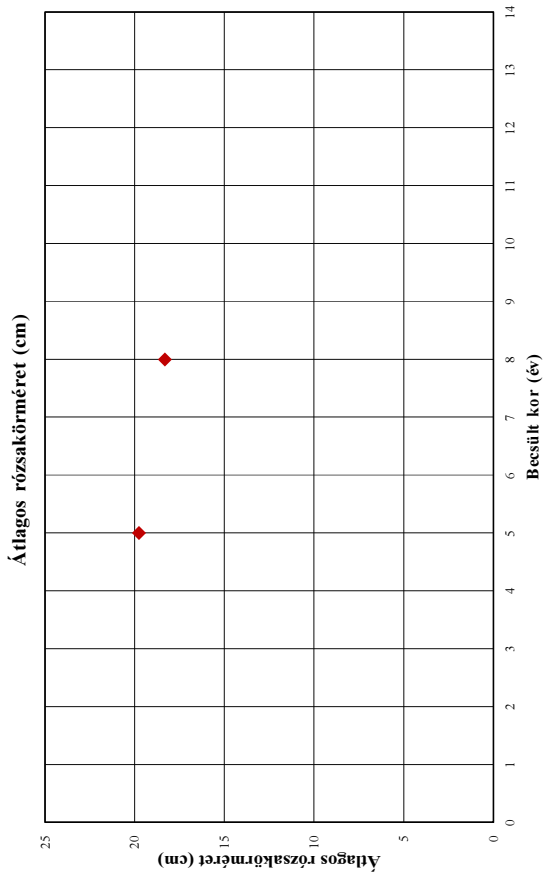

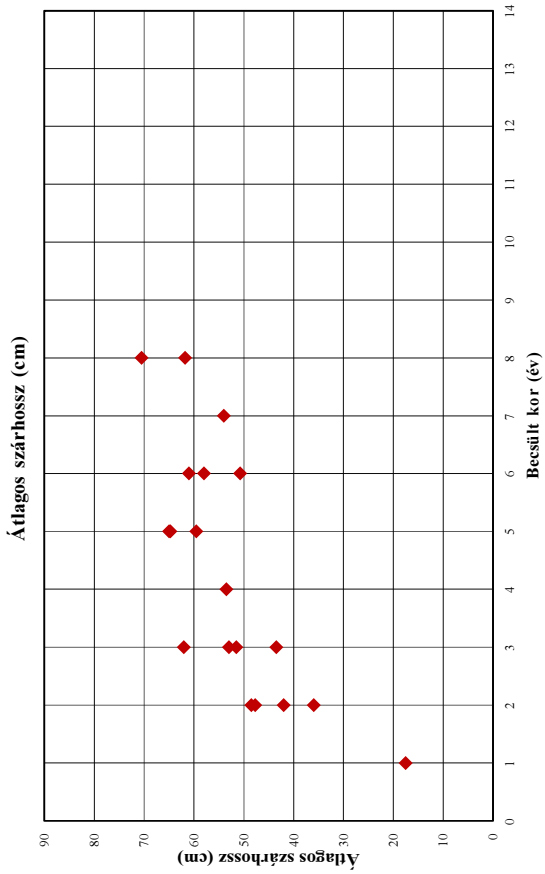

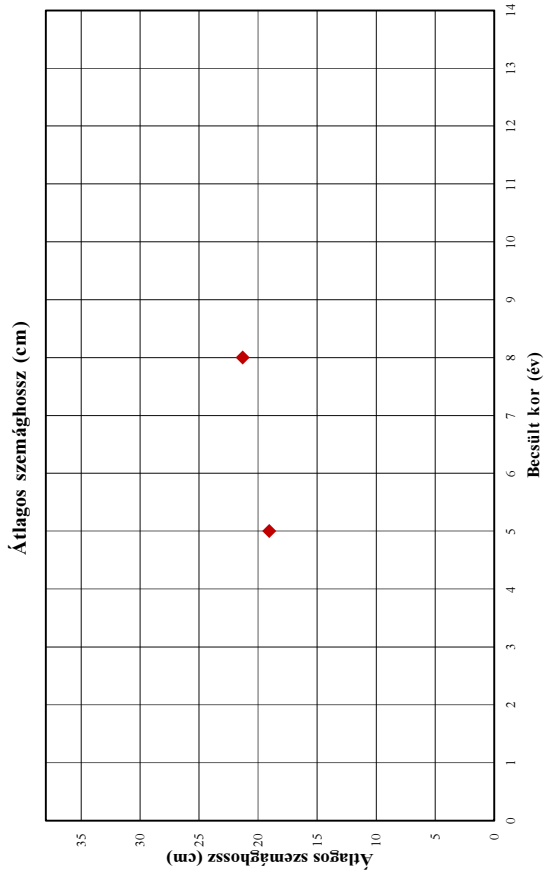

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

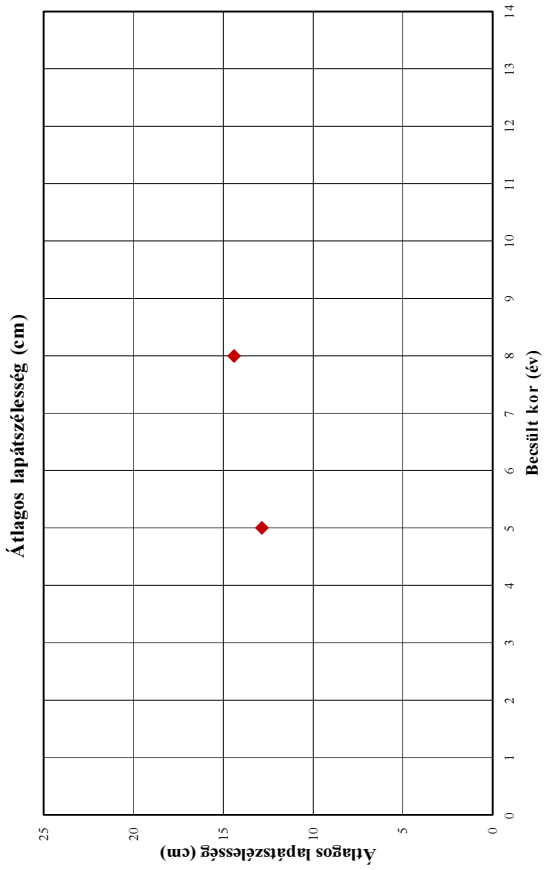

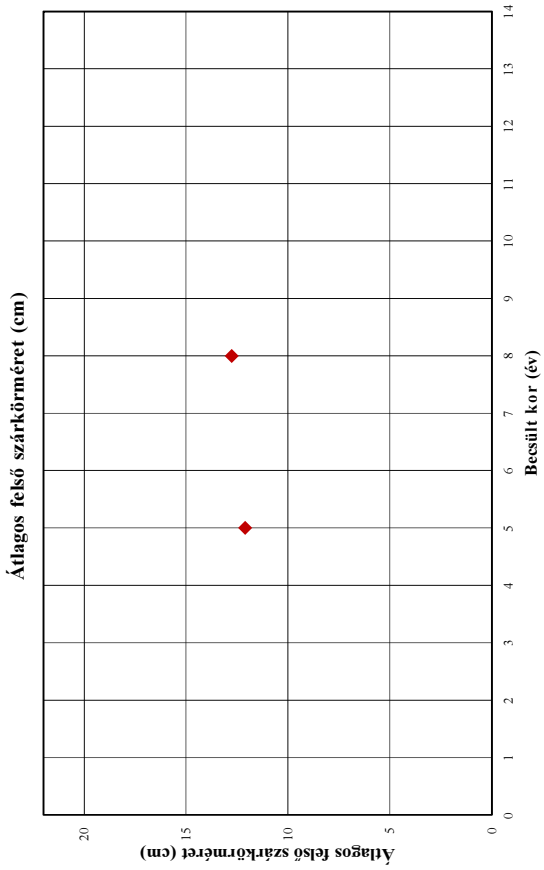

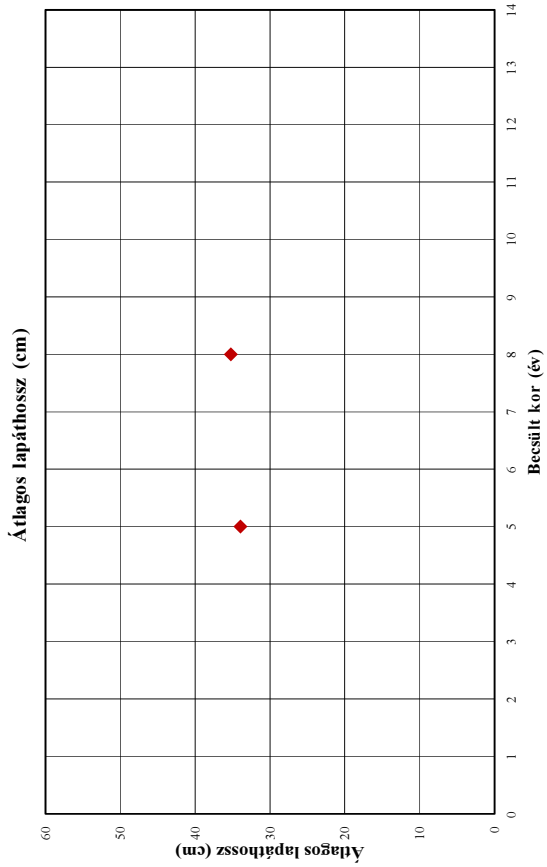

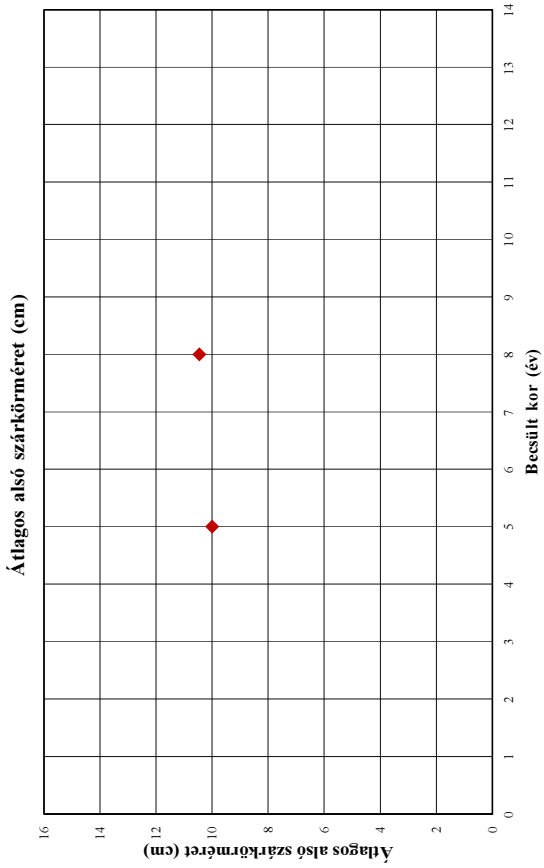

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1									
1998	2									
1998	3									
1998	4									
1998	5									
1998	6									
1998	7									
1998	8									
1998	9									
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1									
1999	2	1	36,00				1,08			
1999	3	1	62,00				2,06			
1999	4									
1999	5									
1999	6									
1999	7									
1999	8									
1999	9									
1999	10									
1999	11									
1999	12									
1999	13									
1999	13<									
2000	1									
2000	2									
2000	3	1	53,00				1,50			
2000	4	1	53,50				2,28			
2000	5									
2000	6	1	61,00				2,98			
2000	7									
2000	8									
2000	9									
2000	10									
2000	11									
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1	2	17,50				0,50			
2001	2									
2001	3	1	43,50				1,95			
2001	4									
2001	5	1	59,50				2,72			
2001	6									
2001	7									
2001	8									
2001	9									
2001	10									
2001	11									
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1									
2002	2	1	48,50				1,00			
2002	3									
2002	4									
2002	5									
2002	6									
2002	7									
2002	8									
2002	9									
2002	10									
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1									
2003	2									
2003	3									
2003	4									
2003	5									
2003	6									
2003	7									
2003	8									
2003	9									
2003	10									
2003	11									
2003	12									
2003	13									
2003	13<									
2004	1									
2004	2									
2004	3									
2004	4									
2004	5									
2004	6									
2004	7	1	54,00				2,66			
2004	8									
2004	9									
2004	10									
2004	11									
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1									
2005	2									
2005	3	1	51,50				1,35			
2005	4									
2005	5									
2005	6									
2005	7									
2005	8									
2005	9									
2005	10									
2005	11									
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1									
2006	2	1	42,00				1,06			
2006	3									
2006	4									
2006	5	1	65,00				2,68			
2006	6									
2006	7									
2006	8									
2006	9									
2006	10									
2006	11									
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1									
2007	2									
2007	3									
2007	4									
2007	5									
2007	6									
2007	7									
2007	8									
2007	9									
2007	10									
2007	11									
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1									
2008	2									
2008	3									
2008	4									
2008	5									
2008	6	1	58,00				2,40			
2008	7									
2008	8									
2008	9									
2008	10									
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1									
2009	2									
2009	3									
2009	4									
2009	5									
2009	6									
2009	7									
2009	8									
2009	9									
2009	10									
2009	11									
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1									
2010	2	1	47,75				1,35			
2010	3									
2010	4									
2010	5									
2010	6									
2010	7									
2010	8									
2010	9									
2010	10									
2010	11									
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1									
2011	2									
2011	3									
2011	4									
2011	5									
2011	6									
2011	7									
2011	8									
2011	9									
2011	10									
2011	11									
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1									
2012	2									
2012	3									
2012	4									
2012	5									
2012	6	1	50,75				2,61			
2012	7									
2012	8	1	70,50				3,59			
2012	9									
2012	10									
2012	11									
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1									
2013	2									
2013	3									
2013	4									
2013	5									
2013	6									
2013	7									
2013	8	1	61,75	21,30	35,25	14,40	3,22	18,30	10,45	12,75
2013	9									
2013	10									
2013	11									
2013	12									
2013	13									
2013	13<									
2014	1									
2014	2									
2014	3									
2014	4									
2014	5	1	64,75	19,05	34,00	12,85	3,36	19,75	10,00	12,10
2014	6									
2014	7									
2014	8									
2014	9									
2014	10									
2014	11									
2014	12									
2014	13									
2014	13<									

Dámszarvas érmesarány (%) 2003

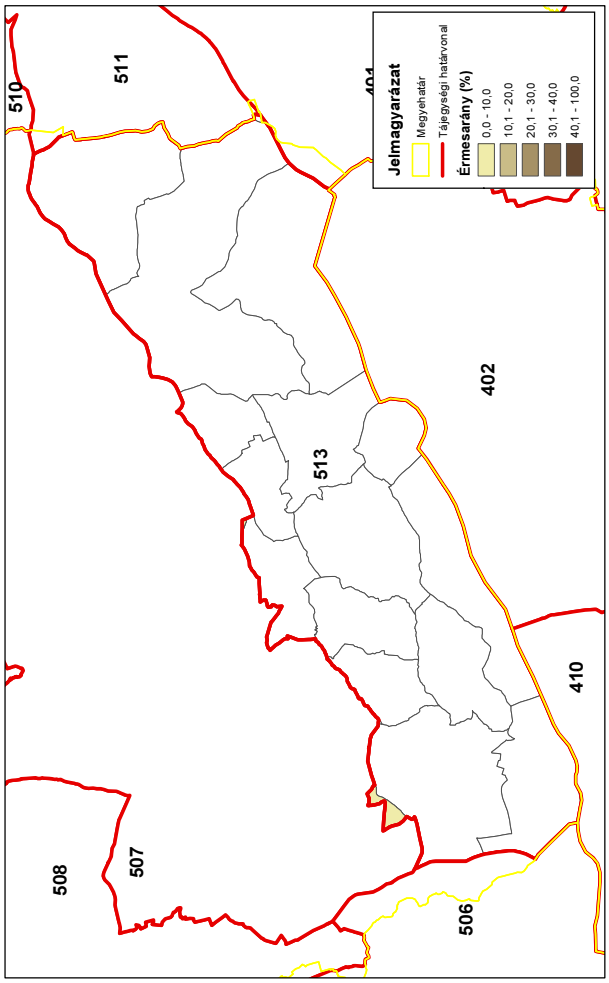

Dámszarvas érmesarány (%) 2014

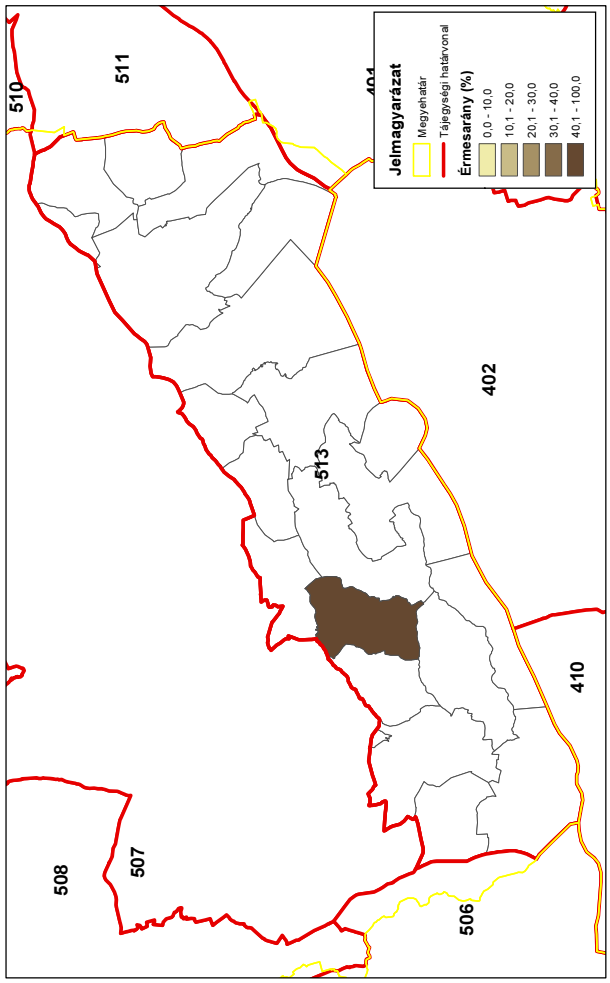

Dámszarvas érmesarány (%) 1998

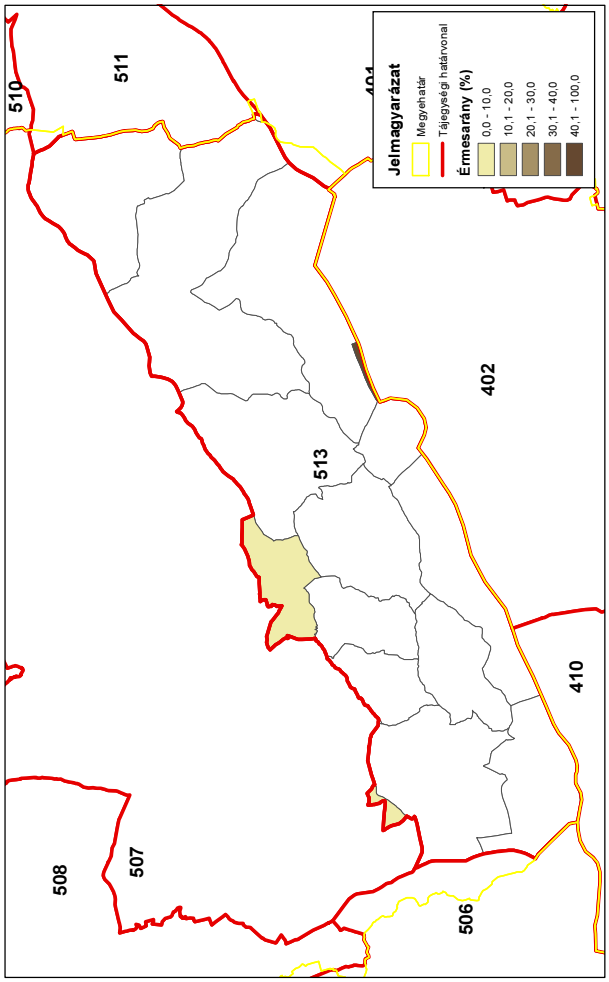

Dámszarvas érmesarány (%) 2008

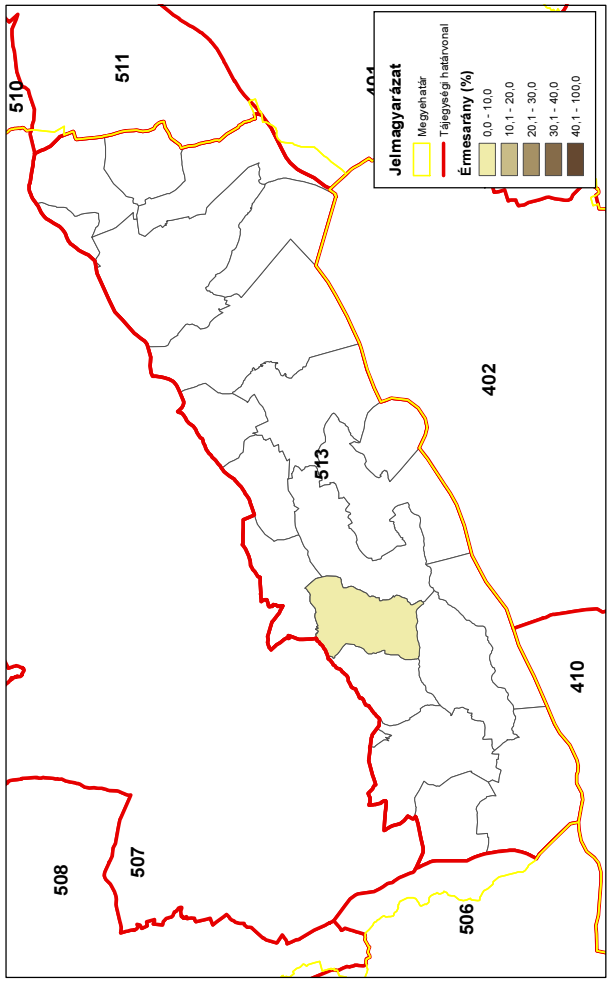

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység** területén az őz jelentett létszáma 1998-2014 között kezdetben nőtt, utána pedig stabilnak tekinthető (1100 → 2300 → 2000-2200); a jelentett létszám végül **+15% növekedést** mutatott). Az őz hasznosítása az előbbi mintázathoz hasonlóan alakult (259→ 729 → 804-915 pld, **+245% emelkedés**).
- A vadgazdálkodási tájegység 2007-2014 közötti térképein a teríték kis mértékű változásai láthatók a vadgazdálkodási egységek között. A tájegységen belül semmilyen tartós területi elkülönülés nem mutatkozik.
- A vadgazdálkodási tájegységben a jelentett őzállomány növekedése, majd stabilizálódása a kiinduló helyzethez képes lényegesen nagyobb (>3X) lelövések mellett következett be. Az első szakasz igazolja, hogy az őzállomány kezdetben alul-hasznosított volt, a második szakasz pedig azt mutatja, hogy a tartósan magas lelövések fenntartása nem okozott összeomlást, hanem még nőtt is az állomány. A teríték igen jelentős növekedése ellenére az állomány nem került veszélybe. A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon szinten-tartás esetén 800-1000 őz hasznosítása fenntartható lehet.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az őz hasznosítási aránya nem magas szintről indult (15%) és rohamosan 40% körülire emelkedett. Ez a mérték elegendő a stabil állomány kialakulásához, de hosszú távon felveti a jelentett létszámok túlzó voltát. Figyelembe véve az őz biológiai képességeit és a helyi mutatókat, a 35-40% közötti hasznosítási szint biztonságosan tartható lehet, e felett óvatosan kell a számokat kezelni.
- Az őz lelövések összetétele lényegében az időszak nagy részében az 1 : 1 : 1 aránytól kicsit eltérő volt. Jellemzően kevesebb sutát lőttek, mint bakot (1 : 0.9 bak:suta) és hasonló arányban lőtték a gidákat is (1 : 0.9 bak:gida). A teríték tipikus összetétele: 33-38% bak, 30-35% suta és 28-33% gida. Ez az összetétel kis mértékben a suták és a szaporulat védelmét eredményezi.
- A suta- és gidalelövés fontosságát az ábrák is alátámasztják: a számszerű hasznosítás és a hasznosítási arány növekedése is rendkívül szorosan függ a suta- és a gidalelövés növekedésétől. A bakok, a suták és a gidák trendvonalai összetartanak, ahogy a terítéken belüli arányaik kiegyenlítődnek.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a teríték fenntartása megalapozott, kisebb növelése megengedhető. Az őzállomány hasznosítása a vadgazdálkodási tájegységben a biológiai lehetőségekkel valószínűleg összhangban áll.

Az őz jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A vadgazdálkodási tájegységben az őz mellett a gímszarvas és a vaddisznó található meg a nagyobb számban. Muflon nincs, a dámszarvas elhanyagolható számú. A külföldi bérlelövés és az őzteríték, a belföldi bérlelövés és az őzteríték kapcso-

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

lata, illetve a lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték kapcsolata is pozitív, de a pontok szóródása nagy.

- A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági vadkárok (5-10X) nőttek az értékelt időszakban. Ezek a károk a vaddisznóhoz jobban köthetők, az őz esetlegesen helyi/eseti jelentőségű.

Az őz trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE az alsó negyedben található, országosan a leggyengébb kategóriában (43/52) helyezkedik el. Az érmesek aránya 0-6.7% között ingadozott (0-20 db). Az bakok lelövésének növekedése (120→350) az érmesek arányát nem befolyásolta. A vadgazdálkodási tájegységben 0-1 db aranyérmes, 0-16 db ezüstérmes és 0-9 db bronzérmes bak esett évente. Összességében a trófeák minősége gyenge, érmes bakok csupán szórványosan kerülnek lövésre.
- A tájegységen belül az érmesek arányának területi eloszlása az idő folyamán nem sokat változott, a 0-5% közötti érmes arány a jellemző.
- A vadgazdálkodási tájegységben a "fiatal" korcsoport részesedése 30-50% volt. Az „öreg" bakok aránya csökkent (35%→20%) és a „középkorú" bakok 20-35%-ot tettek ki. Az Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben csökkent az idős bakok aránya, ami valamivel közelebb állhat az élő állomány természetes korszerkezetéhez.
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit nézve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 21.72 cm (7 év), a 24 órás agancssúly legnagyobb értéke 299.76 gramm (7 év). Az átlaghoz képest a legrosszabb év (20.48 cm (7 év) / 269.03 gramm (6 év)) és a legjobb év (23.01 cm (7 év) / 371.63 gramm (7 év)). Az átlagok minden korosztályban erős szóródást mutatnak.
- Az egyes éveknek az agancsépítésre gyakorolt hatása a legnagyobb a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportban, míg viszonylag kisebb a középkorú csoportokban. Ez a változékonyság tükröződik a szárhosszok és az átlagos agancssúlyok kor szerinti alakulását szemléltető diagramokon is.
- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben gyenge minőségű őzállomány él, amely országosan az alsó negyedbe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4-8 éves korban éri el a legnagyobb értékeket. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-8 éves kor között legnagyobb; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos" évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

A szabad területi őzállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	560	648	500	**1 708**	115	98	46	**259**	20,5%	15,1%	9,2%	**15,2%**
1999	446	597	473	**1 516**	153	151	98	**402**	34,3%	25,3%	20,7%	**26,5%**
2000	526	665	560	**1 751**	178	172	167	**517**	33,8%	25,9%	29,8%	**29,5%**
2001	619	667	591	**1 877**	210	201	178	**589**	33,9%	30,1%	30,1%	**31,4%**
2002	601	636	614	**1 851**	264	271	248	**783**	43,9%	42,6%	40,4%	**42,3%**
2003	613	626	614	**1 853**	245	248	244	**737**	40,0%	39,6%	39,7%	**39,8%**
2004	637	650	544	**1 831**	243	257	234	**734**	38,1%	39,5%	43,0%	**40,1%**
2005	587	611	542	**1 740**	256	242	231	**729**	43,6%	39,6%	42,6%	**41,9%**
2006	556	552	493	**1 601**	235	173	164	**572**	42,3%	31,3%	33,3%	**35,7%**
2007	659	674	614	**1 947**	232	208	203	**643**	35,2%	30,9%	33,1%	**33,0%**
2008	756	830	674	**2 260**	291	234	231	**756**	38,5%	28,2%	34,3%	**33,5%**
2009	711	780	620	**2 111**	289	266	288	**843**	40,6%	34,1%	46,5%	**39,9%**
2010	755	810	627	**2 192**	304	288	258	**850**	40,3%	35,6%	41,1%	**38,8%**
2011	752	805	622	**2 179**	310	264	284	**858**	41,2%	32,8%	45,7%	**39,4%**
2012	764	808	716	**2 288**	324	301	290	**915**	42,4%	37,3%	40,5%	**40,0%**
2013	702	738	605	**2 045**	290	271	243	**804**	41,3%	36,7%	40,2%	**39,3%**
2014	690	689	583	**1 962**	296	325	273	**894**	42,9%	47,2%	46,8%	**45,6%**
Változás	23,2%	6,3%	16,6%	14,9%	157,4%	231,6%	493,5%	245,2%	108,9%	211,9%	409,0%	200,5%

Ivararány (1 bakra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*
1998	1	1,16	0,89	***0,77***	1	0,85	0,40	***0,47***
1999	1	1,34	1,06	***0,79***	1	0,99	0,64	***0,65***
2000	1	1,26	1,06	***0,84***	1	0,97	0,94	***0,97***
2001	1	1,08	0,95	***0,89***	1	0,96	0,85	***0,89***
2002	1	1,06	1,02	***0,97***	1	1,03	0,94	***0,92***
2003	1	1,02	1,00	***0,98***	1	1,01	1,00	***0,98***
2004	1	1,02	0,85	***0,84***	1	1,06	0,96	***0,91***
2005	1	1,04	0,92	***0,89***	1	0,95	0,90	***0,95***
2006	1	0,99	0,89	***0,89***	1	0,74	0,70	***0,95***
2007	1	1,02	0,93	***0,91***	1	0,90	0,88	***0,98***
2008	1	1,10	0,89	***0,81***	1	0,80	0,79	***0,99***
2009	1	1,10	0,87	***0,79***	1	0,92	1,00	***1,08***
2010	1	1,07	0,83	***0,77***	1	0,95	0,85	***0,90***
2011	1	1,07	0,83	***0,77***	1	0,85	0,92	***1,08***
2012	1	1,06	0,94	***0,89***	1	0,93	0,90	***0,96***
2013	1	1,05	0,86	***0,82***	1	0,93	0,84	***0,90***
2014	1	1,00	0,84	***0,85***	1	1,10	0,92	***0,84***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	32,8%	37,9%	29,3%	100%	44,4%	37,8%	17,8%	100%
1999	29,4%	39,4%	31,2%	100%	38,1%	37,6%	24,4%	100%
2000	30,0%	38,0%	32,0%	100%	34,4%	33,3%	32,3%	100%
2001	33,0%	35,5%	31,5%	100%	35,7%	34,1%	30,2%	100%
2002	32,5%	34,4%	33,2%	100%	33,7%	34,6%	31,7%	100%
2003	33,1%	33,8%	33,1%	100%	33,2%	33,6%	33,1%	100%
2004	34,8%	35,5%	29,7%	100%	33,1%	35,0%	31,9%	100%
2005	33,7%	35,1%	31,1%	100%	35,1%	33,2%	31,7%	100%
2006	34,7%	34,5%	30,8%	100%	41,1%	30,2%	28,7%	100%
2007	33,8%	34,6%	31,5%	100%	36,1%	32,3%	31,6%	100%
2008	33,5%	36,7%	29,8%	100%	38,5%	31,0%	30,6%	100%
2009	33,7%	36,9%	29,4%	100%	34,3%	31,6%	34,2%	100%
2010	34,4%	37,0%	28,6%	100%	35,8%	33,9%	30,4%	100%
2011	34,5%	36,9%	28,5%	100%	36,1%	30,8%	33,1%	100%
2012	33,4%	35,3%	31,3%	100%	35,4%	32,9%	31,7%	100%
2013	34,3%	36,1%	29,6%	100%	36,1%	33,7%	30,2%	100%
2014	35,2%	35,1%	29,7%	100%	33,1%	36,4%	30,5%	100%

Az őz hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **513**

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései I.

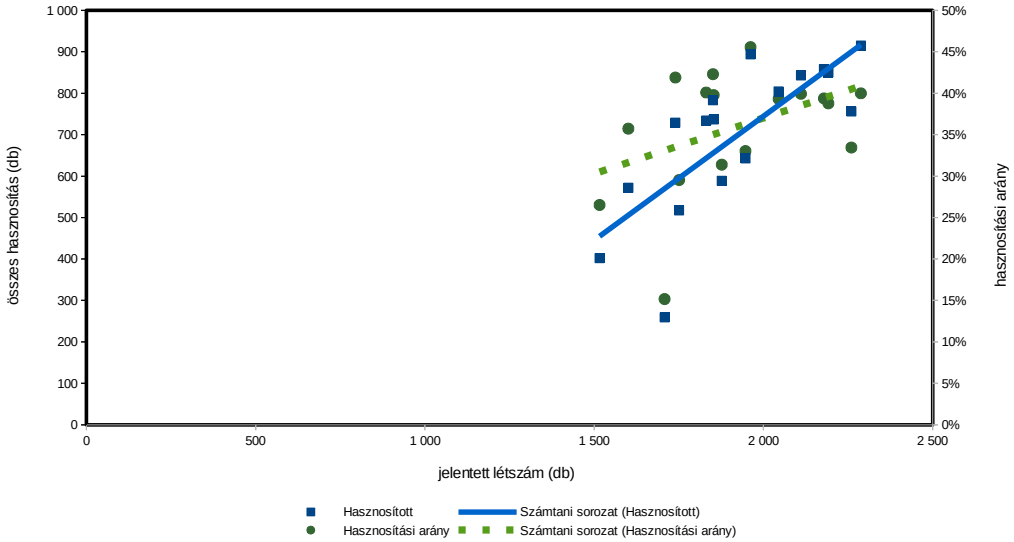

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései II.

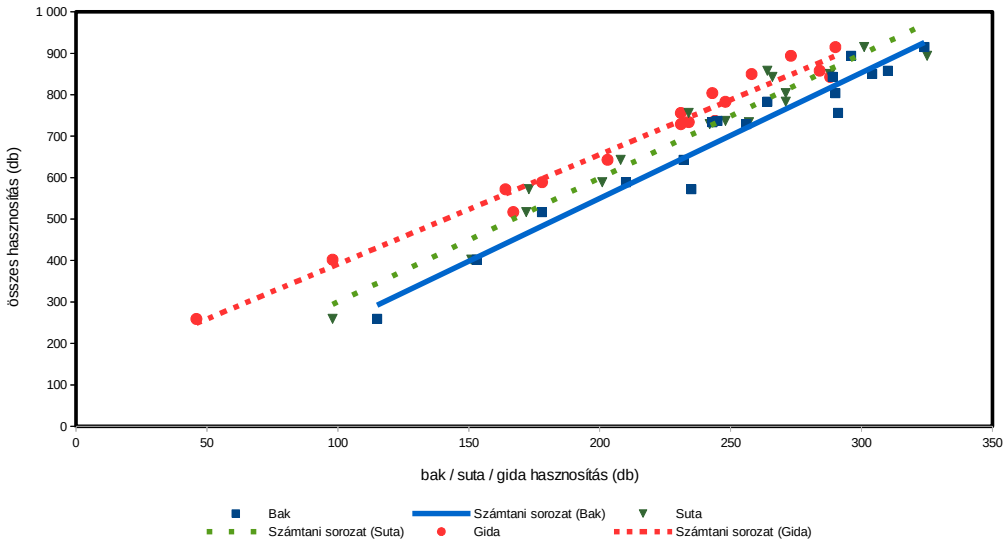

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései III.

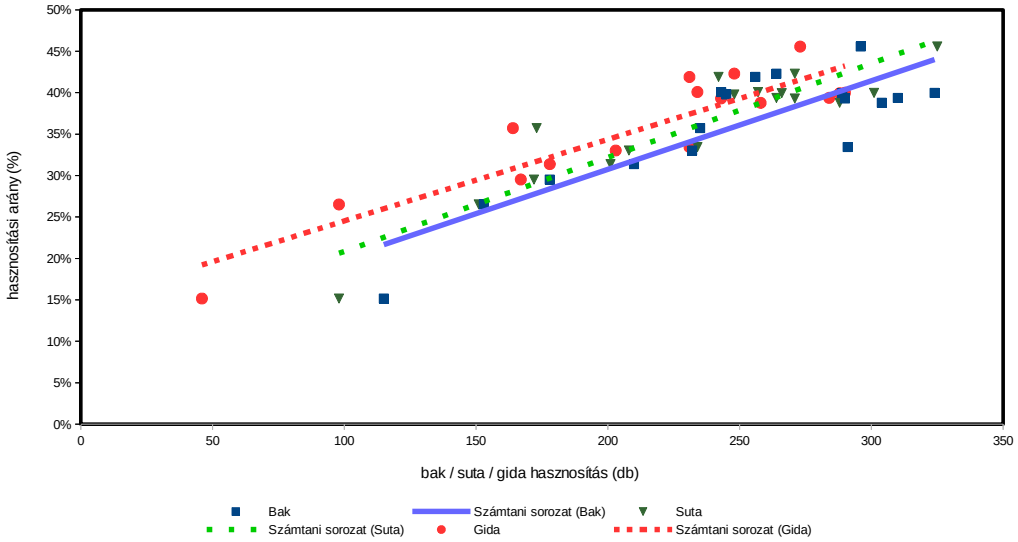

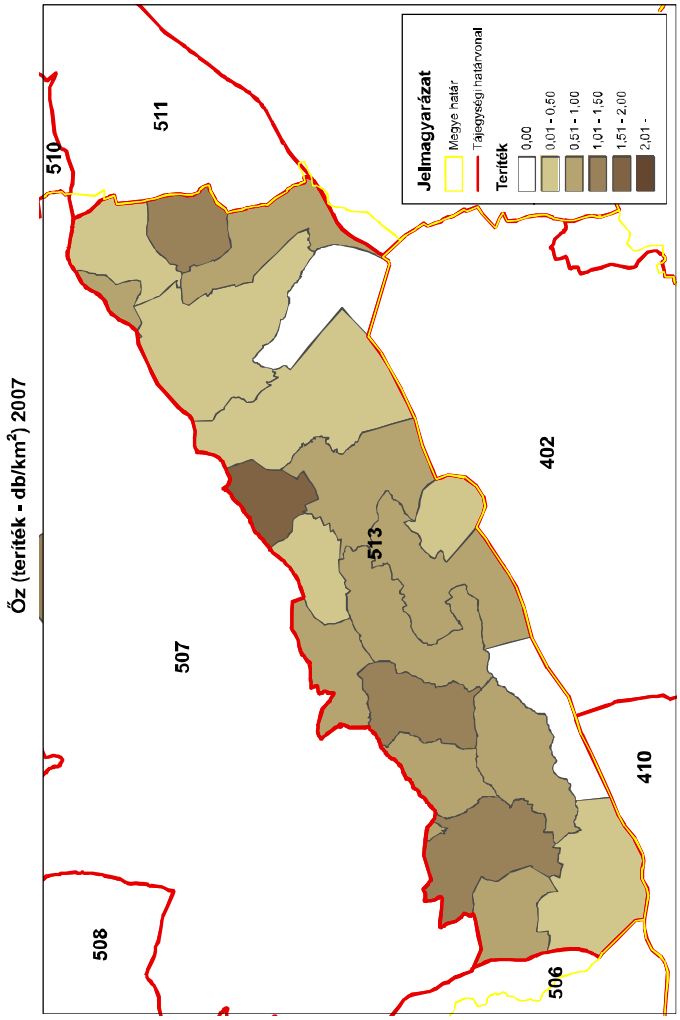
Őz (teríték - db/km²) 2007
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
508
510
511
507
513
402
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

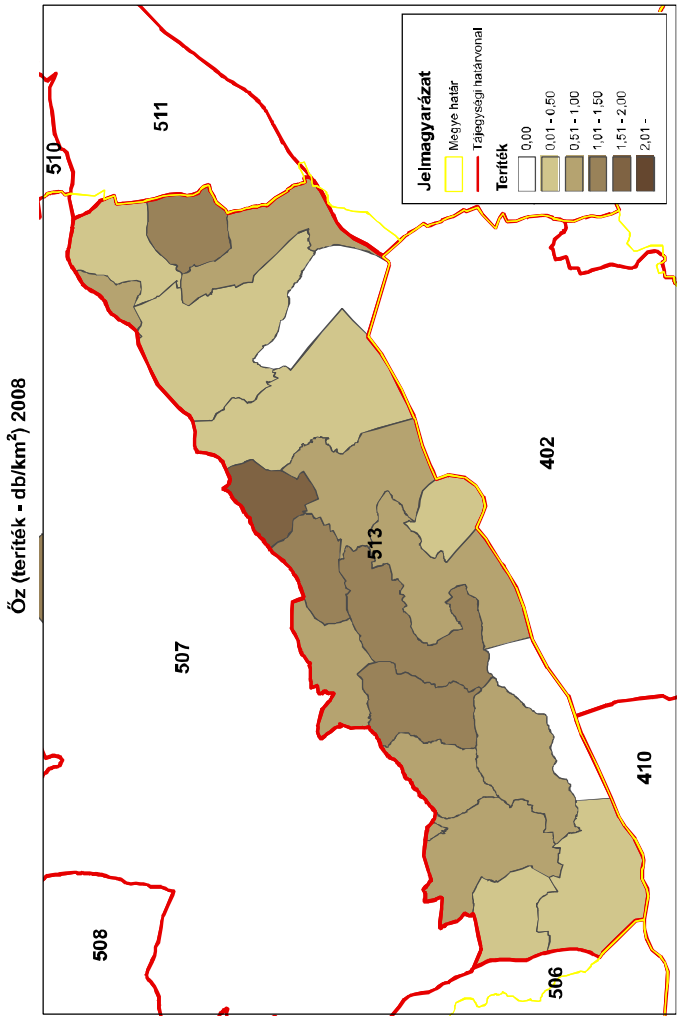
Őz (teríték - db/km²) 2008
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
508
510
511
507
513
402
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

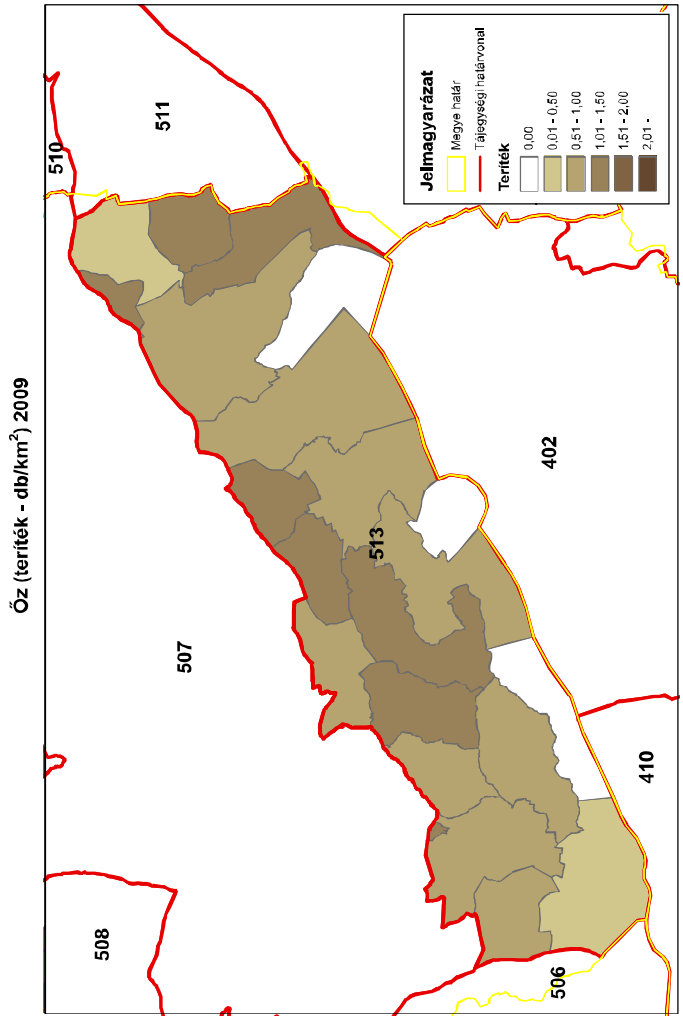
Őz (teríték - db/km²) 2009
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
508
510
511
507
513
402
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

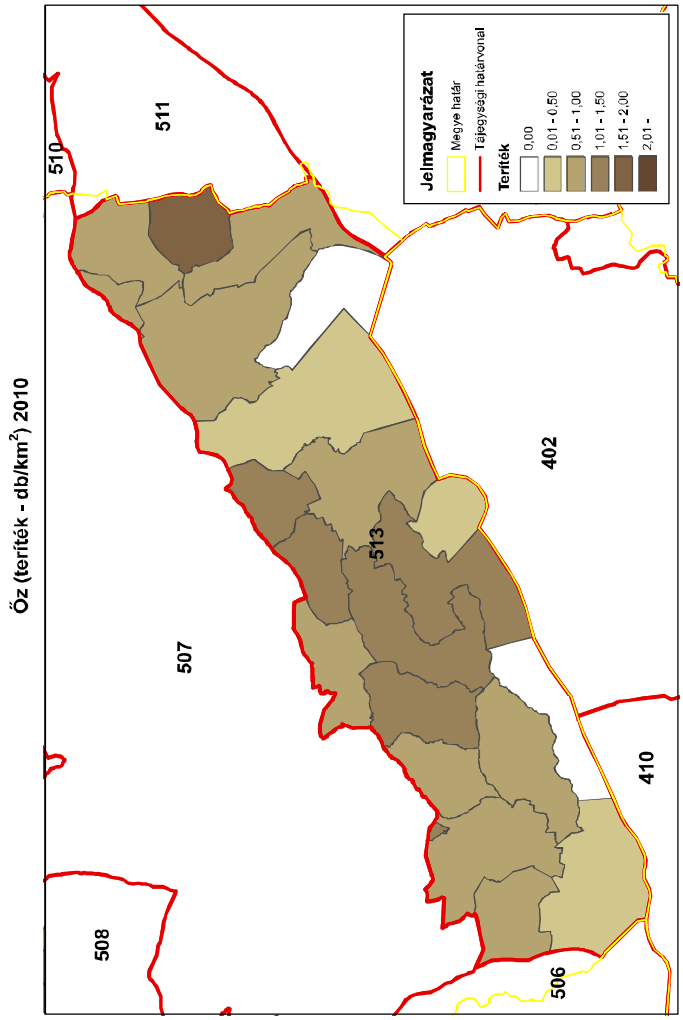
Őz (teríték - db/km²) 2010
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
508
510
511
507
513
402
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

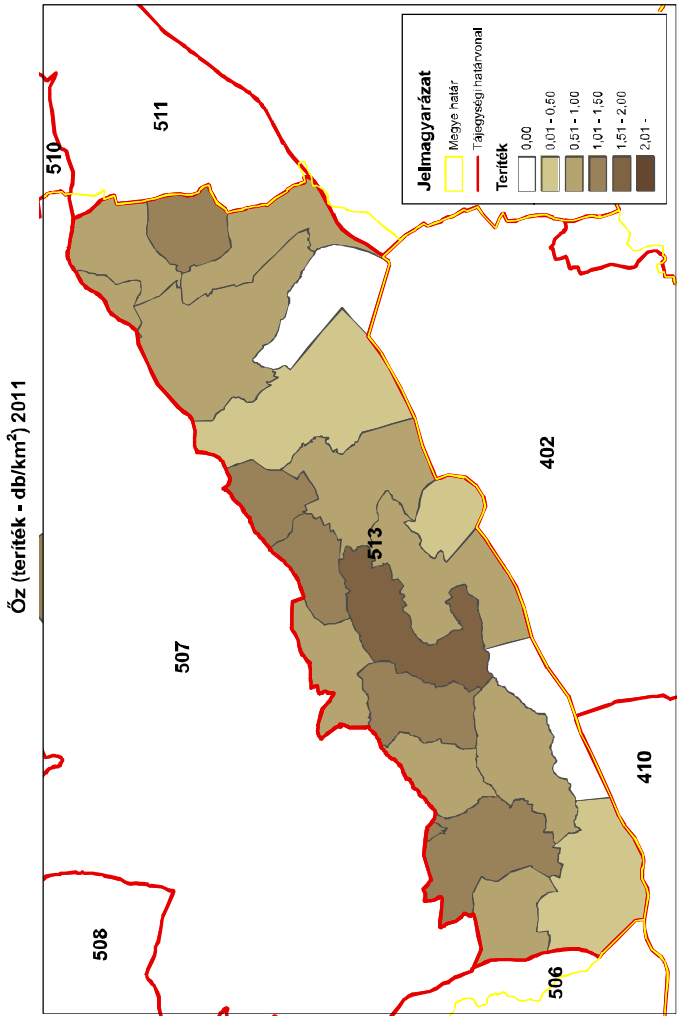
Őz (teríték - db/km²) 2011
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
508
510
511
507
513
402
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

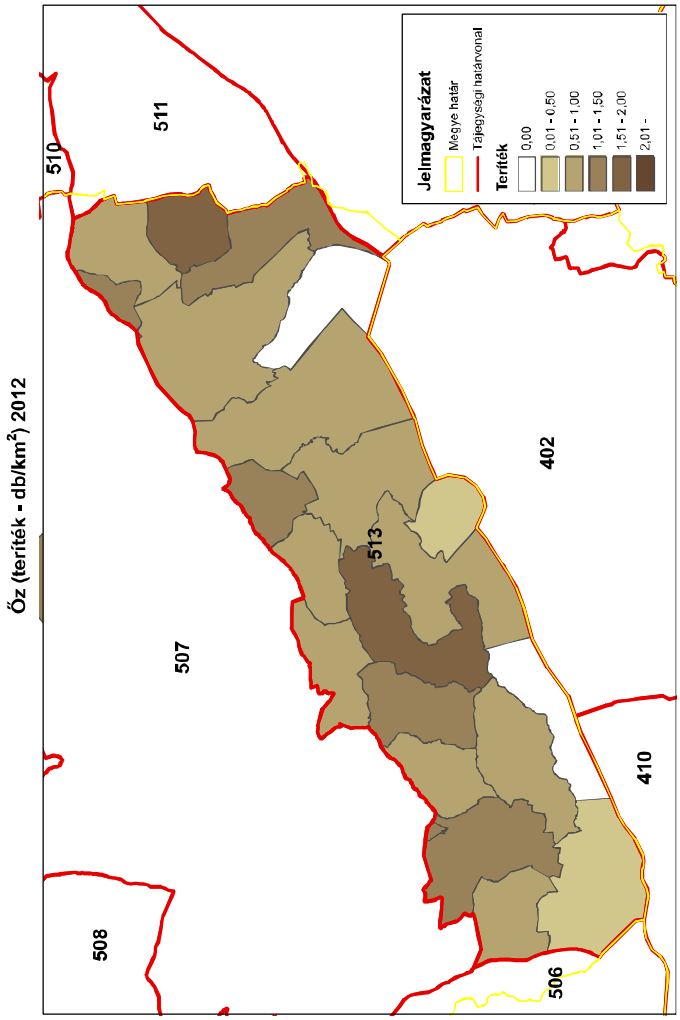
Őz (teríték - db/km²) 2012
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
508
510
511
507
513
402
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

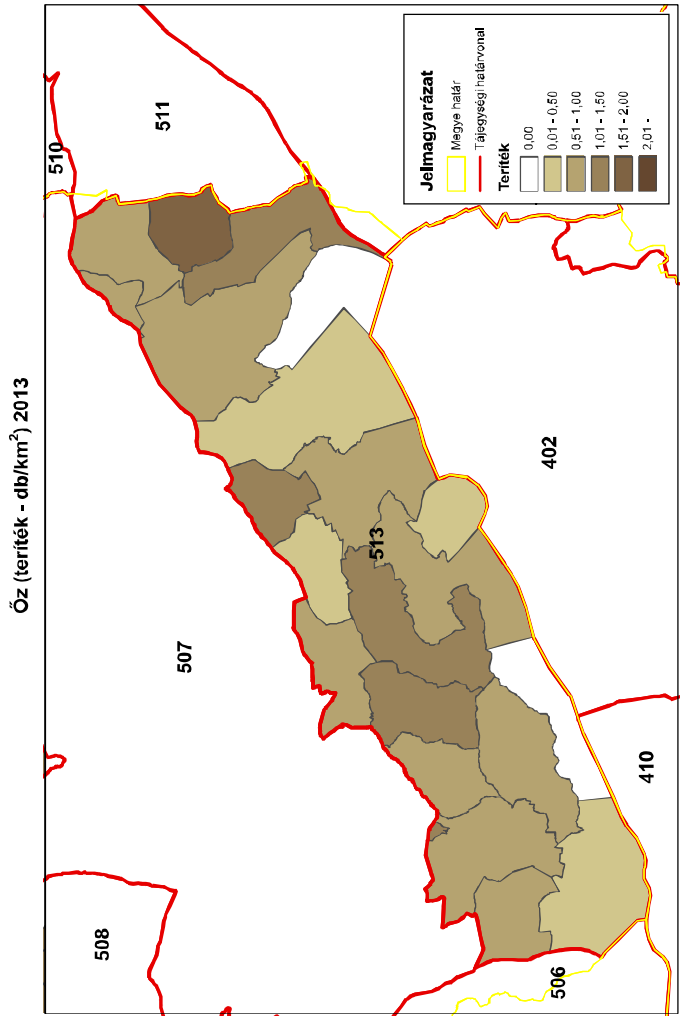
Őz (teríték - db/km²) 2013
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
508
510
511
507
513
402
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

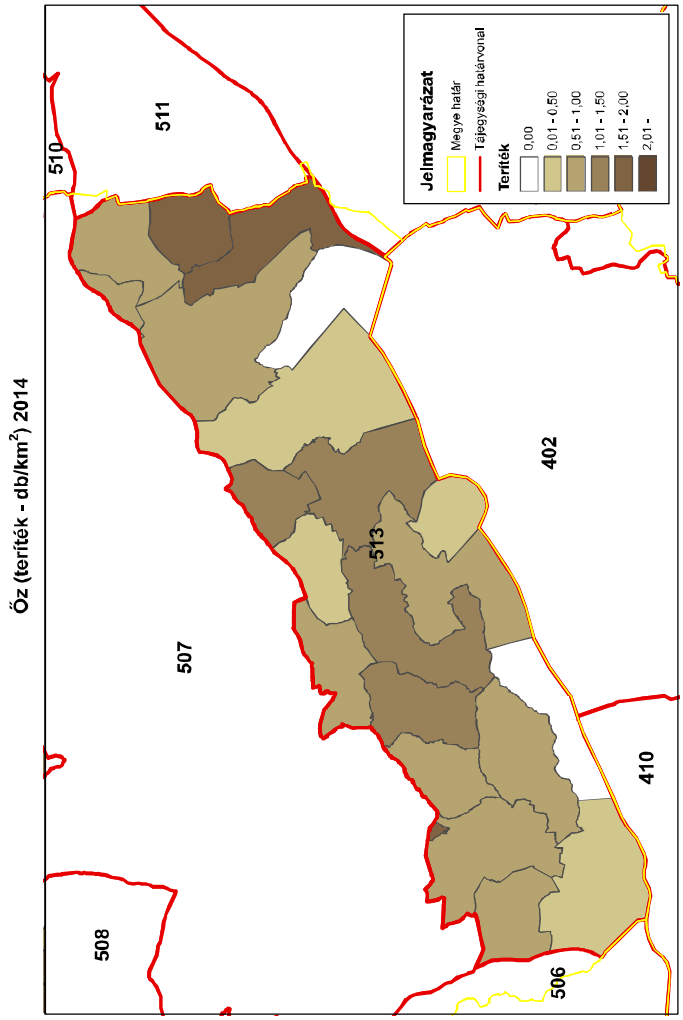
Őz (teríték - db/km²) 2014
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
508
510
511
507
513
402
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	119	4	3,4%	1	1	2	25,0%	25,0%	50,0%
1999	158	12	7,6%		5	7	0,0%	41,7%	58,3%
2000	204	10	4,9%	1	7	2	10,0%	70,0%	20,0%
2001	227	14	6,2%		7	7	0,0%	50,0%	50,0%
2002	282	19	6,7%		16	3	0,0%	84,2%	15,8%
2003	253	6	2,4%		3	3	0,0%	50,0%	50,0%
2004	259	11	4,2%		3	8	0,0%	27,3%	72,7%
2005	268	20	7,5%		11	9	0,0%	55,0%	45,0%
2006	247	9	3,6%		4	5	0,0%	44,4%	55,6%
2007	236	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2008	318	10	3,1%		4	6	0,0%	40,0%	60,0%
2009	320	13	4,1%	1	4	8	7,7%	30,8%	61,5%
2010	331	14	4,2%		5	9	0,0%	35,7%	64,3%
2011	347	8	2,3%	1	4	3	12,5%	50,0%	37,5%
2012	355	9	2,5%			9	0,0%	0,0%	100,0%
2013	310	10	3,2%	1	4	5	10,0%	40,0%	50,0%
2014	317	9	2,8%	1	2	6	11,1%	22,2%	66,7%

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

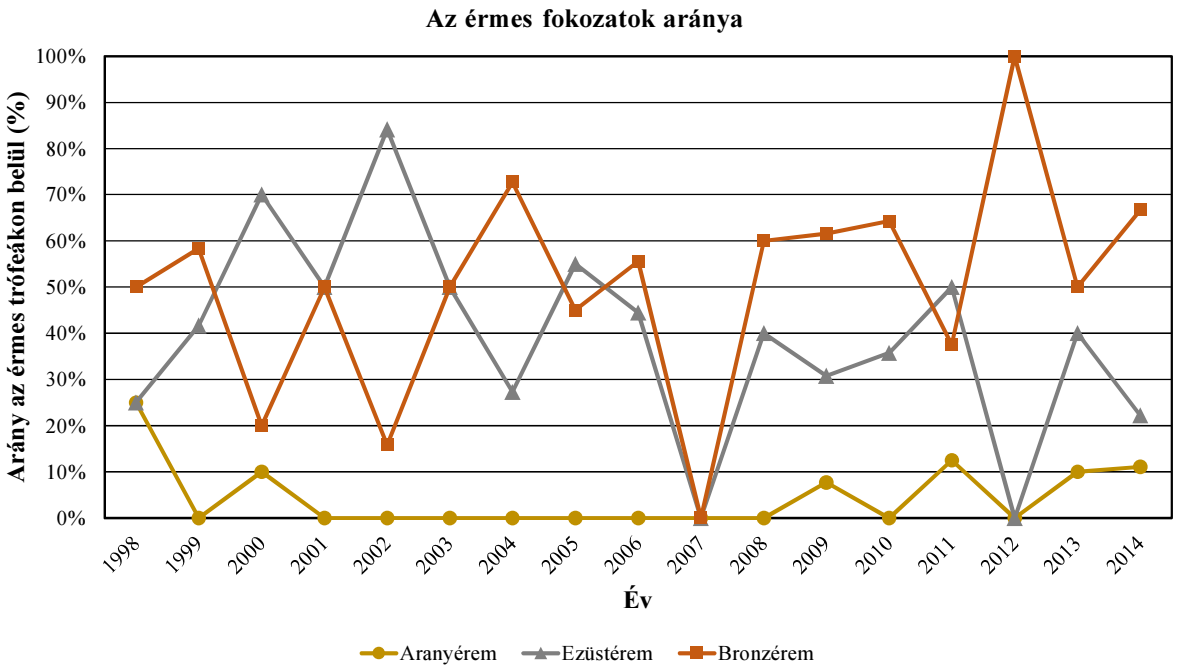

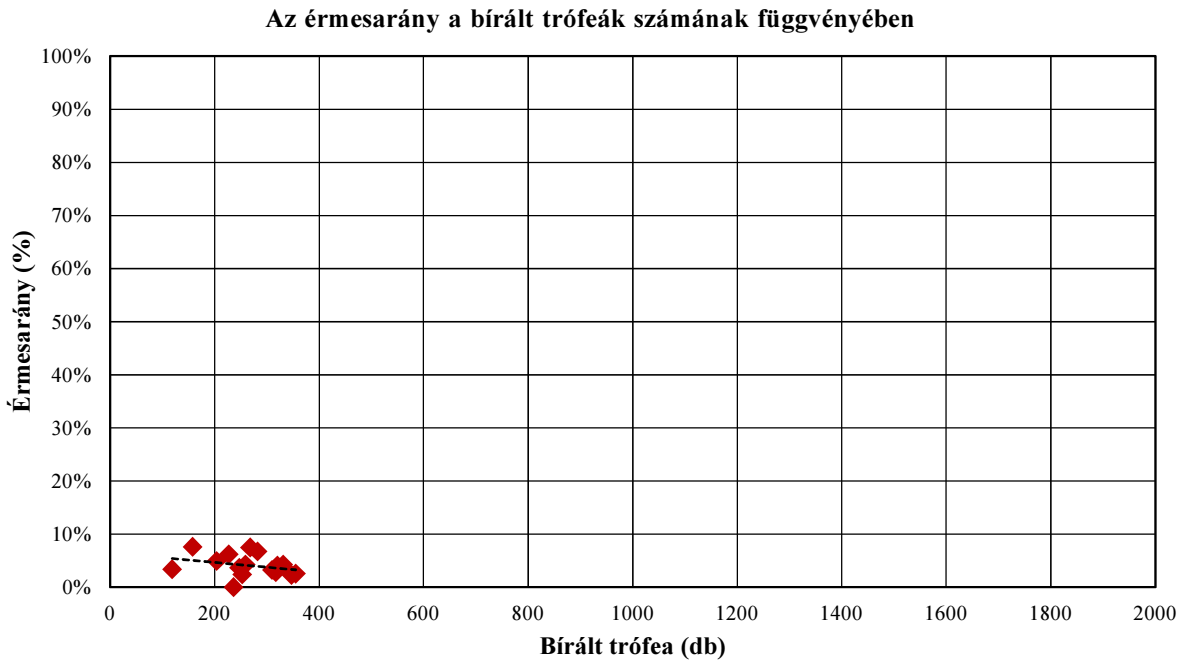

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	4	17	26	28	45	25	23	36	23	30	49	51	41	45	52	41	43
2	15	15	33	28	42	30	29	22	41	23	38	28	31	31	40	39	33
3	18	25	42	56	59	59	58	50	53	60	43	55	73	71	68	65	84
4	21	25	26	29	28	34	38	43	39	34	47	60	69	61	53	48	55
5	18	17	22	21	34	25	33	46	28	29	52	55	47	47	62	39	42
6	14	16	29	25	28	36	38	26	22	27	30	31	30	34	29	34	29
7	20	24	9	18	24	17	24	28	19	19	32	17	20	32	30	22	17
8	5	8	14	15	13	8	7	8	11	9	14	12	16	10	13	15	10
9		7	2	4	5	9	5	5	7	5	10	6	4	9	8	4	3
9<	4	4	1	3	4	10	4	4	4		3	5		7		3	1
Összesen	**119**	**158**	**204**	**227**	**282**	**253**	**259**	**268**	**247**	**236**	**318**	**320**	**331**	**347**	**355**	**310**	**317**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	3,4%	10,8%	12,7%	12,3%	16,0%	9,9%	8,9%	13,4%	9,3%	12,7%	15,4%	15,9%	12,4%	13,0%	14,6%	13,2%	13,6%
2	12,6%	9,5%	16,2%	12,3%	14,9%	11,9%	11,2%	8,2%	16,6%	9,7%	11,9%	8,8%	9,4%	8,9%	11,3%	12,6%	10,4%
3	15,1%	15,8%	20,6%	24,7%	20,9%	23,3%	22,4%	18,7%	21,5%	25,4%	13,5%	17,2%	22,1%	20,5%	19,2%	21,0%	26,5%
4	17,6%	15,8%	12,7%	12,8%	9,9%	13,4%	14,7%	16,0%	15,8%	14,4%	14,8%	18,8%	20,8%	17,6%	14,9%	15,5%	17,4%
5	15,1%	10,8%	10,8%	9,3%	12,1%	9,9%	12,7%	17,2%	11,3%	12,3%	16,4%	17,2%	14,2%	13,5%	17,5%	12,6%	13,2%
6	11,8%	10,1%	14,2%	11,0%	9,9%	14,2%	14,7%	9,7%	8,9%	11,4%	9,4%	9,7%	9,1%	9,8%	8,2%	11,0%	9,1%
7	16,8%	15,2%	4,4%	7,9%	8,5%	6,7%	9,3%	10,4%	7,7%	8,1%	10,1%	5,3%	6,0%	9,2%	8,5%	7,1%	5,4%
8	4,2%	5,1%	6,9%	6,6%	4,6%	3,2%	2,7%	3,0%	4,5%	3,8%	4,4%	3,8%	4,8%	2,9%	3,7%	4,8%	3,2%
9		4,4%	1,0%	1,8%	1,8%	3,6%	1,9%	1,9%	2,8%	2,1%	3,1%	1,9%	1,2%	2,6%	2,3%	1,3%	0,9%
9<	3,4%	2,5%	0,5%	1,3%	1,4%	4,0%	1,5%	1,5%	1,6%		0,9%	1,6%		2,0%		1,0%	0,3%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

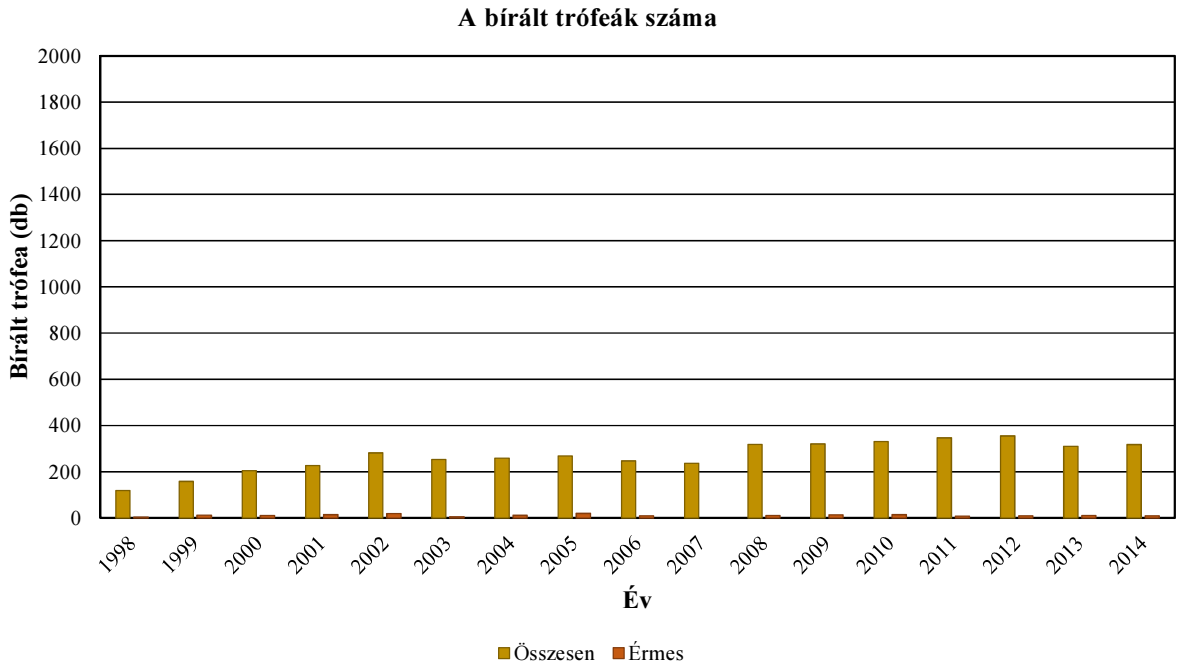

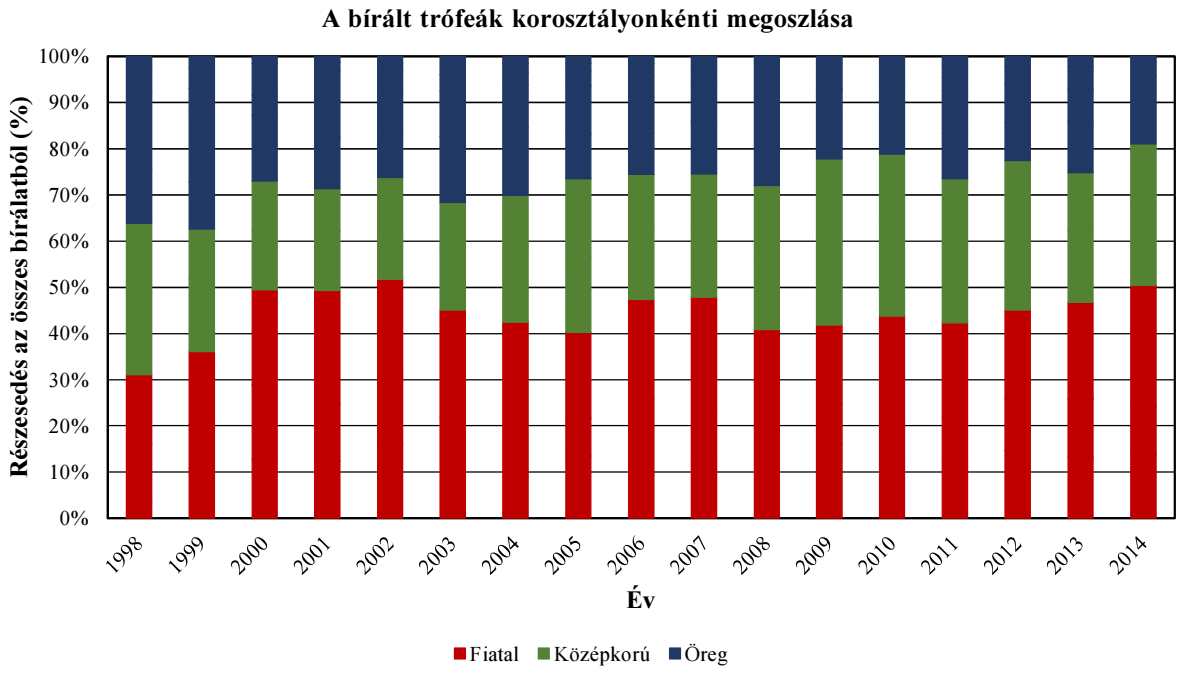

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	579	11,38	100,09
2	518	16,23	166,33
3	939	18,99	222,03
4	710	20,40	269,05
5	617	20,98	284,62
6	478	21,60	295,29
7	372	21,72	299,76
8	188	21,18	297,26
9	93	20,27	280,69
9<	57	18,47	242,37

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	579	9,64	75,96
2	518	13,17	141,14
3	939	17,50	200,63
4	710	18,12	230,95
5	617	18,81	255,24
6	478	19,94	269,03
7	372	20,48	260,55
8	188	19,62	262,50
9	93	17,06	216,33
9<	57	15,63	169,33

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	579	13,25	116,37
2	518	17,88	187,97
3	939	20,22	240,92
4	710	21,72	284,20
5	617	21,86	314,82
6	478	22,54	320,71
7	372	23,01	371,63
8	188	23,22	338,88
9	93	22,64	356,71
9<	57	22,31	300,75

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	579	9,64	75,96
2	518	13,17	141,14
3	939	17,50	200,63
4	710	18,12	230,95
5	617	18,81	255,24
6	478	19,94	269,03
7	372	20,48	260,55
8	188	19,62	262,50
9	93	17,06	216,33
9<	57	15,63	169,33

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	579	2003	2003
2	518	1998	2004
3	939	1998	2007
4	710	1998	1998
5	617	1998	2007
6	478	1998	2008
7	372	2008	2010
8	188	2002	2005
9	93	2007	2014
9<	57	2013	2013

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	579	13,25	116,37
2	518	17,88	187,97
3	939	20,22	240,92
4	710	21,72	284,20
5	617	21,86	314,82
6	478	22,54	320,71
7	372	23,01	371,63
8	188	23,22	338,88
9	93	22,64	356,71
9<	57	22,31	300,75

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	579	1998	2007
2	518	2011	2011
3	939	2006	2002
4	710	2006	2014
5	617	2000	1999
6	478	2003	2004
7	372	2005	2002
8	188	1999	1999
9	93	2001	1999
9<	57	1999	1999

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	579	3,61	40,41
2	518	4,71	46,83
3	939	2,72	40,28
4	710	3,59	53,25
5	617	3,05	59,58
6	478	2,61	51,68
7	372	2,53	111,08
8	188	3,60	76,38
9	93	5,58	140,38
9<	57	6,68	131,42

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	579	31,7%	40,4%
2	518	29,0%	28,2%
3	939	14,3%	18,1%
4	710	17,6%	19,8%
5	617	14,5%	20,9%
6	478	12,1%	17,5%
7	372	11,7%	37,1%
8	188	17,0%	25,7%
9	93	27,5%	50,0%
9<	57	36,2%	54,2%

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

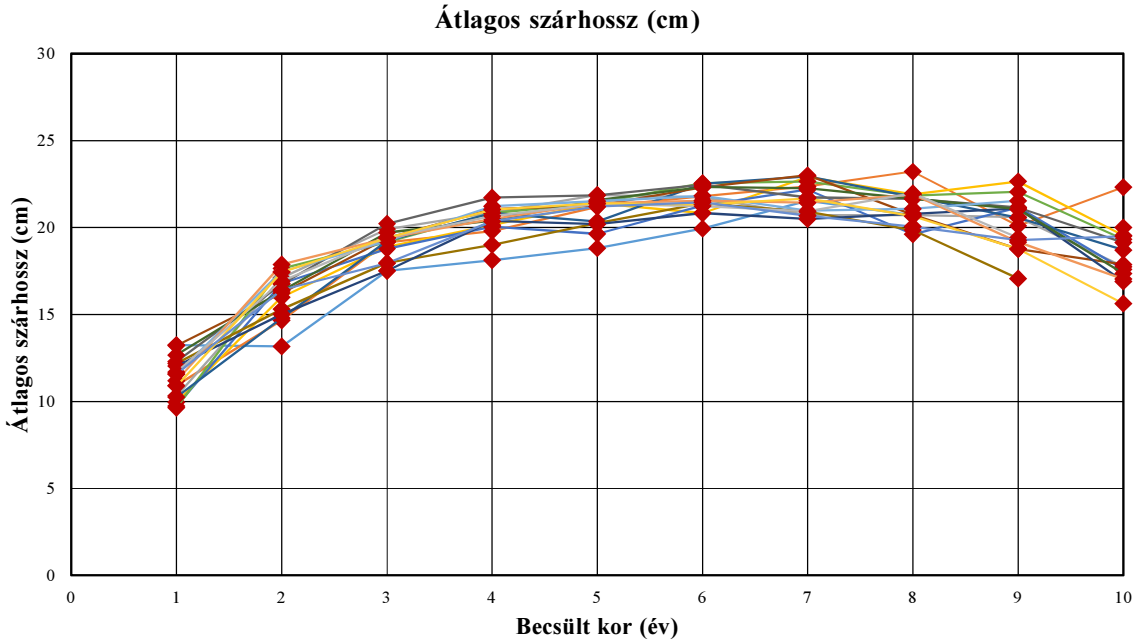

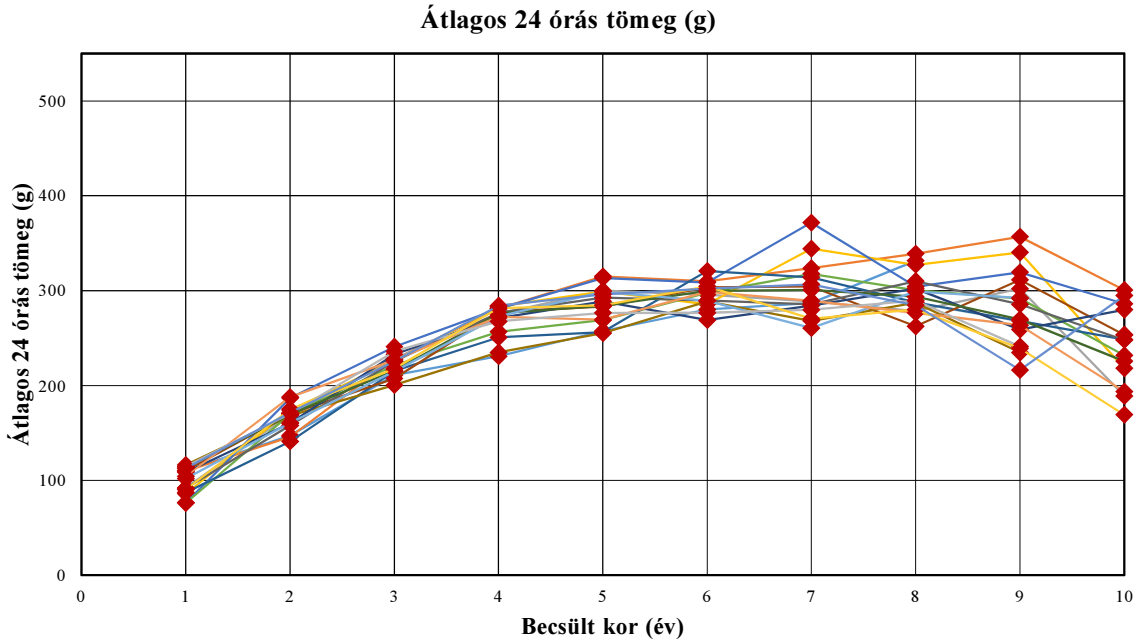

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

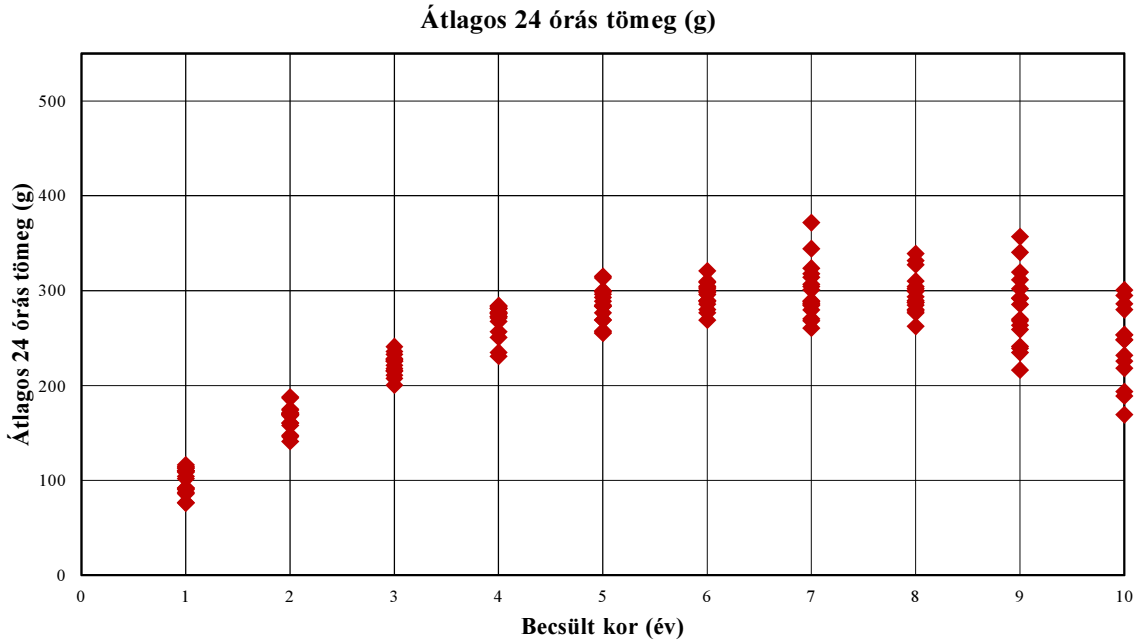

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1998	1	4	13,25	110,50
1998	2	15	13,17	147,33
1998	3	18	17,50	211,00
1998	4	21	18,12	230,95
1998	5	18	18,81	257,39
1998	6	14	19,94	280,21
1998	7	20	21,54	286,90
1998	8	5	20,70	331,40
1998	9	0	0,00	0,00
1998	9<	4	20,00	253,50
1999	1	17	10,93	109,82
1999	2	15	14,66	146,00
1999	3	25	19,15	227,88
1999	4	25	19,78	280,80
1999	5	17	21,20	314,82
1999	6	16	21,79	309,63
1999	7	24	22,35	323,46
1999	8	8	23,22	338,88
1999	9	7	20,09	356,71
1999	9<	4	22,31	300,75
2000	1	26	10,33	91,88
2000	2	33	17,11	169,91
2000	3	42	19,91	228,29
2000	4	26	20,85	275,46
2000	5	22	21,86	299,86
2000	6	29	21,73	295,72
2000	7	9	20,71	288,56
2000	8	14	20,71	278,50
2000	9	2	20,60	302,00
2000	9<	1	17,75	189,00
2001	1	28	9,97	85,75
2001	2	28	16,00	174,21
2001	3	56	18,88	225,54
2001	4	29	20,13	283,34
2001	5	21	21,38	298,86
2001	6	25	20,83	285,72
2001	7	18	22,90	344,17
2001	8	15	21,90	327,27
2001	9	4	22,64	340,25
2001	9<	3	19,53	218,33
2002	1	45	9,75	76,42
2002	2	42	16,78	186,86
2002	3	59	18,78	240,92
2002	4	28	20,04	280,89
2002	5	34	19,63	313,32
2002	6	28	21,27	308,64
2002	7	24	22,17	371,63
2002	8	13	19,62	304,15
2002	9	5	21,15	319,40
2002	9<	4	17,59	286,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2003	1	25	9,64	75,96
2003	2	30	17,64	169,83
2003	3	59	19,17	221,36
2003	4	34	20,82	256,62
2003	5	25	21,42	268,92
2003	6	36	22,54	297,72
2003	7	17	22,64	317,59
2003	8	8	21,83	300,25
2003	9	9	22,04	291,56
2003	9<	10	19,32	231,90
2004	1	23	10,25	87,09
2004	2	29	14,81	141,14
2004	3	58	19,24	215,43
2004	4	38	20,82	250,71
2004	5	33	20,34	256,30
2004	6	38	22,52	320,71
2004	7	24	22,93	313,92
2004	8	7	21,76	287,57
2004	9	5	20,55	268,00
2004	9<	4	18,70	248,50
2005	1	36	13,21	110,53
2005	2	22	16,23	170,14
2005	3	50	19,38	207,50
2005	4	43	21,06	277,40
2005	5	46	21,26	283,35
2005	6	26	22,30	303,62
2005	7	28	23,01	304,29
2005	8	8	20,73	262,50
2005	9	5	18,76	311,40
2005	9<	4	17,88	253,50
2006	1	23	12,30	91,61
2006	2	41	16,75	158,15
2006	3	53	20,22	225,66
2006	4	39	21,72	276,64
2006	5	28	21,85	292,86
2006	6	22	22,45	289,59
2006	7	19	21,73	285,68
2006	8	11	21,64	310,00
2006	9	7	21,14	285,57
2006	9<	4	19,13	248,00
2007	1	30	12,20	116,37
2007	2	23	15,30	168,30
2007	3	60	17,97	200,63
2007	4	34	19,00	234,97
2007	5	29	20,24	255,24
2007	6	27	21,38	288,48
2007	7	19	20,91	268,26
2007	8	9	19,85	287,22
2007	9	5	17,06	234,80
2007	9<	0	0,00	0,00

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2008	1	49	12,04	108,84
2008	2	38	15,01	160,34
2008	3	43	17,52	232,93
2008	4	47	20,37	271,04
2008	5	52	20,19	288,69
2008	6	30	20,82	269,03
2008	7	32	20,48	284,38
2008	8	14	20,79	302,14
2008	9	10	21,10	259,00
2008	9<	3	16,90	280,00
2009	1	51	12,67	113,10
2009	2	28	16,36	169,71
2009	3	55	19,71	215,96
2009	4	60	20,40	276,12
2009	5	55	21,57	283,73
2009	6	31	22,33	299,74
2009	7	17	22,25	300,82
2009	8	12	21,65	293,50
2009	9	6	21,06	269,67
2009	9<	5	17,35	225,60
2010	1	41	11,58	101,71
2010	2	31	17,46	160,87
2010	3	73	19,22	215,10
2010	4	69	21,22	272,88
2010	5	47	21,51	298,72
2010	6	30	21,82	289,30
2010	7	20	20,96	260,55
2010	8	16	21,06	299,06
2010	9	4	21,53	292,25
2010	9<	0	0,00	0,00
2011	1	45	11,19	104,20
2011	2	31	17,88	187,97
2011	3	71	19,39	226,92
2011	4	61	20,49	272,43
2011	5	47	21,39	269,38
2011	6	34	21,54	298,79
2011	7	32	21,42	289,19
2011	8	10	21,89	276,60
2011	9	9	19,16	263,67
2011	9<	7	17,03	193,71
2012	1	52	11,70	114,81
2012	2	40	16,92	170,40
2012	3	68	19,43	235,96
2012	4	53	20,66	267,60
2012	5	62	21,35	276,47
2012	6	29	21,23	276,59
2012	7	30	20,93	279,70
2012	8	13	21,96	289,54
2012	9	8	19,41	241,13
2012	9<	0	0,00	0,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2013	1	41	10,89	90,02
2013	2	39	17,43	174,95
2013	3	65	19,39	217,78
2013	4	48	21,03	281,75
2013	5	39	21,39	284,56
2013	6	34	21,32	304,47
2013	7	22	21,67	270,36
2013	8	15	20,65	280,20
2013	9	4	18,76	239,25
2013	9<	3	15,63	169,33
2014	1	43	11,58	112,95
2014	2	33	16,42	171,45
2014	3	84	17,95	225,73
2014	4	55	20,36	284,20
2014	5	42	21,21	295,98
2014	6	29	21,45	302,00
2014	7	17	20,67	306,41
2014	8	10	20,06	284,70
2014	9	3	19,27	216,33
2014	9<	1	19,50	295,00

Őz érmesarány (%) 2003

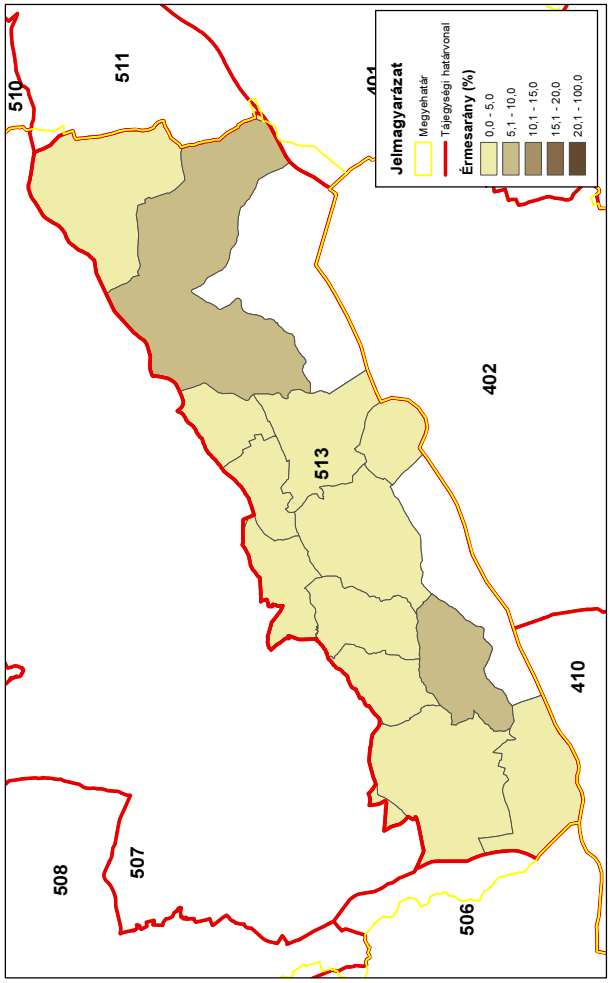

Őz érmesarány (%) 2014

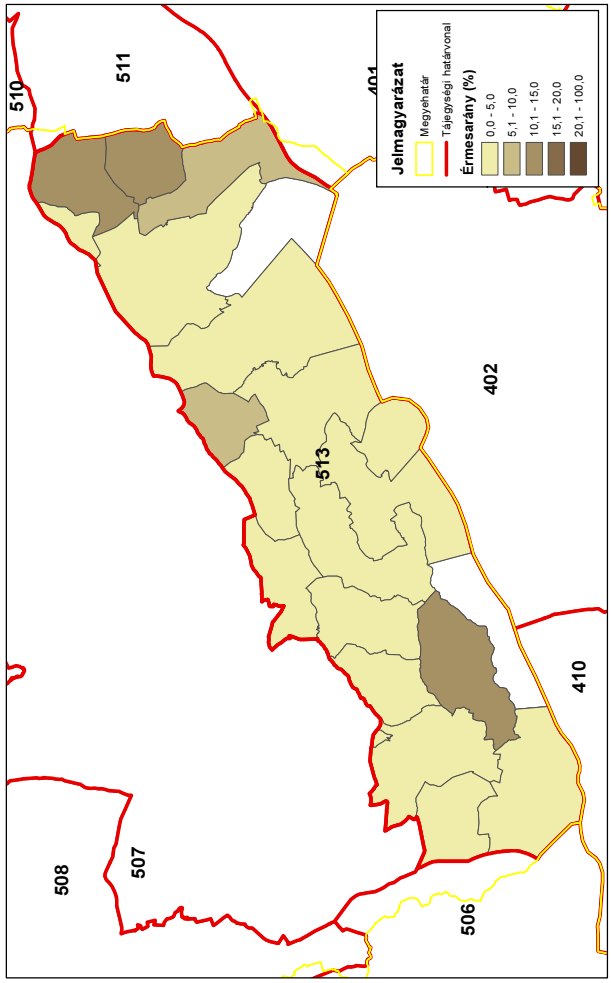

Őz érmesarány (%) 1998

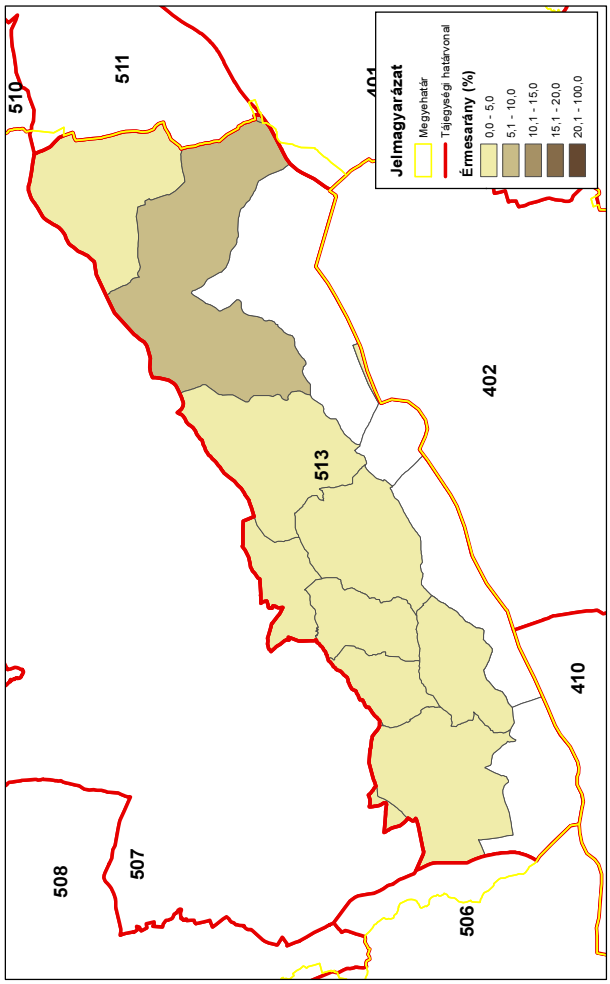

Őz érmesarány (%) 2008

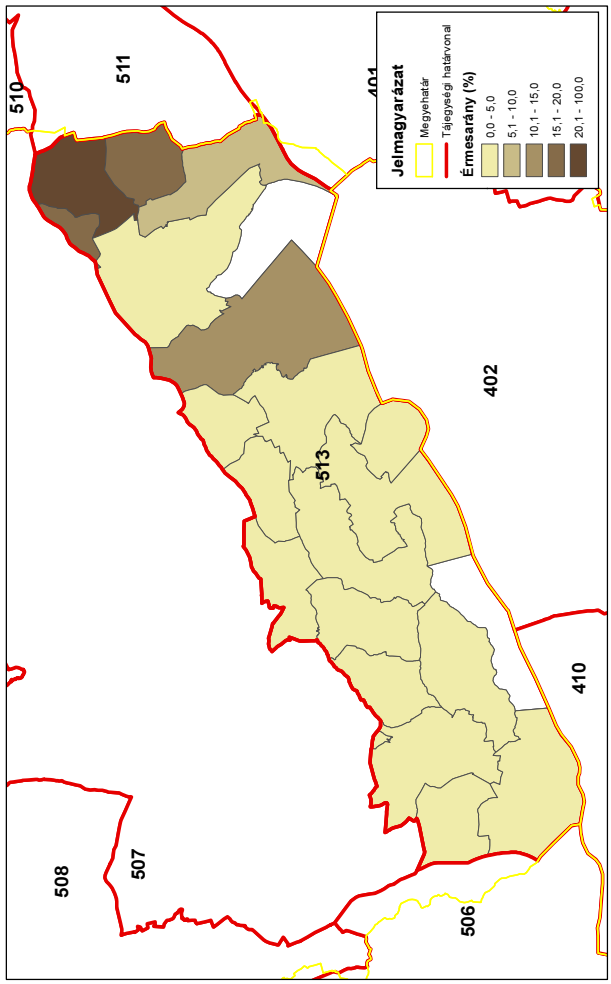

A muflon állománya, hasznosítása és minősége

A muflon állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** nem fordul elő.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.

A szabad területi muflonállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	2	2	1	**5**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
1999	2	2	1	**5**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2000	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2010	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2011	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2012	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2013	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2014	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
Változás	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-

Ivararány (1 kosra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*
1998	1	1,00	0,50	***0,50***	-	-	-	**-**
1999	1	1,00	0,50	***0,50***	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2010	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2011	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2012	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2013	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2014	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	40,0%	40,0%	20,0%	100%	-	-	-	-
1999	40,0%	40,0%	20,0%	100%	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-

A muflon hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **513**

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései I.

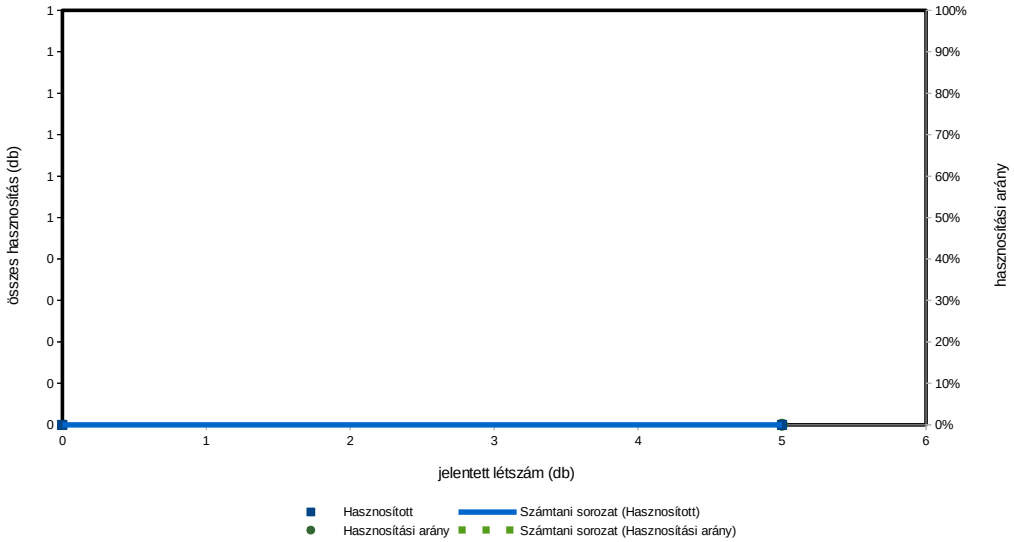

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései II.

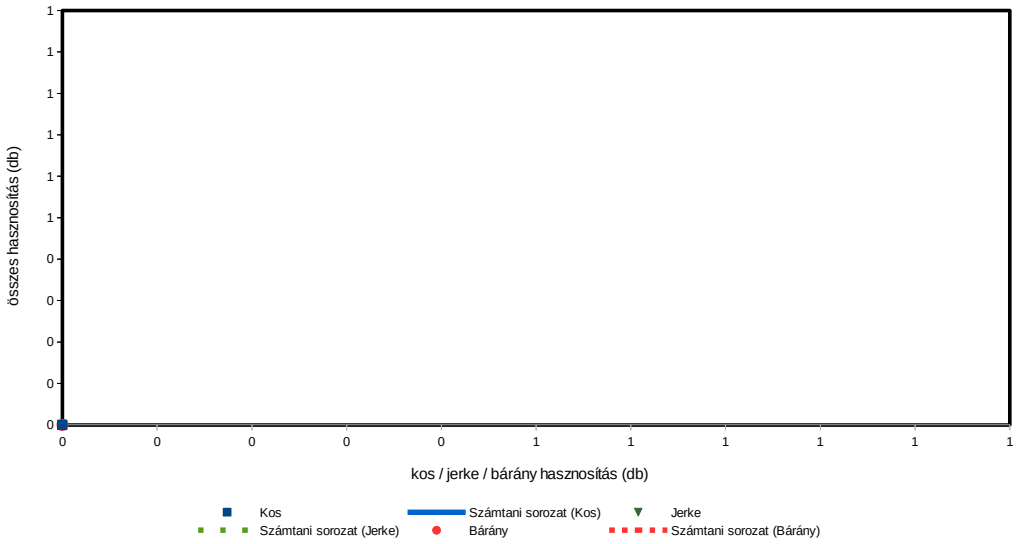

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései III.

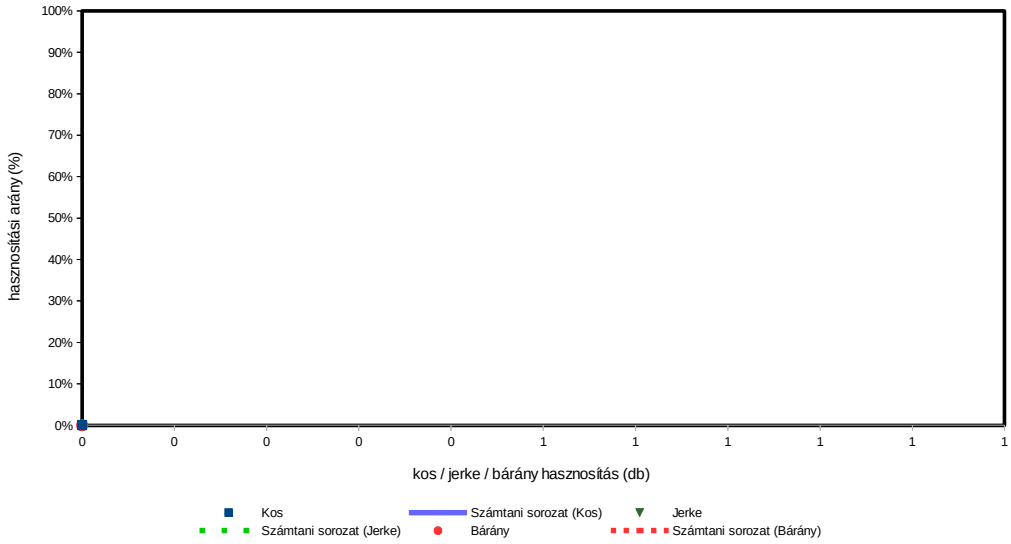

Muflon (teríték - db/km^2) 2007

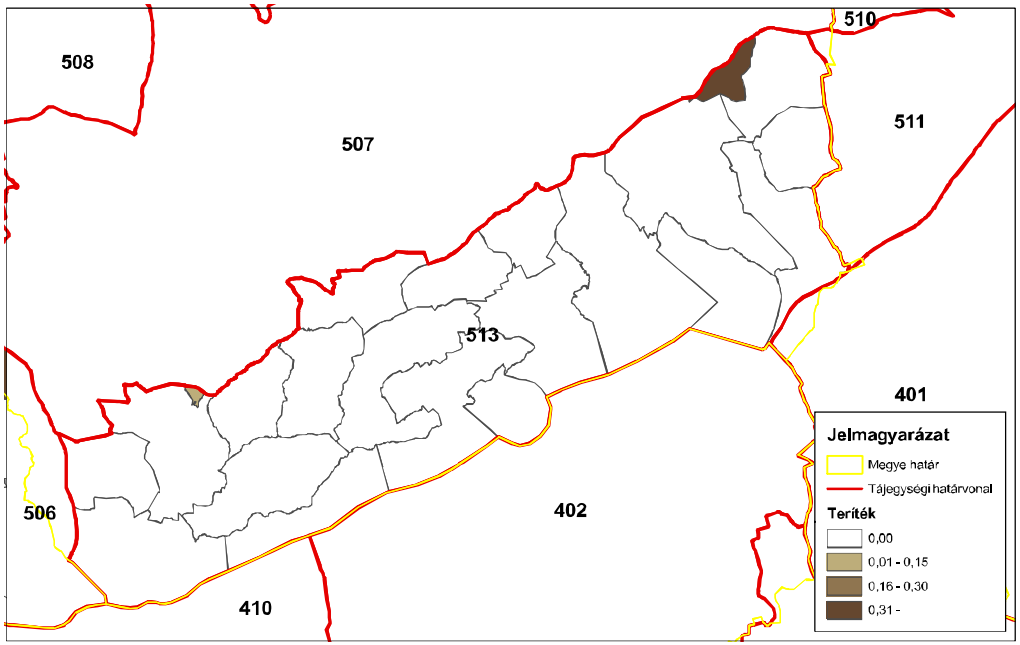

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Muflon (teríték - db/km^2) 2008

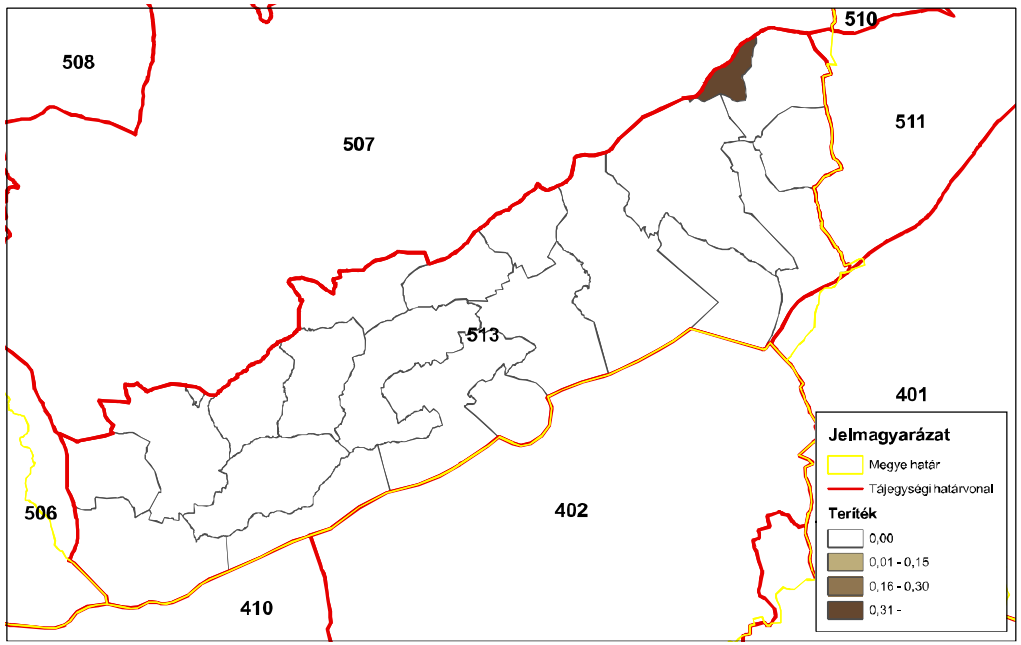

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Muflon (teríték - db/km^2) 2009

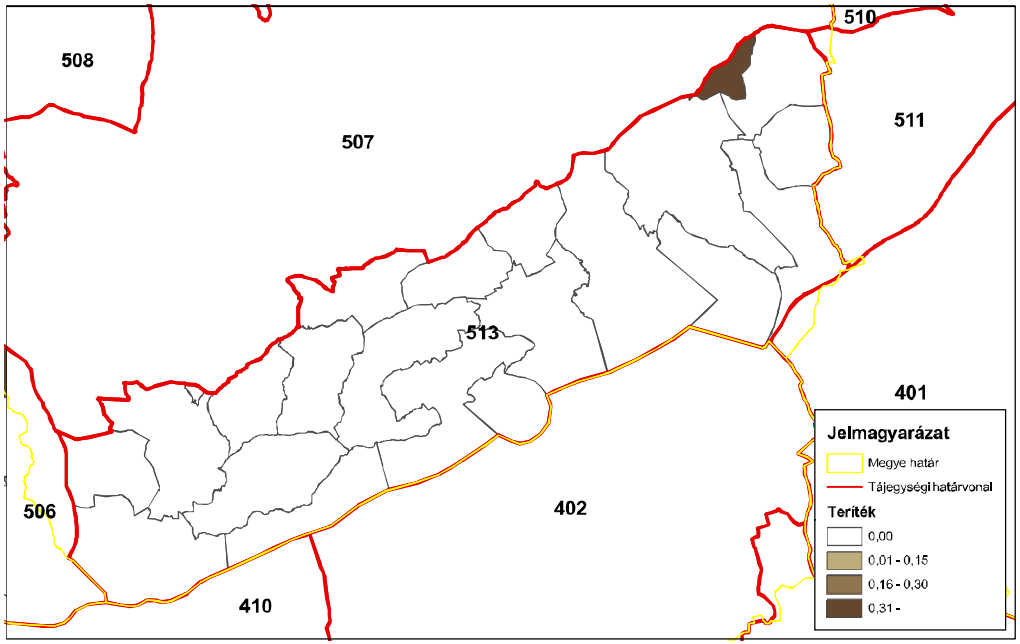

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Muflon (teríték - db/km^2) 2010

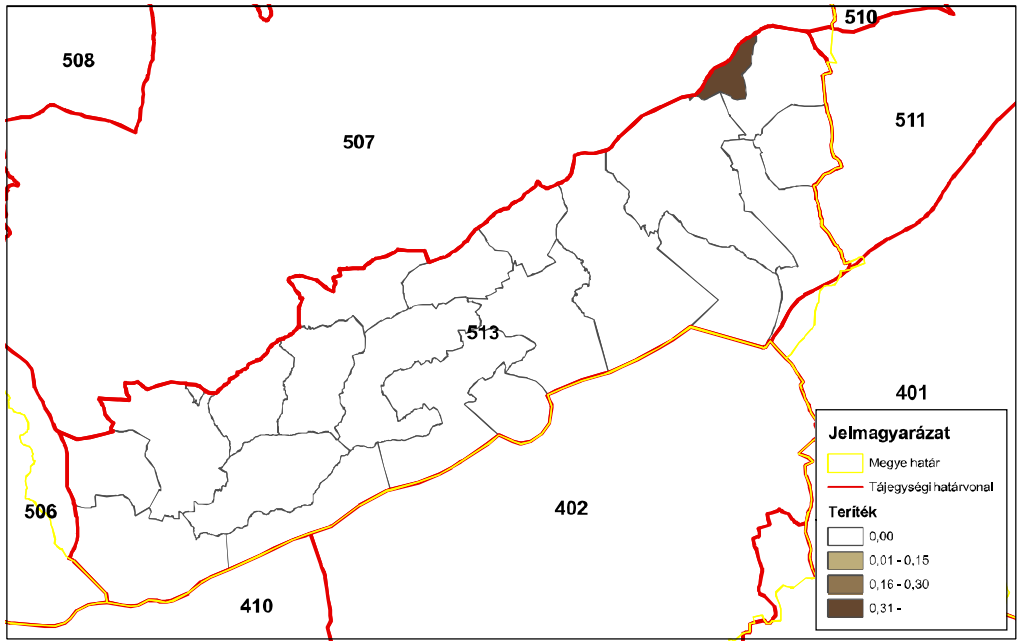

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

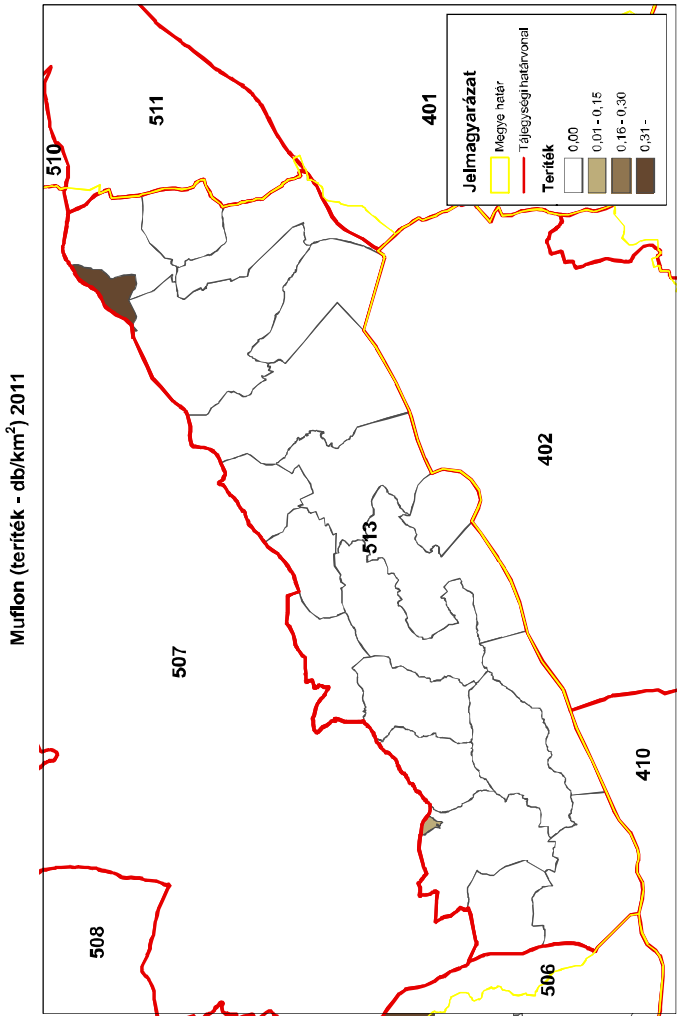
Muflon (teríték - db/km²) 2011
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 -
510
511
401
507
513
402
508
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

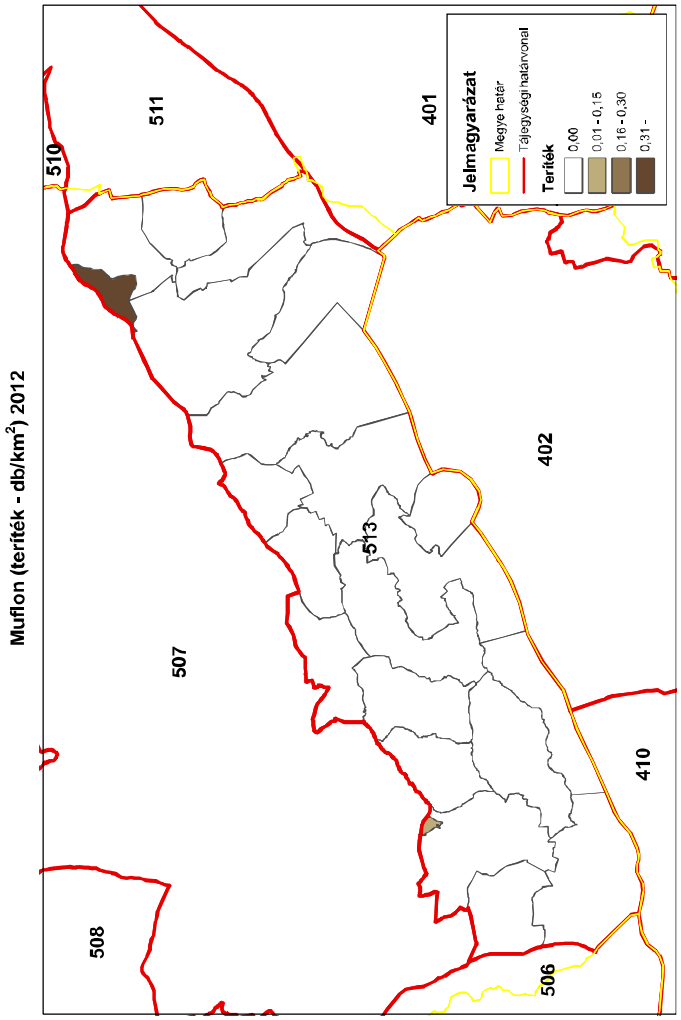
Muflon (teríték - db/km²) 2012
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 -
510
511
401
507
513
402
508
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

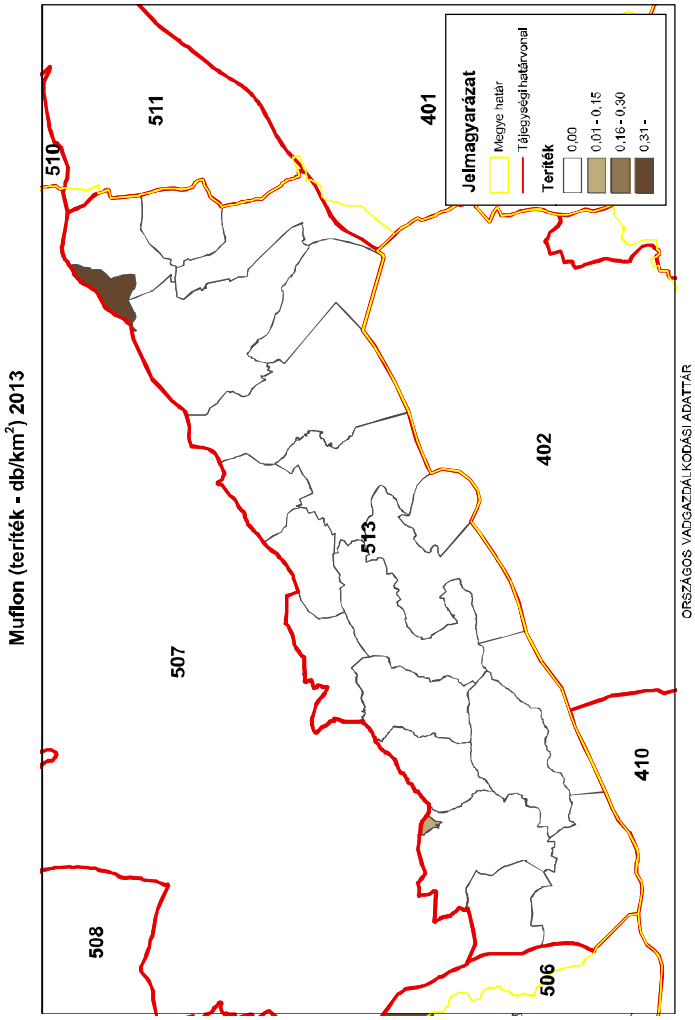
Muflon (teríték - db/km²) 2013
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 -
510
511
401
507
513
402
508
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

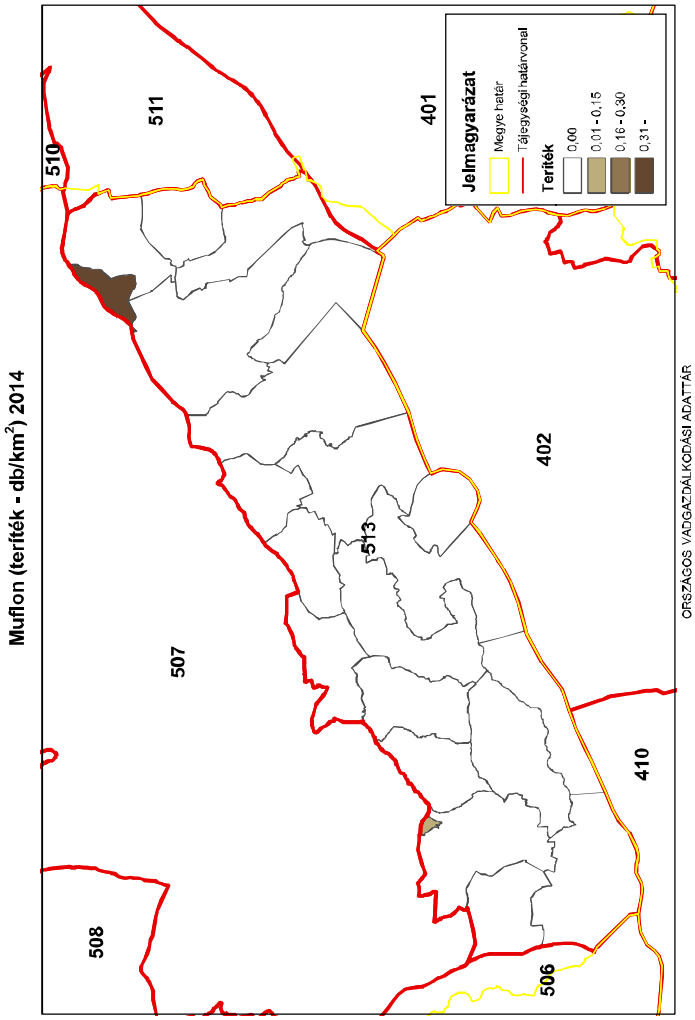
Muflon (teríték - db/km²) 2014
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 -
510
511
401
507
513
402
508
410
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2001	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2002	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2003	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2004	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2005	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2006	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2007	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2008	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2009	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2010	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2011	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2012	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2013	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2014	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

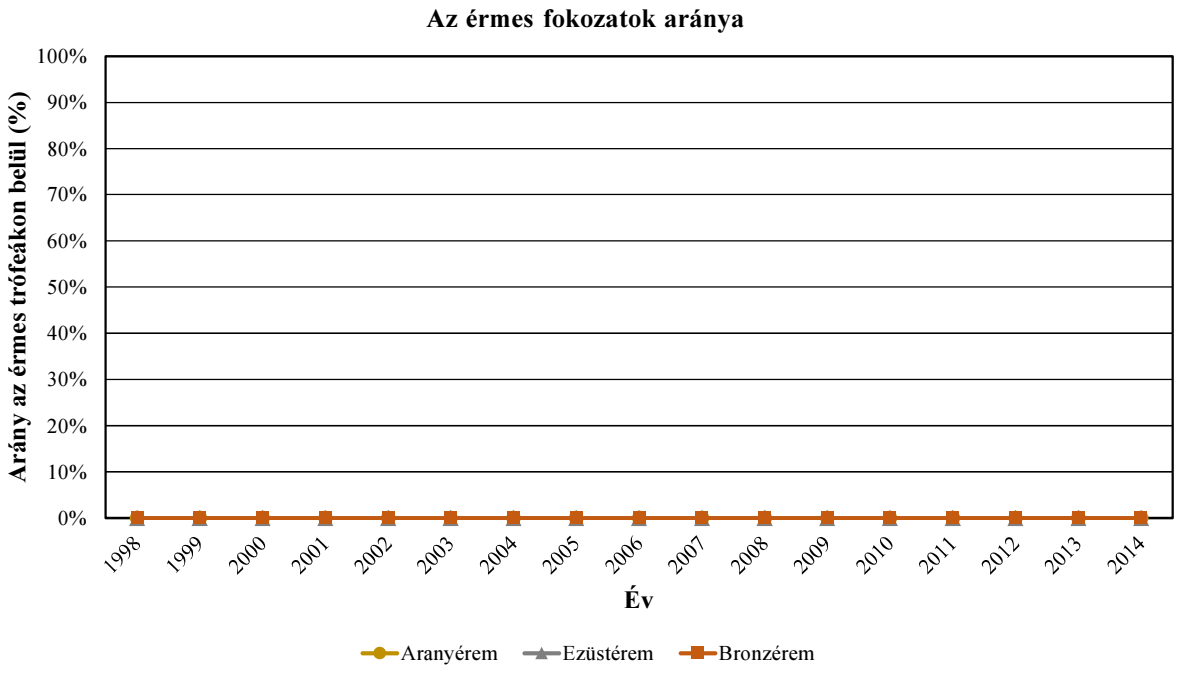

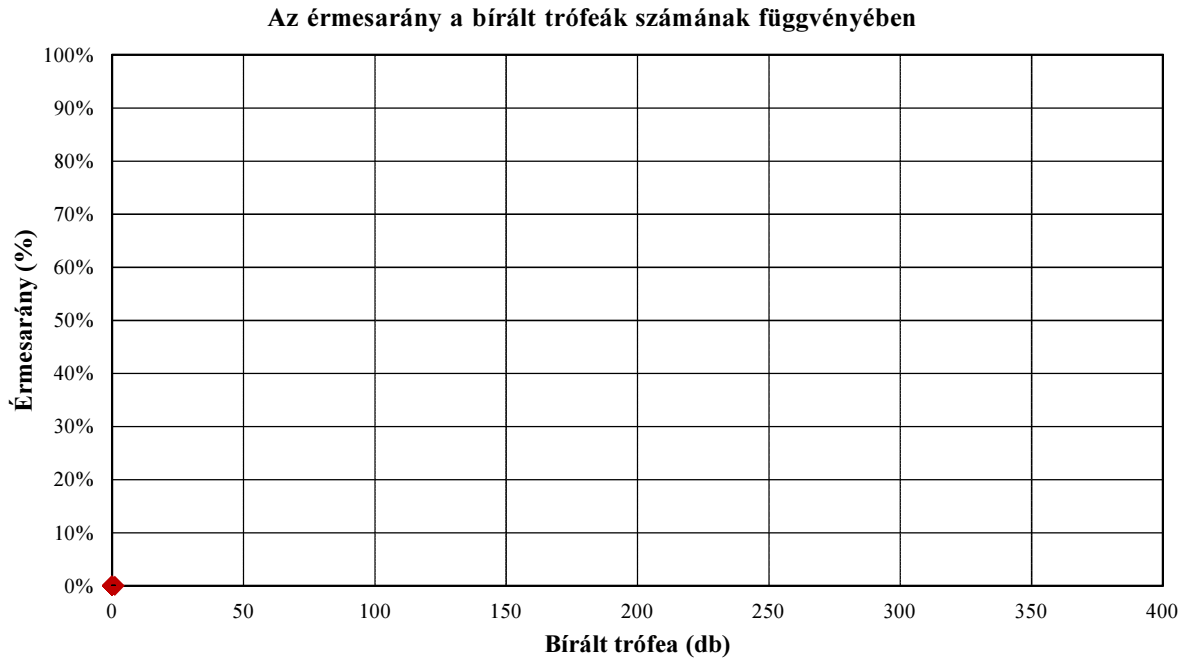

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1																	
2																	
3																	
4		1															
5																	
6																	
7																	
8																	
8<																	
Összesen	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1																	
2																	
3																	
4		100,0%															
5																	
6																	
7																	
8																	
8<																	
Összesen	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

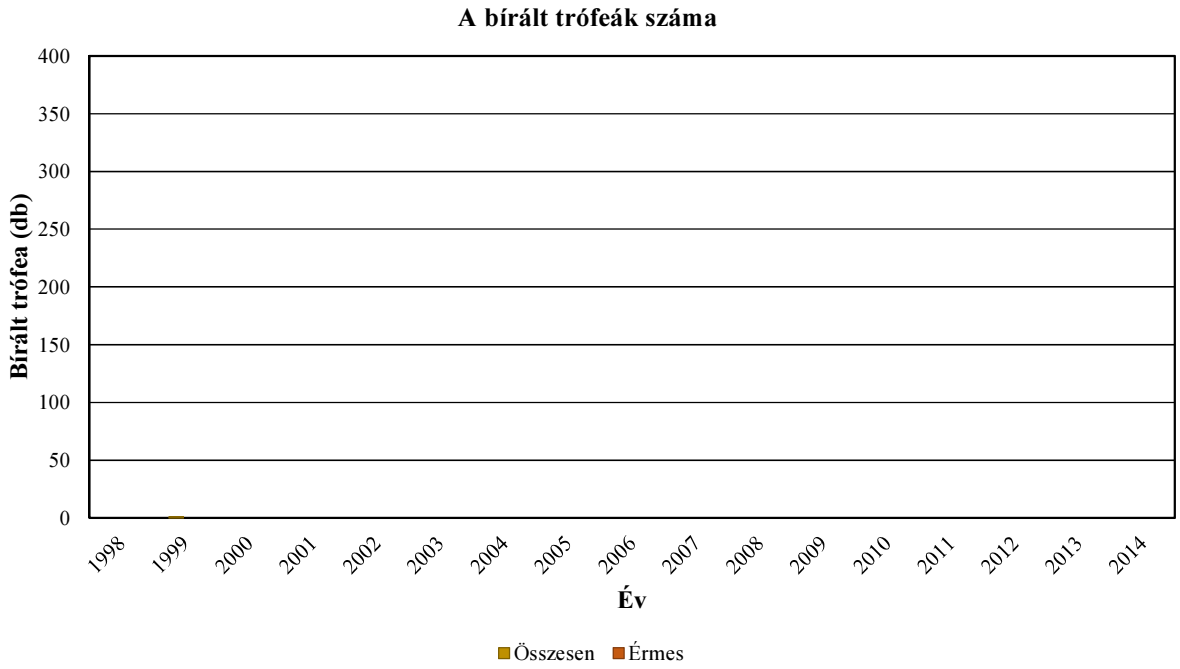

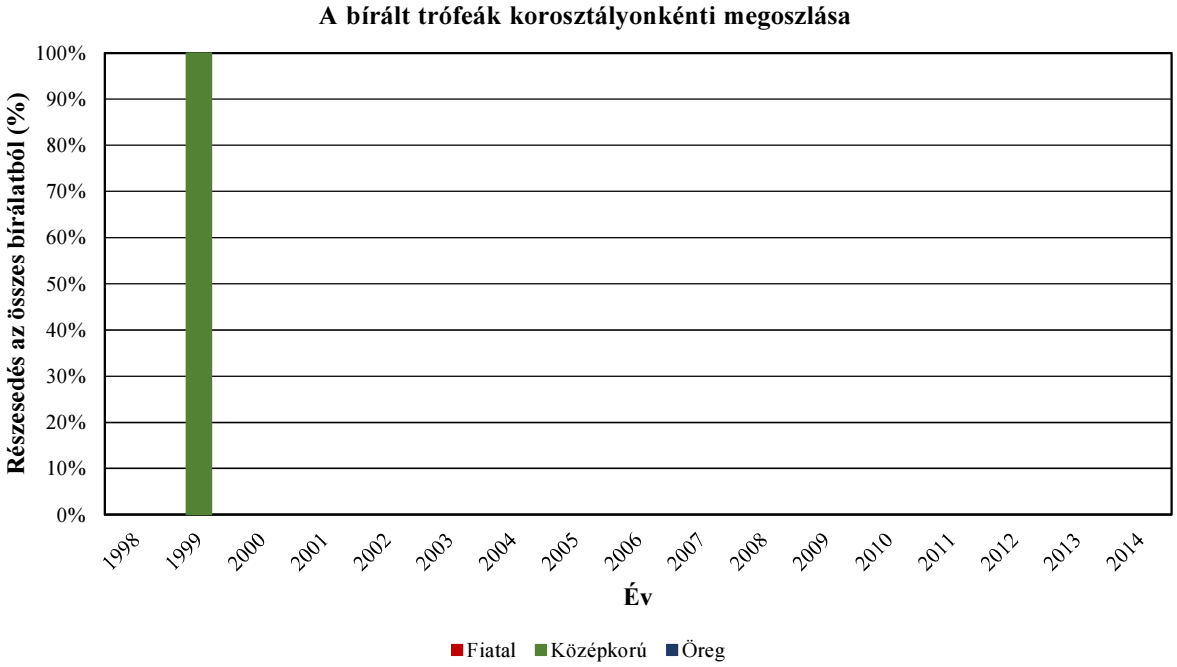

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1						
2						
3						
4	1	65,00				
5						
6						
7						
8						
8<						

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1						
2						
3						
4	1	65,00				
5						
6						
7						
8						
8<						

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1						
2						
3						
4	1	65,00				
5						
6						
7						
8						
8<						

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1						
2						
3						
4	1	0,00				
5						
6						
7						
8						
8<						

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1						
2						
3						
4	1	0,0%				
5						
6						
7						
8						
8<						

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1						
2						
3						
4	1	65,00				
5						
6						
7						
8						
8<						

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1						
2						
3						
4	1	1999				
5						
6						
7						
8						
8<						

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1						
2						
3						
4	1	65,00				
5						
6						
7						
8						
8<						

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1						
2						
3						
4	1	1999				
5						
6						
7						
8						
8<						

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

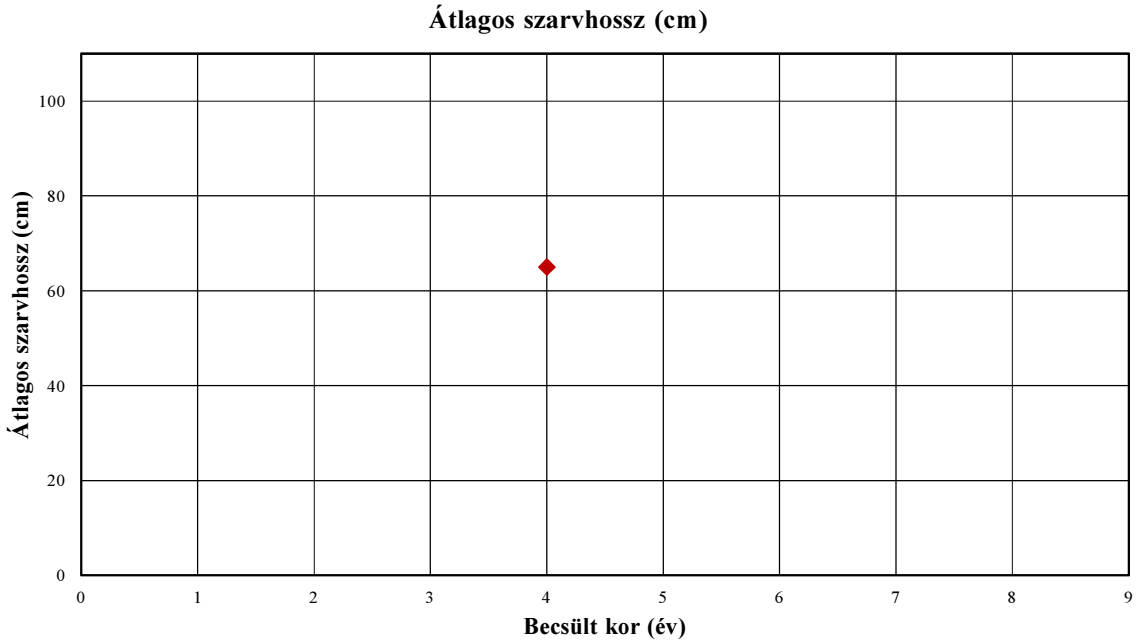

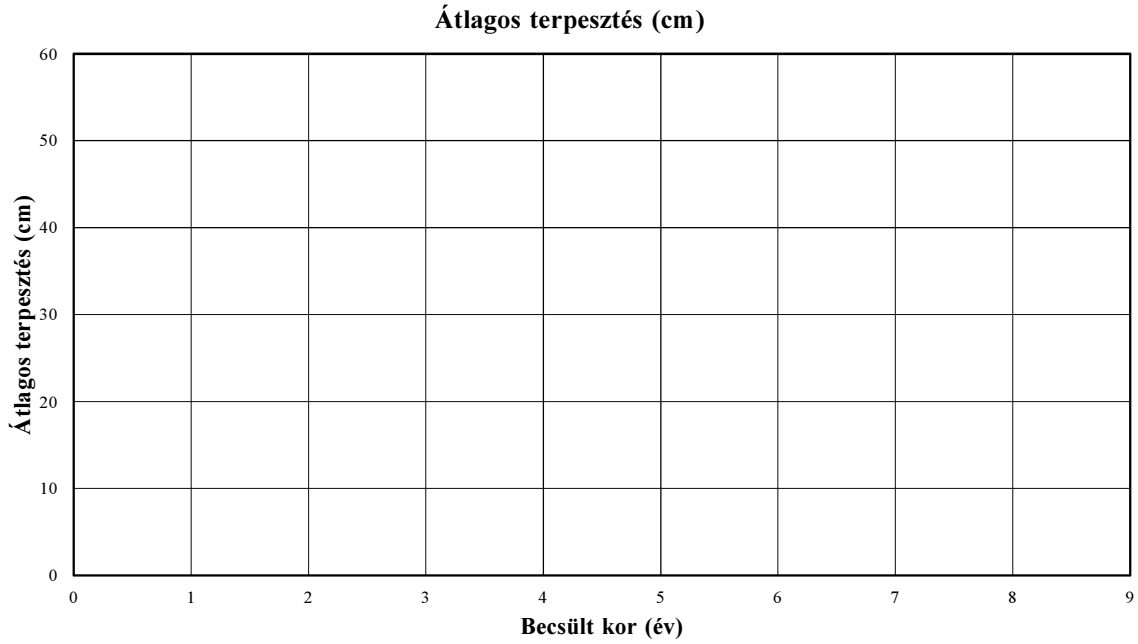

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

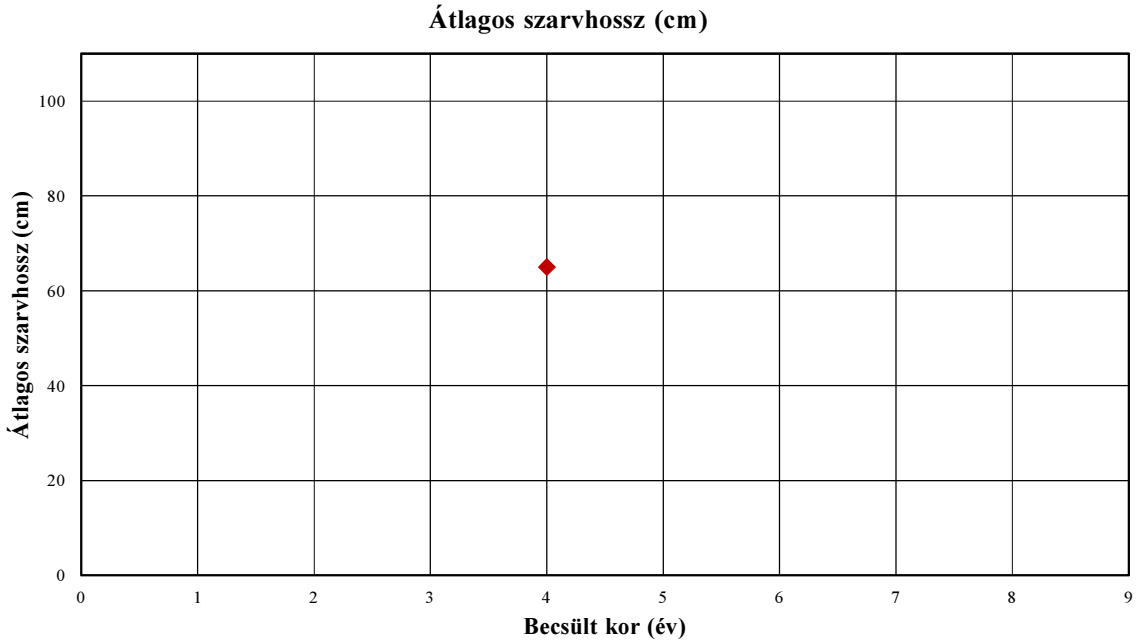

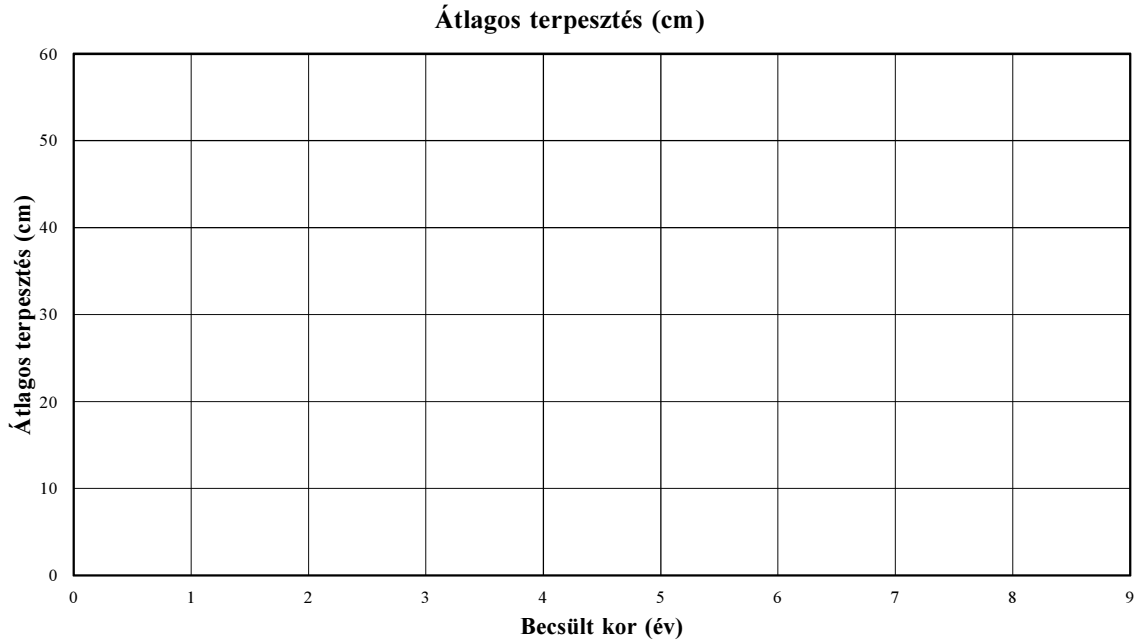

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

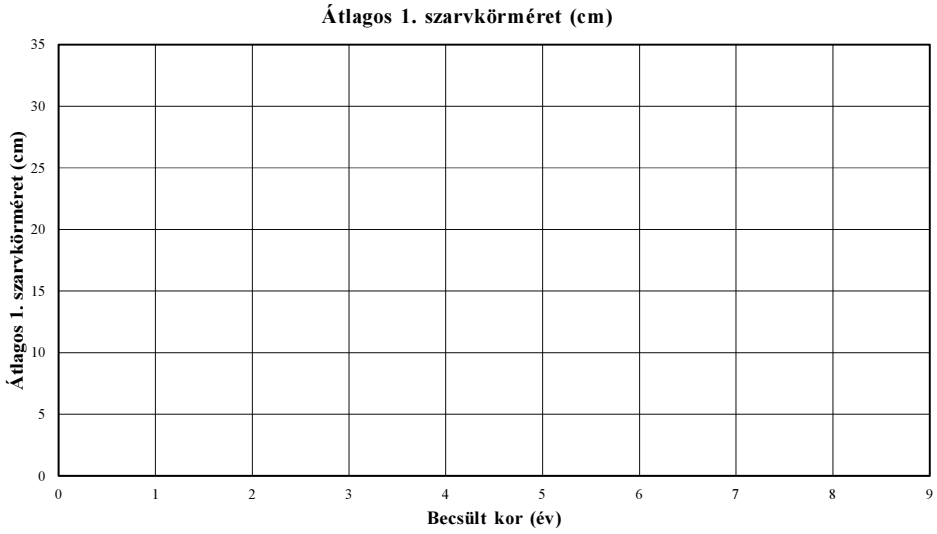

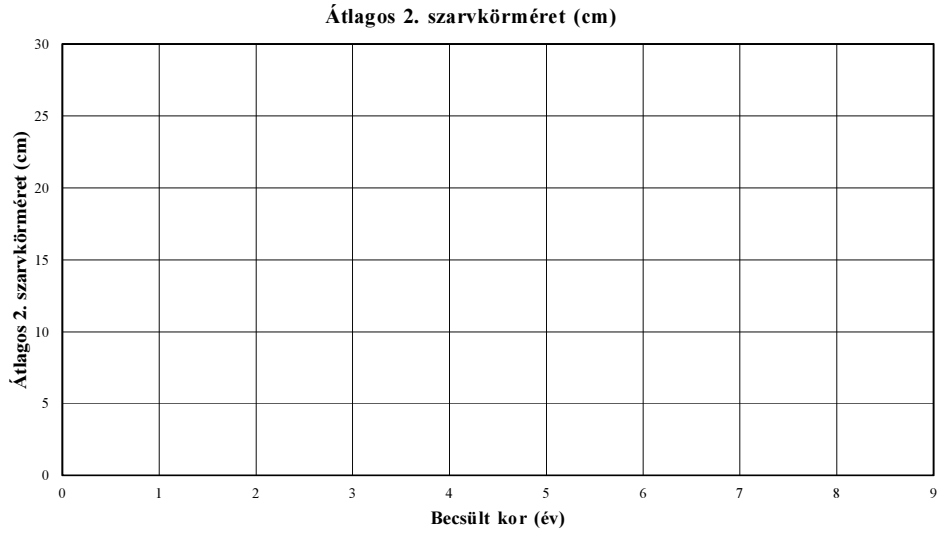

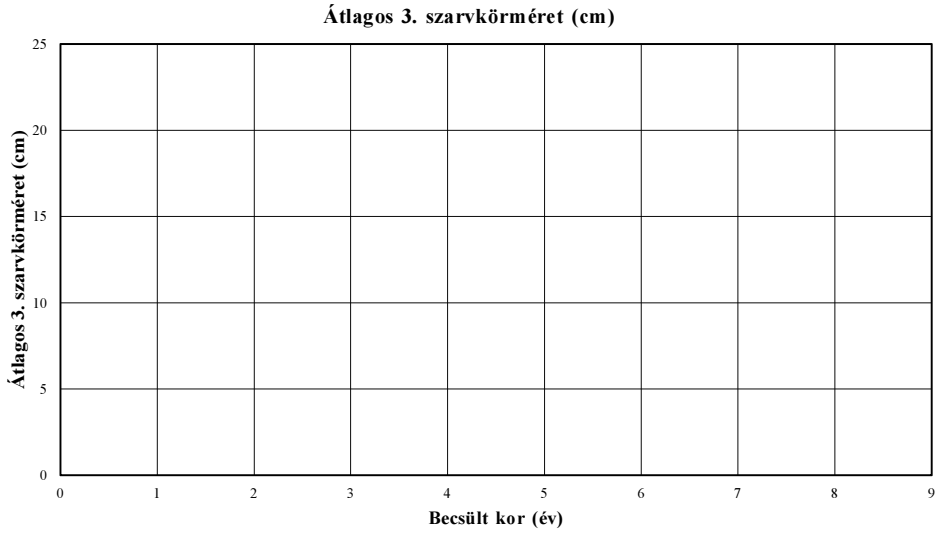

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
1998	1						
1998	2						
1998	3						
1998	4						
1998	5						
1998	6						
1998	7						
1998	8						
1998	8<						
1999	1						
1999	2						
1999	3						
1999	4	1	65,00				
1999	5						
1999	6						
1999	7						
1999	8						
1999	8<						
2000	1						
2000	2						
2000	3						
2000	4						
2000	5						
2000	6						
2000	7						
2000	8						
2000	8<						
2001	1						
2001	2						
2001	3						
2001	4						
2001	5						
2001	6						
2001	7						
2001	8						
2001	8<						
2002	1						
2002	2						
2002	3						
2002	4						
2002	5						
2002	6						
2002	7						
2002	8						
2002	8<						
2003	1						
2003	2						
2003	3						
2003	4						
2003	5						
2003	6						
2003	7						
2003	8						
2003	8<						

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
2004	1						
2004	2						
2004	3						
2004	4						
2004	5						
2004	6						
2004	7						
2004	8						
2004	8<						
2005	1						
2005	2						
2005	3						
2005	4						
2005	5						
2005	6						
2005	7						
2005	8						
2005	8<						
2006	1						
2006	2						
2006	3						
2006	4						
2006	5						
2006	6						
2006	7						
2006	8						
2006	8<						
2007	1						
2007	2						
2007	3						
2007	4						
2007	5						
2007	6						
2007	7						
2007	8						
2007	8<						
2008	1						
2008	2						
2008	3						
2008	4						
2008	5						
2008	6						
2008	7						
2008	8						
2008	8<						
2009	1						
2009	2						
2009	3						
2009	4						
2009	5						
2009	6						
2009	7						
2009	8						
2009	8<						

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Muflon

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szarvhossz (cm)	Átlagos 1. szarvkörméret (cm)	Átlagos 2. szarvkörméret (cm)	Átlagos 3. szarvkörméret (cm)	Átlagos terpesztés (cm)
2010	1						
2010	2						
2010	3						
2010	4						
2010	5						
2010	6						
2010	7						
2010	8						
2010	8<						
2011	1						
2011	2						
2011	3						
2011	4						
2011	5						
2011	6						
2011	7						
2011	8						
2011	8<						
2012	1						
2012	2						
2012	3						
2012	4						
2012	5						
2012	6						
2012	7						
2012	8						
2012	8<						
2013	1						
2013	2						
2013	3						
2013	4						
2013	5						
2013	6						
2013	7						
2013	8						
2013	8<						
2014	1						
2014	2						
2014	3						
2014	4						
2014	5						
2014	6						
2014	7						
2014	8						
2014	8<						

Muflon érmesarány (%) 2003

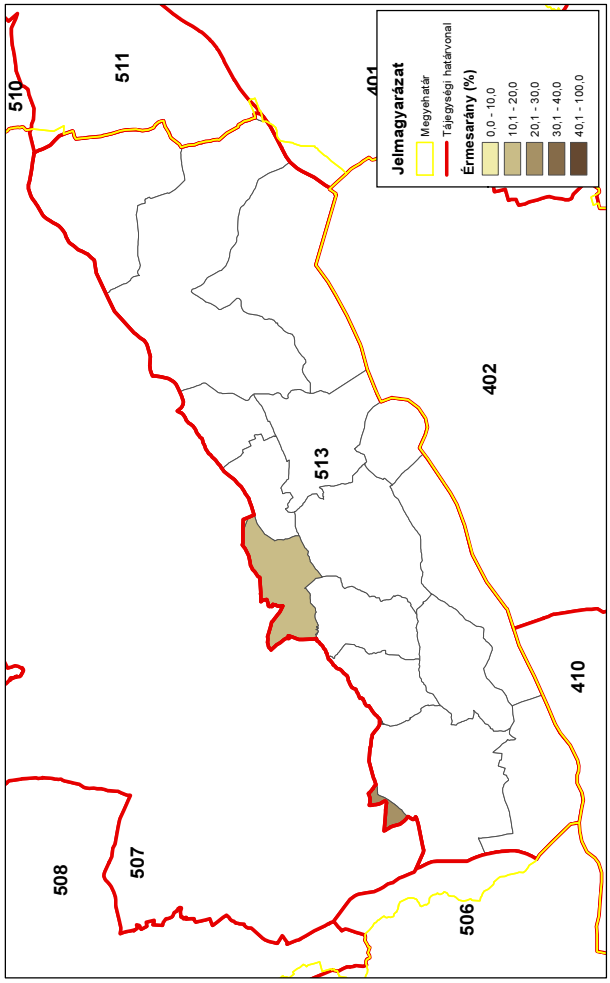

Muflon érmesarány (%) 2014

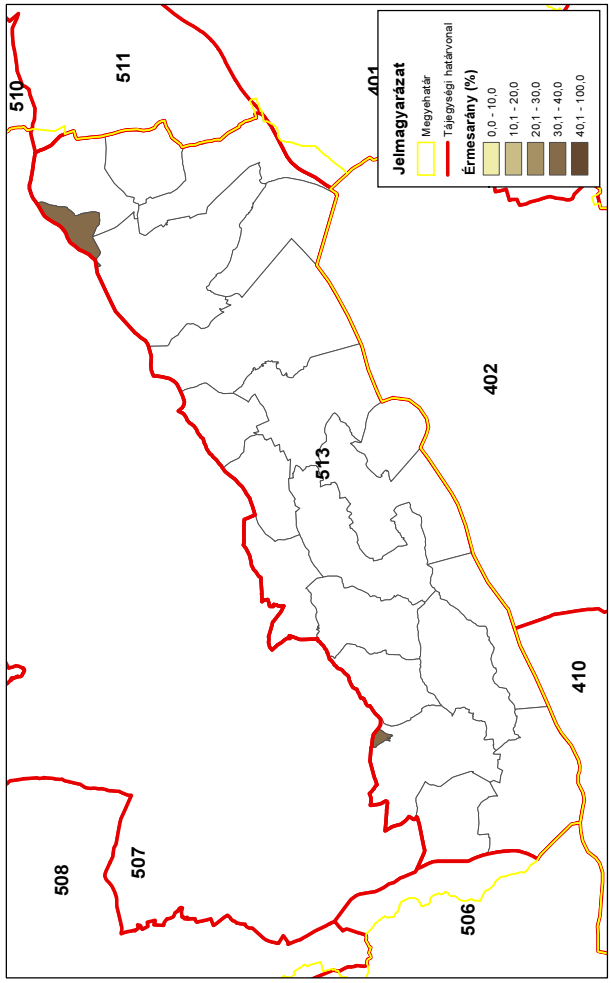

Muflon érmesarány (%) 1998

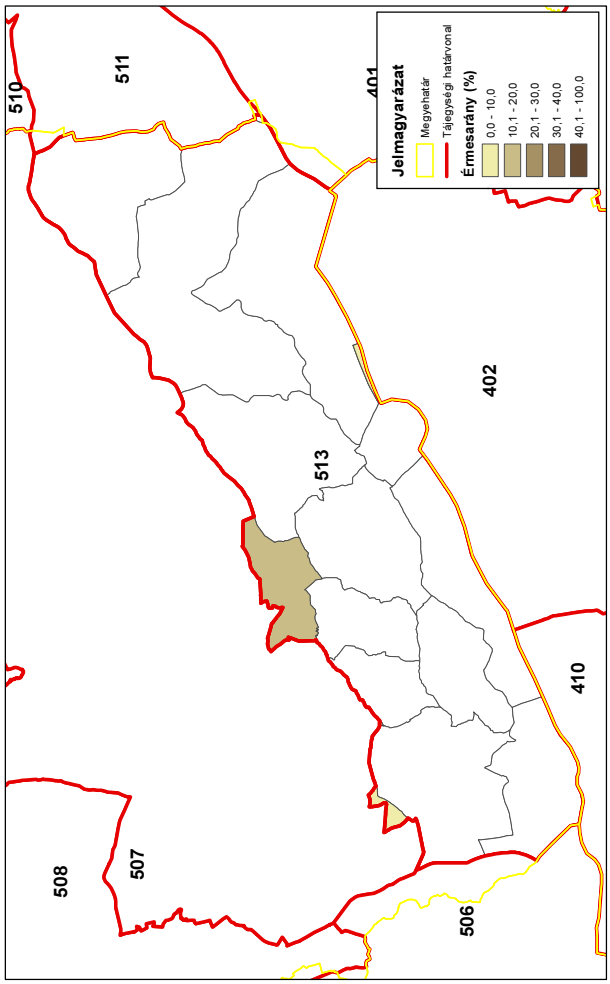

Muflon érmesarány (%) 2008

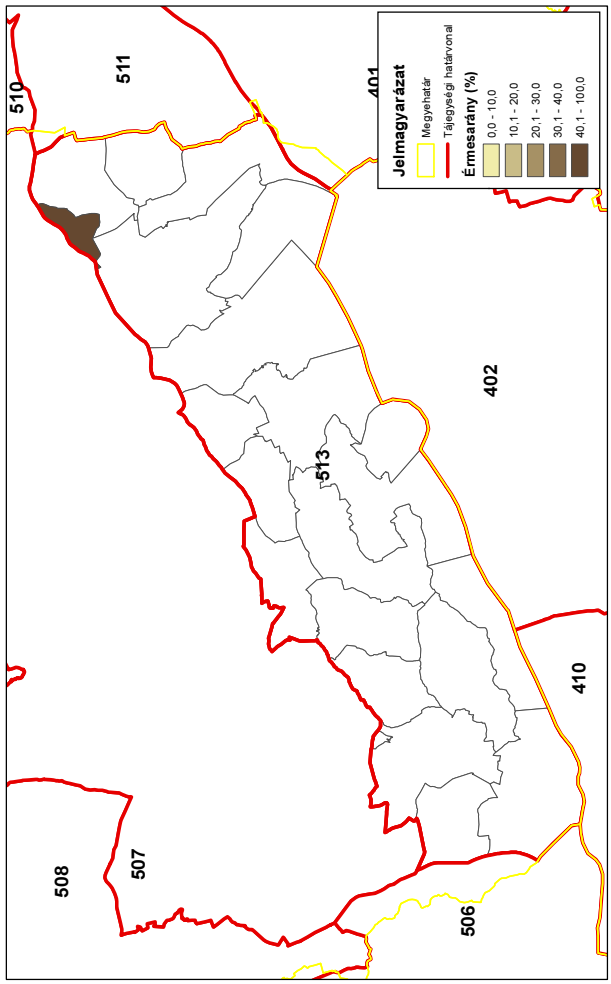

A vaddisznó állománya és hasznosítása

A vaddisznó állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi jelentett létszáma 1998-2014 között a két tervezési időszak szerinti ciklusban változott és végül emelkedett (749→1206 pld; **+61%**). A teríték eközben lényegesen többet nőtt (486→2152 pld; **+343%**). A teríték 2012-ben volt a legmagasabb (2575 pld). A hasznosítási arány 2 év kivételével mindig 100% felett volt, és 2007 óta pedig >120%. **Ez a szint elméletileg elegendő lett volna a jelentett állomány növekedésének megállítására és a szinten-tartáshoz (110-160%).**
- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység** 2007-2014 közötti térképein követhető a lelövések területi ingadozása a vadgazdálkodási egységek szintjén. A vadgazdálkodási tájegység a teríték az 1-3 db/km^2 sűrűség kategóriába esik.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Hasznosítási arány a második tervezési ciklusban különösen magas volt (120-180%). A grafikonok alapján a kan, koca és malac lelövések elválnak a süldő lelövésektől és annál sokkal szűkebb sávban, egymással párhuzamosan mozogtak. Ez azt jelzi, hogy a lelövéseket leginkább a süldők lelövésén keresztül változtatják.
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanoknál (15-31%) kisebb arányú kocát lőttek (11-18%). A süldő- és malaclelövés 54-72% volt, amiből a malacokra 9-16% jutott. **Az adatok arra utalnak, hogy kocák és a szaporulat (malacok) lövését szükséges a csökkentés érdekében tovább emelni.**
- Figyelembe véve a térített mezőgazdasági károk növekedését és nagyságrendjét (+9.6X és 18-23 millió Ft/év) a vaddisznó létszámának növekedése nem viselhető el. Az eddigi hasznosítási gyakorlat szinten-tartást eredményezhetett, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket magas szinten kell tartani és a koca- és malackilövések magasabb arányát kell elérni.

A vaddisznó jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** problémát jelentenek a mezőgazdasági károk és ezeknek a vaddisznóval (és a többi nagyvaddal) való kapcsolódása. A vaddisznó lelövések és a lőtt vad értékesítés bevétele, a belföldi és a külföldi lelövések bevétele is pozitív kapcsolatot mutat a vaddisznó terítékkel. Ezeket erősen ellenpontozza a térített mezőgazdasági károkkal mutatott erős összefüggés.
- Az állomány további csökkentésének elmaradása súlyos jövőbeni kockázatokat is jelent. A károk térítése előbb-utóbb ellehetetlenítheti az érintett vadgazdálkodókat.

A szabad területi vaddisznóállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Jelentett				Hasznosított					Hasznosítási arány			
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes	Kan	Koca	Süldő	Összes
1998	138	166	445	**749**	127	62	227	70	**486**	92,0%	37,3%	51,0%	**64,9%**
1999	123	164	372	**659**	219	100	310	64	**693**	178,0%	61,0%	83,3%	**105,2%**
2000	171	223	436	**830**	233	96	419	113	**861**	136,3%	43,0%	96,1%	**103,7%**
2001	201	213	469	**883**	288	144	545	169	**1 146**	143,3%	67,6%	116,2%	**129,8%**
2002	194	217	470	**881**	266	144	568	154	**1 132**	137,1%	66,4%	120,9%	**128,5%**
2003	193	206	437	**836**	231	91	457	134	**913**	119,7%	44,2%	104,6%	**109,2%**
2004	148	187	415	**750**	250	131	552	144	**1 077**	168,9%	70,1%	133,0%	**143,6%**
2005	151	183	425	**759**	261	124	498	146	**1 029**	172,8%	67,8%	117,2%	**135,6%**
2006	137	165	420	**722**	171	87	295	58	**611**	124,8%	52,7%	70,2%	**84,6%**
2007	164	192	501	**857**	221	161	546	133	**1 061**	134,8%	83,9%	109,0%	**123,8%**
2008	197	230	583	**1 010**	265	172	773	136	**1 346**	134,5%	74,8%	132,6%	**133,3%**
2009	220	242	632	**1 094**	402	251	1 015	218	**1 886**	182,7%	103,7%	160,6%	**172,4%**
2010	286	328	690	**1 304**	438	392	1 240	337	**2 407**	153,1%	119,5%	179,7%	**184,6%**
2011	349	383	752	**1 484**	384	363	1 205	364	**2 316**	110,0%	94,8%	160,2%	**156,1%**
2012	300	345	761	**1 406**	410	377	1 372	416	**2 575**	136,7%	109,3%	180,3%	**183,1%**
2013	291	333	819	**1 443**	295	240	1 115	306	**1 956**	101,4%	72,1%	136,1%	**135,6%**
2014	239	257	710	**1 206**	352	399	1 142	259	**2 152**	147,3%	155,3%	160,8%	**178,4%**
Változás	73,2%	54,8%	59,6%	61,0%	177,2%	543,5%	403,1%	270,0%	342,8%	60,0%	315,7%	215,3%	175,0%

Ivararány (1 kanra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított						
	Kan	Koca	Süldő	*Süldő/koca*	Kan	Koca	Süldő	Malac	*Süldő/koca*	*Malac/koca*	*(M+S)/koca*
1998	1	1,20	3,22	***2,68***	1	0,49	1,79	0,55	***3,66***	***1,13***	***4,79***
1999	1	1,33	3,02	***2,27***	1	0,46	1,42	0,29	***3,10***	***0,64***	***3,74***
2000	1	1,30	2,55	***1,96***	1	0,41	1,80	0,48	***4,36***	***1,18***	***5,54***
2001	1	1,06	2,33	***2,20***	1	0,50	1,89	0,59	***3,78***	***1,17***	***4,96***
2002	1	1,12	2,42	***2,17***	1	0,54	2,14	0,58	***3,94***	***1,07***	***5,01***
2003	1	1,07	2,26	***2,12***	1	0,39	1,98	0,58	***5,02***	***1,47***	***6,49***
2004	1	1,26	2,80	***2,22***	1	0,52	2,21	0,58	***4,21***	***1,10***	***5,31***
2005	1	1,21	2,81	***2,32***	1	0,48	1,91	0,56	***4,02***	***1,18***	***5,19***
2006	1	1,20	3,07	***2,55***	1	0,51	1,73	0,34	***3,39***	***0,67***	***4,06***
2007	1	1,17	3,05	***2,61***	1	0,73	2,47	0,60	***3,39***	***0,83***	***4,22***
2008	1	1,17	2,96	***2,53***	1	0,65	2,92	0,51	***4,49***	***0,79***	***5,28***
2009	1	1,10	2,87	***2,61***	1	0,62	2,52	0,54	***4,04***	***0,87***	***4,91***
2010	1	1,15	2,41	***2,10***	1	0,89	2,83	0,77	***3,16***	***0,86***	***4,02***
2011	1	1,10	2,15	***1,96***	1	0,95	3,14	0,95	***3,32***	***1,00***	***4,32***
2012	1	1,15	2,54	***2,21***	1	0,92	3,35	1,01	***3,64***	***1,10***	***4,74***
2013	1	1,14	2,81	***2,46***	1	0,81	3,78	1,04	***4,65***	***1,28***	***5,92***
2014	1	1,08	2,97	***2,76***	1	1,13	3,24	0,74	***2,86***	***0,65***	***3,51***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított					Kan / (kan+koca)	Süldő+malac
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes		
1998	18,4%	22,2%	59,4%	100%	26,1%	12,8%	46,7%	14,4%	100%	**67,2%**	**61,1%**
1999	18,7%	24,9%	56,4%	100%	31,6%	14,4%	44,7%	9,2%	100%	**68,7%**	**54,0%**
2000	20,6%	26,9%	52,5%	100%	27,1%	11,1%	48,7%	13,1%	100%	**70,8%**	**61,8%**
2001	22,8%	24,1%	53,1%	100%	25,1%	12,6%	47,6%	14,7%	100%	**66,7%**	**62,3%**
2002	22,0%	24,6%	53,3%	100%	23,5%	12,7%	50,2%	13,6%	100%	**64,9%**	**63,8%**
2003	23,1%	24,6%	52,3%	100%	25,3%	10,0%	50,1%	14,7%	100%	**71,7%**	**64,7%**
2004	19,7%	24,9%	55,3%	100%	23,2%	12,2%	51,3%	13,4%	100%	**65,6%**	**64,6%**
2005	19,9%	24,1%	56,0%	100%	25,4%	12,1%	48,4%	14,2%	100%	**67,8%**	**62,6%**
2006	19,0%	22,9%	58,2%	100%	28,0%	14,2%	48,3%	9,5%	100%	**66,3%**	**57,8%**
2007	19,1%	22,4%	58,5%	100%	20,8%	15,2%	51,5%	12,5%	100%	**57,9%**	**64,0%**
2008	19,5%	22,8%	57,7%	100%	19,7%	12,8%	57,4%	10,1%	100%	**60,6%**	**67,5%**
2009	20,1%	22,1%	57,8%	100%	21,3%	13,3%	53,8%	11,6%	100%	**61,6%**	**65,4%**
2010	21,9%	25,2%	52,9%	100%	18,2%	16,3%	51,5%	14,0%	100%	**52,8%**	**65,5%**
2011	23,5%	25,8%	50,7%	100%	16,6%	15,7%	52,0%	15,7%	100%	**51,4%**	**67,7%**
2012	21,3%	24,5%	54,1%	100%	15,9%	14,6%	53,3%	16,2%	100%	**52,1%**	**69,4%**
2013	20,2%	23,1%	56,8%	100%	15,1%	12,3%	57,0%	15,6%	100%	**55,1%**	**72,6%**
2014	19,8%	21,3%	58,9%	100%	16,4%	18,5%	53,1%	12,0%	100%	**46,9%**	**65,1%**

A vaddisznó hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **513**

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései I.

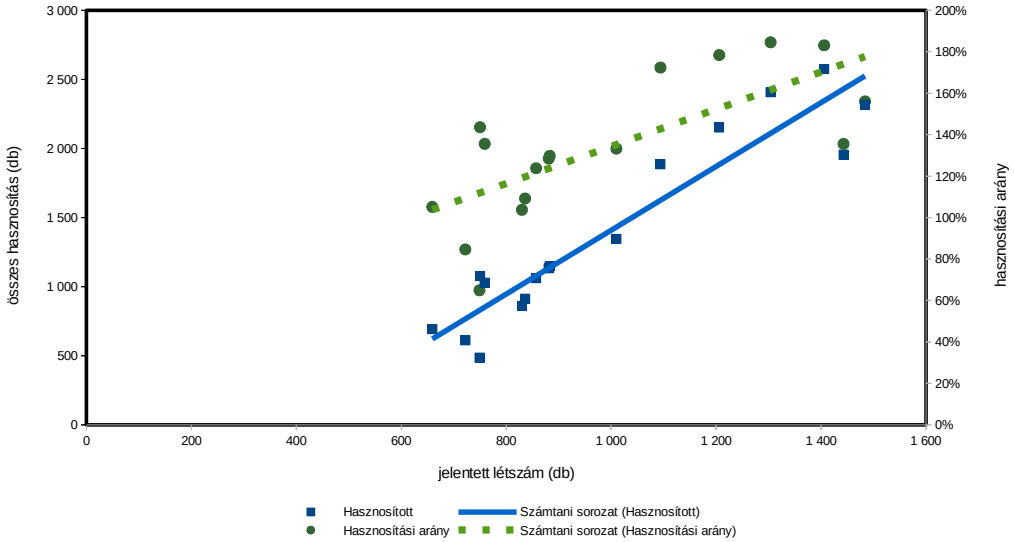

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései II.

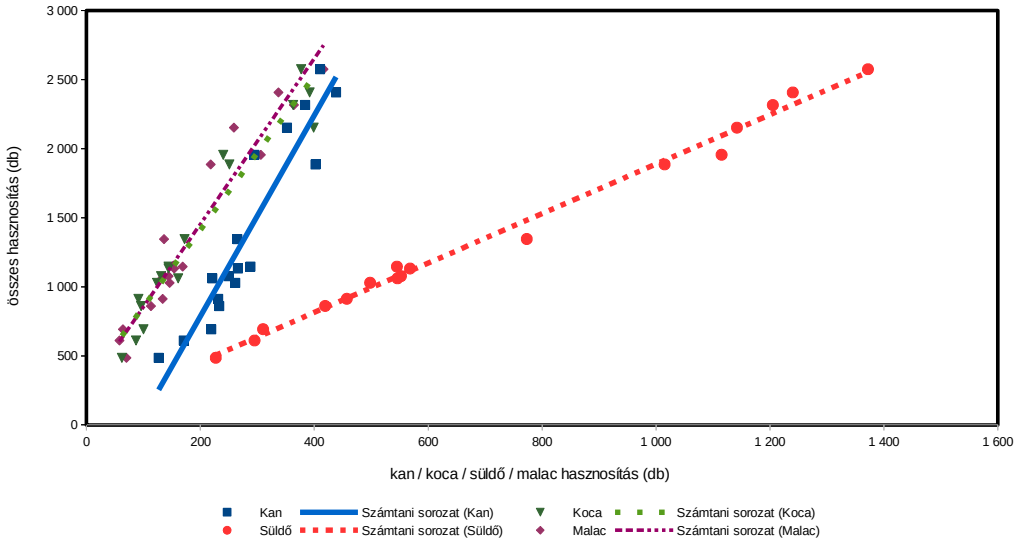

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései III.

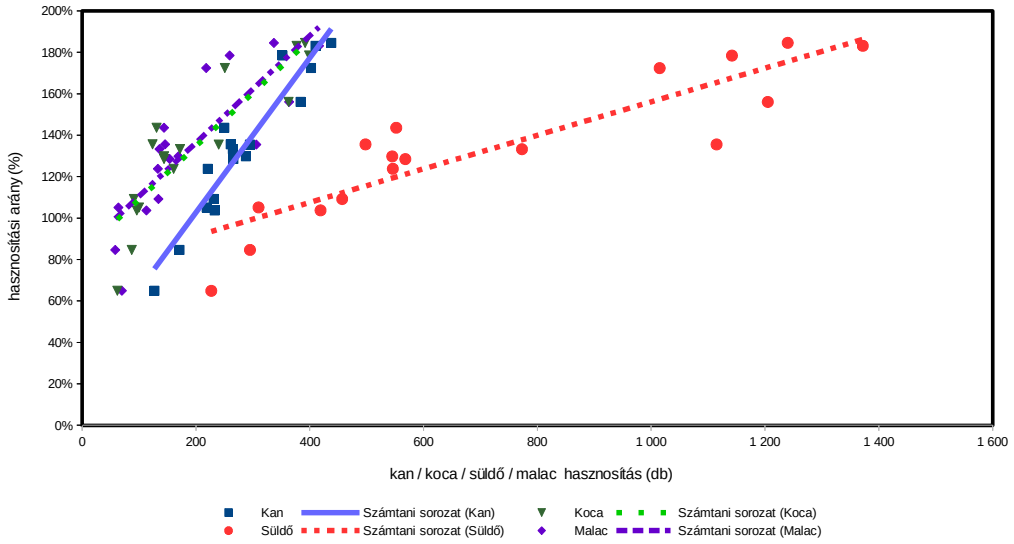

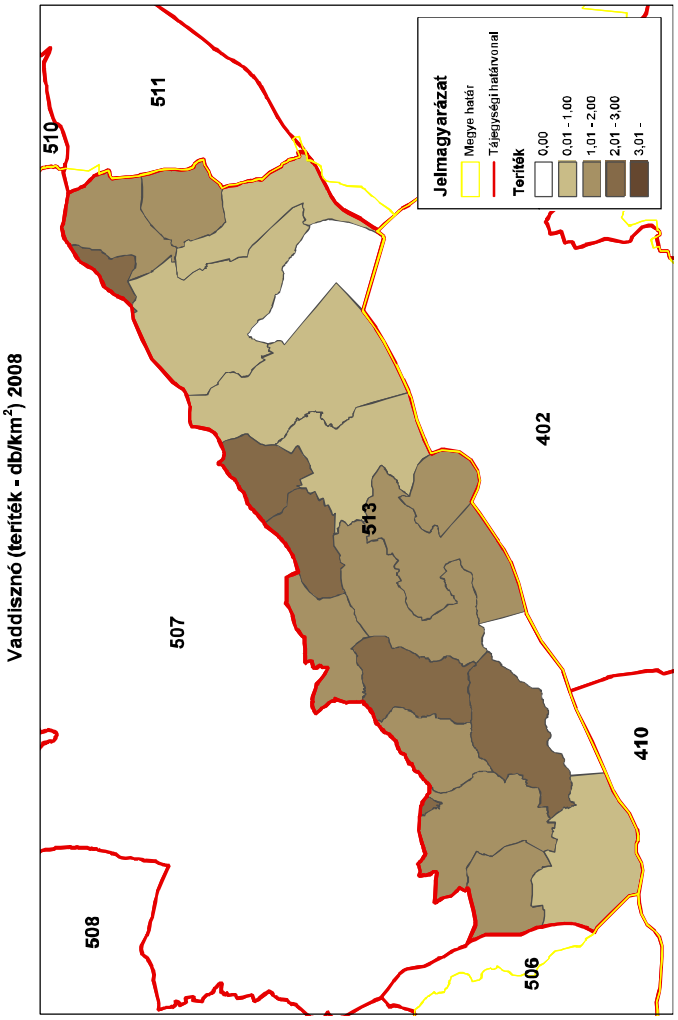
Vaddisznó (teríték - db/km²) 2008
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 1,00
1,01 - 2,00
2,01 - 3,00
3,01 -
510
511
507
513
402
410
508
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

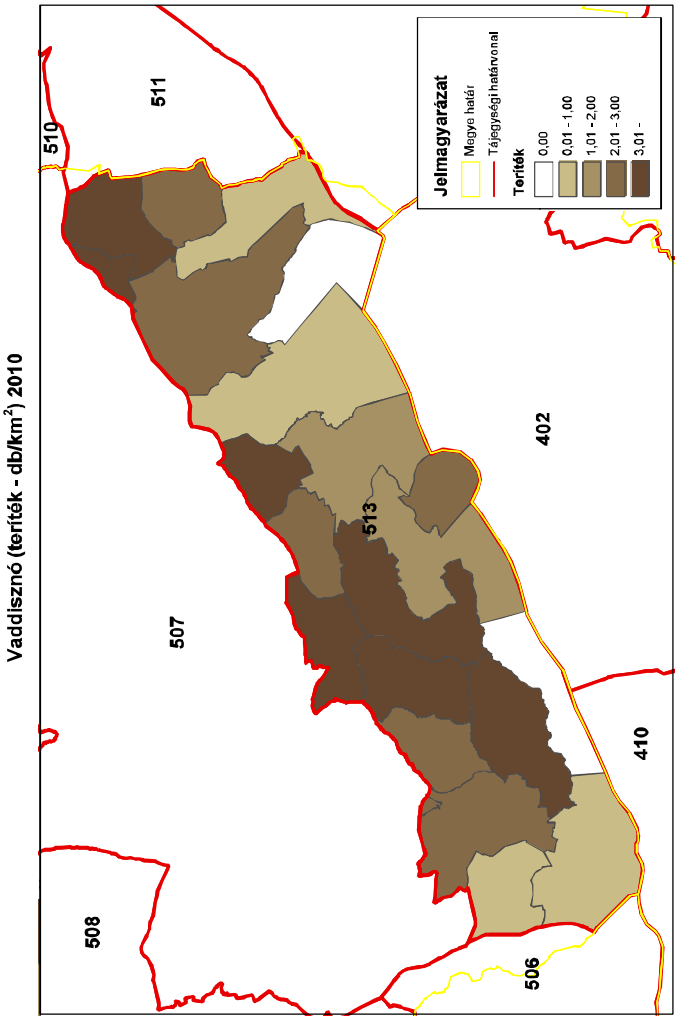
Vaddisznó (teríték - db/km²) 2010
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 1,00
1,01 - 2,00
2,01 - 3,00
3,01 -
510
511
507
513
402
410
508
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

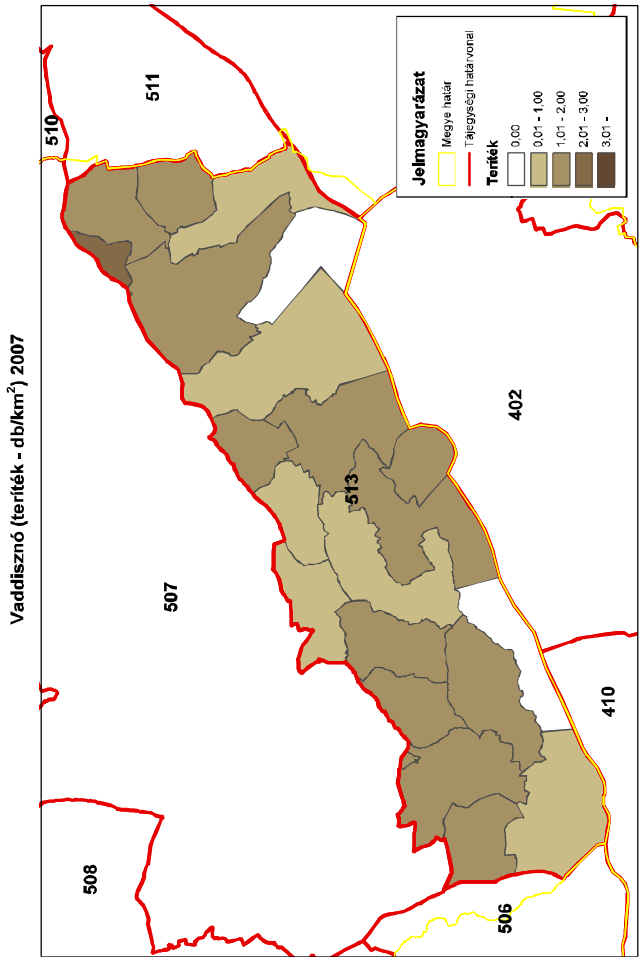
Vaddisznó (teríték - db/km²) 2007
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 1,00
1,01 - 2,00
2,01 - 3,00
3,01 -
510
511
507
513
402
410
508
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

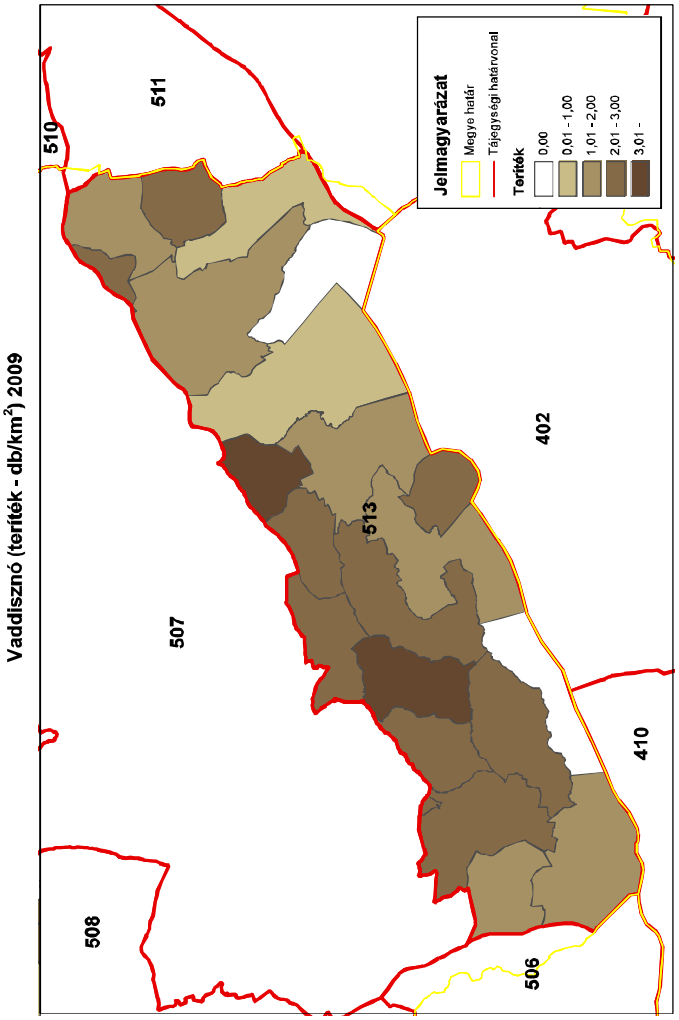
Vaddisznó (teríték - db/km²) 2009
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 1,00
1,01 - 2,00
2,01 - 3,00
3,01 -
510
511
507
513
402
410
508
506
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

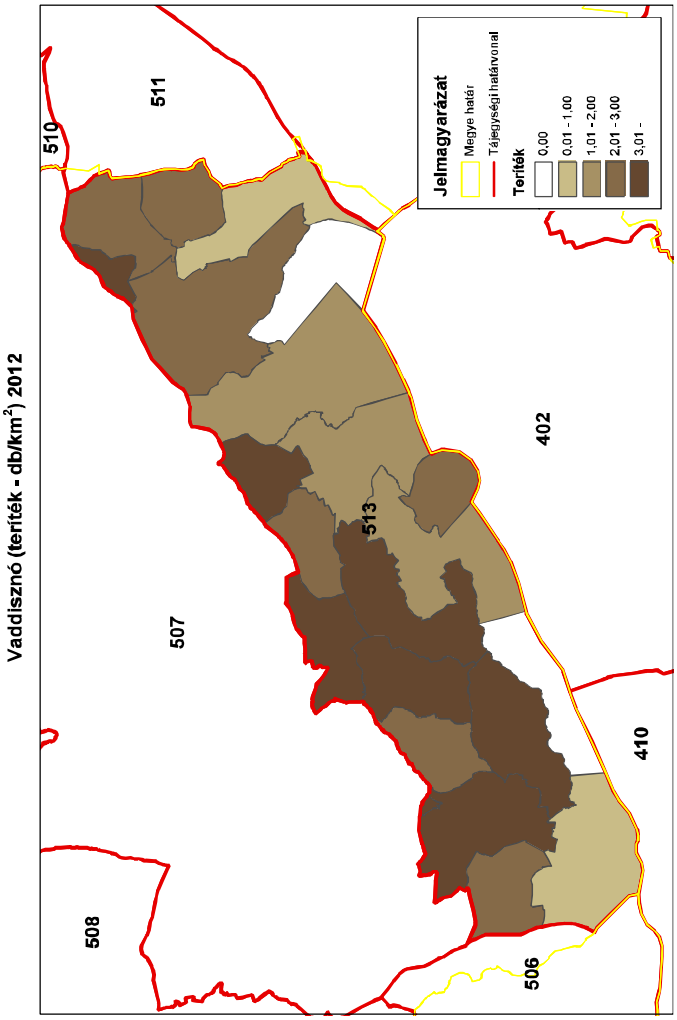
Vaddisznó (teríték - db/km²) 2012
510
511
507
513
402
508
506
410
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 1,00
1,01 - 2,00
2,01 - 3,00
3,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

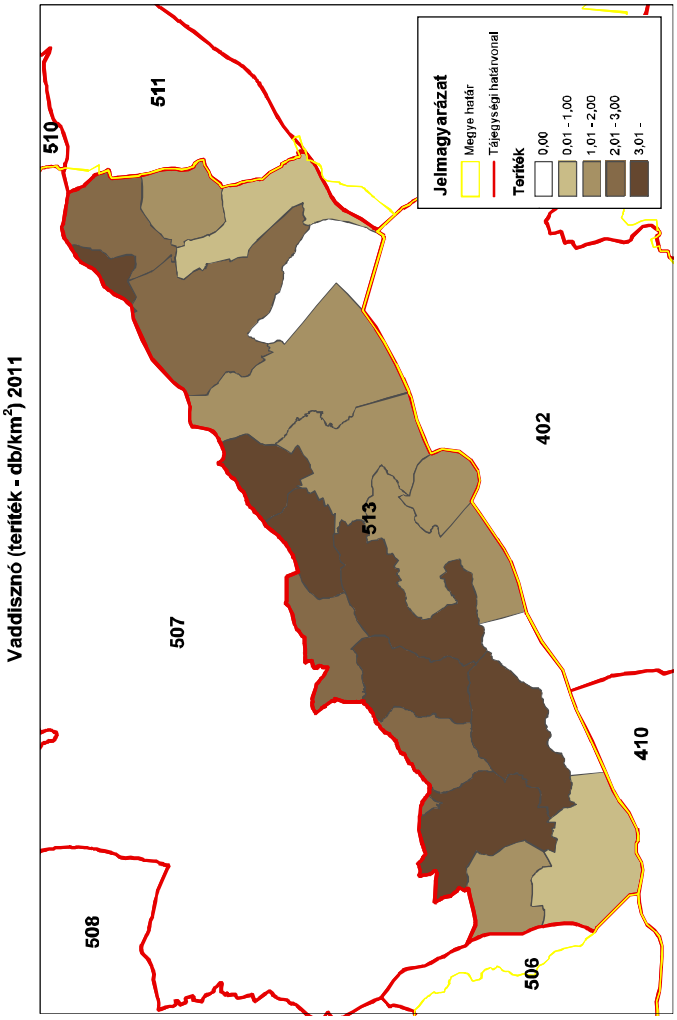
Vaddisznó (teríték - db/km²) 2011
510
511
507
513
402
508
506
410
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 1,00
1,01 - 2,00
2,01 - 3,00
3,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

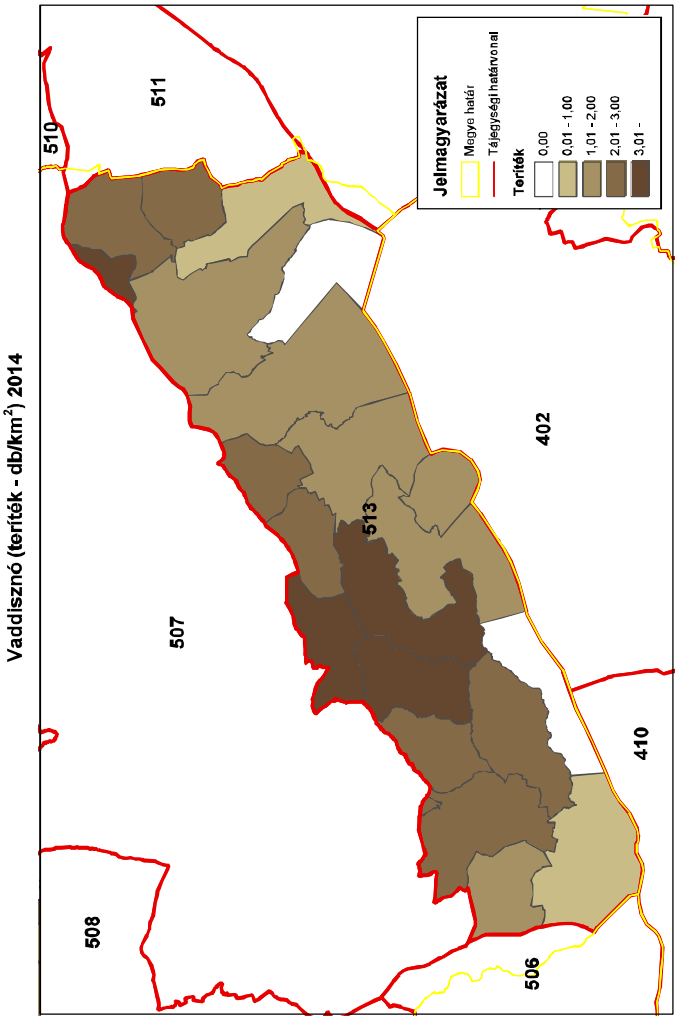
Vaddisznó (teríték - db/km²) 2014
510
511
507
513
402
508
506
410
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 1,00
1,01 - 2,00
2,01 - 3,00
3,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

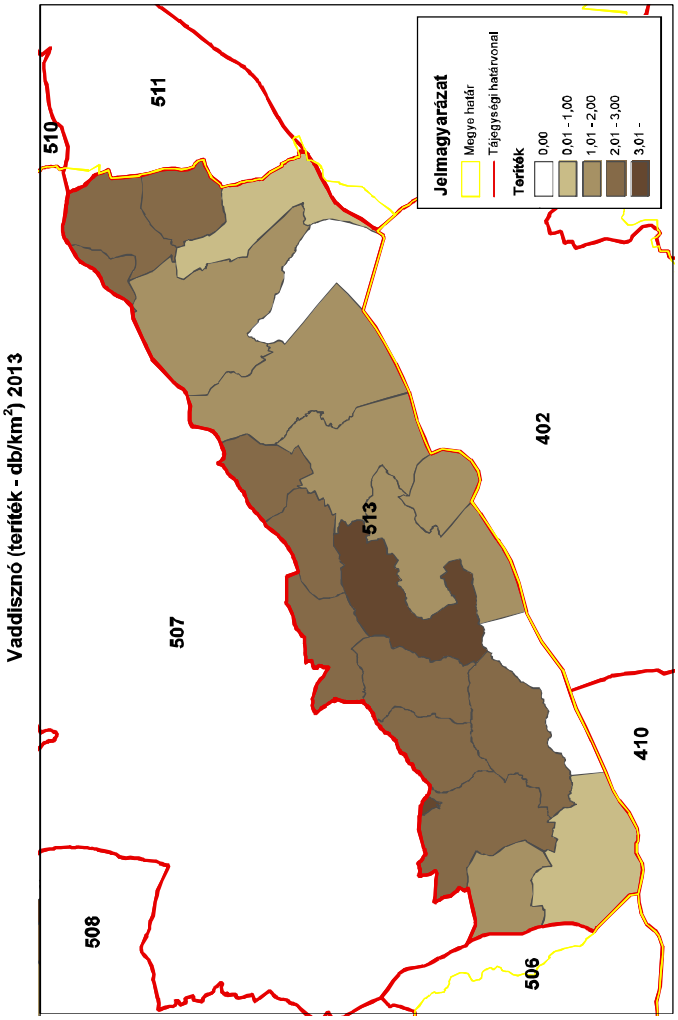
Vaddisznó (teríték - db/km²) 2013
510
511
507
513
402
508
506
410
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 1,00
1,01 - 2,00
2,01 - 3,00
3,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	11	2	18,2%		2		0,0%	100,0%	0,0%
1999	30	6	20,0%	2	2	2	33,3%	33,3%	33,3%
2000	46	16	34,8%	4	5	7	25,0%	31,3%	43,8%
2001	50	27	54,0%	8	10	9	29,6%	37,0%	33,3%
2002	39	21	53,8%	3	9	9	14,3%	42,9%	42,9%
2003	28	7	25,0%	1	3	3	14,3%	42,9%	42,9%
2004	35	19	54,3%	2	12	5	10,5%	63,2%	26,3%
2005	26	15	57,7%	2	3	10	13,3%	20,0%	66,7%
2006	8	5	62,5%	3		2	60,0%	0,0%	40,0%
2007	23	8	34,8%		3	5	0,0%	37,5%	62,5%
2008	41	20	48,8%	2	2	16	10,0%	10,0%	80,0%
2009	63	38	60,3%	4	9	25	10,5%	23,7%	65,8%
2010	85	44	51,8%	5	13	26	11,4%	29,5%	59,1%
2011	65	27	41,5%	4	9	14	14,8%	33,3%	51,9%
2012	55	30	54,5%	7	6	17	23,3%	20,0%	56,7%
2013	31	19	61,3%	2	4	13	10,5%	21,1%	68,4%
2014	29	13	44,8%		6	7	0,0%	46,2%	53,8%

Az 513. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

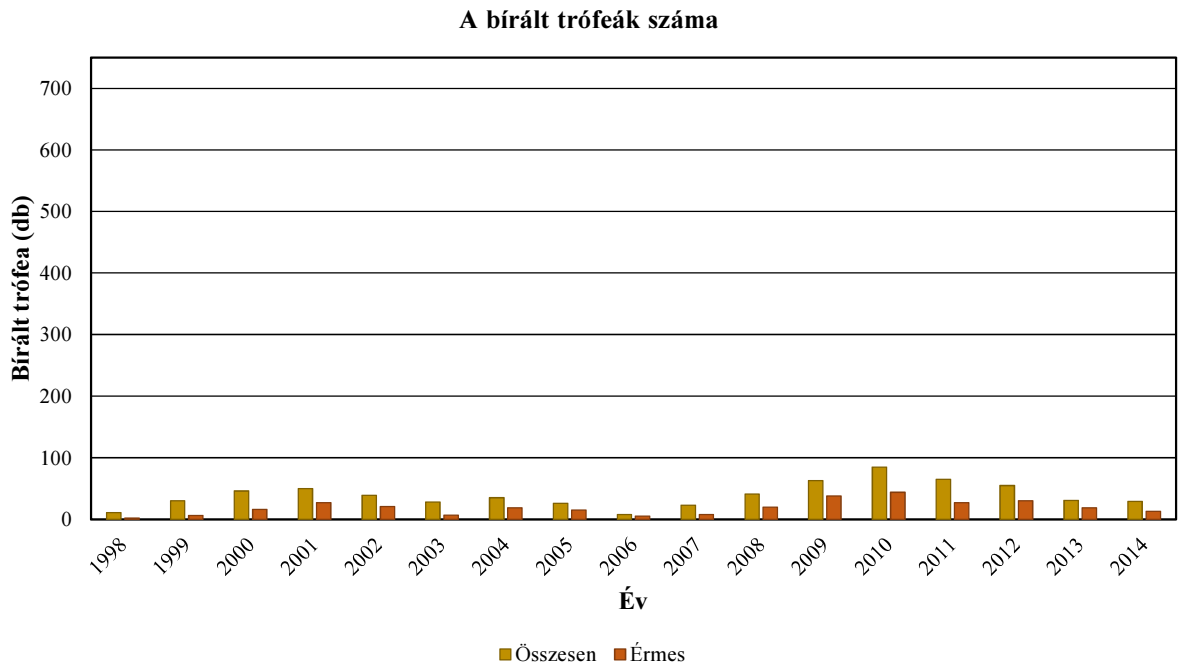

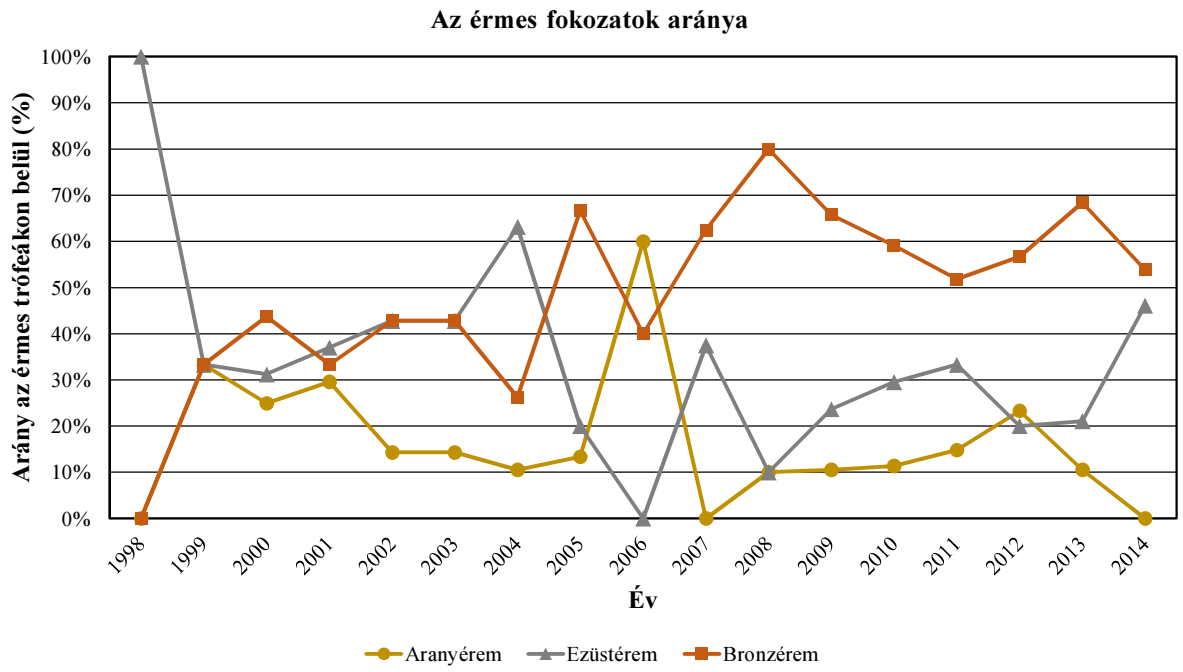

Vaddisznó érmesarány (%) 2003

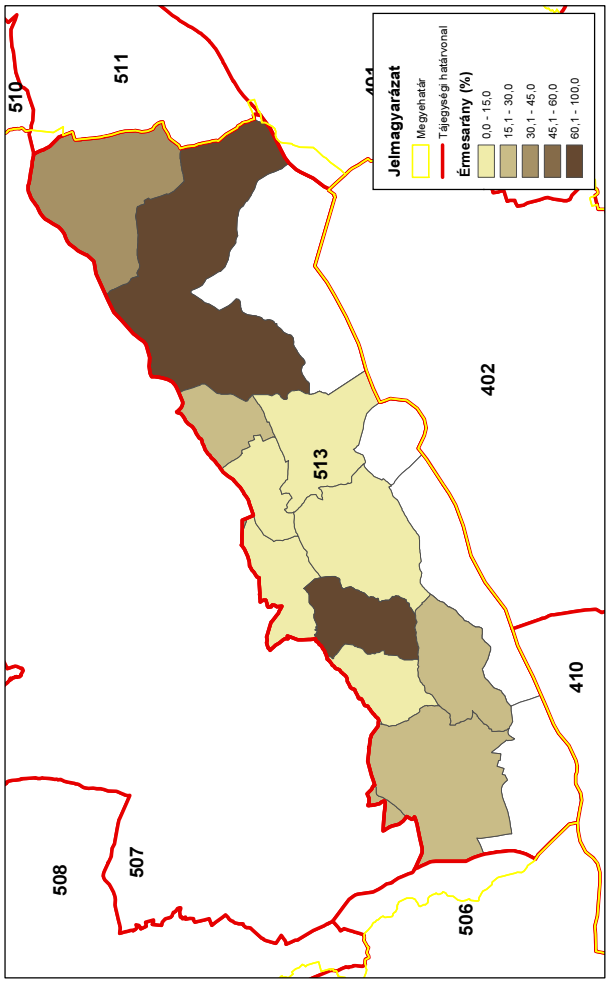

Vaddisznó érmesarány (%) 2014

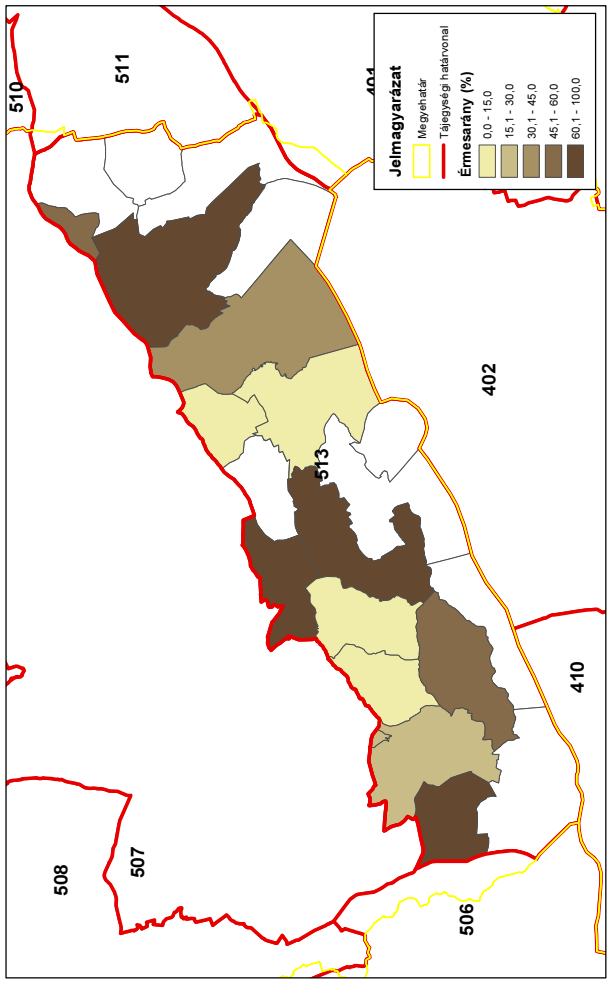

Vaddisznó érmesarány (%) 1998

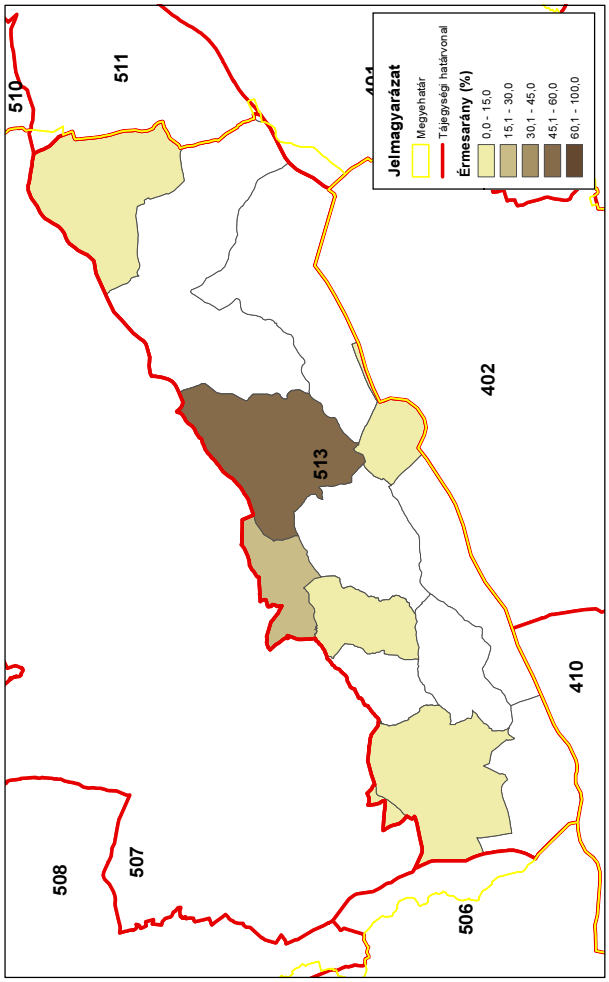

Vaddisznó érmesarány (%) 2008

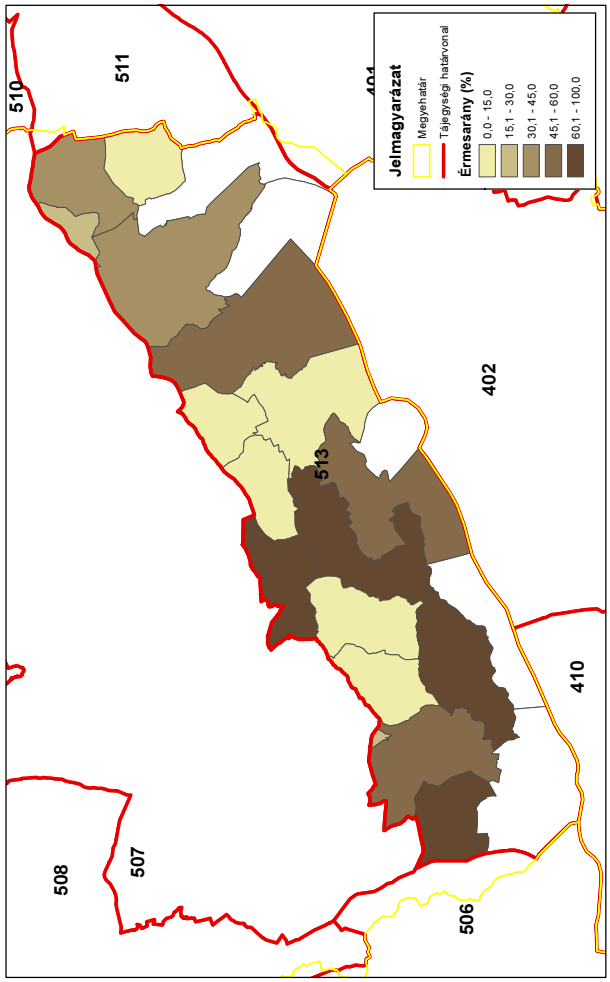

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység (513)** területén a mezei nyúl létszáma 1998-2014 között erősen emelkedett (0,7 → 2,4 ezer). A növekedési trendben csak 2011-2012-ben volt egy letörés, de utána megint növekedett az állomány (214%-kal). 1999-2000-ben nem lőttek nyulat, majd emelkedett a lelövések száma 2008-ig (0 → 172 egyed). Utána visszaesett, majd 2014-ig újra emelkedett (55 → 94 egyed). Összességében nagyon alacsony szinten van a lelövés. Élő befogás nincs.
- Az adatok alapján a nyúl állomány jelentett létszáma és a hasznosítás között erős összefüggés látható, úgy tűnik a vadgazdálkodók követik a nyúl állomány változását. Azonban a hasznosítás nagyon alacsony szintű, ami jó, mert így nem veszélyeztetik az állományt.
- A lelövések és a befogások egymáshoz viszonyított aránya jól alakult a tájegységben, csak lelövéssel hasznosítják a mezei nyúl populációt. Ez kedvező lehetne a további állomány alakulás szempontjából.
- A kezdeti északkeleti súlypont mellett egyre többen hasznosították a mezei nyulat a tájegység középső részén, de 2014-re ez megszűnt és maradt az ÉK-i sarok, ahol vadásznak mezei nyúlra.
- Összességében a nyúl hasznosításának változását és a jelentett állomány alakulását nem lehet megítélni, hogy mennyire voltak összhangban, mert nagyon alacsony szintű a hasznosítás. Nagyon kismértékű a hasznosítás, lehetne többet kivenni egy ekkora mezei nyúl állományból, amennyiben jobban odafigyelnének a tervezésre.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány először leesett 10%-ról 0%-ra 1999-ben, majd innen növekedett és 2009-ben 7% volt, ami visszaesett 3% körüli értékre és ott állandósult. Nagyon alacsony szintű a hasznosítás.
- A hasznosítás összetételében látható, hogy kizárólag fegyveres vadászattal hasznosítják a mezei nyúl állományt, ami kedvező lehet. De nem kellene tartani ezt az alacsony hasznosítási rátát, lehetne többet terítékre hozni ekkora mezei nyúl populációból, ami a gazdálkodást javíthatja.Nem a hasznosítás oldaláról lehetne

A mezei nyúl állománya és hasznosítása
segíteni a továbbiakban a mezei nyúl állományt.
A mezei nyúl jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység az ország gyenge mezei nyulas térségei közé tartozik a teríték nagysága alapján. A mezei nyúl nem fontos tényezője az eredményes vadgazdálkodásnak. A bevételek nem mutatnak összefüggést a nyúl hasznosítás mértékével, azaz a nyúl nem járul hozzá lényegében a gazdálkodáshoz. A mezei nyúl állománya ugyanakkor növekszik, a hasznosítása is nőtt, de még nagyon alacsony szinten van. A fácán hasznosítással viszont nem látszik semmilyen kapcsolata a mezei nyúl gazdálkodásnak, ami arra utal, hogy véletlenszerűen hasznosítják az apróvadat ebben a tájegységben. Amelyik vadgazdálkodó fácánnal foglalkozik, az nem hasznosítja a nyulat, valószínűleg a nagyvadas jellegű erdős környezetben vadászgatnak inkább fácánra a nagyvad vadászat kiegészítéseként. Az erdős területek jelentősebb aránya (21%), a nagyméretű és növekvő vaddisznó illetve a jelentős ragadozó állomány is okozhatja a mezei nyúl állomány csökkenését. A nyúl gazdálkodás terén nem igazán éri meg befektetni, mivel ebből az állományból ilyen hasznosítás mellett nem térül meg, de néhány beavatkozás hasznos lehet a nagyvad és a mezei nyúl szempontjából is.

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Becslés	Hasznosított			Arányok		
		Lelövés	Befogás	Összes	Lelövés	Befogás	Hasznosítás
1998	768	78	0	**78**	100,0%	0,0%	**10,2%**
1999	722	0	0	**0**	-	-	**0,0%**
2000	1 032	0	0	**0**	-	-	**0,0%**
2001	1 041	26	0	**26**	100,0%	0,0%	**2,5%**
2002	1 261	40	0	**40**	100,0%	0,0%	**3,2%**
2003	1 495	38	0	**38**	100,0%	0,0%	**2,5%**
2004	1 921	76	0	**76**	100,0%	0,0%	**4,0%**
2005	2 362	54	0	**54**	100,0%	0,0%	**2,3%**
2006	2 179	64	0	**64**	100,0%	0,0%	**2,9%**
2007	2 243	134	0	**134**	100,0%	0,0%	**6,0%**
2008	2 509	172	0	**172**	100,0%	0,0%	**6,9%**
2009	2 398	162	0	**162**	100,0%	0,0%	**6,8%**
2010	2 493	104	0	**104**	100,0%	0,0%	**4,2%**
2011	1 905	55	0	**55**	100,0%	0,0%	**2,9%**
2012	1 957	57	0	**57**	100,0%	0,0%	**2,9%**
2013	2 346	84	0	**84**	100,0%	0,0%	**3,6%**
2014	2 409	94	0	**94**	100,0%	0,0%	**3,9%**
Változás	213,7%	20,5%	-	20,5%	0,0%	-	-61,6%
Minimum	722	0	0	0	100,0%	0,0%	0,0%
Maximum	2 509	172	0	172	100,0%	0,0%	10,2%

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás

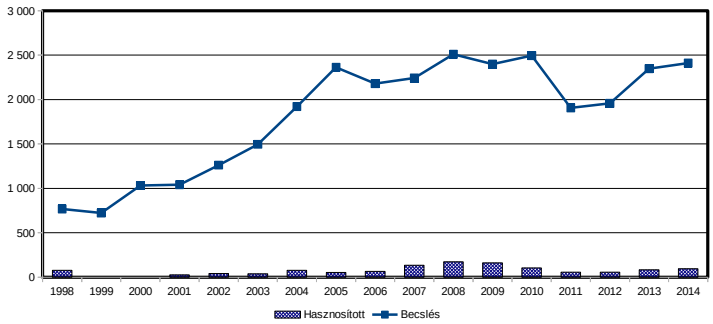

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás

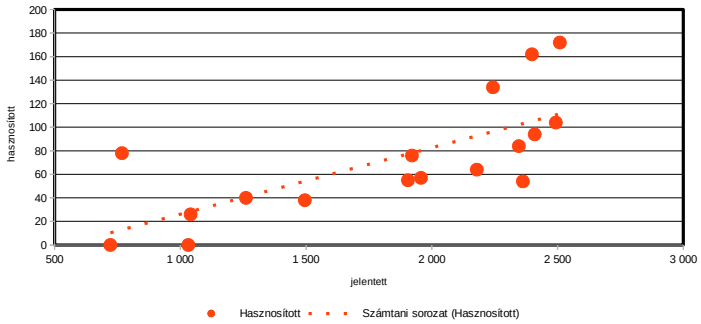

A mezei nyúl hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **513**

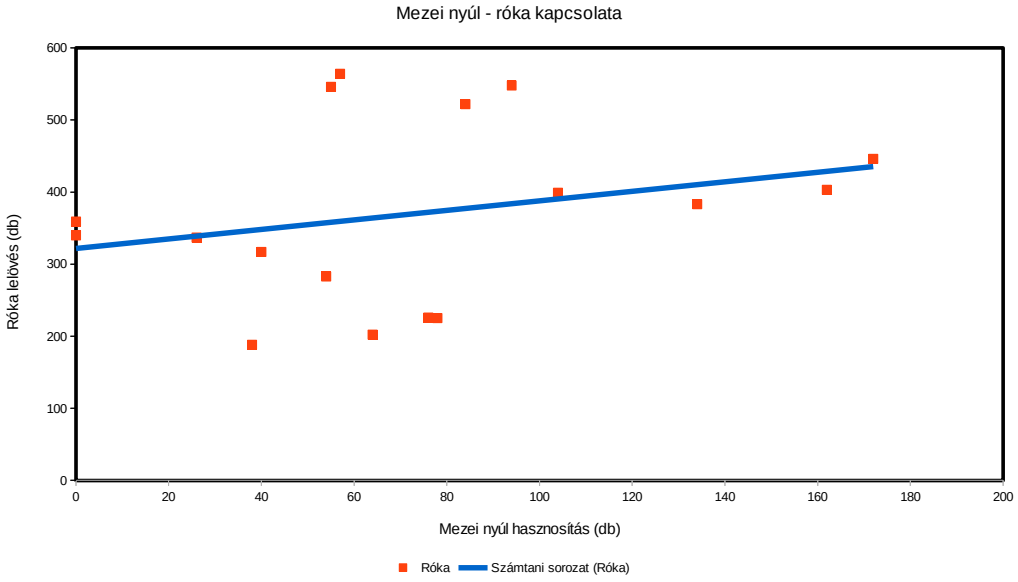

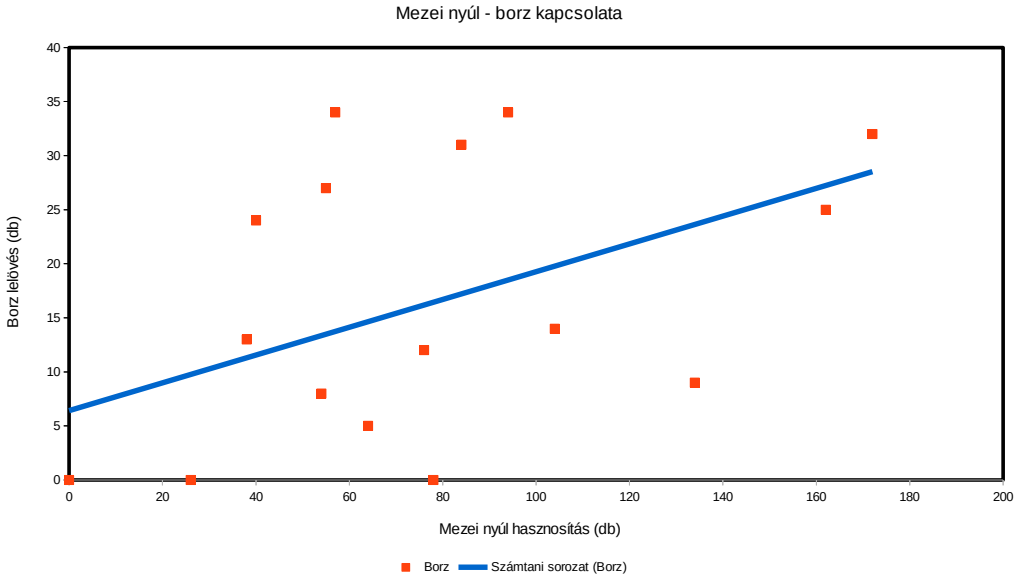

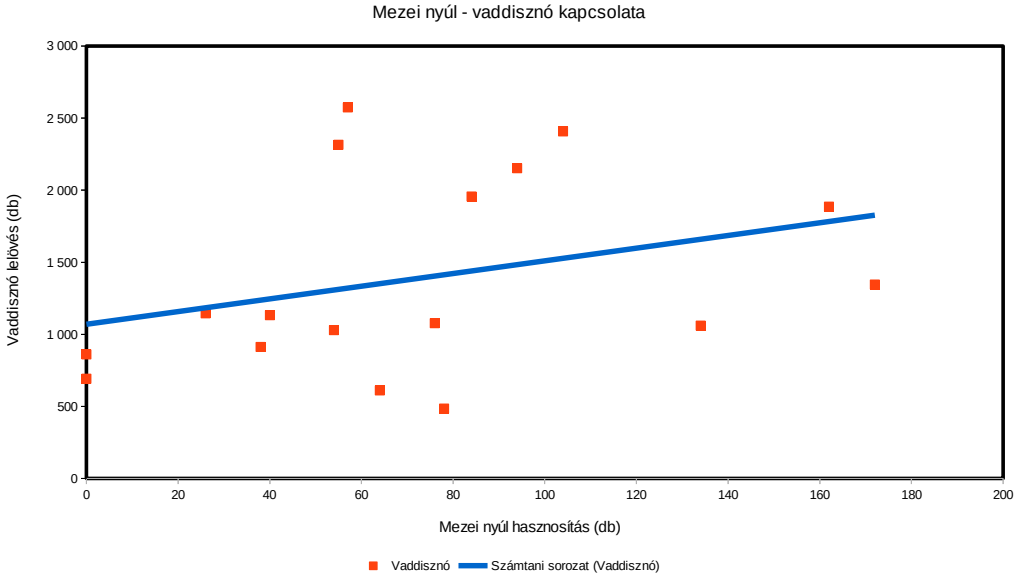

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2007

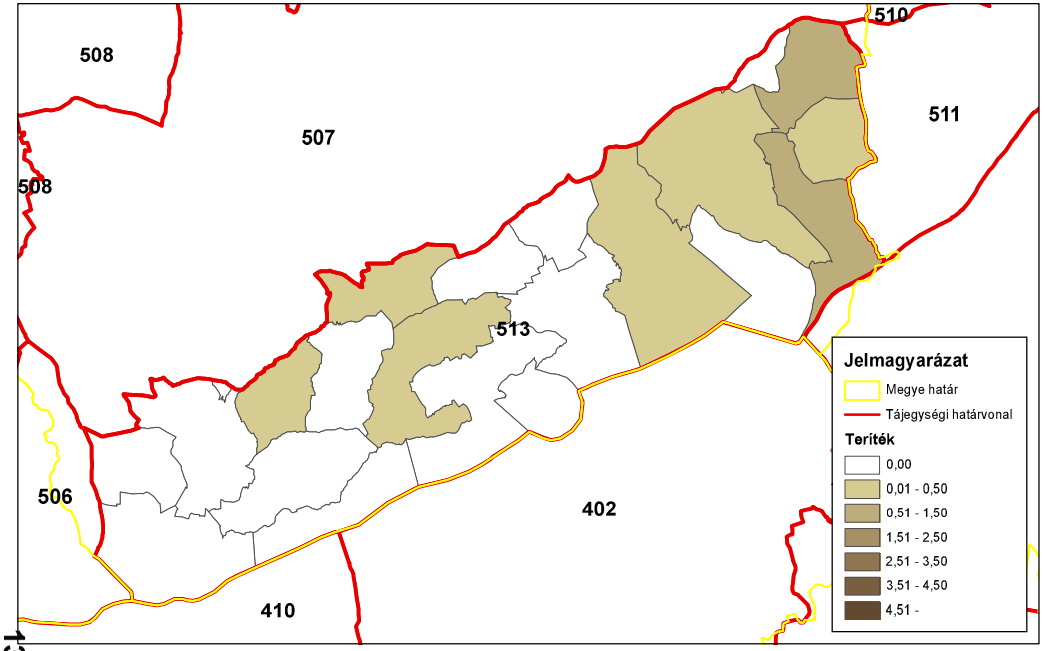

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2008

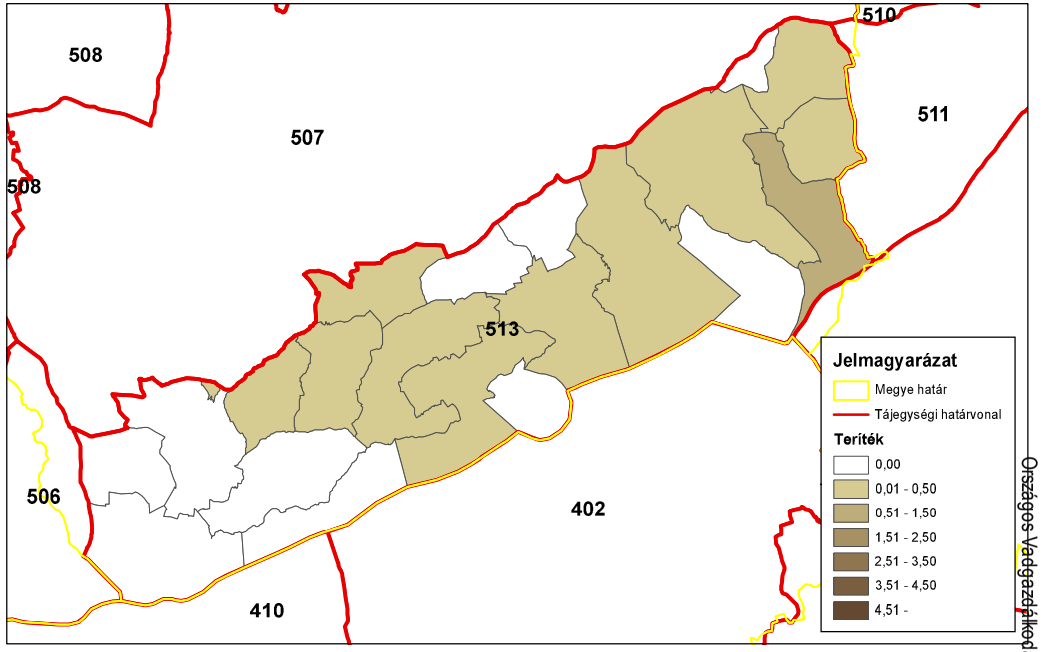

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2009

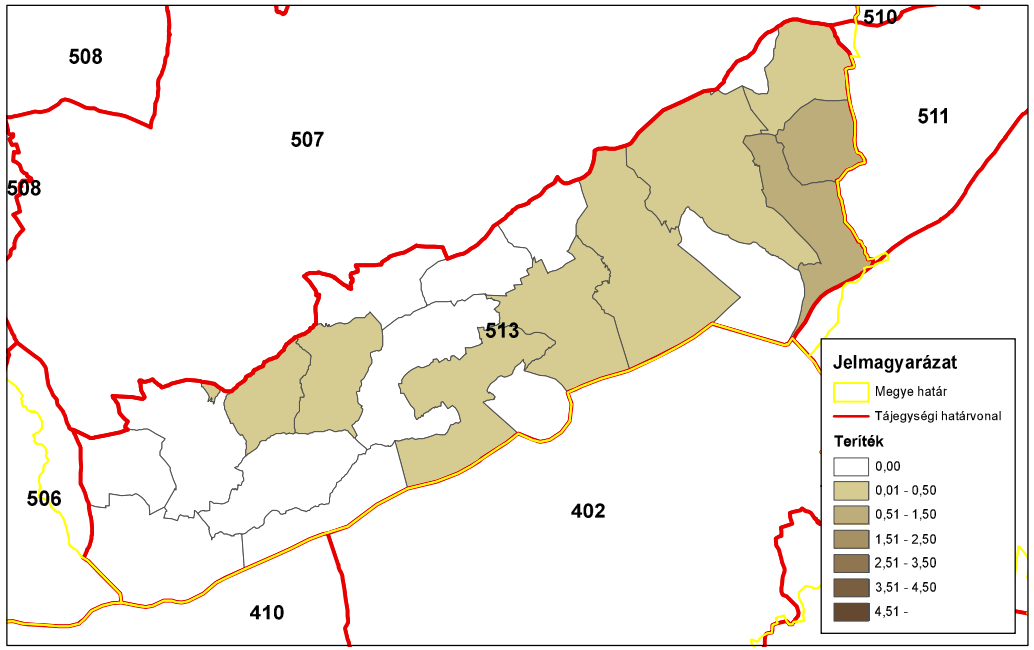

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2010

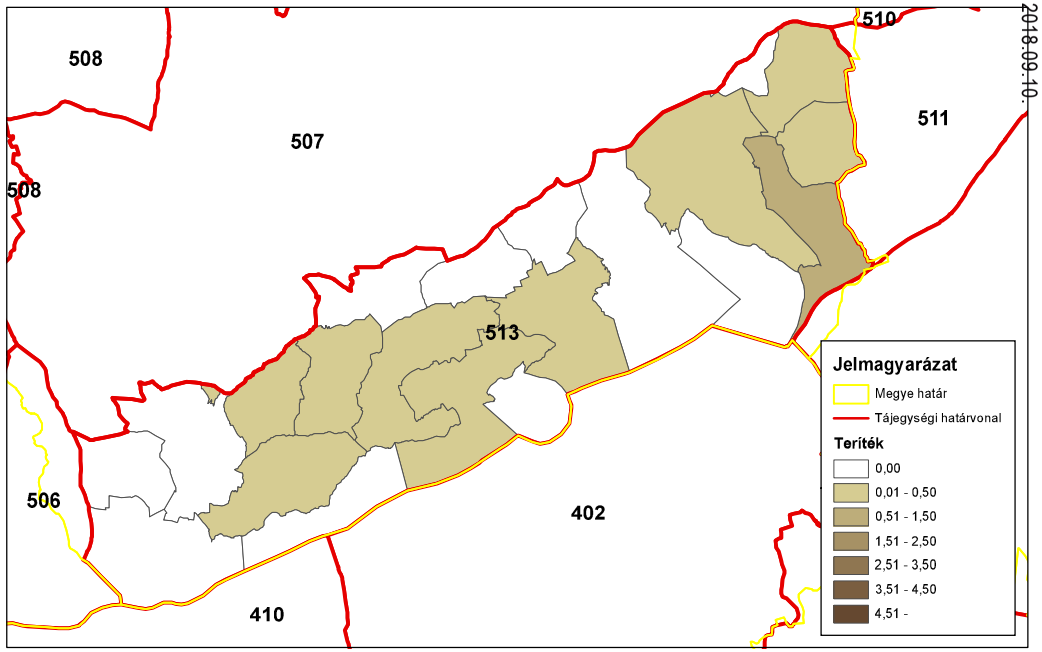

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2011

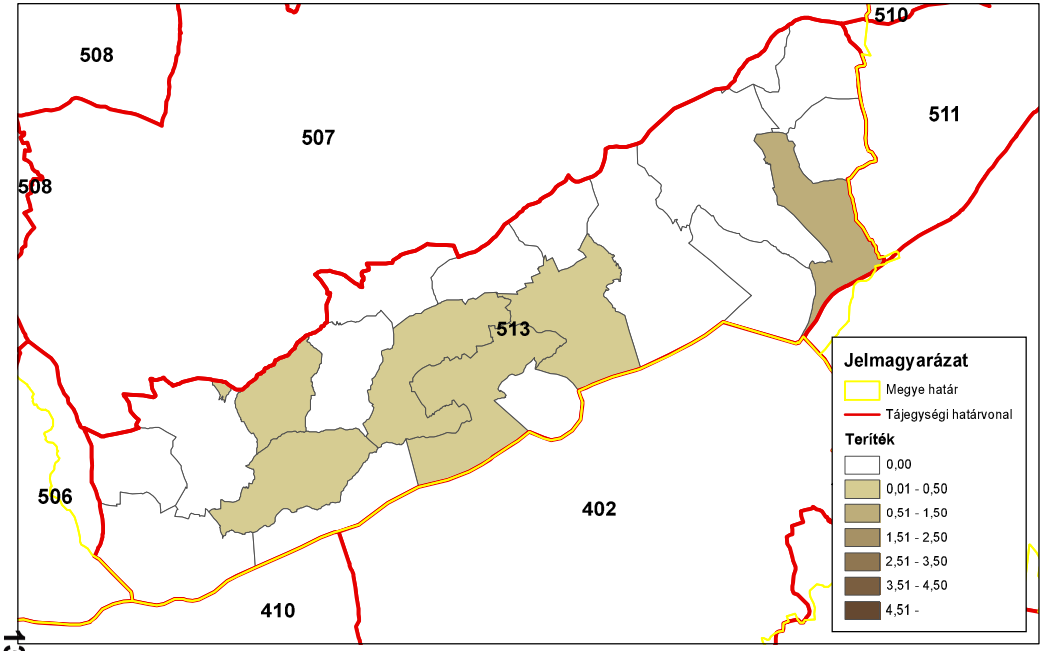

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2012

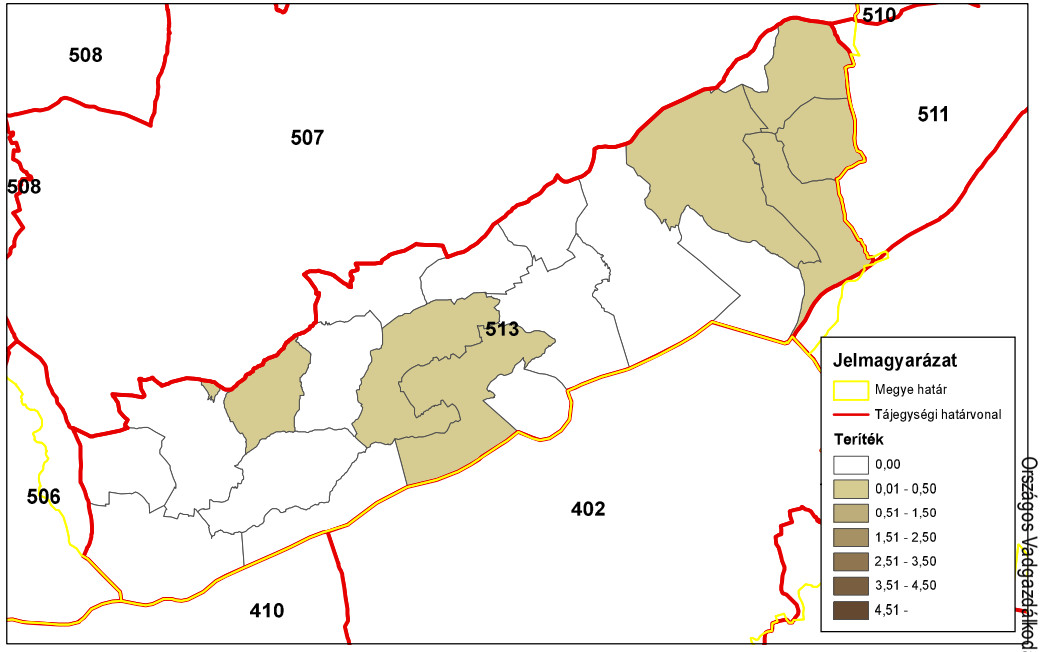

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2013

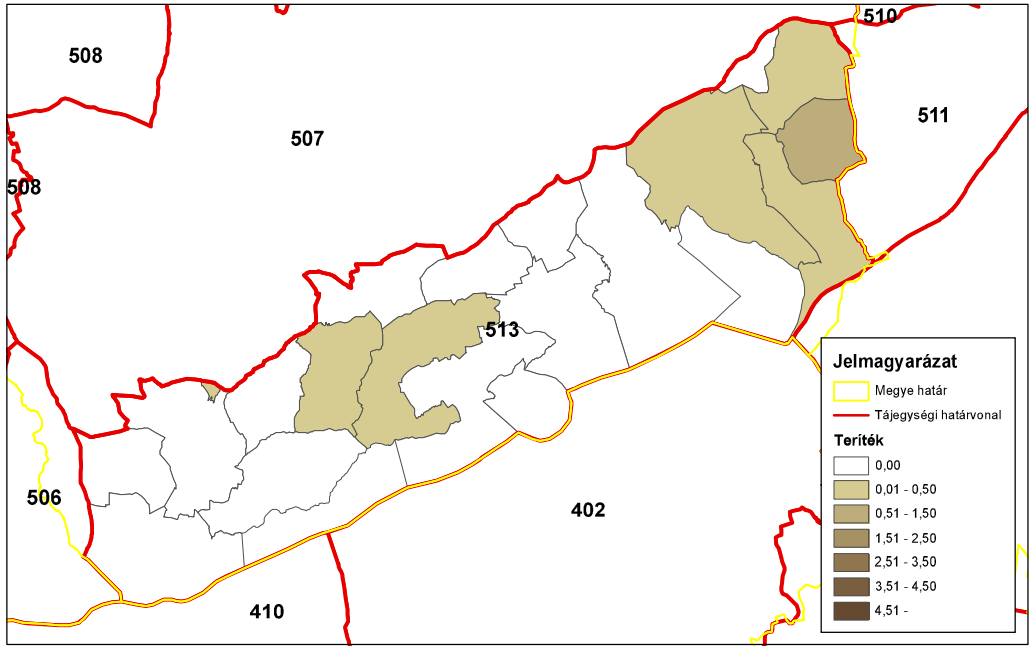

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2014

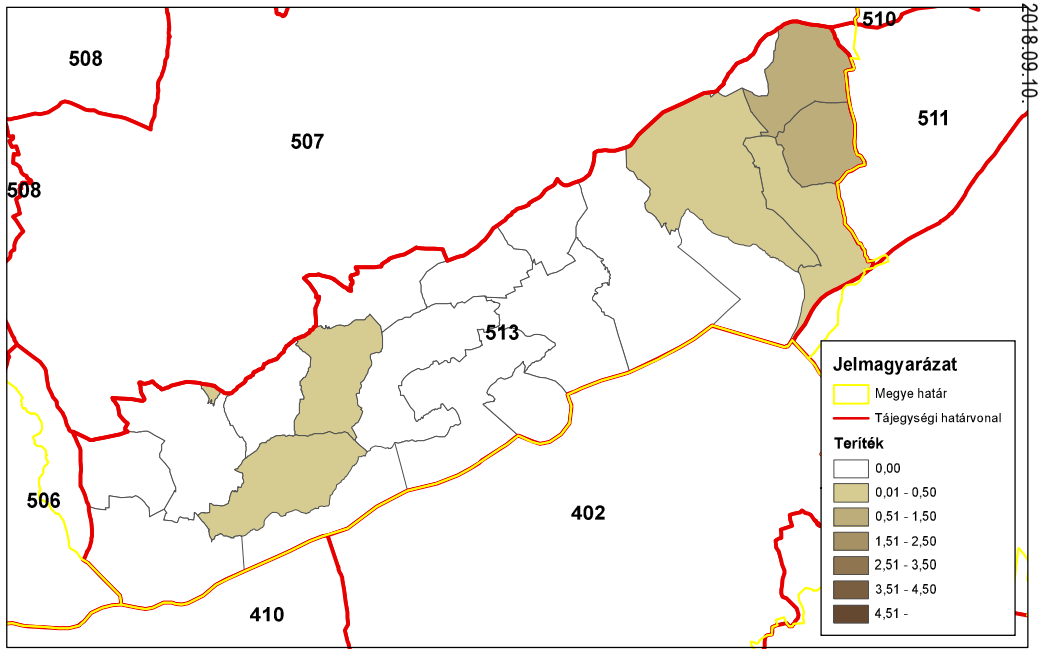

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A fácán állománya és hasznosítása

A fácán állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** a fácán jelentett létszáma az 1998-2014 közötti időszakban ingadozó volt (2.7 ezer - 4.4 ezer).
- A vadgazdálkodási tájegységben a kibocsátott fácánok száma a maximális 4 ezerről (1999) az első ciklus közepére lenullázódott, majd a második tervezési időszakban alacsony szinten ingadozott (0-550), így összességében jelentősen csökkent a 17 év alatt (2.6 ezer → 236; -90.9%).
- A teríték jelentősen csökkent, elsősorban az első ciklusban nagymértékben visszaeső hasznosítás miatt (2.3 ezer → 480; -79.1%).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken látható a terítéksűrűség mintázatának változása a tájegységen belül. A második tervezési időszakban előrehaladva feltűnő a hasznosítás megszűnése a tájegység egyre nagyobb területén.
- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** az elmúlt két tervezési időszak során a fácán állománya ingadozott, míg a kibocsátás és a teríték nagymértékben csökkent. Ezek alapján a fácán vadászati-vadgazdálkodási jelentősége visszaszorul.
- A VGTE területén a szabadterületi fácán állomány átlagos sűrűsége folyamatosan a korábban meghatározott küszöbérték (4 db/km^2) alatt volt, ami alatt a megelőző tervezési ciklusokban a fácán vadászatát a hatóság nem engedélyezte.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás jelentősen csökkent, elsősorban az első ciklusban nagymértékben visszaeső értékek miatt (66.6% → 11.8%; -82.3%-os csökkenés). A kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás szélsőségesen ingadozott (84-697%).
- A kibocsátott fácánok 30%-os megtérülését feltételezve a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás a 17 év során jelentősen csökkent, elsősorban az első ciklusban nagymértékben visszaeső értékek miatt (44% → 10.1%; -77.1%-os csökkenés). Az első ciklusban a kibocsátás megszűnéséig valószínűleg folyamatosan, erőteljesen túlhasznosíthatták a szabadterületi állományt, ám később ennek már alacsony volt a valószínűsége. De ennek igazolására tényleges megtérülési és felnevelt szaporulat adatok lennének szükségesek.

A fácán jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A VGTE a fácán szempontjából az 52 vadgazdálkodási tájegység rangsorának a jelentett állomány (46/52) és a hasznosítás (44/52) alapján is az alsó negyedében található. A fácán kibocsátás drasztikus csökkenése a teríték jelentős csökkenésével is járt. Emellett a szabadterületi állomány ingadozásokat mutatott. Utóbbi a kibocsátás, ill. egyéb tényezők (élőhelyi, ragadozók) kedvezőtlen hatásait jelezheti. A jövőben a jelenlegi szint fennmaradása vagy a további lassú csökkenés jelezhető előre.

A fácánállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Becslés	Kibocsátás	Teríték	Hasznosítási mutatók		
				Teríték/Becslés	Teríték/kibocsátás	T-Hasznosítás
1998	3 439	2 600	2 292	66,6%	88,2%	**44,0%**
1999	3 739	4 000	4 300	115,0%	107,5%	**82,9%**
2000	2 852	3 150	2 647	92,8%	84,0%	**59,7%**
2001	3 031	0	1 494	49,3%	-	**49,3%**
2002	2 673	200	1 394	52,2%	697,0%	**49,9%**
2003	3 181	400	1 050	33,0%	262,5%	**29,2%**
2004	3 627	0	849	23,4%	-	**23,4%**
2005	3 937	0	916	23,3%	-	**23,3%**
2006	3 951	0	923	23,4%	-	**23,4%**
2007	4 429	180	905	20,4%	502,8%	**19,2%**
2008	4 411	0	830	18,8%	-	**18,8%**
2009	4 277	100	696	16,3%	696,0%	**15,6%**
2010	4 190	420	508	12,1%	121,0%	**9,1%**
2011	3 483	500	835	24,0%	167,0%	**19,7%**
2012	3 053	550	678	22,2%	123,3%	**16,8%**
2013	4 157	284	457	11,0%	160,9%	**8,9%**
2014	4 065	236	480	11,8%	203,4%	**10,1%**
Változás	18,2%	-90,9%	-79,1%	-82,3%	130,7%	-77,1%
Minimum	2 673	0	457	11,0%	84,0%	8,9%
Maximum	4 429	4 000	4 300	115,0%	697,0%	82,9%

A fácánállomány és a hasznosítás

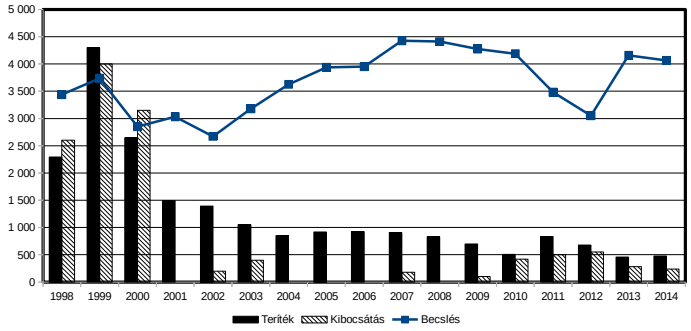

A fácánállomány és a hasznosítás

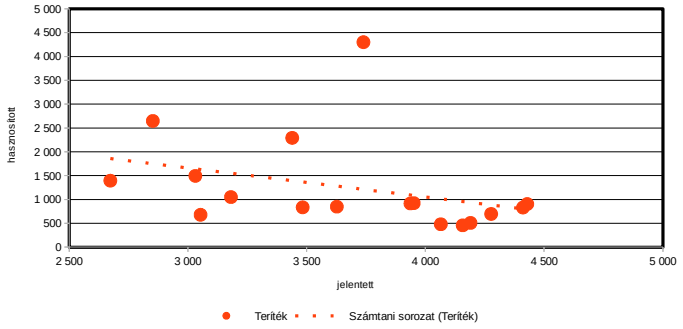

A fácán hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **513**

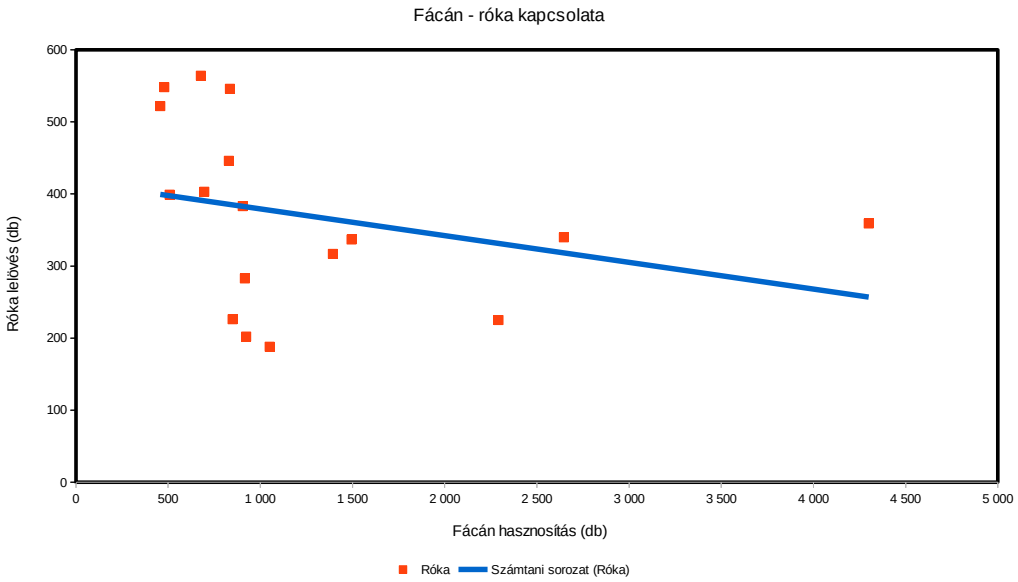

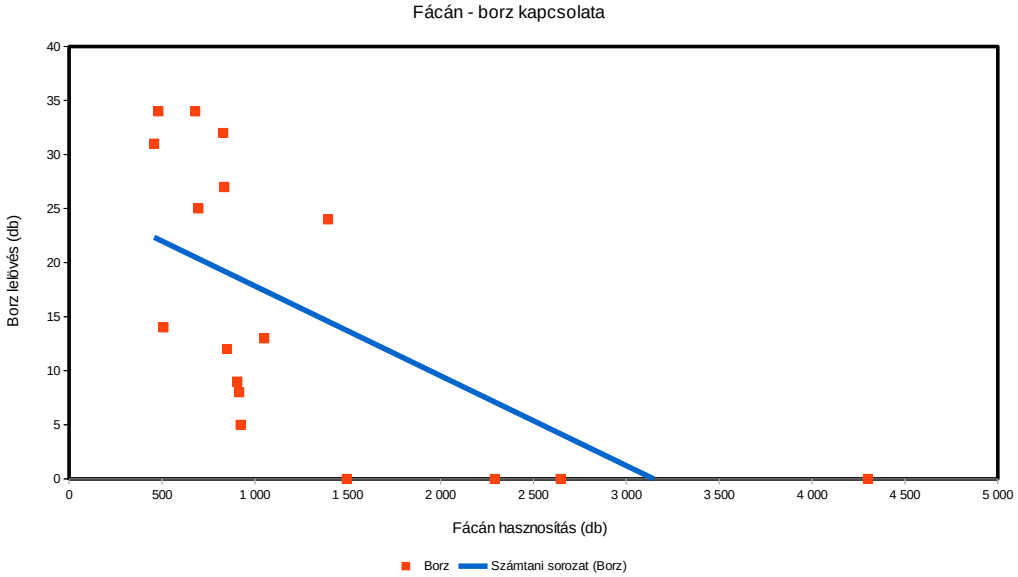

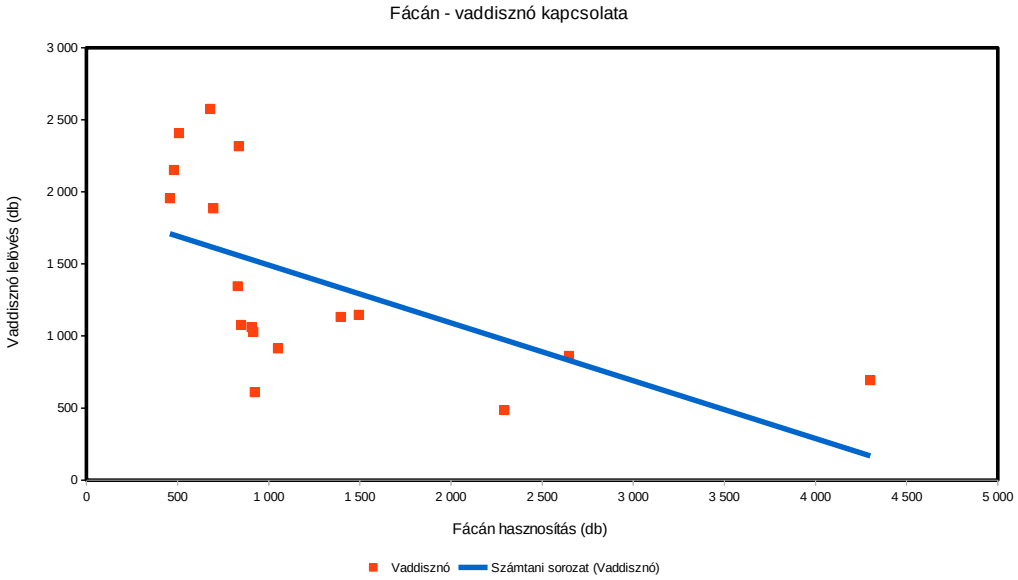

Fácán (teríték - db/km^2) 2007

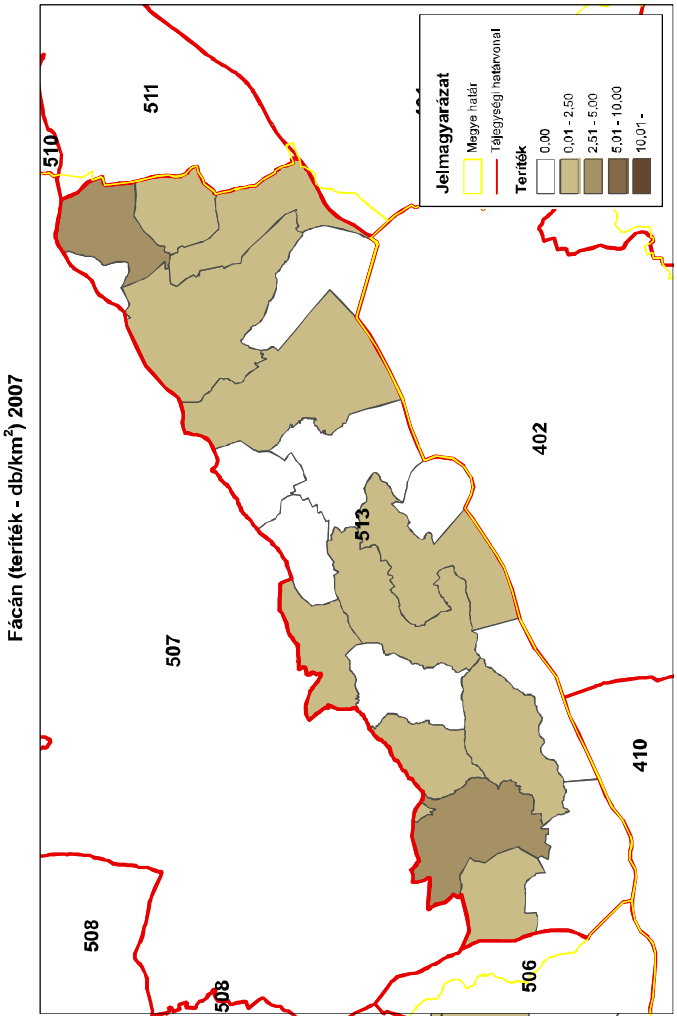

Fácán (teríték - db/km^2) 2008

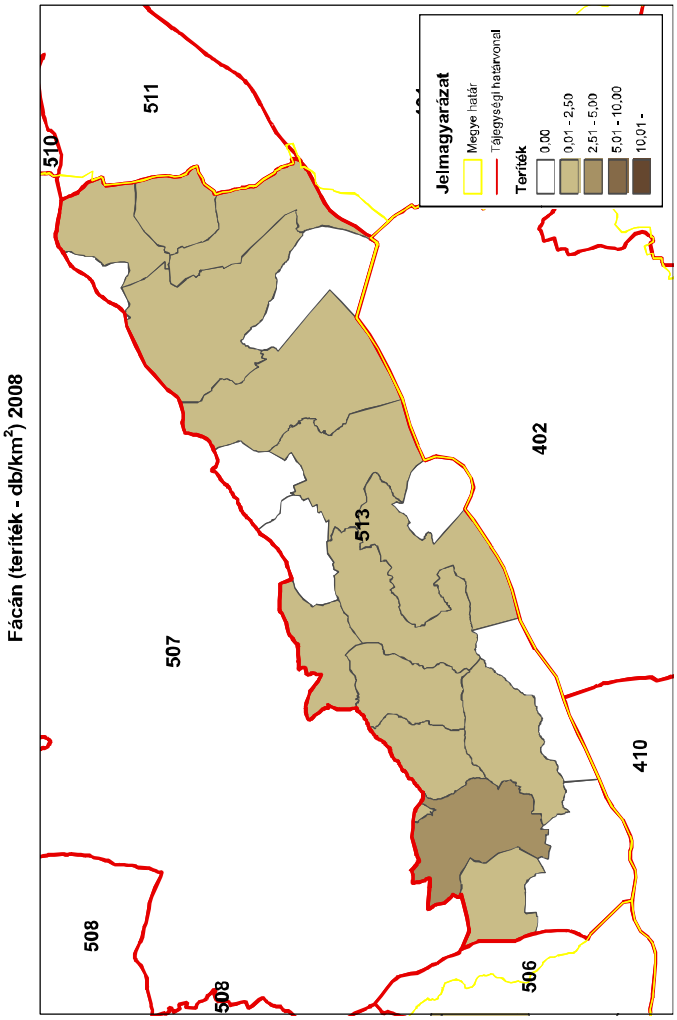

Fácán (teríték - db/km^2) 2009

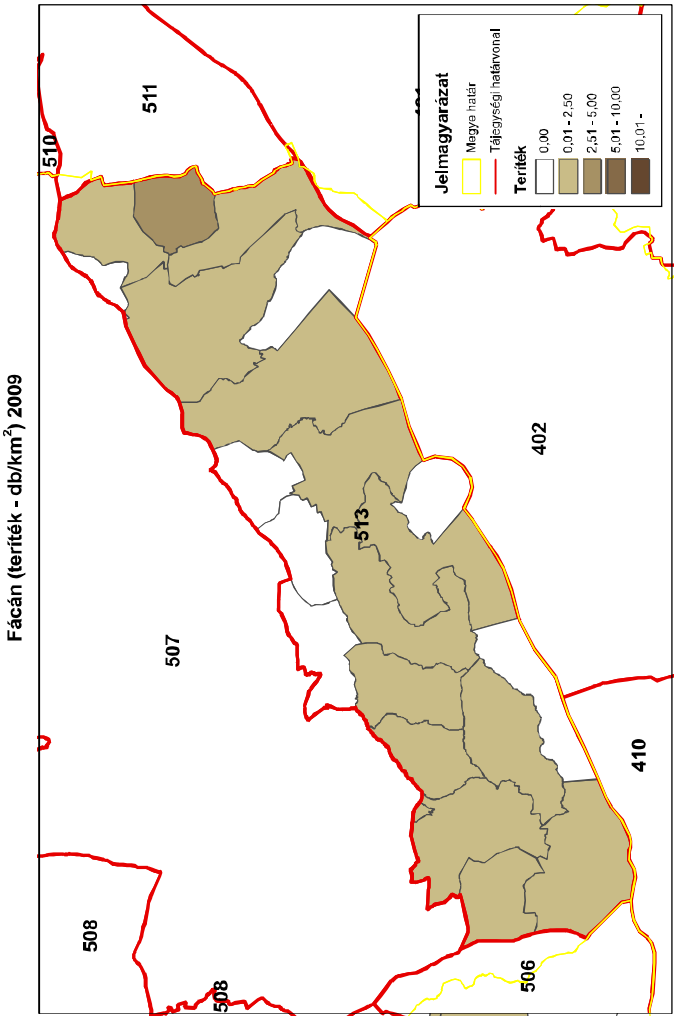

Fácán (teríték - db/km^2) 2010

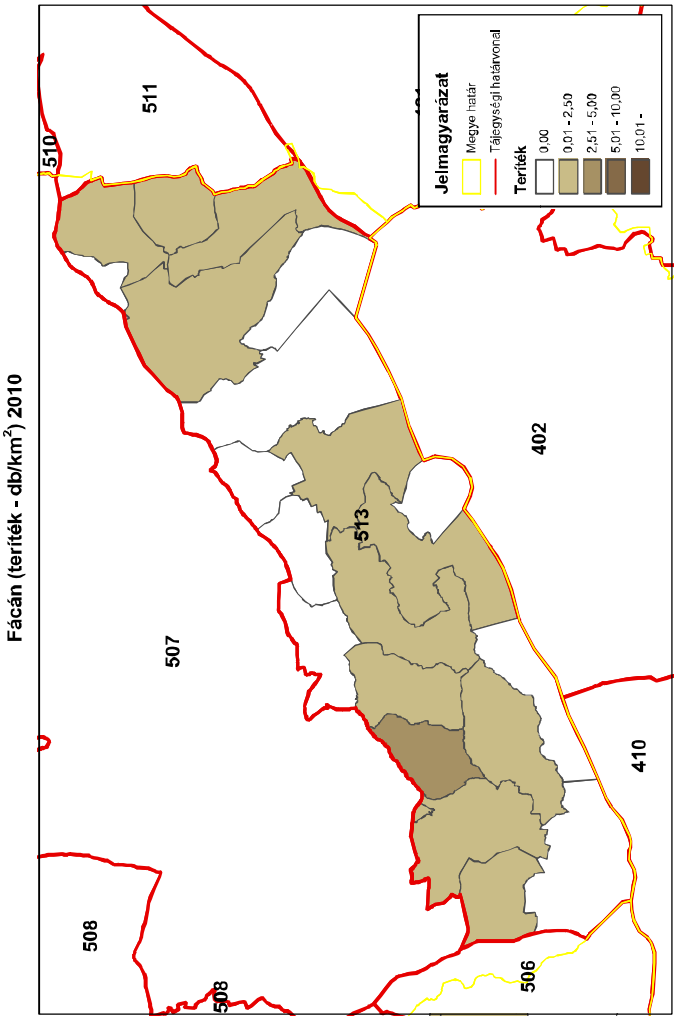

Fácán (teríték - db/km^2) 2012

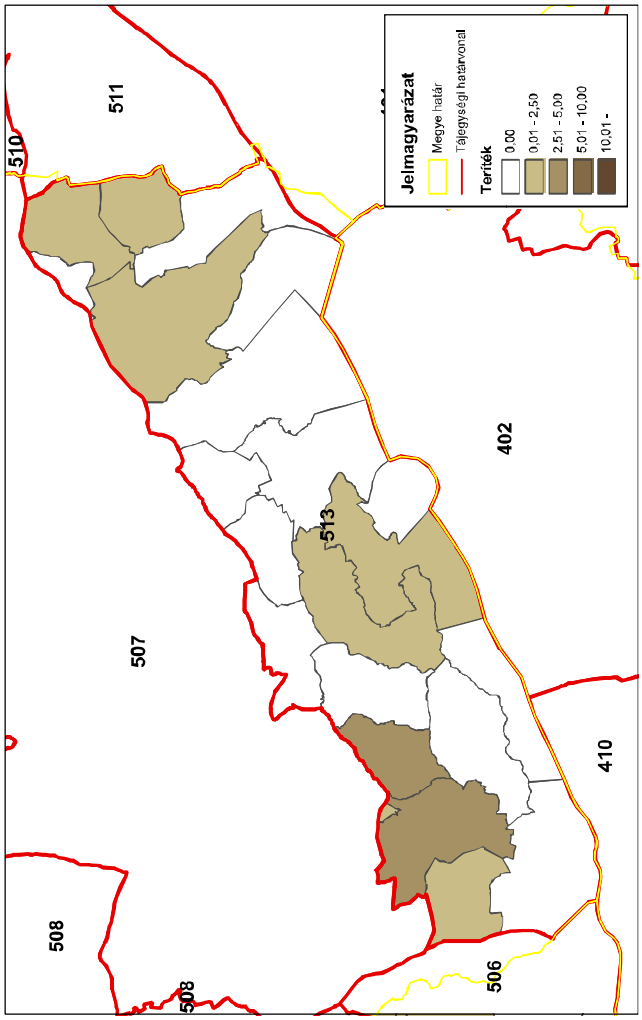

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2014

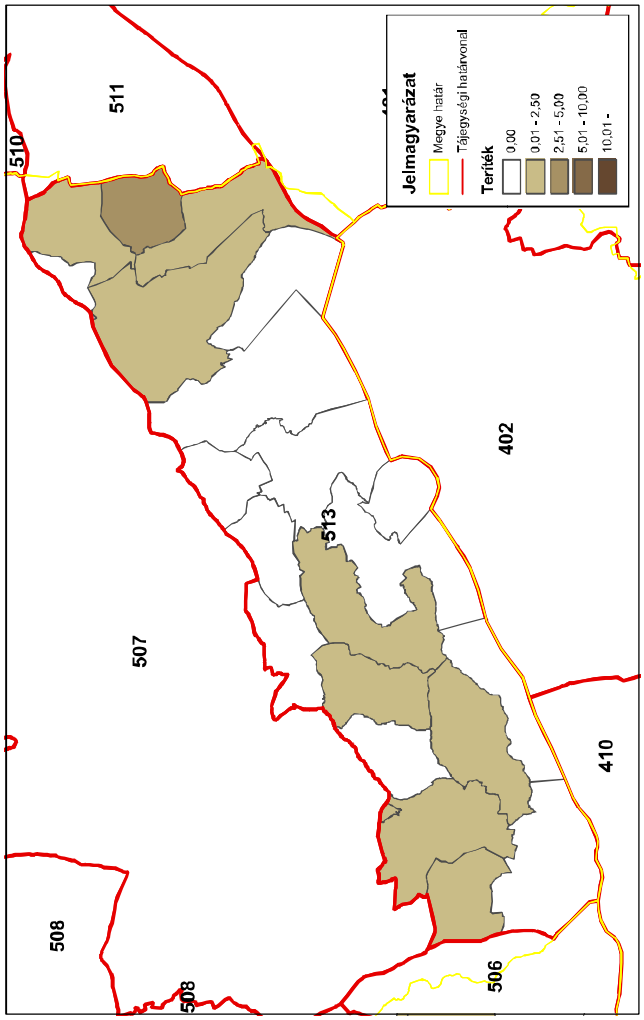

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2011

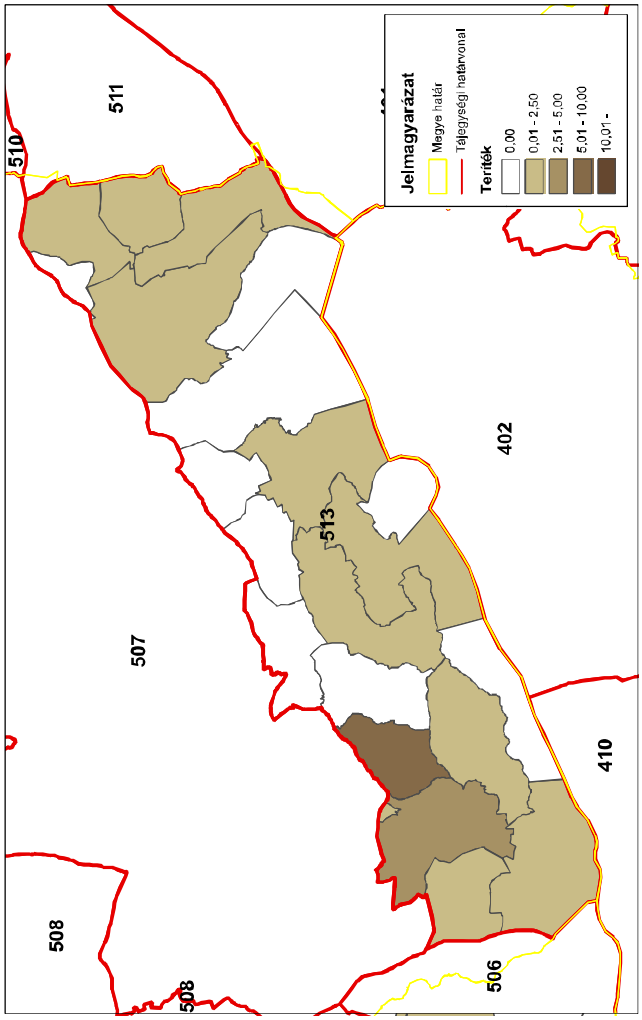

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2013

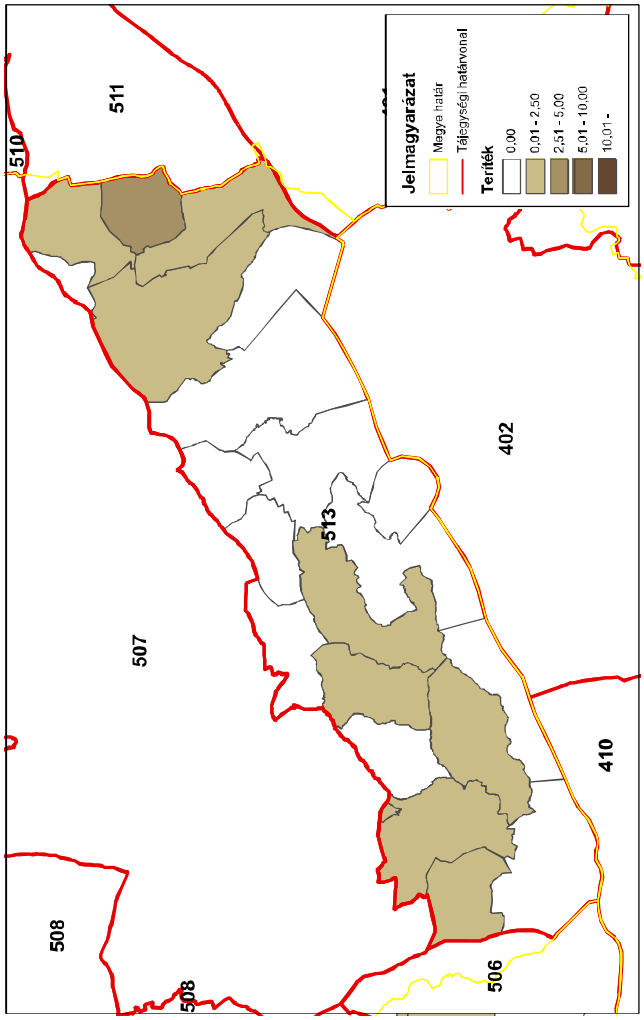

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl és a fácán kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **513**

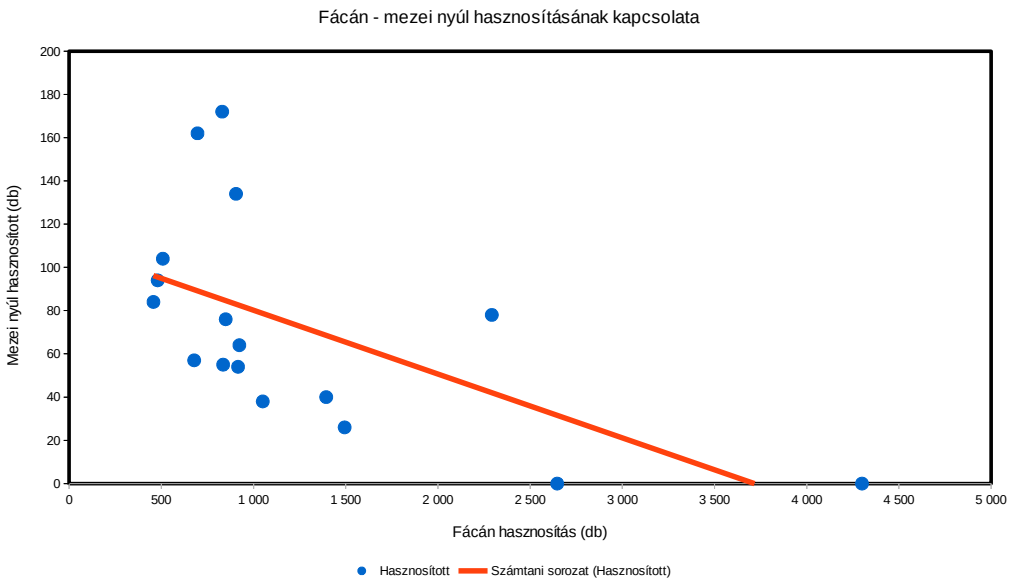

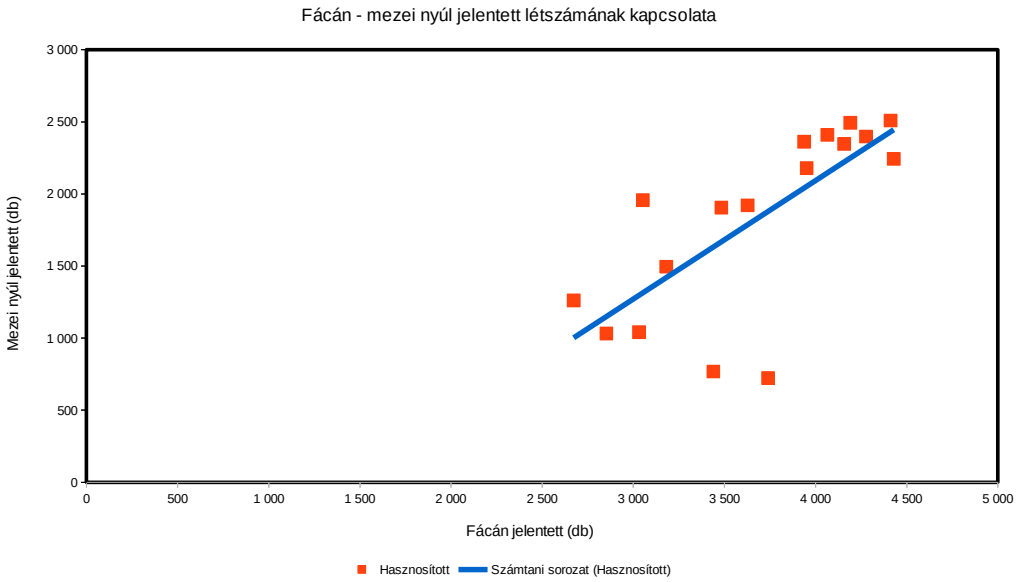

A hasznos apróvad hasznosítása

A hasznos apróvad hasznosítása

Az állomány létszámok és a terítékek a vadgazdálkodási tájegységben

- **Fogoly**: Az 1998-2014 közötti időszakban a fogoly létszáma 92.2%-al csökkent (257→20 pld.).
- **Szalonka:** A szalonka teríték a tavaszi vadászidény megszűntetéséig ingadozó volt (21-261 pld.), a monitoring program keretében felére csökkent.
- **Vetési lúd**: Terítéke 7-35 pld. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nagy lilik**: 0-15 pld. között alakult az elejtés. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Tőkés réce**: 80-340 pld. közötti elejtéseket jelentettek. Az adatsor ingadozó képet mutat. Röptetett réce lelövést kizárólag 2006-ban jelentettek a tájegységből (25 pld.).
- **Szárcsa**: Lelövése 0-8 pld. között alakult. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Balkáni gerle**: Terítéke 0-159 pld. Ingadozó adatsor.
- **Örvös galamb**: Lelövés 0-31 pld. Vadászati jelentősége elhanyagolható.

A hasznos apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben (513)** az egyéb hasznos apróvadfajoknak sem gazdálkodási, sem vadászati jelentősége nincsen. A két leggyakrabban elejtett faj, a tőkés réce és a balkáni gerle együttes terítéke is csak 300 pld körül mozog.

A hasznos apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Fogoly (becsült)	Fogoly (lőtt)	Szalonka	Vetési lúd	Nagy lilik	Tőkés réce	Röptetett réce	Böjti réce	Csörgő réce	Barátréce	Kerceréce	Szárcsa	Balkáni gerle	Örvös galamb
1998	257	0	112	7	1	137	0	0	0	0	0	3	40	3
1999	85	0	117	20	15	243	0	0	0	0	0	0	36	14
2000	137	0	129	27	0	320	0	0	15	0	0	1	58	12
2001	115	0	261	13	0	336	0	0	29	0	0	0	0	10
2002	48	0	176	14	0	245	0	0	18	0	0	0	11	18
2003	70	0	138	13	0	213	0	14	11	8	1	0	0	0
2004	110	0	176	15	0	208	0	10	22	6	0	0	0	0
2005	130	0	177	30	0	220	0	0	0	0	0	0	137	0
2006	92	0	167	15	0	161	25	0	0	0	0	0	46	15
2007	26	0	21	30	3	152	0	0	6	0	0	1	12	2
2008	25	0	150	16	14	99	0	0	0	0	0	1	14	0
2009	39	0	0	13	14	83	0	0	2	0	0	8	71	10
2010	31	0	58	15	6	115	0	0	3	0	0	3	19	9
2011	20	0	70	18	11	94	0	0	3	0	0	3	131	16
2012	30	0	59	35	12	168	0	0	0	0	0	0	101	31
2013	25	0	70	11	15	221	0	0	0	0	0	0	125	10
2014	20	0	70	11	14	125	0	0	0	0	0	0	159	15
Változás	-92,2%	-	-37,5%	57,1%	1300,0%	-8,8%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	297,5%	400,0%
Minimum	20	0	0	7	0	83	0	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	257	0	261	35	15	336	25	14	29	8	1	8	159	31
Átlagos	74,1	0,0	114,8	17,8	6,2	184,7	1,5	1,4	6,4	0,8	0,1	1,2	56,5	9,7

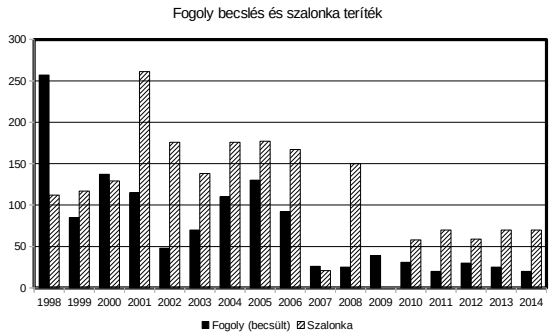

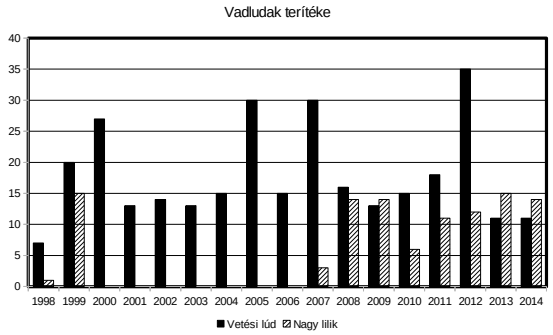

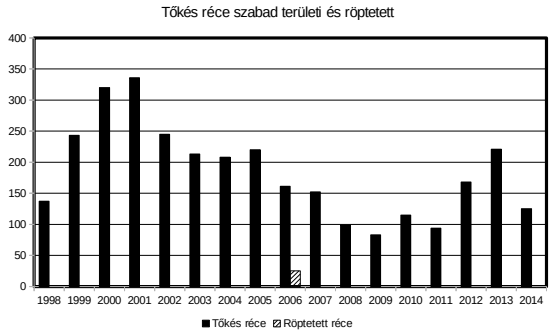

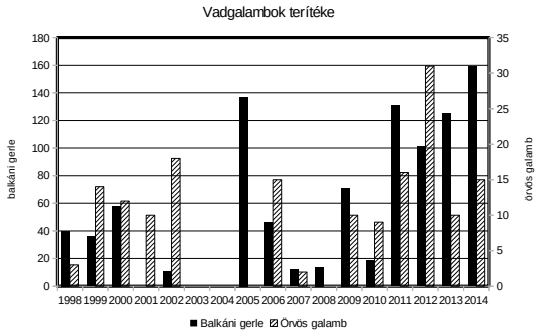

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2007

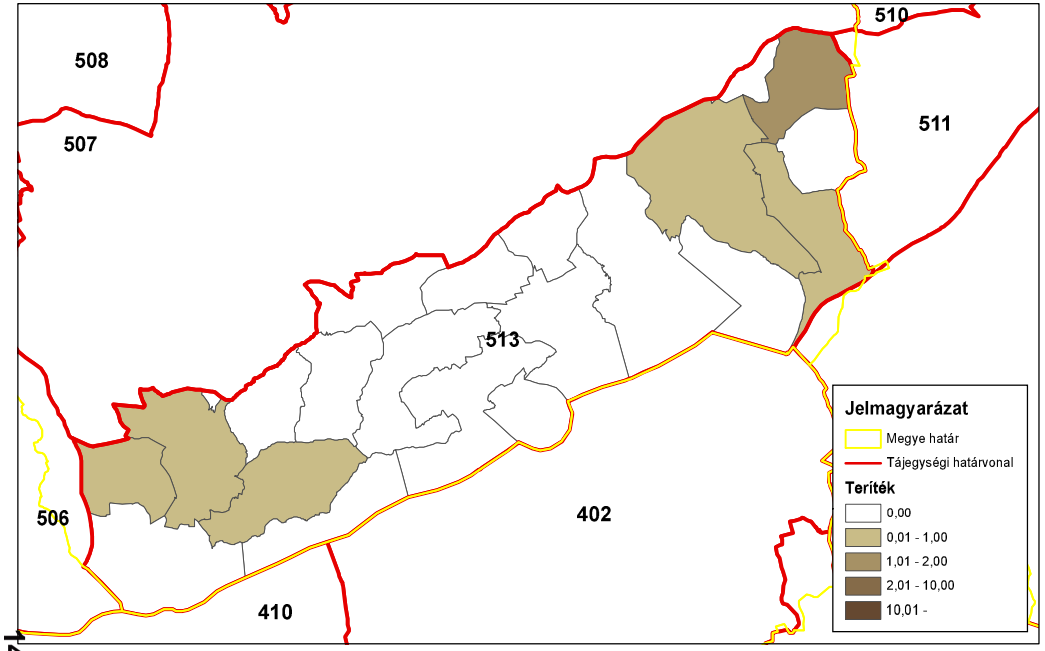

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2008

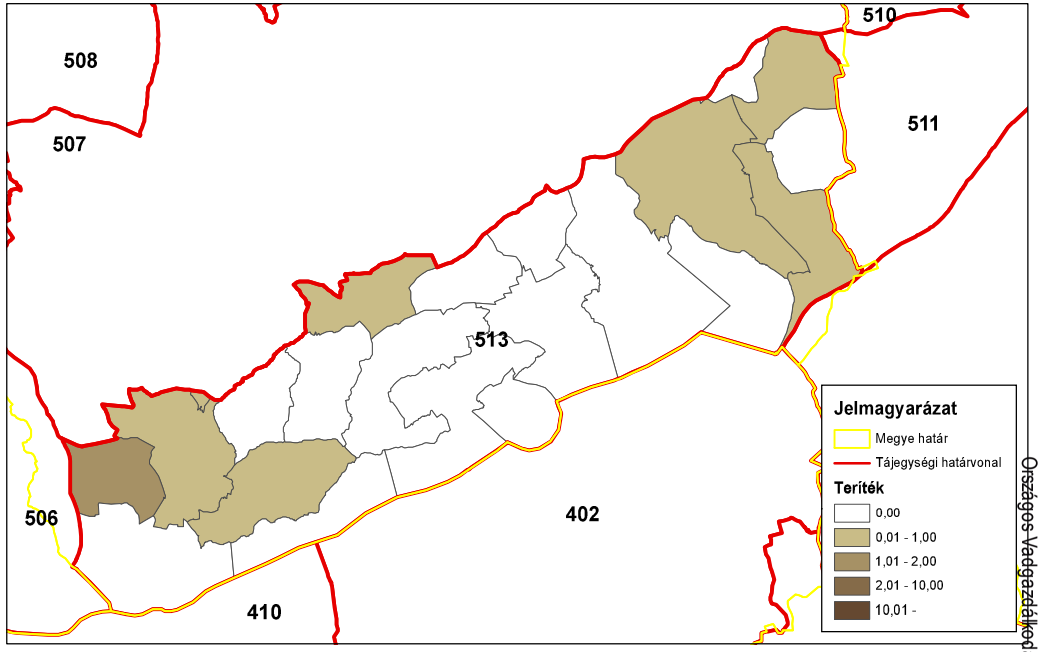

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2009

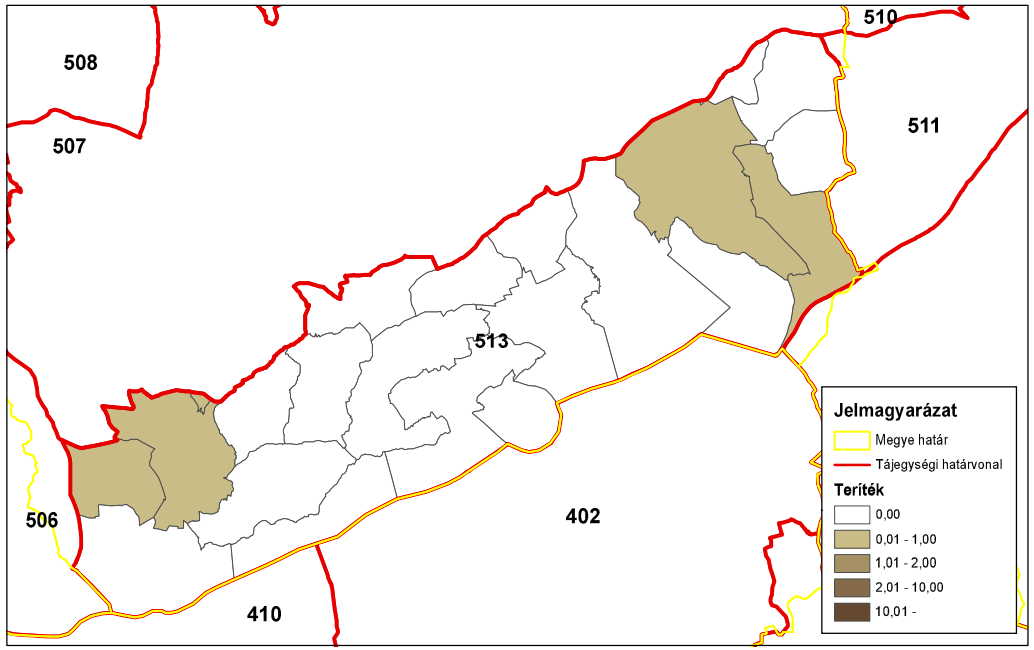

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2010

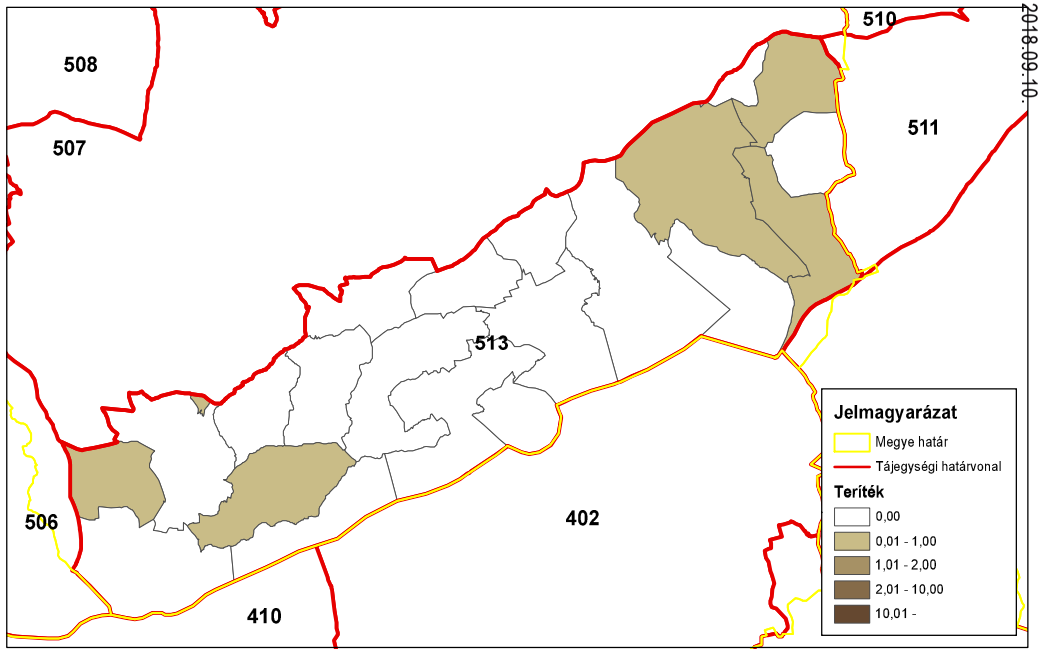

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2011

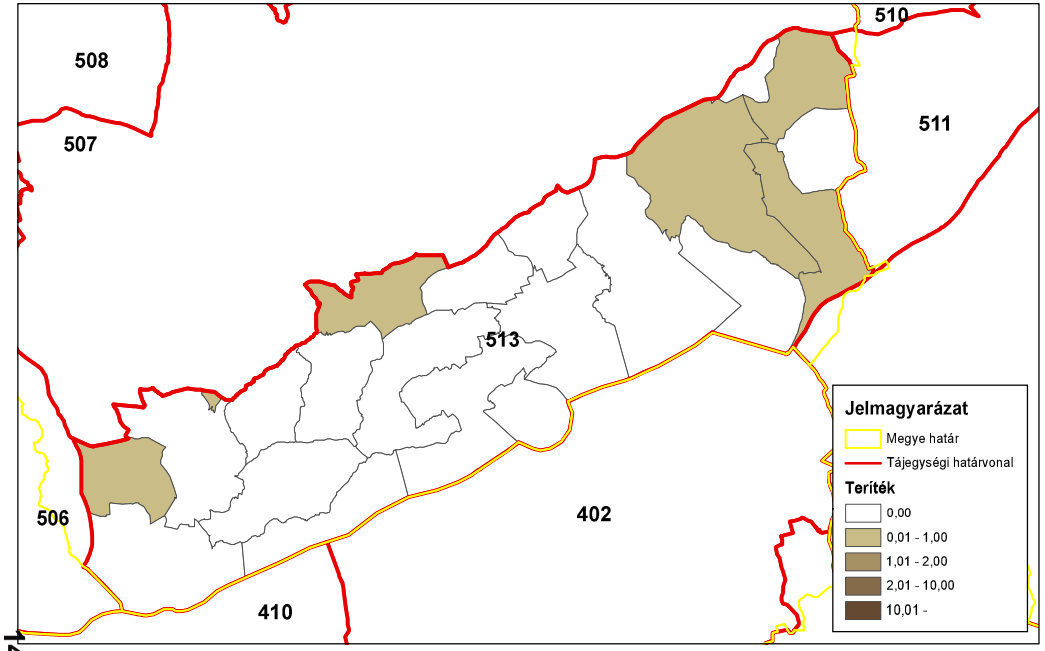

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2012

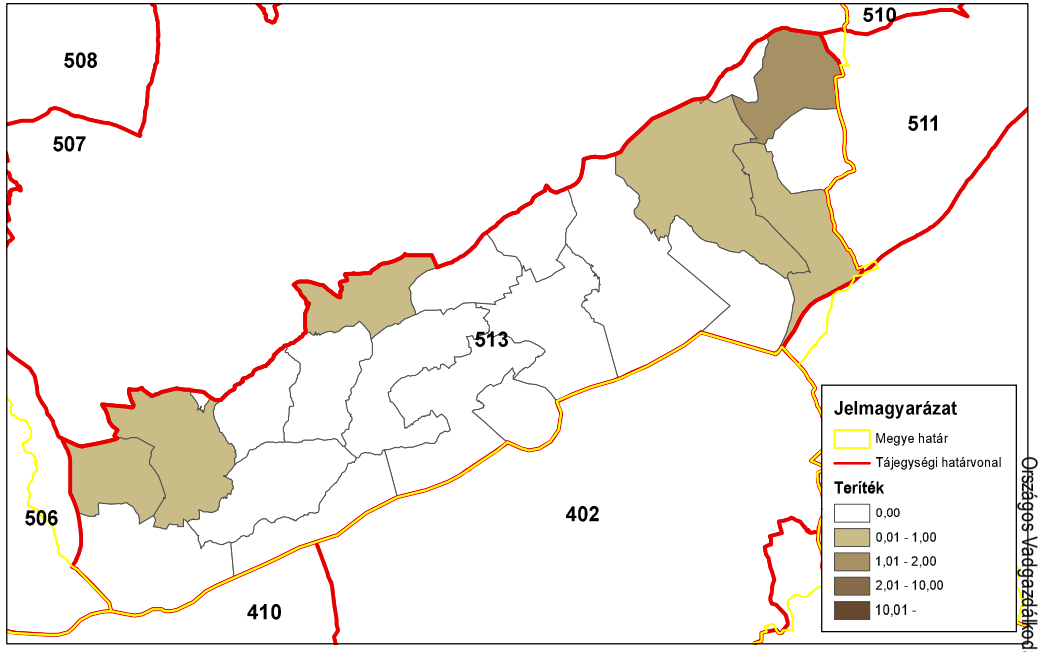

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2013

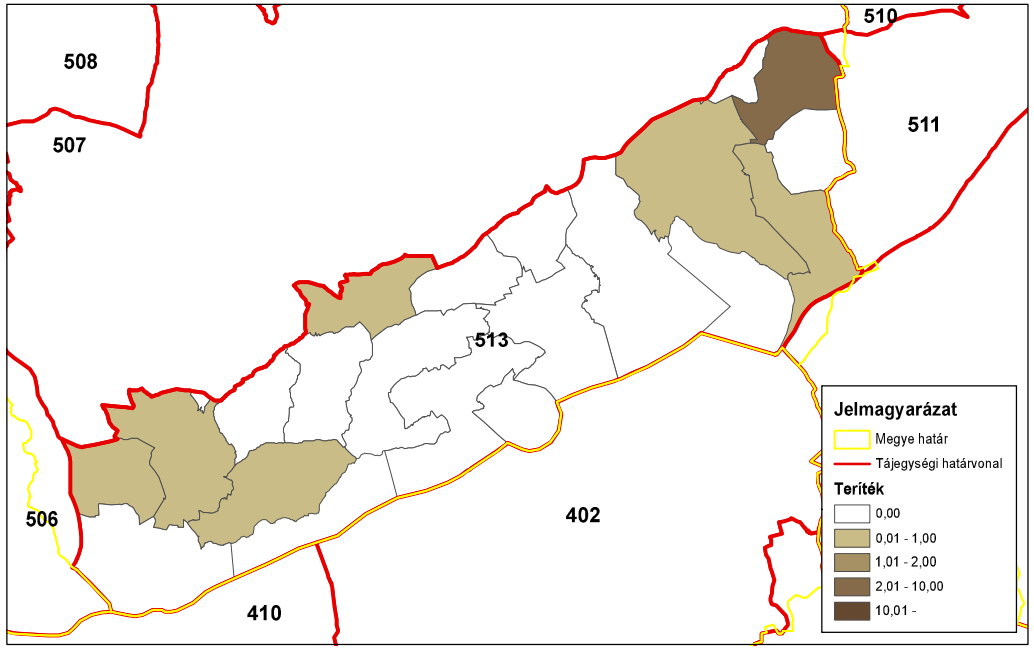

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2014

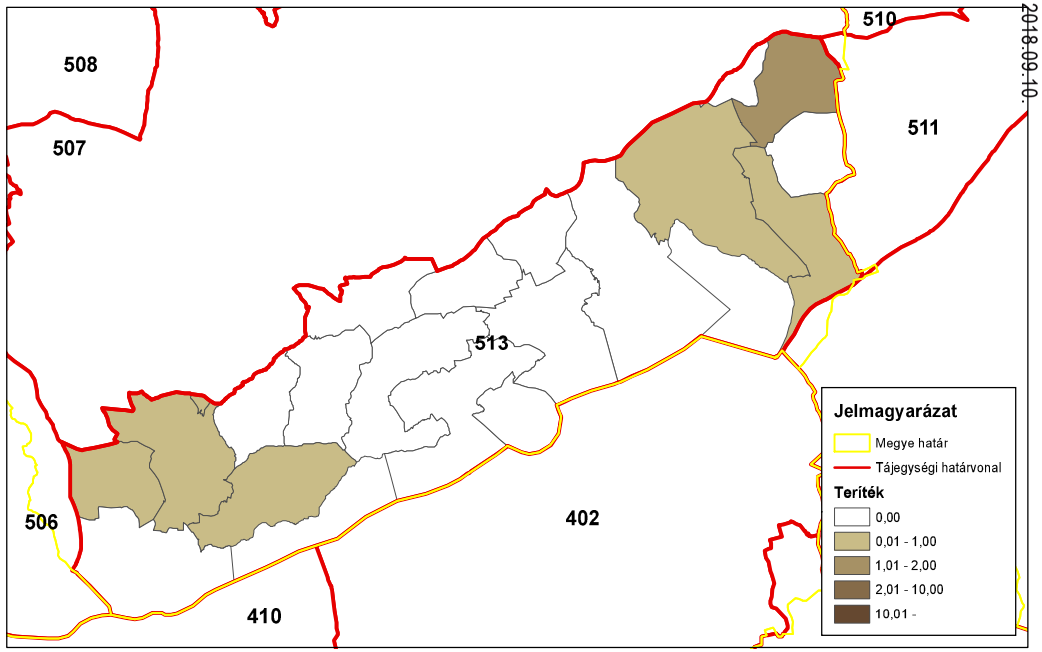

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- **Dolmányos varjú:** Terítéke ingadozó volt (50-270 pld.).
- **Szarka:** A szarka lelövések száma ingadozó képet mutatott (50-370 pld).
- **Szajkó:** A szajkó elejtések számát hullámzás jellemezte (80-290 pld.).
- **Róka**: A róka terítéke az 1998 és 2014 közötti időszakban 140%-kal emelkedett (225 → 548 pld.)
- **Borz**: Vadászhatóvá nyilvánítása óta lelövése emelkedett (5-10 → 25-35 pld.).
- **Kóbor kutya**: A lelövések száma a töredékére csökkent (-98%).
- **Kóbor macska:** A lelövések száma a töredékére csökkent (-95%).
- **Házi görény:** Terítéke jelentéktelen, utoljára 2010-ben ejtettek el 1 pld-t a tájegységben.
- **Nyest**: Terítéke jelentéktelen, 0 és 4 pld. között változik a tájegységben.
- **Üregi nyúl:** Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Pézsmapocok:** Utoljára 2000-ben volt elejtés (1 pld.), nincs jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Aranysakál**: 2009-óta szórványos elejtések, melyek maximuma 8 pld. (2014). Növekvő jelentőségével kell számolnunk a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Nyestkutya**: Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.
- **Mosómedve**: Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.

Az egyéb apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben (513)** legfontosabb vadfajaink közül a mezei nyúl, a fácán és az őz terítéke az alsó, míg a gímé és a vaddisznóé az átlag feletti negyedbe tartoznak. A tájegységen belül a varjúfélék és kistestű menyétfélék gyérítésével szinte egyáltalán nem foglalkoztak. A ragadozó, vagy rabló életmódot folytató fajok közül csak a borz és a róka terítéke növekedett, az aranysakál megjelent a tájegységben, míg a többi faj terítéke kisszámú és stabil, vagy csökkenő trendet mutat. Számottevő terítéke csak a rókának van és növekedett a 0.5 pld/km^2-t meghaladó terítéksűrűségű vadgazdálkodási egységek száma. A ragadozó fajok gyérítésére a tájegységben a jelenleginél nagyobb figyelmet kell fordítani. A varjúfélék és a menyétfélék esetében ez elsősorban a tájegység azon területein igaz, ahol azt az apróvadállomány ezt még megköveteli. A róka gyérítése az őz szaporulatának védelme érdekében is fontos. A róka állományának csökkentéséhez legalább a 1.5-es gyérítési ráta elérése szükséges. Az aranysakál helyzetét folyamatosan nyomon kell követni, szükség esetén a vadászat intenzitását és hatékonyságát növelni kell. A kóbor kutya és kóbor macska kilövések száma nem a háziállatok tartásának javulása miatt csökken. A ragadozó, vagy rabló életmódú fajokra nemcsak az apróvad védelme érdekében kell a jövőben nagyobb nyomást gyakorolni a tájegységben, aminek lehetőségeit a gazdálkodási ajánlások rész ismerteti.

A káros apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **513**

Év	Dolmányos varjú	Szarka	Szajkó	Róka	Borz	Kóbor kutya	Kóbor macska	Házi görény	Nyest	Üregi nyúl	Pézsmapocok	Arany sakál	Nyestkutya	Mosómedve
1998	73	127	230	225	0	130	203	0	0	0	0	0	0	0
1999	120	152	253	359	0	202	233	0	3	0	8	0	0	0
2000	131	131	286	340	0	220	237	0	0	0	1	0	0	0
2001	84	119	207	337	0	190	174	0	0	0	0	0	0	0
2002	103	114	254	317	24	142	197	2	4	0	0	0	0	0
2003	77	79	174	188	13	107	81	0	2	0	0	0	0	0
2004	56	90	201	226	12	27	52	0	3	0	0	0	0	0
2005	83	93	154	283	8	18	34	0	0	0	0	0	0	0
2006	58	66	114	202	5	22	34	7	0	0	0	0	0	0
2007	52	75	109	383	9	34	64	0	3	0	0	0	0	0
2008	110	106	145	446	32	14	32	0	1	0	0	0	0	0
2009	102	112	82	403	25	7	29	0	2	0	0	2	0	0
2010	113	102	103	399	14	6	20	1	2	0	0	0	0	0
2011	113	370	124	546	27	3	5	0	1	0	0	3	0	0
2012	107	137	162	564	34	8	5	0	1	0	0	5	0	0
2013	134	195	173	522	31	1	3	0	1	0	0	1	0	0
2014	274	138	173	548	34	2	9	0	2	0	0	8	0	0
Változás	275,3%	8,7%	-24,8%	143,6%	41,7%	-98,5%	-95,6%	-100,0%	-33,3%	-	-100,0%	300,0%	-	-
Minimum	52	66	82	188	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	274	370	286	564	34	220	237	7	4	0	8	8	0	0
Átlagos	105,3	129,8	173,2	369,9	15,8	66,6	83,1	0,6	1,5	0,0	0,5	1,1	0,0	0,0

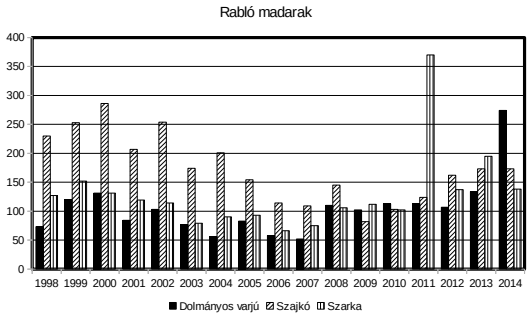

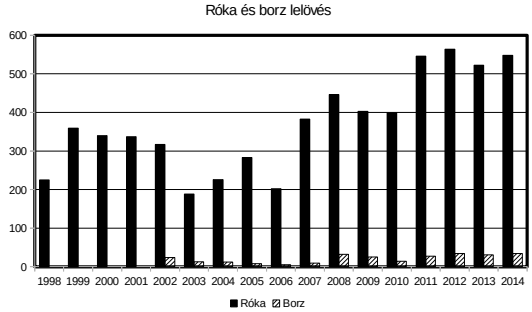

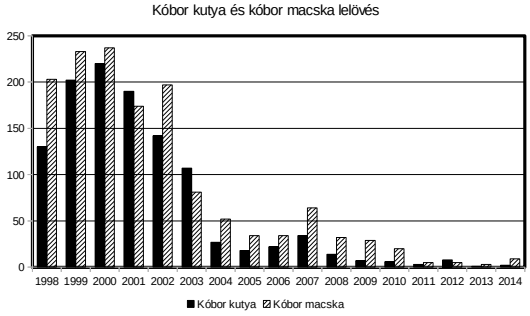

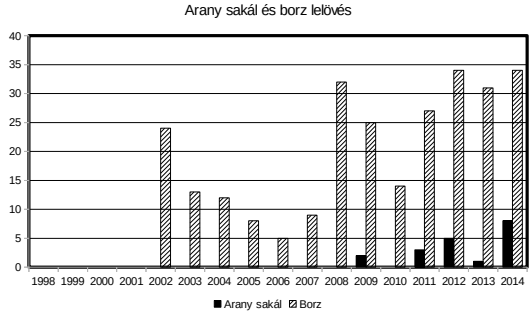

Róka (teríték - db/km^2) 2007

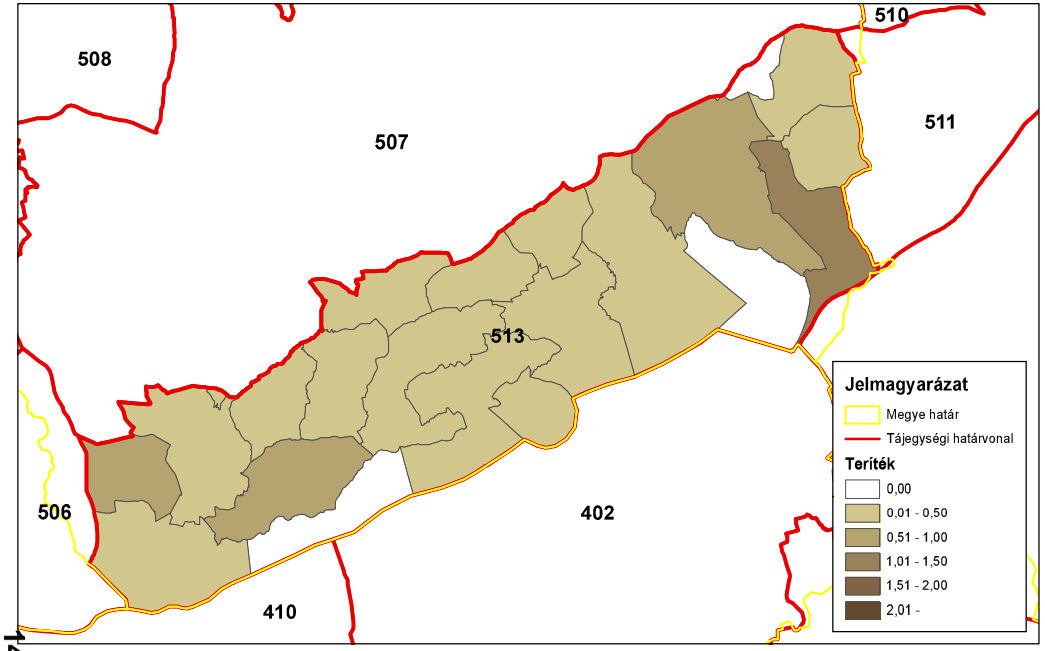

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2008

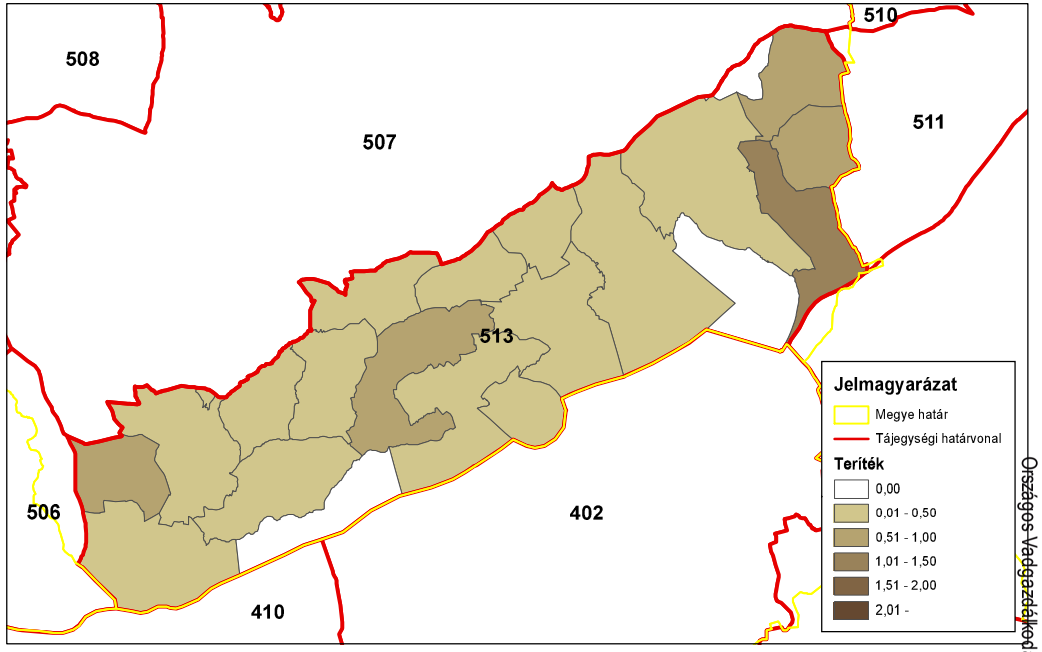

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2009

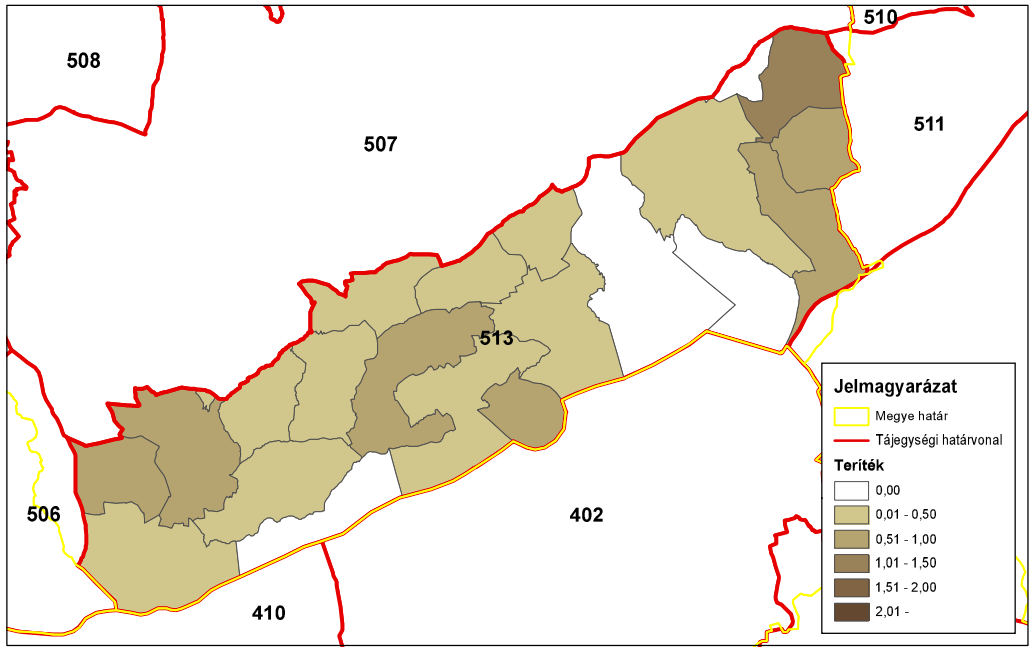

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2010

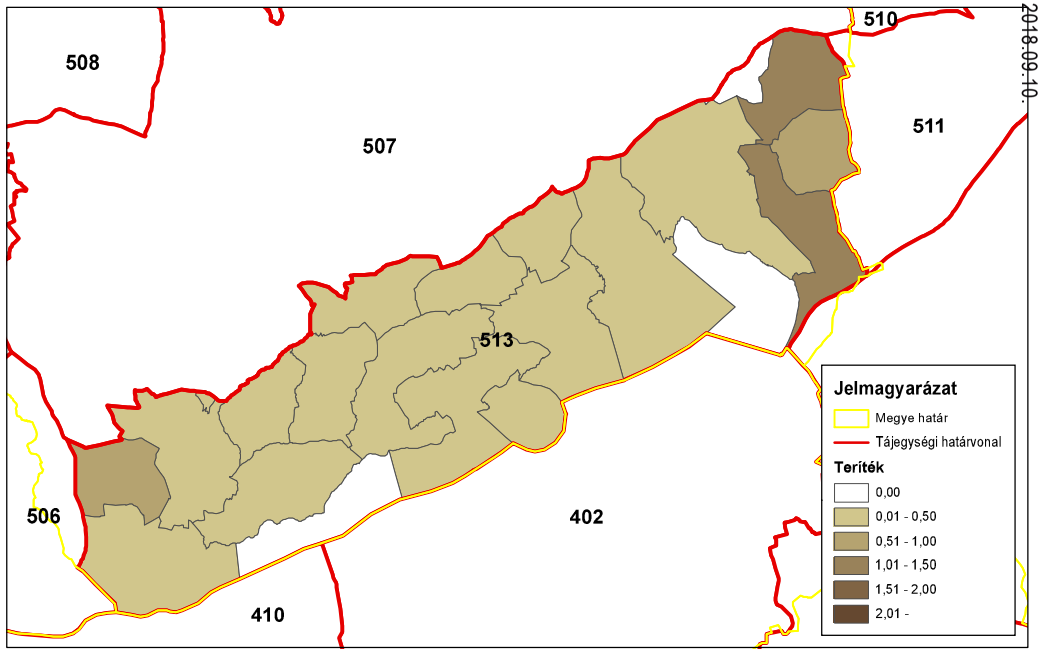

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Róka (teríték - db/km^2) 2011

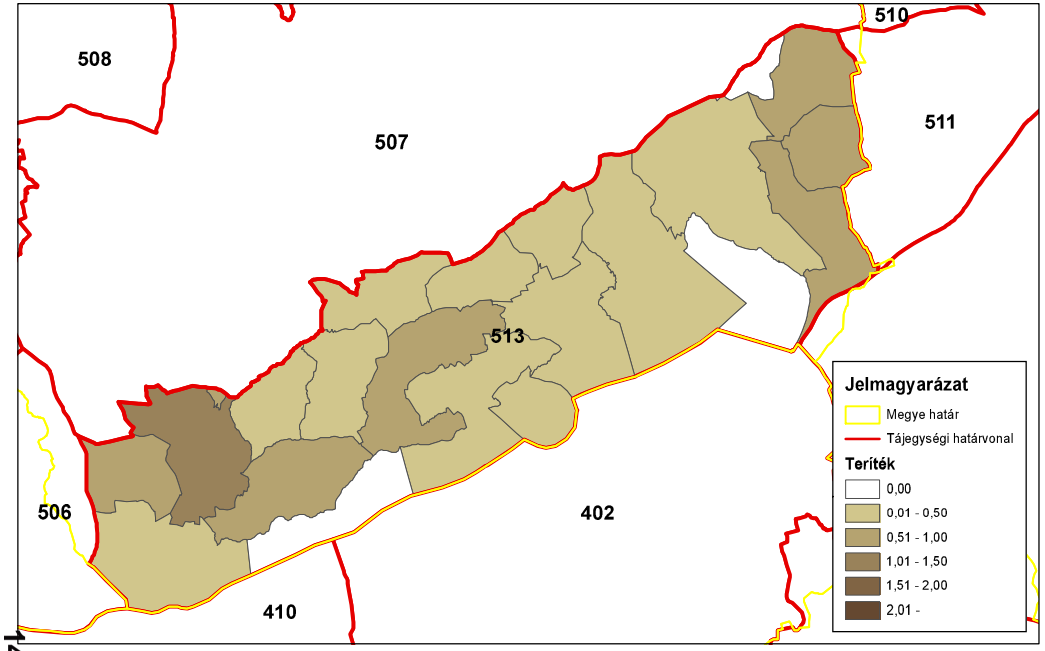

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2012

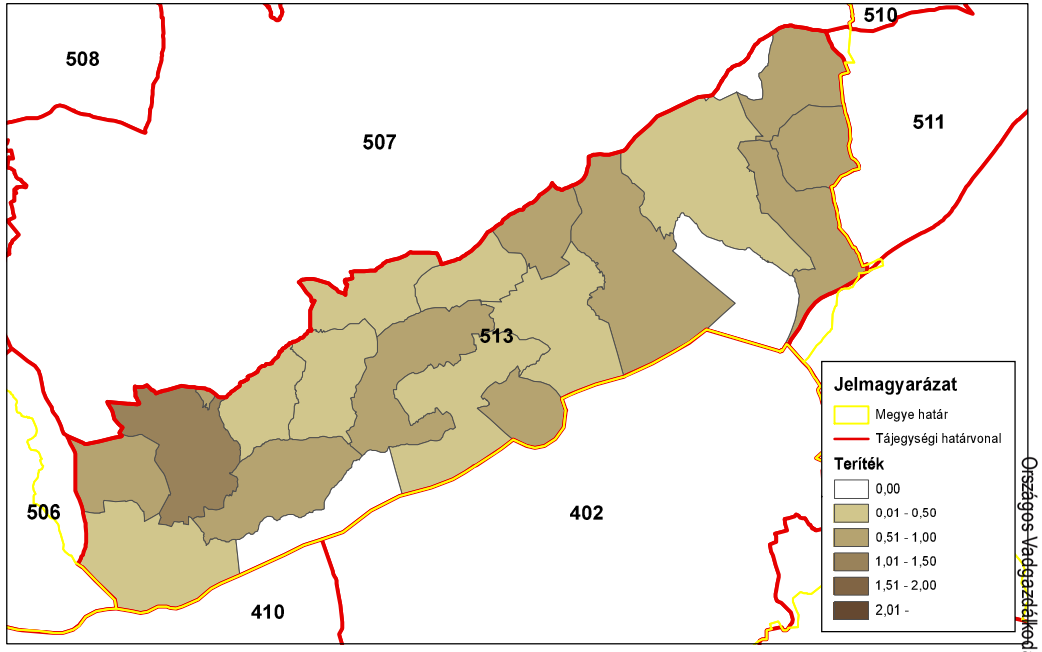

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2013

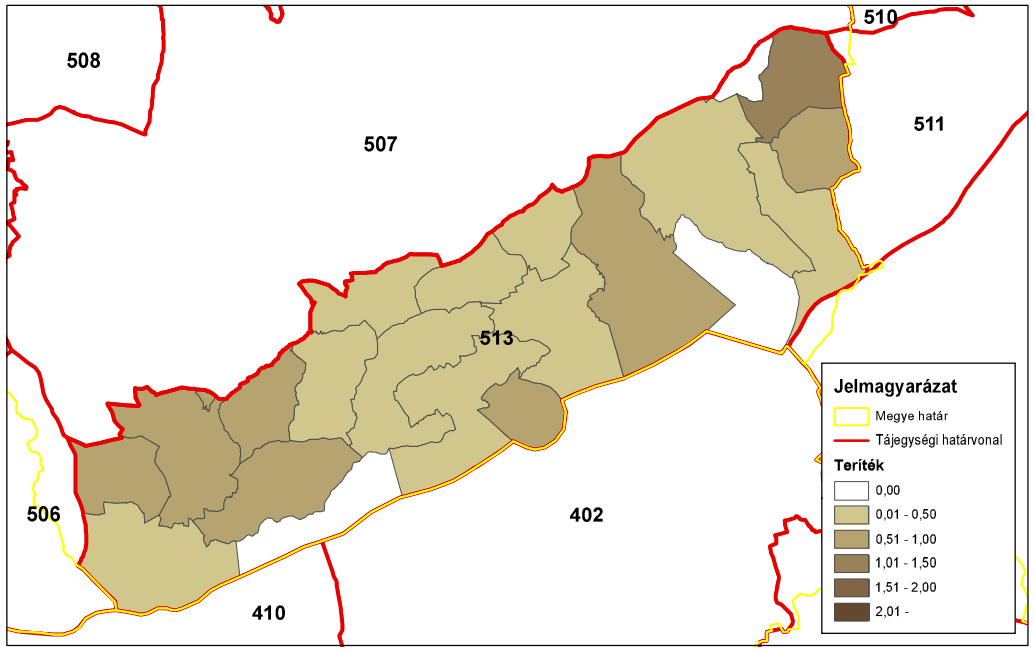

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2014

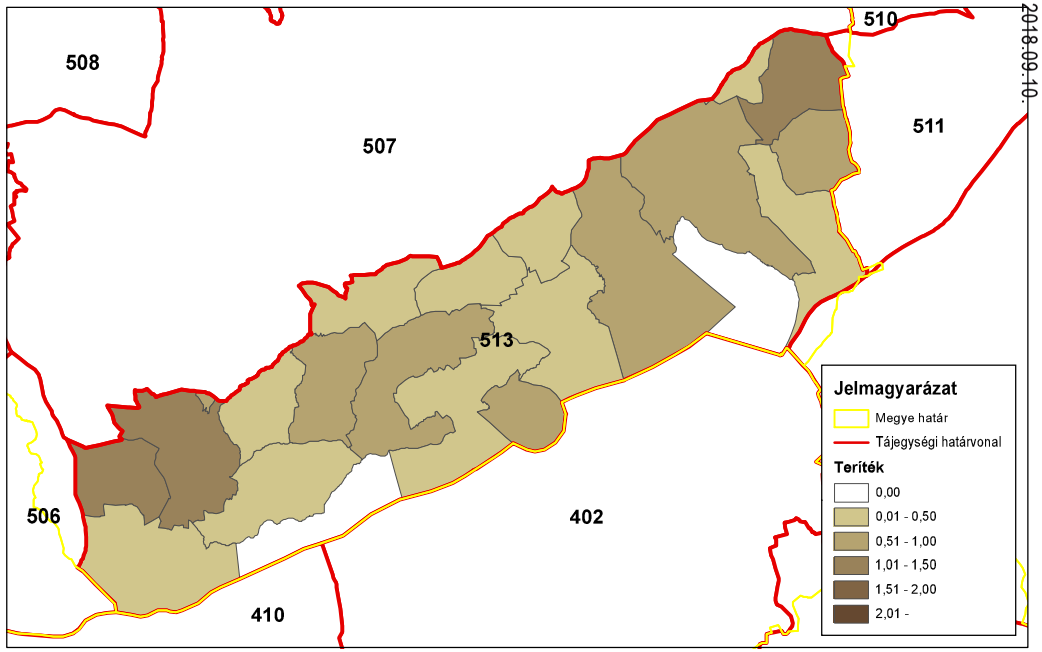

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Nagyvadgazdálkodás

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a gímszarvas állomány mennyiségét tekintve jelentős. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában az átlag feletti negyedben (22/52 és 19/52) helyezkedik el. A gímszarvas a tájegység szinte teljes területén előfordul, de eltérő sűrűségben. A terítéksűrűség legmagasabb értéke a Balaton északi partvonala, és az azzal párhuzamosan futó tájegységi határvonal közötti régiójában található.
- A tájegység erdősültségének mértéke (21%, illetve Balaton nélkül 27,5%) sem és az erdőterület térbeli elhelyezkedése sem indokolja a gímszarvas tájegység szintű jelenlétét.

Az állomány minőségének értékelése

- Az állomány a vadgazdálkodási tájegységek trófeabírálati rangsorolási táblázatában a középső harmadban (22/52) helyezkedik el. Az érmes trófeák aránya 1998 és 2014 közötti időszakban átlagosan 23% volt. Az állomány minősége országos viszonylatban közepes.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között emelkedett (571 → 1225 pld.; +114,5%), ezzel párhuzamosan, de jelentősebb mértékben a hasznosítás is növekedett (148 → 743 pld.; +402%).
- A teljes időszak átlagában megfigyelhető magas 49,5%-os hasznosítási arány, ami az utolsó öt év átlagában még tovább emelkedett (58,9%.). A tehenek esetében a teljes időszakra vonatkozó átlag 48% (az utolsó öt év során elérte az átlagos 57,3%-ot) is azt mutatja, hogy az állományt csökkenteni szerették volna.
- Mivel a magas hasznosítási arány nem eredményezett érdemi állománycsökkenést, sőt, 2006 óta lassú emelkedés tapasztalható, ezért joggal feltételezhető, hogy az alapadatok nem a valós állománynagyságot, vagy nem a valós állományhasznosítást mutatják.
- A kifizetett mezőgazdasági vadkár és a gímszarvas terítéksűrűsége között kifejezett, pozitív irányú kapcsolat látható a tájegység egészét tekintve.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 300 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 900 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben a továbbiakban is döntően állomány-csökkentő gazdálkodást célszerű folytatni.
- A magas hasznosítási arányok melletti eredménytelenség miatt felmerül, hogy az állomány nagyobb lehet, mint ahogy azt a számok mutatják, azaz a magas hasznosítási arány csupán látszólagos.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (a

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai
tényleges létszám (!) 30-35%-áig) és a teríték összetételének – megbízhatóbb adatokra alapozott – kiegyensúlyozása révén elérhető egy olyan egyensúlyi állapot, amikor az állomány hasznosítása a populáció-biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kisebb állomány fenntartását. • Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie. • Az állománybecslési módszerek közül a rendszeres, monitoringszerűen végrehajtott szinkronszámlás alkalmazása javasolt azon vadgazdálkodási egységek vonatkozásában, ahol a gímszarvas jelenleg előfordul. Ez kiegészíthető az állományok testtömeg értékeinek és kondíciójára vonatkozó jellemzőinek (vesezsírindex) rendszeres vizsgálatával, valamint a felnevelt szaporulatra vonatkozó adatok gyűjtésével. Ezen információkból az állomány változásának trendje, általános állapota és szaporodási teljesítménye is megismerhető. • Az állomány kívánatos korösszetétele alapesetben: 25% idős, 35% középkorú, 40% fiatal. Az 1998-2014 közötti időszak bikahasznosítása alapján feltételezhető, hogy az állományon belül fokozatosan lecsökkent az idősek aránya.
Élőhely-javítási javaslatok
• A tájegység vonatkozásában a gímszarvas szempontjából megfogalmazható általános élőhely-kezelési javaslat szerint, amennyiben van rá lehetőség, úgy az erdőállományok kezelésének módját és időbeli ütemezését úgy válasszák ki, ami a természetes táplálékkínálatot fokozza a gímszarvas életterében. Amennyiben a vadászatra jogosultaknak hatása van rá, a faállomány-nevelési munkák és a cserje/bozótirtások során a nagytestű növényevők fő táplálékbázisát nyújtó elegyfajok (pl. kőrisek, juharok, hársak) és cserjefajok (pl. somok, fagyal, bodza, ill. a szeder) eltávolítását lehetőség szerint kerülni kell. • A kiegészítő takarmányozást a gímszarvas sajátosságainak figyelembe vételével szükséges alkalmazni, kerülni kell az ad hoc megoldásokat. • Sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás javítása érdekében nagy sűrűségben szükséges. • Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vad sajátos igényeihez igazodjanak (elsősorban pillangósok, évelő gyepkeverékek).
A génmegőrzési kezelésű területek
• A tájegység területén belül nincs gímszarvas génmegőrzési rendeltetésű vadászterület (Mellékletekben csatolt táblázat).

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A dámszarvas szabad területi jelentett létszáma a **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység (513)** területén lényegében folyamatosan csökkent (**-68%**). A hasznosítás hullámzó volt. Szinte teljes egészében 1 vadgazdálkodási egység területén élő dámszarvasokról van szó.
- A hasznosítási arányok meglehetősen ingadoztak, az utolsó néhány év az állomány megszüntetésére irányulhatott (18→80%).
- Az állomány a létszám alapján **(35/52)** az **átlag alatti negyedbe,** a terítékalapján **(30/52)** az **átlag alatti negyedbe** tartozik a tájegységek rangsorában. A trófeák tájegységi rangsorolása szerint nem értékelhető a kevés bírálat miatt.
- A dámszarvasnak a vadgazdálkodási tájegység területén "**kis jelentőségű**" vad.

Az állomány minőségének értékelése

- A kevés és szórványos adat alapján nem értékelhető.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A szabad területi dámszarvasnak a **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** létszámánál fogva nincs vadgazdálkodási jelentősége.
- A tájegységben mind a gímszarvas, az őz és a vaddisznó él nagy számban. A dámszarvas mellettük nem illeszthető a tartamos vadgazdálkodás céljai közé.
- A tájegységben indokolt az eddigi szabad területi kezelés folytatása és az állomány alacsony szinten tartása. A külső utánpótlás folyamatos kilövésével ez elérhető.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben indokolt az eddigi szabad területi kezelés folytatása. Figyelembe véve, hogy az állomány csökkentése a cél, a felülről nyitott tervezés is megengedhető.

Élőhely-javítási javaslatok

- A dámszarvas számára külön élőhelyi fejlesztés nem indokolt.

Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása

- A **Mellékletekben** található jegyzék tartalmazza.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Balaton-felvidéki** vadgazdálkodási tájegységben a mennyiségi jellemzőket nézve az őz jelentősége "**közepes**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám alapján (**51/52**) és a terítéket tekintve is az alsó negyedben (**45/52**) található. Gazdálkodási szempontból (teríték, bevételek, minőség) szerepét meghatározza, hogy rajta kívül mind a gímszarvasnak és a vaddisznónak is növekvő állománya él a tájegységben.

Az állomány minőségének értékelése

Az agancsok minősége az **Balaton-felvidéki** vadgazdálkodási tájegységben "**közepes**". A tájegységek rangsorolásában az alsó negyedben helyezkedik el (**43/52**).

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység területén az őz jelentett létszáma 1998-2014 között kezdetben nőtt, utána pedig stabilnak tekinthető (**+15%** növekedés). Az őz hasznosítása az előbbi mintázathoz hasonlóan alakult, de ennek növekedése **+245%**.
- A vadgazdálkodási tájegységben a jelentett őzállomány növekedése, majd stabilizálódása a kiinduló helyzethez képes lényegesen nagyobb lelövések mellett következett be. Ez azt igazolja, hogy az őzállomány kezdetben alul-hasznosított volt, a második szakasz pedig azt mutatja, hogy a tartósan magas lelövések fenntartása nem okozott összeomlást, hanem még nőtt az állomány. A teríték igen jelentős növekedése ellenére az állomány nem került veszélybe. A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon szinten-tartás esetén 800-1000 őz hasznosítása fenntartható lehet.
- Az őz hasznosítási aránya nem magas szintről indult (15%) és rohamosan 40% körülire emelkedett. Ez a mérték elegendő a stabil állomány kialakulásához, és figyelembe véve az őz biológiai képességeit és a helyi mutatókat, a 35-40% közötti hasznosítási szint biztonságosan tartható lehet, e felett óvatosan kell a számokat kezelni.
- Az őz lelövések összetétele lényegében az időszak nagy részében az 1:1:1 aránytól kicsit eltérő volt. Jellemzően kevesebb sutát lőttek, mint bakot és hasonló arányban lőtték a gidákat is. A teríték tipikus összetétele: 33-38% bak, 30-35% suta és 28-33% gida, kis mértékben a suták és a szaporulat védelmét eredményezi. A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a teríték fenntartása megalapozott, kisebb növelése megengedhető. Az őzállomány hasznosítása a vadgazdálkodási tájegységben a biológiai lehetőségekkel valószínűleg összhangban áll.
- A vadgazdálkodási tájegységben az őz mellett a gímszarvas és a vaddisznó található meg a nagyobb számban. Muflon nincs, a dámszarvas elhanyagolható számú. A külföldi bérlelövés és az őzteríték, a belföldi bérlelövés és az őzteríték kapcsolata, illetve a lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték kapcsolata is pozitív, de a pontok szóródása nagy. A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági károk erősen nőttek az értékelt időszakban. Ezek a károk a vaddisznóhoz jobban köthetők, az őz esetlegesen helyi/eseti jelentőségű.
- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE az alsó negyedben található, országosan a leggyengébb kategóriában (43/52) helyezkedik el. Az érmesek aránya 0-6.7% között ingadozott (0-20 db). A trófeák minősége gyenge, érmes bakok csupán szórványosan kerülnek lövésre. A gyenge trófeaminőség alapján a mennyiségi gazdálkodásnak is tere lehet.
- A vadgazdálkodási tájegységben a "fiatal" korcsoport részesedése 30-50% volt. Az „öreg" bakok aránya csökkent (35%→20%) és a „középkorú" bakok 20-35%-ot tettek ki. Az

Az őzgazdálkodás alapvonalai

Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben csökkent az idős bakok aránya, ami valamivel közelebb állhat az élő állomány természetes korszerkezetéhez.

- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben gyenge minőségű őzállomány él, amely országosan az alsó negyedbe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4-8 éves korban éri el a legnagyobb értékeket. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-8 éves kor között legnagyobb; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 1300 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 2000 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- Az őzgazdálkodás céljait 4 fő szempont értékelése alapján célszerű meghatározni:
  1. Megfelel-e az állomány mennyiségi hozama az elvárásoknak? (vadászati lehetőség és bevétel, vadhús árbevétele)
  2. Megfelel-e az agancsok minősége a várakozásoknak? (agancsok nagysága, érmesek száma/aránya)
  3. Kell-e a vadkárral foglalkozni? (mezőgazdasági, erdei kár, vadbalesetek)
  4. A célokkal kapcsolatos biológiai és gazdálkodási korlátok (pl. a környezet tűrőképessége)
- Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: Az őzállományok létszámának pontos felmérésére nincs módszer. A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése a cél, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak. Ezek a felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararánya és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is. Az állomány trendje alapján megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma. Az elmúlt 2 évtized országosan és helyileg is bizonyította, hogy a lelövések fokozatos növelése (itt: **+245%**) nem vezet az őzállományok összeomlásához.
- Az őzállomány állapotának legfontosabb jellemzői: a lőtt őzek testtömege és a testtömeg megoszlásának változása, az agancsok súlyának és súly szerinti eloszlásának változásai, valamint a szaporulat számának és megoszlásának változásai (magzatszám, felnevelt szaporulat).
- Az őzállományokban bakok territorialitása miatt erős a nyomás az 1:1-től erősen eltérő ivararány kialakulására (1:2-3 bak:suta). Ez növeli az állomány számszerű szaporodóképességét, ami „elfiatalodó” koreloszláshoz vezethet. Ez a suták és a gidák megfelelően erős hasznosítása nélkül nem akadályozható meg. Ennek elmaradása miatt a sűrűségfüggő szabályozás néhány év alatt lecsökkenti az őzek súlyát és szaporulatát.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (30-35%-ig) és a teríték összetételének kiegyensúlyozása (1:1:1) révén el lehet érni olyan egyensúlyt, amikor az őzállomány hasznosítása a biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kedvező létszám/teríték fenntartását.
- A szabályos korösszetételű (élő) állomány eloszlását figyelembe véve a bakteríték javasolt

Az őzgazdálkodás alapvonalai

összetétele 60±15% fiatal, 20±5% középkorú és 10±5% öreg. A populációdinamika összefüggéseit figyelembe véve, ettől lényegesen eltérő korösszetétel torzulások nélkül tartósan nem vehető ki egy állományból sem.

- Az előbbiek miatt az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben gyenge minőségű őzállomány él, amely országosan az alsó negyedbe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4-8 éves korban éri el a legnagyobb értékeket. Az agancssúly 5-8 éves kor között legnagyobb; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok.
- Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos" évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni. A gyenge trófeaminőség alapján a mennyiségi gazdálkodásnak is tere lehet.

Élőhely-javítási javaslatok

- Az őz koncentrátum válogató kérődző, amely a magas táplálóanyag-tartalmú, nyersfehérjében gazdag, alacsony rosttartalmú növényeket keresi. A nagy táblás mezőgazdasági környezetben ezeket a főleg kétszikűekből álló táplálékokat nem, vagy térben és időben korlátozva találja meg. Ezért fontos az őznek is a szegélyek, sövények, fasorok fenntartása, illetve az ezekben végzett élőhely-javítás. A mezei nyúl és a fácán számára végzett élőhelyi beavatkozások az őz számára is hasznosak.
- Az értéktelenebb egyszikű növényzettel, vagy részben gyomfajokkal borított kisebb foltszerű, vagy sávosan jelenlévő élőhelyek (árokpartok, tisztások, egyéb kieső területek) pillangós növényekkel (p.: herefélék, szarvaskerep, csillagfürt) való felülvetése javasolt.
- Az őz számára a szegélyek és vonalas élőhelyi elemek a territóriumok kijelölése és fenntartása szempontjából is fontosak.
- Az őz kiegészítő takarmányozása szélsőséges körülmények között lehet indokolt, de a rossz minőségű vagy igényeinek nem megfelelő takarmányok kihelyezése káros.
- Az ásványi anyagellátás kiegészítésére sózók fenntartása/létesítése szükséges.

Ragadozók kezelése

- A vadászható ragadozókkal való gazdálkodás az őz szempontjából is fontos. Főleg az ellés után a gidák veszteségeit okozhatja a róka, a kóbor kutya, az aranysakál és a vaddisznó is.
- A róka korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (>1,5 gyérítési rátára van szükség) kell kivenni a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia.
- Az aranysakál esetében a hatékonyabb utódnevelés miatt, a rókáét meghaladó vadászati hatékonyságra van szükség.
- A kóbor kutyák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.

A génmegőrzési rendeltetésű területek

Nincs a vadgazdálkodási tájegységben.

A muflongazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység** területén a muflon szabad területen lényegében nem fordul elő. Vadgazdálkodási és vadászati jelentősége **nincs**.

Az állomány minőségének értékelése

A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

A vadgazdálkodási tájegység területén a muflont szabad területen időről időre jelentik, de még alkalomszerűen sem lőtték.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon zárt kertben, sem fordul elő. Esetleges természetes megtelepedése vagy szándékos betelepítése sem támogatható. A tájegység természeti és vadgazdálkodási adottságai folytán a muflon megtelepedésének elősegítése nem kívánatos.

Élőhely-javítási javaslatok

Nem alkalmazható szempont.

A génmegőrzési kezelésű területek

Nem alkalmazható szempont.

Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása

A vadaskertek nyilvántartása a **Mellékletben** található.

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szerepe "**jelentős**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorában a jelentett létszám (**21/52**) és a teríték (**20/52**) alapján is az átlag feletti negyedben helyezkedik el. A vaddisznó a bevételek és mezőgazdasági vadkárok szempontjából is fontos tényezője a vadgazdálkodási tájegységnek.

Az állomány minőségének értékelése

A vaddisznó trófeák minőségét nem értékeljük, mert:

- szelektált minta (>16 cm méretű agyarakat kell bíráltatni)
- a vadaskerti és a szabad területi agyarak nincsenek elkülönítve
- egy túlszaporodott, jelentős károkat okozó vad esetében a minőség védelmének jelenleg nincs különleges indokoltsága

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között emelkedett (**+61%**), miközben a teríték lényegesen nagyobb mértékben nőtt (**+343%**). A hasznosítási arány 2007 óta >120%. **Ez a szint elméletileg elegendő a jelentett állomány növekedésének megállítására és a szinten-tartáshoz** (110-160%).
- Hasznosítási arány a második tervezési ciklusban különösen magas volt (120-180%). A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanoknál (15-31%) **kisebb arányú kocát lőttek** (11-18%). A süldő- és malaclelövés 54-72% volt, amiből a malacokra 9-16% esett. Az adatok arra utalnak, hogy **a kocák és a malacok lövését szükséges az állomány csökkentése érdekében tovább emelni.**
- Figyelembe véve a térített mezőgazdasági károk növekedését és nagyságrendjét (+9.6X, 18-23 millió Ft/év) a vaddisznó létszám-növekedése nem megengedhető.
- **Az eddigi hasznosítási gyakorlat szinten-tartást eredményezett, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket magas szinten kell tartani és a koca- és malackilövések magasabb arányát kell elérni.**

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 300 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 900 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszámát a következő 10 évben felére (45-55%) kell csökkenteni, amihez a következők szükségesek:

- **Az évente meghatározott lelövési tervek teljesítése, a nőivar és a szaporulat „védelmének" megszüntetése**;

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

- Az irreális értékek korrekciójának biztosítása (virtuális túlhasznosítás, ivar- és korcsoportok feltételezhető manipulációja). Ennek érdekében a tájegység szintjén egységes vadállomány-felmérési (monitorozási) és tervezési módszertan kidolgozása és bevezetése (pl. szinkronizált számlálási rendszer, összehangolt testtömeg és szaporodási adatgyűjtési és értékelési rendszer kialakítása a vadgazdálkodási tájegységben).
- **Az állományok csökkentésének alapja a nőivar és a szaporulat erősebb hasznosítása.** Az éves tervben a meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva szükséges meghatározni.
- A vadgazdálkodási egységek között a vadászati nyomás összehangolt ellenőrzése, hogy **a gyengébben hasznosító területek ne legyenek a visszatöltődés forrásai.**
- A **felülről nyitott** lelövési tervszámok alkalmazása, azaz a nőivar és a szaporulat lelövését nem szükséges felülről korlátozni.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a **100-150% hasznosítási arány** jó esetben a szinten tartáshoz volt elegendő. A 2017-től kezdődő 3-5 évben az érzékelhető **állománycsökkentéshez tartamosan >150% hasznosítási arányokat szükséges fenntartani.**
- A teríték összetételét az állomány csökkentése érdekében úgy célszerű meghatározni, hogy **a kifejlett kocák lelövése határozottan nagyobb legyen a kanokénál (1.5-2 koca : 1 kan) és az összes lelövés >75%-a malac+süldő legyen.** A malac+süldő lelövésből **>25% malac** legyen (<50% süldő).

Élőhely-javítási javaslatok

- A vaddisznó etetésének csak a vadászat megkönnyítése (szórók), illetve a károsított területektől való elterelés lehet a célja; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy a takarmányozás a természeti vagy gazdasági értékekben a károkozás veszélyét ne növelje.
- Szükséges a vadhatás-monitoring rendszeres alkalmazása. A károsítás és a túrás mértékének és mintázatának rendszeres felmérésével a hasznosítás mennyiségének és tér-időbeli eloszlásának tervezése és megvalósítása az élőhelyen mérhető paraméterekhez igazítható. Így a tervezett élőhely- és vadállomány-kezelési javaslatok teljesülése és sikerességük is nyomon követhető és értékelhető.
- A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a vaddisznó jellemző igényeire is tekintettel célszerű dönteni.
- Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vad sajátos igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Apróvadgazdálkodás

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben** a mezei nyúl "**kis jelentőségű**" vadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám (40/52) és a teríték (42/52) alapján is az alsó negyedben helyezkedik el, szórványos előfordulása és terítéke miatt nincs vadászati jelentősége.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány (768-ról 2409-re) növekszik.
- A hasznosítás 78-ról 94-re változott és stagnált, míg a hasznosítási arány (10.2%-ról 3.9%-ra) csökkent és nagyon alacsony szintű.
- Nincs befogás, a lelövés nőtt, kizárólag fegyveres vadászattal hasznosítják a mezei nyúl populációt.

Állománykezelési elvek/modellek

- A mezei nyúl gazdálkodásban az alacsony hasznosítási ráta miatt nem veszélyeztetik a gazdálkodók a nyúl állományt. A magasabb populációsűrűségű területeken, ahol jelentősebb mezőgazdasági területrész található a vadgazdálkodási egység területén javasolt egy elfogadott létszámbecslési módszer (éjszakai reflektoros létszámbecslés) használata tavasszal és ősszel, a vadászatok megkezdése előtt. Ezek alapján meg lehet tervezni a hasznosítandó mennyiséget egy hasznosítási modell segítségével: a Kovács-Heltay modell vagy a SZIE VMI modellje alkalmazható. Az éjszakai reflektorozás az őz állomány becslése szempontjából, vagy a vaddisznók mozgásának felmérésére is alkalmas.
- Ezeken a vadgazdálkodási egységeken a tervezett mennyiség nagyobb részét október-november hónapokban kellene elejteni. Az élő nyúl befogásának nincs alapja, ezért továbbra is csak fegyveres vadászat folytatható.
- A mezei nyúl szempontjából a róka lehet jelentős ebben a tájegységben, amikor több rókát lőttek, akkor több nyulat is tudtak hasznosítani, azaz érdemes a róka gyérítéssel foglalkozni. A vaddisznó állománya folyamatosan nő a térségben, amit a jelentős és növekvő mezőgazdasági vadkár is mutat. Az erdősült területek és a sok vizes élőhely, nádas nagy aránya miatt ez valószínűleg nem is fog lecsökkenni. A vaddisznó állományának csökkentése azonban szükséges ott, ahol még jelentősebb mezei nyúl populáció van, hogy ez a negatív hatás is csökkenjen, ezzel is segítve a nyúl állományának növekedését (látszik, hogy amikor több disznót lőttek a tájegységben, akkor több mezei nyulat is tudtak hasznosítani).

Élőhely-javítási javaslatok

- A tájegység jelentős részét víz borítja (23%), amit nem lehet hasznosítani a mezei nyúl szempontjából.
- Az élőhelyi beavatkozások jellemzően a nagyvadfajok érdekében történhetnek. Kifejezetten a mezei nyúl számára élőhely-fejlesztés nem várható, de a nagyvadfajok érdekében végzett beavatkozások a nyúl számára is lehetnek hasznosak.
- A szántóterületek aránya (26%) alacsony, de van 13%-nyi rét a tájegységben. Az erdős részeken (21%) a vadföld gazdálkodással a nyúlnak is kedvezhetnek, amennyiben pillangós legelő keverékeket alkalmaznak, ami a gímszarvasnak és az

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
őznek is kedvező. Ugyanakkor mivel a KAP Zöldítés mindenhol kötelező, ezért ezeket ki lehet használni a mezei nyúl érdekében. • A gyepek kedvezőek lehetnek a mezei nyúl populációnak, amennyiben fenntartják ezeket és nem legeltetik túl. • Az agrárkörnyezet-gazdálkodási programok zöldugar kezelésére vonatkozó szabályok a mezei nyúl élőhely kezelése során is alkalmazhatók, ahogy a kaszálás szabályai a vadlegelőkön és egyéb füves élőhelyeken is alkalmazhatók. • Ha az élőhelyfejlesztés nem lehetséges, akkor a kiegészítő takarmányozás során a vadgazdálkodási egységek területén nyáron a mezei nyúl érdekében is ki kellene rakni lédús takarmányt az aratást megelőzően, majd utána is. Ezek a takarmányrépa, tarlórépa, cukorrépa, sárgarépa, káposztafélék, kukorica szilázs. A lédús takarmányokon túl a jó minőségű lucerna- és réti széna kijuttatásáról is lehetne gondoskodni. Mivel ezt a nagyvad takarmányozása érdekében úgyis megteszik a vadgazdálkodók, kirakhatnak ebben az időszakban úgy, hogy azt a nyúl is fel tudja venni. Az etetőhelyeket egymástól 100-150 méter távolságban érdemes kialakítani a szegélyvegetációkban.
Ragadozók állománykezelése
• A róka állomány korlátozás a legfontosabb a mezei nyúl szempontjából itt is, legalábbis azokon a vadgazdálkodási egységeken, ahol még jelentősebb nyúl állomány van, mert ott még megtérülhet a befektetés, bár a róka gyérítése vadegészségügyi szempontból mindenhol fontos lenne, még a nagyvadas területeken is. Legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani, hiszen a kóbor kutyák a nagyvadra is veszélyt jelenthetnek, a macskák pedig szintén vadegészségügyi okokból is gyérítendők. Lásd a ragadozókra vonatkozó részt.

A fácángazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Balaton-felvidéki** vadgazdálkodási tájegységben a fácán "**kis jelentőségű**" apróvadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett állomány (46/52) és a hasznosítás (44/52) alapján is az alsó negyedben helyezkedik el, szórványos előfordulása és terítéke miatt nincs vadászati jelentősége.
A vadászatra jogosultnak kell eldönteni, hogy a fácán jelentőségét vadászati-vadgazdálkodási szempontból akarja-e növelni. Ehhez ugyanis elengedhetetlen a fácán kibocsátás kedvezőtlen hatásainak csökkentése, a fácán élőhelyének fejlesztése érdekében a földtulajdonosokkal való egyezkedés a zöldítés lehetőségeiről, ill. a ragadozók és a vaddisznó állományainak megfelelő mértékű szabályozása.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány ingadozó (2.7 ezer - 4.4 ezer).
- A hasznosítás mértéke jelentősen csökkenő (-79.1%), a jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás is erősen csökkenő (66.6% → 11.8%; -82.3%-os csökkenés); míg a kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás rendkívüli mértékben ingadozó (84-697%).
- A kibocsátott fácánok száma jelentősen csökkenő (2.6 ezer → 236; -90.9%); a kibocsátás mértéke az első ciklusban a jelentett állomány méretének 0-100%-a, míg a másodikban 0-18%-a; a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás jelentősen csökkenő (44% → 10.1%; -77.1%-os csökkenés). Az első ciklusban a kibocsátás megszűnéséig valószínűleg folyamatosan, erőteljesen túlhasznosíthatták a szabadterületi állományt, ám később ennek már alacsony volt a valószínűsége.

Állománykezelési elvek/modellek

- A fácángazdálkodás tervezéséhez a következő változókról szükséges helyi, vagy egyéb vizsgálatokból felhasználható információ: a költő felnőtt madarak (törzsállomány) márciusi száma; a felnevelt szaporulat száma a felnevelés végéig; a populáció szeptemberi száma; elejtett egyedek száma (tyúk, kakas külön). Amennyiben kibocsátás történik, akkor a kibocsátott fácánok megtérülési aránya a kibocsátáskor jelölt fácánok alapján.
- A hasznosítási tervet a felnevelt szaporulatra (szabadterületi állomány) és a kibocsátott fácánok várható megtérülése (korábbi évek adatai) alapján elkülönítve célszerű megtervezni. A kibocsátott fácánok és a vad származású fácánok nem egyenértékűek.
- A szabadterületi vad állományra gyakorolt vadászati nyomás maradjon 25-40% alatt. Az őszi populációból a kakasok akár 75%-os, míg a tyúkok max. 20%-os hasznosítása biztosíthatja a fenntartható hozamot, de vegyes kibocsátások esetén a tyúkok hasznosítása ilyen mértékben sem ajánlott. A tojók hasznosítását célszerűbb kerülni, mivel a fácánállomány legértékesebb részét a szaporulatot biztosító életképes tyúkok alkotják.
- Javasolt, hogy alapvetően csak kakasok kerüljenek kibocsátásra, amivel a vad tyúkokra a visszavadászás során gyakorolt járulékos vadászati nyomás

A fácángazdálkodás alapvonalai
csökkenthető, ill. a jobb szaporodási teljesítményt nyújtó vad tyúkpopulációt sem hígítják fel a kibocsátott tyúkok. A ragadozók csoportosulási válaszának elkerülése érdekében a kiscsoportos kihelyezést kellene előtérbe helyezni. • A kibocsátott egyedeket szükséges megjelölni (megfelelő minőségű lábgyűrű, szárnyjelölő), hogy a visszavadászási arány és a vad fácánokra gyakorolt vadászati nyomás mérhető legyen.
Élőhely-javítási javaslatok
• Javasolt – lehetőség szerint – minél nagyobb arányban olyan területek kialakítása, ahol a fészkelési időszakban nem, vagy alig folyik olyan tevékenység, amely a fészkelést akadályozná. Ilyenek: őszi búza és árpa, tritikále, rozs, vadföld és ugar. Kedvezőnek tekinthető még: repce, borsó, vörös here, bíborhere, mézontófű. • Fontos a fás, cserjés vegetációk megfelelő területaránya is. Javasolható a bodza, a kökény, gyepűrózsa jelenléte, illetve az ilyen növényzetű foltok, sávok megőrzése. • Alapvető a fészkelőhelyek védelme vagy kialakítása, elsősorban füves élőhelyek és pillangós zöldtakarmánynövények tábláinak biztosításával. • Természetbarát kaszálási módszereket kell alkalmazni a fészkelőhelyeken (fészkelési időt elkerülő munkálatok, alternáló kasza és vadriasztó lánc használata, bentről kifelé és lassú haladás, max. 3 m munkaszélesség, búvósáv-rendszer meghagyása). • Gyom- és rovartáplálék biztosítása szükséges a szegélyvegetáció védelmével. • Téli túlélést vadföldekkel (1-3 ha/100 ha; kelkáposzta, lenmag, gabonafélék, köles, repce, esetleg kukorica és cirok), gabonafélék önetetőből történő etetésével (1 db/ha) segíteni kell.
Ragadozók állománykezelése
• A róka állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről az év első felére koncentrálva. • A fácán fészkelőterületein a borz állományának csökkentéséhez 0.7-es gyérítési rátát kell elérni. • Az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdázás javasolt. • A fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is fontos a fácán szaporodási időszakában, így szükséges lehet engedélyt kérni az idényen kívüli vadászatukhoz és csapdázásukhoz. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét is minimálisra kell szorítani a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával. Az apróvad szempontjából a macskák hatását általában alulértékelik. • A növekvő vaddisznó állomány szabályozása is alapvető lehetséges fészekpredációjuk csökkentése miatt.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
Az állomány számszerű hasznosításának és területi megoszlásának értékelése
• **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység (513):** • **Üregi nyúl**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben. • **Fogoly**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben. • **Tőkés réce**: Terítéke a felsorolt vadfajokhoz képest magasabb jelentőséggel bír. • **Nyári lúd**: A rendelkezésre álló adatok alapján helyzete még nem megítélhető. • **Vetési lúd**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nagy lilik**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Kanadai lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nílusi lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Szárcsa**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Örvös galamb**: Terítéke elhanyagolható. • **Balkáni gerle**: Terítéke a felsorolt vadfajokhoz képest magasabb jelentőséggel bír.
Állománykezelési elvek/modellek

• Jogszabályban meghatározott korlátozások (2016. júniusi állapot szerint):
  • Fogoly a vadászati idényben azokon a vadászterületeken vadászható, ahol az adott vadászati évben legalább 500 példány fogoly kibocsátása történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit, a hasznosítás mértékét, mely legfeljebb negyven százalék lehet, továbbá a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét.
  • Tőkés récére augusztus 15-től augusztus 31-ig kizárólag húzáson és a vízparttól – azaz a vízzel borított terület és a szárazföld találkozásától – számított 50 méteren kívül szabad vadászni. Tőkés récéből és szárcsából naponta, személyenként összesen legfeljebb nyolc darab ejthető el. Tenyésztett tőkés réce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.
  • Nyári lúdból, vetési lúdból és nagy lilikből naponta, személyenként összesen

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
legfeljebb hat darab ejthető el, melyből a nyári ludak száma nem lehet több kettőnél. • Az elejtett kanadai lúdról és nílusi lúdról fotódokumentációt kell készíteni, melyet meg kell küldeni a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek. Az elejtett példányt a fotódokumentáció elküldését követő két munkanapig meg kell őrizni. • Az egyéb hasznos apróvadfajok védelme érdekében a ragadozó fajokkal kapcsolatos vadgazdálkodási tevékenységeket a tájegységi terv *"A ragadozógazdálkodás alapvonalai"* c. részében leírtak alapján javasolt végrehajtani. • Fogoly és tőkés réce kibocsátása esetén a kibocsátott egyedek jelölése, javasolt.
Élőhely-javítási javaslatok
Az alapvetően nagyvadas Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben az egyéb hasznos apróvadfajok közül jelentősebb terítéke csak a balkáni gerlének és a tőkés récének van, a többi faj szerepe elhanyagolható. A balkáni gerle számára a mezőgazdasági élőhelyek biztosítják a legfontosabb feltételeket. A gabona és pillangós növényekből álló vadföldek kialakítása a vízivad fajok számára is megfelelő. Tőkés réce kibocsátása esetén a kibocsátó helyek közelében is megfontolásra javasolt létesítésük. Egyebekben a fácán és a mezei nyúl gazdálkodás során leírt élőhely- és vadföldgazdálkodási javaslatok az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb élőhelyi környezetet teremtenek. Későbbi esetleges fogoly kibocsátás esetén fontos, hogy az érintett területeken megfelelő (felülről takaró, oldalra kilátást biztosító) és a tél folyamán is védelmet adó búvóhelyek kerüljenek kialakításra.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai
Az állományok számszerű csökkentésének és a területi megoszlás értékelése
• **Róka:** A **Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység (513)** legfontosabb ragadozója. Állománya csak akkor befolyásolható, ha a tájegység egészében egységes szemlélettel és megfelelő intenzitással gyérítik. Megfelelő célkitűzés lehet a 2 pld./km^2 terítéksűrűséget meghaladó érték elérése a vadgazdálkodási egységekben. • **Borz:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Aranysakál:** Állományváltozását tájegységi szinten nyomon kell követni. Állományának jelentős növekedése esetén a gyérítést és a szükséges élőhelyi kezeléseket tájegységi szinten kell elvégezni. • **Nyest:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Házi görény:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Pézsmapocok:** Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nyestkutya:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos. • **Mosómedve:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos. • **Kóbor kutya:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani. • **Kóbor macska:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani. • **Dolmányos varjú:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Szarka:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Szajkó:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
Állománykezelési elvek/modellek
• A tájegységben a mezei nyúl, a fácán és az őz terítéke az alsó negyedbe, a gímé és

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

a vaddisznóé az átlag feletti negyedbe tartozik. A tájegység ragadozó fajaival való gazdálkodást ennek megfelelően kell tervezni és végrehajtani.

- A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység legfontosabb ragadozó faja a róka. Állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. Lehetőleg meg kell akadályozni, hogy a szukák lefialjanak. Az ennek ellenére keletkezett fialó kotorékokat kiásással kell megszüntetni. A süldő rókák már nem hagyhatják el a kotorékot - a gabona tarlókon való vadászat a süldő rókákra, már nem csökkenti feltételezhetően a kártételét. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdák alkalmazása egyaránt javasolt.
- A borz állományának stabilizálásához (a további növekedés megakadályozásához) 0,5, állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. Állománycsökkentése elsősorban a fácán fészkelő területein indokolt. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett, a kotorékhoz kötött vadászati módok és a csapdázás javasolt. Nagyvadas vadászterületeken a borz állománycsökkentése nem kell, hogy gazdálkodási cél legyen.
- A fészkelő és kibocsátó helyek környezetében a kistestű menyétfélék (nyest, görény) csapdázása és szükség esetén a vándorpatkány csapdázása javasolt. Ugyanezeken a területeken fontos a fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is.
- A vadászterületeken a kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Az élvefogó csapdák alkalmazása e fajok esetében kifejezetten hatékony és egyben a felesleges konfliktus lehetőségeket is csökkenti.
- A tájegységben megjelent, de jelentős állományokkal még nem rendelkezik az aranysakál. Állományának változását folyamatos ellenőrzés alatt kell tartani, szükség esetén a vadászat intenzitását növelni kell. Állományának csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése javasolt. Vadászati módjai a csapdázás és az egyéni fegyveres vadászat.

4. Mellékletek

- **A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe**
- **A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke**
- **A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján**
- **A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei**
- **Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai**

Az 513 számú vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási egységei

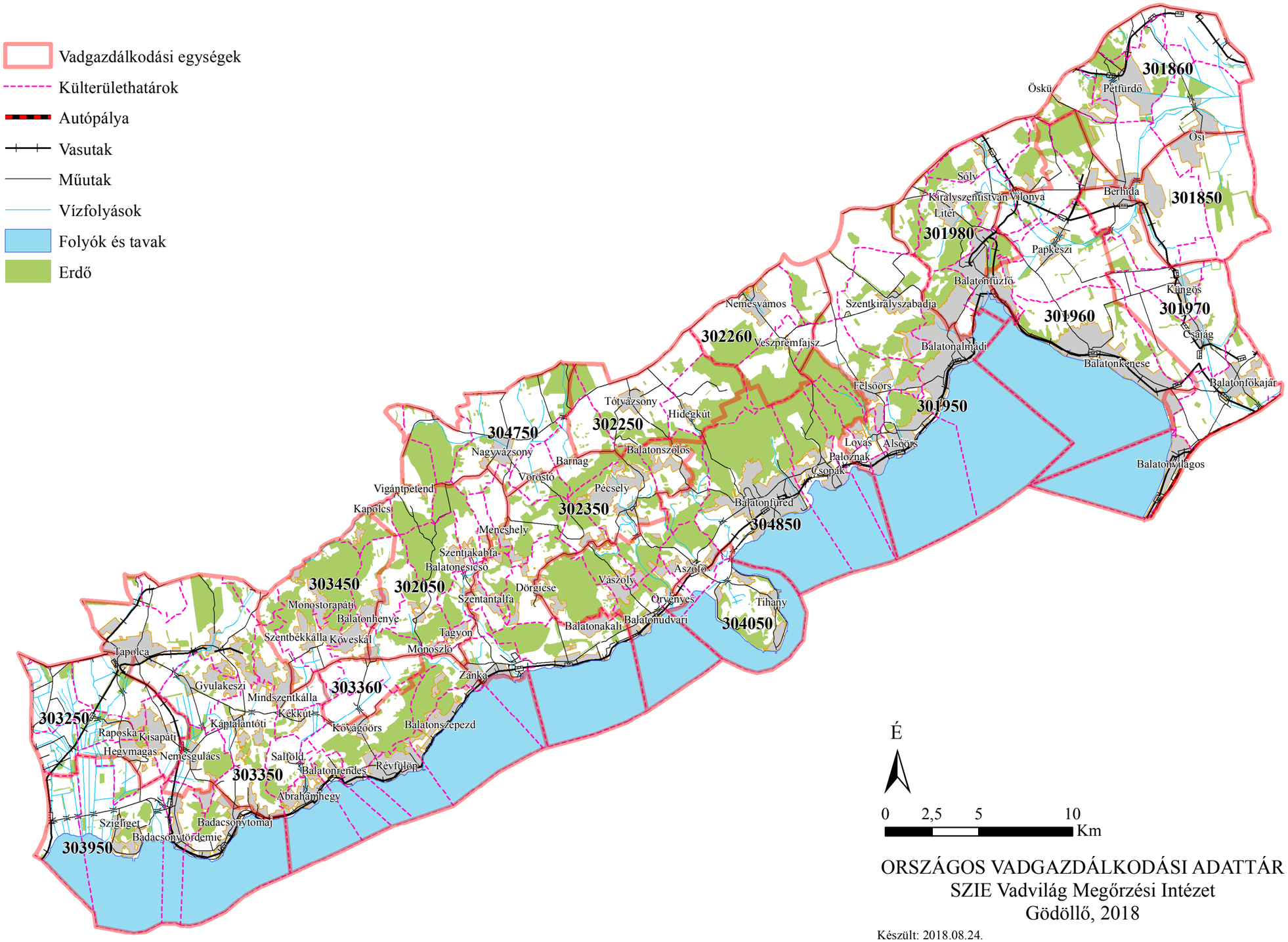

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2018

Készült: 2018.08.24.
A vadgazdálkodási egységek határvonalainak pontosítása még folyamatban van.

A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke							
VGTE	Megye	Kód	Név	Telephely	Város	Közterület	Isz.
513	19	301850	Nádor Vadásztársaság	Székesfehérvár	Székesfehérvár	Jancsár u. 7.	8000
513	19	301860	Ősi Sárrét Vadásztársaság	Ősi	Ősi	Szigeterdő Vadászház	8161
513	19	301950	Újkúti Vadásztársaság	Balatonalmádi	Nagyvázsony	Rákóczi u. 34.	8291
513	19	301960	Magaspart Vadásztársaság	Papkeszi	Papkeszi	Vasút u. 12.	8183
513	19	301970	Balatonfői Vadásztársaság	Küngös	Küngös	Thury-tanya	8162
513	19	301980	Mogyoróshegy Vadásztársaság	Litér	Litér	Fő u. 9.	8196
513	19	302050	Délbakonyi Vadásztársaság	Nagyvázsony	Nagyvázsony	Iskola u. 2.	8291
513	19	302250	Gella-hegyi Vadásztársaság	Tótvázsony	Tótvázsony	Nagymező u. 20.	8246
513	19	302260	Öreg-Tölgy Vadásztársaság	Nemesvámos	Veszprém	Mikszáth K. u. 5/k	8200
513	19	302350	Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság	Aszófő	Barnag	Zádorvári u. 1.	8291
513	19	303250	Billege Vadásztársaság	Badacsonytomaj	Badacsonytomaj	Tatai S. út 6.	8258
513	19	303350	Csobánc Földtulajdonosi Vadásztársaság	Tapolca	Nemesgulács	József A. u. 7/1.	8284
513	19	303360	Balaton-felvidéki NP.Ig. Sásdi-rétek VE	Csopak	Csopak	Kossuth u. 16.	8229
513	19	303450	Boncsos Természetvédelmi és Vadg.	Tapolca	Tapolca	Bárdos L. u. 40.	8300
513	19	303950	Balaton-felvidéki NP. Ig. - Badacsonyi VE.	Csopak	Csopak	Kossuth u. 16.	8229
513	19	304050	Balaton-felvidéki NP Ig. - Tihanyi VE.	Csopak	Csopak	Kossuth u. 16.	8229
513	19	304750	Tálod Vadásztársaság	Nagyvázsony	Nagyvázsony	Gesztenye sor 2.	8291
513	19	304850	Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Vadászterület	Pápa	Pápa	Jókai u. 46.	8500

A gímszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	46.8	49	AN	45.0	50	AN			
102	Maros-csongrádi	42.0	41	AN	41.0	40	AN			
103	Békési	40.0	39	ÁAN	40.0	39	ÁAN			
104	Szarvasi	42.8	44	AN	43.3	45	AN			
105	Körös-berettyói	33.0	33	ÁAN	33.0	33	ÁAN	31.7	34	AH
106	Nagykunsági	46.5	48	AN	45.0	49	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	37.0	37	ÁAN	37.8	37	ÁAN	13.0	12	FH
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	42.5	43	AN	43.8	46	AN			
109	Nyírségi	34.0	34	ÁAN	33.8	34	ÁAN	37.0	37	AH
110	Felső-tiszavidéki	28.3	28	ÁAN	31.5	32	ÁAN	18.3	18	KH
111	Tiszamenti	44.0	45	AN	43.0	44	AN			
112	Sárrét-bihari	44.5	47	AN	44.0	47	AN			
201	Börzsöny-gödöllői	13.0	15	ÁFN	13.3	14	ÁFN	27.5	31	AH
202	Nógrád-cserháti	19.5	19	ÁFN	18.3	17	ÁFN	26.0	28	AH
203	Bükki	16.0	16	ÁFN	18.5	18	ÁFN	32.0	35	AH
204	Cserehát-aggteleki	21.5	21	ÁFN	25.3	25	ÁFN	22.3	24	KH
205	Bükkalja-taktaközi	39.5	38	ÁAN	37.8	38	ÁAN	36.0	36	AH
206	Zemplén-bodrogközi	24.5	25	ÁFN	25.8	27	ÁAN	19.3	20	KH
301	Pesti-síksági	31.5	31	ÁAN	30.8	31	ÁAN	14.3	14	KH
302	Észak-bácskiskuni	35.0	35	ÁAN	35.3	35	ÁAN	38.0	38	AH
303	Illancs-bugaci	16.3	17	ÁFN	20.3	21	ÁFN	15.8	15	KH
304	Közép-bács-kiskuni	29.3	30	ÁAN	30.8	30	ÁAN	26.0	29	AH
305	Alsó-tiszamenti	36.8	36	ÁAN	36.3	36	ÁAN	30.0	33	AH
306	Kiskunsági	42.0	42	AN	42.0	42	AN			
307	Közép-pesti	41.3	40	AN	42.8	43	AN			
308	Tápió-vidéki	47.3	51	AN	45.0	52	AN			
309	Jászsági	47.0	50	AN	45.0	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.3	46	AN	41.0	41	AN			
311	Tisza-tói	47.3	52	AN	44.0	48	AN			
401	Mezőföldi	32.3	32	ÁAN	30.0	29	ÁAN	16.0	16	KH
402	Külső-somogyi	11.8	13	FN	12.3	12	FN	7.0	6	FH
403	Kapos-tolnai	25.3	26	ÁFN	22.5	22	ÁFN	26.3	30	AH
404	Zselic-közép-somogyi	19.8	20	ÁFN	19.0	20	ÁFN	9.5	8	FH
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	3.3	2	FN	4.5	3	FH
406	Mecseki	7.3	5	FN	7.0	6	FN	8.3	7	FH
407	Dél-baranyai ártéri	9.3	8	FN	13.5	15	ÁFN	2.8	1	FH
408	Tolnai-hegyháti	2.0	2	FN	3.3	3	FN	6.0	5	FH
409	Gemenci	28.8	29	ÁAN	26.8	28	ÁAN	12.3	11	FH
410	Dél-balatoni	8.3	7	FN	5.0	5	FN	9.5	9	FH
501	Hanság-mosoni	24.0	23	ÁFN	22.8	23	ÁFN	21.3	23	KH
502	Vas-soproni-síksági	12.3	14	ÁFN	9.8	9	FN	24.5	27	AH
503	Alpokaljai	16.5	18	ÁFN	9.8	10	FN	19.5	21	KH
504	Rába-menti-kemenesháti	6.3	4	FN	3.3	4	FN	18.8	19	KH
505	Zalai-dombsági	10.5	11	FN	7.8	7	FN	3.0	2	FH
506	Zala-kisbalatoni	10.3	10	FN	10.3	11	FN	5.5	4	FH
507	Bakonyi	2.8	3	FN	3.0	1	FN	13.3	13	FH
508	Marcal-medencei	9.5	9	FN	9.8	8	FN	10.3	10	FH
509	Bakonyalja-komáromi	24.3	24	ÁFN	25.0	24	ÁFN	28.0	32	AH
510	Vértes-hegységi	7.3	6	FN	13.3	13	FN	24.3	26	KH
511	Velencei	26.3	27	ÁAN	25.5	26	ÁFN	23.0	25	KH
512	Dunazugi	11.5	12	FN	13.8	16	ÁFN	17.5	17	KH
513	Balaton-felvidéki	21.5	22	ÁFN	18.5	19	ÁFN	20.0	22	KH

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | felső harmad **FH** | középső harmad **KH**

átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN** | alsó harmad **AH**

A dámszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	43.0	45	AN	40.8	43	AN			
102	Maros-csongrádi	42.3	44	AN	41.0	45	AN			
103	Békési	14.0	10	FN	11.8	10	FN	11.5	10	AF
104	Szarvasi	31.8	31	ÁAN	33.0	34	ÁAN			
105	Körös-berettyói	3.5	3	FN	3.8	4	FN	5.0	3	FF
106	Nagykunsági	44.5	49	AN	41.5	50	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	14.5	12	FN	8.5	8	FN	6.0	4	FF
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobág	35.8	37	ÁAN	35.3	36	ÁAN			
109	Nyírségi	27.3	28	ÁAN	32.3	32	ÁAN		NÉ	NÉ
110	Felső-tiszavidéki	19.0	18	ÁFN	20.5	20	ÁFN	9.7	9	AF
111	Tiszamenti	18.3	17	ÁFN	19.0	19	ÁFN		NÉ	NÉ
112	Sárrét-bihari	39.8	42	AN	35.8	38	ÁAN			
201	Börzsöny-gödöllői	30.5	29	ÁAN	28.8	29	ÁAN		NÉ	NÉ
202	Nógrád-cserháti	20.8	23	ÁFN	15.3	14	ÁFN		NÉ	NÉ
203	Bükki	33.8	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN			
204	Cserehát-aggteleki	45.0	51	AN	40.8	44	AN			
205	Bükkalja-taktaközi	35.0	36	ÁAN	35.8	37	ÁAN			
206	Zemplén-bodrogközi	39.3	41	AN	41.3	46	AN			
301	Pesti-síksági	31.5	30	ÁAN	32.8	33	ÁAN			
302	Észak-bácskiskuni	24.3	26	ÁFN	28.3	28	ÁAN		NÉ	NÉ
303	Illancs-bugaci	38.5	39	ÁAN	40.3	42	AN			
304	Közép-bács-kiskuni	7.5	6	FN	9.0	9	FN	7.3	6	FF
305	Alsó-tiszamenti	20.3	21	ÁFN	25.5	25	ÁFN		NÉ	NÉ
306	Kiskunsági	43.5	46	AN	41.3	47	AN			
307	Közép-pesti	4.3	5	FN	6.5	6	FN	16.0	13	AF
308	Tápió-vidéki	37.3	38	ÁAN	39.3	41	AN			
309	Jászsági	44.8	50	AN	41.5	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	45.0	52	AN	41.5	52	AN			
311	Tisza-tói	43.8	47	AN	41.5	48	AN			
401	Mezőföldi	41.0	43	AN	35.8	39	ÁAN			
402	Külső-somogyi	9.3	8	FN	8.3	7	FN	9.0	8	AF
403	Kapos-tolnai	4.0	4	FN	3.5	3	FN	6.3	5	FF
404	Zselic-közép-somogyi	16.0	14	ÁFN	12.8	12	FN	16.7	14	AF
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	2.0	1	FN	12.8	11	AF
406	Mecseki	18.0	16	ÁFN	17.8	17	ÁFN		NÉ	NÉ
407	Dél-baranyai ártéri	24.5	27	ÁAN	23.8	24	ÁFN		NÉ	NÉ
408	Tolnai-hegyháti	1.8	2	FN	2.0	2	FN	7.5	7	FF
409	Gemenci	39.0	40	AN	38.5	40	AN			
410	Dél-balatoni	20.0	20	ÁFN	22.5	23	ÁFN			
501	Hanság-mosoni	44.0	48	AN	41.5	49	AN			
502	Vas-soproni-síksági	14.0	11	FN	22.0	22	ÁFN			
503	Alpokaljai	19.8	19	ÁFN	14.5	13	FN			
504	Rába-menti-kemenesháti	22.8	25	ÁFN	26.0	26	ÁFN			
505	Zalai-dombsági	32.0	32	ÁAN	26.0	27	ÁAN			
506	Zala-kisbalatoni	33.5	33	ÁAN	34.8	35	ÁAN			
507	Bakonyi	15.3	13	FN	15.5	15	ÁFN	14.3	12	AF
508	Marcal-medencei	16.0	15	ÁFN	15.8	16	ÁFN		NÉ	NÉ
509	Bakonyalja-komáromi	21.5	24	ÁFN	21.0	21	ÁFN		NÉ	NÉ
510	Vértes-hegységi	10.0	9	FN	12.3	11	FN		NÉ	NÉ
511	Velencei	8.3	7	FN	4.8	5	FN	3.3	2	FF
512	Dunazugi	20.3	22	ÁFN	18.3	18	ÁFN	2.0	1	FF
513	Balaton-felvidéki	34.5	35	ÁAN	31.0	30	ÁAN			

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

FF
felső fél
FF

AF
alsó fél
KH

NÉ
Nem értékelhető
NÉ
>30 bemutatott trófea

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

Az őz állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	8.8	6	FN	14.5	10	FN	5.3	4	FN
102	Maros-csongrádi	10.5	10	FN	13.5	8	FN	12.3	12	FN
103	Békési	10.3	9	FN	25.3	24	ÁFN	6.0	5	FN
104	Szarvasi	12.5	12	FN	22.8	18	ÁFN	4.5	3	FN
105	Körös-berettyói	4.5	1	FN	10.5	6	FN	8.8	8	FN
106	Nagykunsági	23.5	25	ÁFN	28.0	27	ÁAN	7.0	6	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	16.0	15	ÁFN	36.3	39	ÁAN	11.0	10	FN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	28.0	28	ÁAN	46.8	51	AN	1.8	1	FN
109	Nyírségi	11.0	11	FN	28.5	28	ÁAN	10.8	9	FN
110	Felső-tiszavidéki	16.5	18	ÁFN	30.0	34	ÁAN	15.8	17	ÁFN
111	Tiszamenti	16.3	16	ÁFN	31.0	35	ÁAN	13.0	14	ÁFN
112	Sárrét-bihari	37.5	38	ÁAN	47.3	52	AN	3.3	2	FN
201	Börzsöny-gödöllői	47.3	50	AN	29.3	31	ÁAN	34.5	34	ÁAN
202	Nógrád-cserháti	51.8	52	AN	36.8	42	AN	37.3	37	ÁAN
203	Bükki	42.8	43	AN	36.3	40	AN	38.5	40	AN
204	Cserehát-aggteleki	46.8	48	AN	46.3	50	AN	27.8	26	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	43.0	44	AN	45.8	49	AN	25.5	25	ÁFN
206	Zemplén-bodrogközi	41.3	41	AN	37.0	43	AN	29.3	29	ÁAN
301	Pesti-síksági	45.0	47	AN	44.5	48	AN	37.5	38	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.0	31	ÁAN	32.8	37	ÁAN	28.5	28	ÁAN
303	Illancs-bugaci	17.3	19	ÁFN	22.5	17	ÁFN	24.5	23	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	21.3	20	ÁFN	23.8	19	ÁFN	37.5	39	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	13.8	13	FN	5.8	4	FN	15.3	15	ÁFN
306	Kiskunsági	23.5	26	ÁFN	20.3	15	ÁFN	22.0	21	ÁFN
307	Közép-pesti	28.0	29	ÁAN	14.8	11	FN	35.3	35	ÁAN
308	Tápió-vidéki	36.0	37	ÁAN	28.5	29	ÁAN	20.8	18	ÁFN
309	Jászsági	22.3	23	ÁFN	24.3	23	ÁFN	7.5	7	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	22.8	24	ÁFN	20.3	14	ÁFN	12.8	13	ÁFN
311	Tisza-tói	21.3	21	ÁFN	36.8	41	AN	11.8	11	FN
401	Mezőföldi	31.8	32	ÁAN	43.8	47	AN	22.3	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	35.8	35	ÁAN	29.5	32	ÁAN	43.5	45	AN
403	Kapos-tolnai	8.5	5	FN	30.0	33	ÁAN	35.3	36	ÁAN
404	Zselic-közép-somogyi	30.8	30	ÁAN	29.3	30	ÁAN	39.5	41	AN
405	Belső-somogyi	35.8	36	ÁAN	27.5	26	ÁFN	47.8	50	AN
406	Mecseki	32.0	34	ÁAN	23.8	20	ÁFN	41.5	42	AN
407	Dél-baranyai ártéri	21.8	22	ÁFN	37.5	44	AN	20.8	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	7.5	3	FN	20.8	16	ÁFN	43.0	44	AN
409	Gemenci	6.3	2	FN	24.0	21	ÁFN	28.3	27	ÁAN
410	Dél-balatoni	38.0	39	ÁAN	35.3	38	ÁAN	44.3	46	AN
501	Hanság-mosoni	8.3	4	FN	3.0	2	FN	30.8	30	ÁAN
502	Vas-soproni-síksági	9.5	8	FN	2.0	1	FN	32.3	33	ÁAN
503	Alpokaljai	31.8	33	ÁAN	8.0	5	FN	45.0	48	AN
504	Rába-menti-kemenesháti	39.0	40	AN	10.5	7	FN	51.5	52	AN
505	Zalai-dombsági	43.3	45	AN	13.5	9	FN	49.5	51	AN
506	Zala-kisbalatoni	43.3	46	AN	24.0	22	ÁFN	44.5	47	AN
507	Bakonyi	41.3	42	AN	14.8	12	FN	47.3	49	AN
508	Marcal-medencei	16.3	17	ÁFN	3.5	3	FN	20.8	20	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	13.8	14	ÁFN	15.0	13	FN	24.5	24	ÁFN
510	Vértes-hegységi	9.0	7	FN	26.0	25	ÁFN	31.0	31	ÁAN
511	Velencei	26.8	27	ÁAN	32.3	36	ÁAN	15.5	16	ÁFN
512	Dunazugi	46.8	49	AN	42.5	46	AN	31.5	32	ÁAN
513	Balaton-felvidéki	51.3	51	AN	42.3	45	AN	42.5	43	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A muflon állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás							
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang
101	Tiszazugi								
102	Maros-csongrádi								
103	Békési								
104	Szarvasi								
105	Körös-berettyói								
106	Nagykunsági								
107	Hajdúsági Erdőspuszták								
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy								
109	Nyírségi	20.0	21	AF	14.0	16	AF		
110	Felső-tiszavidéki								
111	Tiszamenti								
112	Sárrét-bihari								
201	Börzsöny-gödöllői	7.8	8	FF	7.0	7	FF	7.5	2
202	Nógrád-cserháti	5.8	6	FF	4.0	4	FF	5.0	5
203	Bükki	2.5	2	FF	3.0	3	FF	2.5	6
204	Cserehát-aggteleki	15.0	17	AF	15.3	15	AF		
205	Bükkalja-taktaközi								
206	Zemplén-bodrogközi	3.0	3	FF	2.5	1	FF	2.8	7
301	Pesti-síksági	13.5	12	AF	12.0	11	FF		
302	Észak-bácskiskuni								
303	Illancs-bugaci								
304	Közép-bács-kiskuni								
305	Alsó-tiszamenti								
306	Kiskunsági								
307	Közép-pesti								
308	Tápió-vidéki								
309	Jászsági								
310	Mátra-alja-dél-hevesi	12.5	11	FF	16.0	19	AF		
311	Tisza-tói	18.5	20	AF	19.0	22	AF		
401	Mezőföldi								
402	Külső-somogyi	14.5	16	AF	14.0	14	AF		
403	Kapos-tolnai								
404	Zselic-közép-somogyi	13.5	13	AF	16.3	18	AF		
405	Belső-somogyi	18.0	19	AF	18.0	20	AF		
406	Mecseki	20.5	22	AF	20.0	21	AF		
407	Dél-baranyai ártéri								
408	Tolnai-hegyháti								
409	Gemenci								
410	Dél-balatoni								
501	Hanság-mosoni								
502	Vas-soproni-síksági	14.3	15	AF	16.0	17	AF		
503	Alpokaljai	10.8	10	FF	10.5	10	FF		
504	Rába-menti-kemenesháti								
505	Zalai-dombsági								
506	Zala-kisbalatoni	8.5	9	FF	8.8	8	FF		
507	Bakonyi	3.0	4	FF	4.3	5	FF	4.1	3
508	Marcal-medencei	13.8	14	AF	12.3	12	AF		
509	Bakonyalja-komáromi	16.3	18	AF	13.5	13	AF		
510	Vértes-hegységi	4.8	5	FF	5.0	6	FF	5.0	4
511	Velencei	7.5	7	FF	9.5	9	FF		
512	Dunazugi	2.3	1	FF	2.8	2	FF	1.9	1
513	Balaton-felvidéki								

felső fél
FF

alsó fél
AF

>30 bemutatott trófea

A vaddisznó állományának és terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Átlag rangpont / rang / besorolás					
		Jelentett	Rang		Teríték	Rang	
101	Tiszazugi	49.3	49	AN	47.5	46	AN
102	Maros-csongrádi	48.8	47	AN	48.5	49	AN
103	Békési	48.8	48	AN	48.3	48	AN
104	Szarvasi	49.3	50	AN	48.5	50	AN
105	Körös-berettyói	38.0	38	ÁAN	40.3	40	AN
106	Nagykunsági	42.8	43	AN	40.0	39	ÁAN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	31.0	30	ÁAN	31.3	30	ÁAN
108	Hajdúsági Lőszhát-Hortobágy	38.5	39	ÁAN	40.5	41	AN
109	Nyírségi	34.5	35	ÁAN	33.5	34	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	27.0	28	ÁAN	28.3	28	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	41	AN	41.8	42	AN
112	Sárrét-bihari	50.8	52	AN	50.0	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	6.0	6	FN	7.3	7	FN
202	Nógrád-cserháti	13.0	13	FN	5.0	1	FN
203	Bükki	11.3	10	FN	11.0	11	FN
204	Cserehát-aggteleki	12.0	11	FN	8.0	8	FN
205	Bükkalja-taktaközi	37.8	37	ÁAN	32.3	32	ÁAN
206	Zemplén-bodrogközi	23.8	24	ÁFN	20.3	21	ÁFN
301	Pesti-síksági	33.0	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.8	32	ÁAN	37.0	37	ÁAN
303	Illancs-bugaci	25.5	25	ÁFN	29.8	29	ÁAN
304	Közép-bács-kiskuni	31.8	33	ÁAN	37.3	38	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	42.3	42	AN	43.0	43	AN
306	Kiskunsági	43.3	44	AN	44.3	44	AN
307	Közép-pesti	30.8	29	ÁAN	32.8	33	ÁAN
308	Tápió-vidéki	46.3	46	AN	49.5	51	AN
309	Jászsági	49.3	51	AN	46.3	45	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.8	45	AN	47.8	47	AN
311	Tisza-tói	39.8	40	AN	35.8	36	ÁAN
401	Mezőföldi	35.3	36	ÁAN	33.8	35	ÁAN
402	Külső-somogyi	5.0	5	FN	11.8	12	FN
403	Kapos-tolnai	25.8	27	ÁAN	25.0	25	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	18.0	19	ÁFN	22.5	23	ÁFN
405	Belső-somogyi	2.8	1	FN	5.5	4	FN
406	Mecseki	6.3	7	FN	6.3	6	FN
407	Dél-baranyai ártéri	15.5	16	ÁFN	17.5	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	6.3	8	FN	13.5	15	ÁFN
409	Gemenci	31.0	31	ÁAN	25.5	26	ÁFN
410	Dél-balatoni	11.0	9	FN	12.8	14	ÁFN
501	Hanság-mosoni	21.0	20	ÁFN	22.0	22	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.3	12	FN	9.5	9	FN
503	Alpokaljai	22.3	22	ÁFN	10.0	10	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	14.3	14	ÁFN	5.3	3	FN
505	Zalai-dombsági	16.5	18	ÁFN	12.0	13	FN
506	Zala-kisbalatoni	14.5	15	ÁFN	15.3	16	ÁFN
507	Bakonyi	3.8	2	FN	5.3	2	FN
508	Marcal-medencei	16.0	17	ÁFN	16.5	18	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	25.5	26	ÁFN	26.5	27	ÁAN
510	Vértes-hegységi	4.0	3	FN	15.8	17	ÁFN
511	Velencei	23.5	23	ÁFN	24.5	24	ÁFN
512	Dunazugi	4.8	4	FN	6.3	5	FN
513	Balaton-felvidéki	21.5	21	ÁFN	18.8	20	ÁFN

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

A mezei nyúl és a fácán állományának és terítékének, valamint a róka terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Mezei nyúl: átlag rangpont / rang						Fácán: átlag rangpont / rang						Róka: átlag rangpont / rang		
		Jelentett	Rang		Termék	Rang		Jelentett	Rang		Termék	Rang		Termék	Rang	
101	Tiszazugi	2.8	3	FN	2.8	1	FN	7.5	7	FN	9.5	8	FN	17.0	14	ÁFN
102	Maros-csongrádi	6.3	5	FN	5.0	3	FN	11.5	11	FN	10.5	9	FN	9.3	4	FN
103	Békési	2.5	2	FN	9.0	7	FN	1.0	1	FN	4.3	3	FN	14.0	6	FN
104	Szarvasi	1.3	1	FN	4.8	2	FN	3.0	3	FN	1.8	1	FN	10.0	5	FN
105	Körös-berettyói	9.0	10	FN	15.3	15	ÁFN	2.5	2	FN	8.5	7	FN	17.8	16	ÁFN
106	Nagykunsági	8.3	7	FN	12.8	13	FN	11.0	9	FN	7.0	5	FN	14.8	8	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	25.0	25	ÁFN	25.8	26	ÁFN	19.8	18	ÁFN	22.0	20	ÁFN	32.0	34	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	19.0	19	ÁFN	26.3	27	ÁAN	24.3	24	ÁFN	29.0	31	ÁAN	17.8	17	ÁFN
109	Nyírségi	15.8	14	ÁFN	16.3	16	ÁFN	11.3	10	FN	21.8	19	ÁFN	27.3	31	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	20.5	20	ÁFN	21.3	22	ÁFN	9.0	8	FN	25.3	24	ÁFN	33.8	36	ÁAN
111	Tiszamenti	13.8	13	FN	17.0	18	ÁFN	14.5	14	ÁFN	16.5	17	ÁFN	32.0	35	ÁAN
112	Sárrét-bihari	10.5	11	FN	14.0	14	ÁFN	14.5	15	ÁFN	22.5	23	ÁFN	23.8	25	ÁFN
201	Börzsöny-gödöllői	36.0	36	ÁAN	33.5	33	ÁAN	41.8	41	AN	35.3	36	ÁAN	44.8	47	AN
202	Nógrád-cserháti	39.5	39	ÁAN	40.0	40	AN	41.0	40	AN	13.3	12	FN	46.3	48	AN
203	Bükki	31.8	33	ÁAN	27.3	28	ÁAN	33.5	33	ÁAN	26.8	27	ÁAN	41.3	42	AN
204	Cserehát-aggteleki	45.3	45	AN	43.3	43	AN	48.5	48	AN	48.8	51	AN	51.5	52	AN
205	Bükkalja-taktaközi	29.5	28	ÁAN	24.3	25	ÁFN	31.5	31	ÁAN	30.3	32	ÁAN	42.5	45	AN
206	Zemplén-bodrogközi	30.8	31	ÁAN	31.3	30	ÁAN	33.5	34	ÁAN	35.3	35	ÁAN	46.8	49	AN
301	Pesti-síksági	23.5	23	ÁFN	10.5	11	FN	27.8	29	ÁAN	22.3	21	ÁFN	23.3	24	ÁFN
302	Észak-bácskiskuni	17.8	18	ÁFN	21.5	23	ÁFN	18.8	17	ÁFN	33.8	34	ÁAN	26.8	30	ÁAN
303	Illancs-bugaci	16.0	15	ÁFN	18.8	20	ÁFN	14.0	12	FN	28.8	29	ÁAN	16.8	13	FN
304	Közép-bács-kiskuni	17.3	17	ÁFN	19.8	21	ÁFN	20.8	20	ÁFN	28.8	30	ÁAN	26.5	29	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	10.8	12	FN	5.3	4	FN	5.8	5	FN	14.3	15	ÁFN	18.3	19	ÁFN
306	Kiskunsági	8.3	8	FN	10.0	9	FN	4.0	4	FN	14.0	14	ÁFN	24.3	27	ÁAN
307	Közép-pesti	25.8	26	ÁFN	18.5	19	ÁFN	25.8	27	ÁAN	14.3	16	ÁFN	18.5	21	ÁFN
308	Tápió-vidéki	21.3	22	ÁFN	12.0	12	FN	26.5	28	ÁAN	25.8	26	ÁFN	17.3	15	ÁFN
309	Jászsági	8.8	9	FN	10.0	10	FN	14.3	13	FN	5.5	4	FN	7.3	3	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	5.3	4	FN	6.0	5	FN	6.0	6	FN	10.8	10	FN	16.0	12	FN
311	Tisza-tói	7.8	6	FN	9.5	8	FN	16.8	16	ÁFN	3.3	2	FN	3.3	1	FN
401	Mezőföldi	29.5	29	ÁAN	31.8	31	ÁAN	21.8	21	ÁFN	7.3	6	FN	21.0	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	45.3	46	AN	40.0	41	AN	42.3	42	AN	41.0	42	AN	31.8	33	ÁAN
403	Kapos-tolnai	32.3	34	ÁAN	35.0	35	ÁAN	25.5	26	ÁFN	39.0	39	ÁAN	15.8	10	FN
404	Zselic-közép-somogyi	48.5	49	AN	45.8	45	AN	43.0	44	AN	37.8	37	ÁAN	41.3	43	AN
405	Belső-somogyi	50.5	52	AN	49.5	50	AN	50.8	52	AN	51.5	52	AN	48.3	50	AN
406	Mecseki	44.0	44	AN	47.5	49	AN	44.5	47	AN	48.3	50	AN	24.0	26	ÁFN
407	Dél-baranyai ártéri	42.3	41	AN	46.0	46	AN	36.3	38	ÁAN	42.5	43	AN	26.3	28	ÁAN
408	Tolnai-hegyháti	32.3	35	ÁAN	38.8	39	ÁAN	33.8	35	ÁAN	43.8	45	AN	18.3	20	ÁFN
409	Gemenci	20.5	21	ÁFN	22.8	24	ÁFN	20.3	19	ÁFN	25.8	25	ÁFN	15.8	11	FN
410	Dél-balatoni	50.0	51	AN	47.3	48	AN	39.0	39	ÁAN	27.8	28	ÁAN	34.3	39	ÁAN
501	Hanság-mosoni	16.0	16	ÁFN	6.5	6	FN	24.3	25	ÁFN	11.0	11	FN	6.5	2	FN
502	Vas-soproni-síksági	24.3	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	35.3	36	ÁAN	32.8	33	ÁAN	15.0	9	FN
503	Alpokaljai	37.8	38	ÁAN	36.0	36	ÁAN	43.5	45	AN	37.8	38	ÁAN	29.3	32	ÁAN
504	Rába-menti-kemenesháti	48.3	48	AN	45.8	44	AN	49.8	50	AN	44.8	46	AN	41.3	44	AN
505	Zalai-dombsági	45.8	47	AN	50.8	52	AN	35.3	37	ÁAN	45.3	47	AN	34.5	40	AN
506	Zala-kisbalatoni	48.8	50	AN	50.3	51	AN	32.5	32	ÁAN	39.3	40	AN	34.0	37	ÁAN
507	Bakonyi	43.0	42	AN	47.0	47	AN	50.0	51	AN	47.5	49	AN	44.0	46	AN
508	Marcal-medencei	30.3	30	ÁAN	34.0	34	ÁAN	22.8	22	ÁFN	19.3	18	ÁFN	21.8	23	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	28.8	27	ÁAN	27.8	29	ÁAN	30.0	30	ÁAN	22.3	22	ÁFN	18.0	18	ÁFN
510	Vértes-hegységi	36.0	37	ÁAN	37.3	38	ÁAN	42.3	43	AN	40.3	41	AN	34.0	38	ÁAN
511	Velencei	31.0	32	ÁAN	32.5	32	ÁAN	22.8	23	ÁFN	13.8	13	FN	14.5	7	FN
512	Dunazugi	43.3	43	AN	36.3	37	ÁAN	48.8	49	AN	47.3	48	AN	40.0	41	AN
513	Balaton-felvidéki	40.5	40	AN	41.5	42	AN	44.3	46	AN	43.3	44	AN	48.5	51	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A fontosabb bevételi és kiadás tételek rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben (1000 Ft/km² alapján)

VGTE	Név	Külföldi bérlelövés bevétele			Belföldi bérlelövés bevétele			Élővad értékesítés			Lőtt vad értékesítés			Térített erdei kár			Térített mezőgazdasági kár		
		Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás
101	Tiszazugi	28.3	26	ÁFN	27.3	26	ÁFN	7.5	7	FN	39.5	37	ÁAN	38.3	45	AN	38.8	39	ÁAN
102	Maros-csongrádi	30.0	28	ÁAN	35.8	39	ÁAN	2.5	2	FN	35.0	33	ÁAN	38.0	43	AN	36.5	32	ÁAN
103	Békési	35.5	38	ÁAN	44.8	48	AN	2.0	1	FN	38.5	36	ÁAN	38.0	44	AN	37.8	35	ÁAN
104	Szarvasi	24.0	25	ÁFN	31.0	32	ÁAN	3.5	3	FN	33.3	31	ÁAN	40.3	50	AN	37.0	33	ÁAN
105	Körös-berettyói	20.8	19	ÁFN	26.8	25	ÁFN	7.5	8	FN	31.0	29	ÁAN	32.0	35	ÁAN	38.0	36	ÁAN
106	Nagykunsági	33.0	33	ÁAN	31.5	33	ÁAN	4.0	4	FN	41.0	43	AN	34.0	38	ÁAN	41.5	44	AN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	30.0	29	ÁAN	22.8	20	ÁFN	22.8	16	ÁFN	40.0	39	ÁAN	29.3	26	ÁFN	27.8	28	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.3	42	AN	36.5	41	AN	27.3	25	ÁFN	39.5	38	ÁAN	40.0	48	AN	49.0	51	AN
109	Nyírségi	30.0	30	ÁAN	43.0	47	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN	29.3	27	ÁAN	39.3	40	AN
110	Felső-tiszavidéki	35.3	37	ÁAN	26.0	22	ÁFN	30.5	32	ÁAN	40.8	42	AN	30.5	31	ÁAN	27.5	27	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	43	AN	38.0	42	AN	19.3	13	FN	42.8	46	AN	40.5	51	AN	45.3	48	AN
112	Sárrét-bihari	43.3	45	AN	45.5	49	AN	11.5	9	FN	45.0	48	AN	36.5	40	AN	49.8	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	36.3	39	ÁAN	15.8	13	FN	23.5	18	ÁFN	14.0	15	ÁFN	14.5	12	FN	18.0	16	ÁFN
202	Nógrád-cserháti	20.8	20	ÁFN	5.5	3	FN	36.0	41	AN	9.0	9	FN	10.0	8	FN	20.5	20	ÁFN
203	Bükki	45.8	47	AN	12.5	9	FN	29.3	29	ÁAN	20.0	20	ÁFN	15.5	16	ÁFN	28.3	29	ÁAN
204	Cserehát-aggteleki	49.5	51	AN	22.5	19	ÁFN	36.5	42	AN	28.8	28	ÁAN	19.3	20	ÁFN	18.8	18	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	50.8	52	AN	41.5	46	AN	22.8	17	ÁFN	50.8	52	AN	32.5	37	ÁAN	40.5	42	AN
206	Zemplén-bodrogközi	44.8	46	AN	21.8	18	ÁFN	26.5	23	ÁFN	32.5	30	ÁAN	25.0	23	ÁFN	25.0	25	ÁFN
301	Pesti-síksági	42.3	44	AN	27.8	27	ÁAN	31.0	34	ÁAN	40.3	40	AN	28.0	25	ÁFN	32.0	31	ÁAN
302	Észak-bács-kiskuni	46.0	48	AN	35.0	38	ÁAN	32.0	36	ÁAN	40.3	41	AN	36.8	41	AN	37.5	34	ÁAN
303	Illancs-bugaci	33.5	36	ÁAN	29.3	30	ÁAN	20.5	14	ÁFN	25.5	25	ÁFN	34.8	39	ÁAN	23.5	24	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	32.8	31	ÁAN	5.3	2	FN	24.5	21	ÁFN	21.3	22	ÁFN	39.3	47	AN	38.3	37	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	29.8	27	ÁAN	30.8	31	ÁAN	13.0	10	FN	33.8	32	ÁAN	30.8	32	ÁAN	39.8	41	AN
306	Kiskunsági	37.0	41	AN	49.3	51	AN	28.0	26	ÁFN	42.0	45	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN
307	Közép-pesti	46.0	49	AN	31.8	35	ÁAN	27.0	24	ÁFN	37.8	34	ÁAN	29.8	29	ÁAN	42.3	45	AN
308	Tápió-vidéki	46.0	50	AN	47.3	50	AN	32.5	37	ÁAN	45.3	49	AN	40.5	52	AN	47.8	49	AN
309	Jászsági	33.3	35	ÁAN	39.8	43	AN	7.0	6	FN	47.5	51	AN	30.8	33	ÁAN	44.3	46	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	36.5	40	AN	41.3	45	AN	15.5	11	FN	45.5	50	AN	37.3	42	AN	47.8	50	AN
311	Tisza-tói	21.8	22	ÁFN	26.5	23	ÁFN	5.3	5	FN	38.0	35	ÁAN	40.0	49	AN	40.8	43	AN
401	Mezőföldi	21.3	21	ÁFN	16.3	14	ÁFN	23.8	19	ÁFN	41.3	44	AN	32.0	36	ÁAN	38.5	38	ÁAN
402	Külső-somogyi	17.3	16	ÁFN	17.3	16	ÁFN	29.3	30	ÁAN	16.0	16	ÁFN	5.8	4	FN	4.3	3	FN
403	Kapos-tolnai	21.8	23	ÁFN	26.5	24	ÁFN	35.3	40	AN	21.5	23	ÁFN	31.3	34	ÁAN	18.3	17	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	8.8	8	FN	17.5	17	ÁFN	37.3	45	AN	9.5	10	FN	15.0	14	ÁFN	10.0	8	FN
405	Belső-somogyi	5.3	3	FN	8.8	6	FN	28.3	27	ÁAN	3.5	2	FN	14.8	13	FN	1.8	1	FN
406	Mecseki	17.0	15	ÁFN	11.3	8	FN	37.0	43	AN	7.0	6	FN	14.3	11	FN	11.5	13	FN
407	Dél-baranyai ártéri	22.8	24	ÁFN	36.0	40	AN	31.8	35	ÁAN	17.8	18	ÁFN	22.0	22	ÁFN	12.0	14	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	3.3	1	FN	12.8	10	FN	34.3	39	ÁAN	4.5	3	FN	7.5	6	FN	7.0	7	FN
409	Gemenci	33.0	34	ÁAN	31.5	34	ÁAN	16.8	12	FN	27.0	26	ÁFN	30.0	30	ÁAN	30.0	30	ÁAN
410	Dél-balatoni	14.5	12	FN	14.8	12	FN	22.5	15	ÁFN	7.8	7	FN	4.3	1	FN	4.3	4	FN
501	Hanság-mosoni	14.8	13	FN	14.5	11	FN	25.0	22	ÁFN	21.0	21	ÁFN	17.0	18	ÁFN	26.0	26	ÁFN
502	Vas-soproni-síkságí	12.5	10	FN	23.3	21	ÁFN	37.5	48	AN	6.5	5	FN	27.0	24	ÁFN	14.5	15	ÁFN
503	Alpokaljai	7.0	4	FN	49.8	52	AN	40.8	50	AN	13.0	14	ÁFN	11.5	9	FN	10.0	9	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	3.8	2	FN	34.0	37	ÁAN	42.0	51	AN	6.3	4	FN	5.3	3	FN	4.3	5	FN
505	Zalai-dombsági	7.3	5	FN	28.3	28	ÁAN	42.8	52	AN	9.8	11	FN	8.5	7	FN	3.5	2	FN
506	Zala-kisbalatoni	10.3	9	FN	16.3	15	ÁFN	37.3	46	AN	12.8	13	FN	12.5	10	FN	5.8	6	FN
507	Bakonyi	8.5	7	FN	9.5	7	FN	29.3	31	ÁAN	2.8	1	FN	5.0	2	FN	10.5	10	FN
508	Marcal-medencei	7.3	6	FN	40.0	44	AN	39.5	49	AN	8.5	8	FN	17.5	19	ÁFN	10.5	11	FN
509	Bakonyalja-komáromi	20.3	18	ÁFN	32.5	36	ÁAN	24.3	20	ÁFN	28.5	27	ÁAN	19.3	21	ÁFN	22.3	23	ÁFN
510	Vértes-hegységi	15.5	14	ÁFN	8.5	5	FN	37.0	44	AN	16.0	17	ÁFN	5.8	5	FN	19.3	19	ÁFN
511	Velencei	13.8	11	FN	5.5	4	FN	30.5	33	ÁAN	18.8	19	ÁFN	39.0	46	AN	21.0	21	ÁFN
512	Dunazugi	18.0	17	ÁFN	2.5	1	FN	33.3	38	ÁAN	10.5	12	FN	15.3	15	ÁFN	11.0	12	FN
513	Balaton-felvidéki	32.8	32	ÁAN	29.0	29	ÁAN	37.3	47	AN	24.8	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	21.8	22	ÁFN

felső negyed FN | átlag feletti negyed ÁFN | átlag alatti negyed ÁAN | alsó negyed AN

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

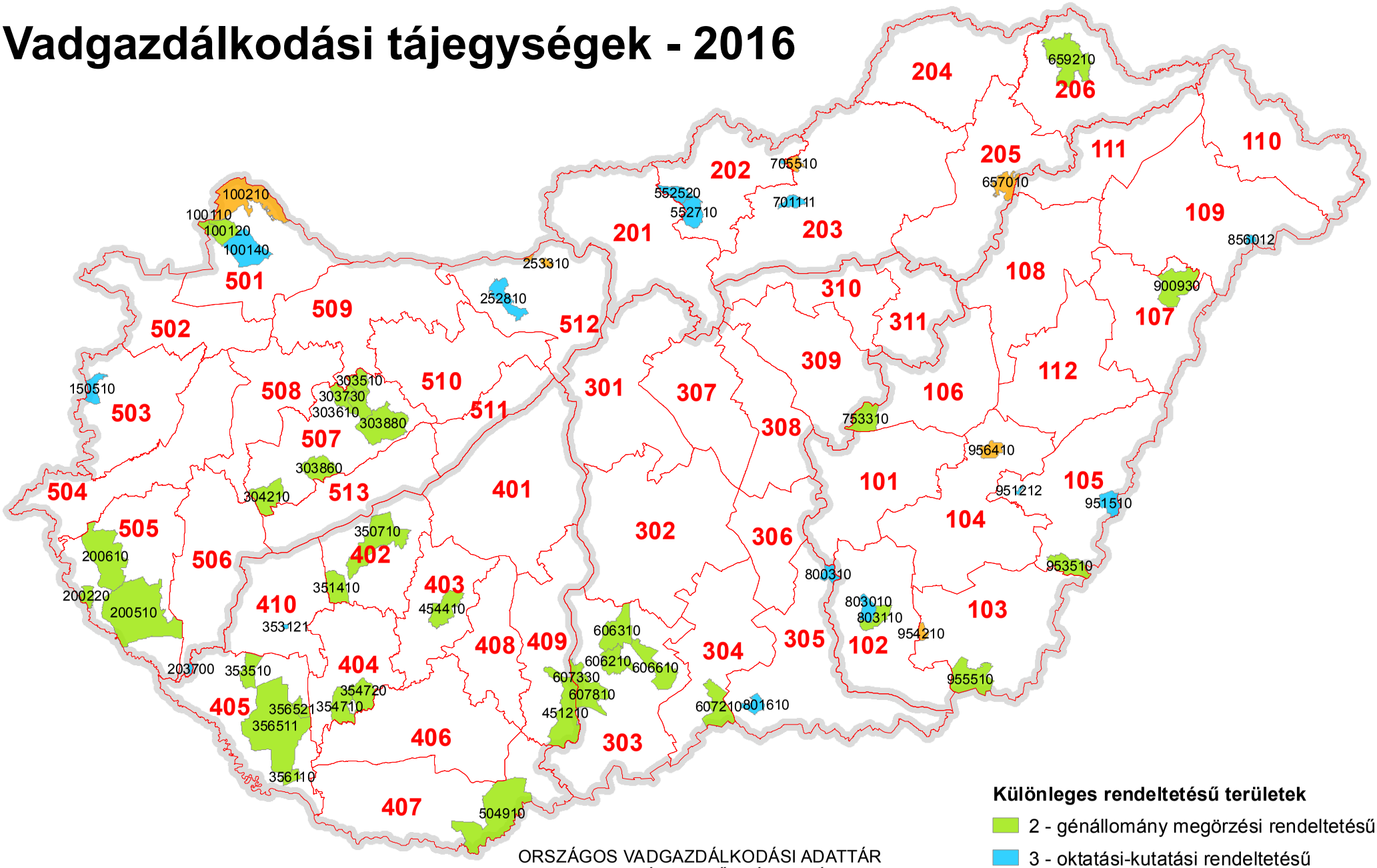

Különleges rendeltetésű területek

- 2 - génállomány megörzési rendeltetésű
- 3 - oktatási-kutatási rendeltetésű
- 4 - természetvédelmi rendeltetésű

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.08.02.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
102	803110	CSON	2 - génállomány megőrzési	DALERD ZRT.-Tompahát	Szeged
102	803010	CSON	3 - oktatási-kutatási	Derekmező ZRT.	Derekegyház
102	803650	CSON	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	955510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
103	954260	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	954860	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
104	956450	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
105	953510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	DALERD Zrt. Gyulai Erd. Gyulai Vter.	Szeged, Zsótér u. 4/B.
105	951212	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Ladány-erdei Vadászter.	Szeged
105	951510	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Biharugrai Vadászter.	Szeged
106	753310	SZOL	2 - génállomány megőrzési	Hofi Géza Vadásztársaság Egyesület	Tiszapüspöki
106	755750	SZOL	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
108	901750	HAJD	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
109	856012	SZAB	3 - oktatási-kutatási	Bátortrade KFT.	Nyírbátor
202	550110	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Bárna-Vad Kft.	Bárna
202	552520	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Nyugat-Cserhát Vadásztársaság	Cserhátsurány
202	552710	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Sasbérc Vadásztársaság Egyesület	Buják
202	552010	NOGR	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
203	701111	HEVE	3 - oktatási-kutatási	Baláta Vadásztársaság	Bodony
203	705510	HEVE	4 - természetvédelmi	Istenmezeje Vadásztársaság	Istenmezeje
204	651700	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
205	653300	BORS	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
205	657010	BORS	4 - természetvédelmi	657010 FTVK	Kesznyéten, Szamárhát
206	659210	BORS	2 - génállomány megőrzési	Északerdő ZRt.	Pálháza
206	658901	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
303	606210	BACS	2 - génállomány megőrzési	Hajósi Földtulajdonosok Vadászó Közössége	Hajós
303	606310	BACS	2 - génállomány megőrzési	Homokmégyi Dózsa Vt.	Kalocsa
303	606610	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt Kecskemét	Kecskemét
303	607330	BACS	2 - génállomány megőrzési	Gemenc ZRt. Lenes- Karasz	Baja
303	607810	BACS	2 - génállomány megőrzési	Kékhegyi Vt.	Sükösd
304	607210	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt.	Kelebia
305	800310	CSON	3 - oktatási-kutatási	Bársony I. Mg. Szakközépiskola	Csongrád
401	403950	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
401	403650	FEJE	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
402	350710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG ZRt. Szántód	Szántód

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
402	351410	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Tuskósi Vadászegyesület	Somogybabod
404	354710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Nyugat-Zselici Vadászterület	Bőszénfa
404	354720	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Kelet-Zselici Vadászterület	Kaposvár
405	353510	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Sefag Zrt. Segesd	Segesd
405	356110	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Barcs	Barcs
405	356511	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt Lábodi Vadászerdészete	Lábod
405	356521	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Mike és Környéke Földtulajdonosai Vt.	Mike
405	356060	SOMO	4 - természetvédelmi	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Pécs
406	500460	BARA	2 - génállomány megőrzési	Szentgyörgyvölgy Farm Mg. Ker. és Idegenforg. Kft.	Budapest
407	504910	BARA	2 - génállomány megőrzési	Bóly ZRT	Bóly
409	451210	TOLN	2 - génállomány megőrzési	Gemenc Zrt.	Baja
410	353121	SOMO	3 - oktatási-kutatási	Fauna-Jagd Kft.	Libickozma
501	100110	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Három Fenyő Vadásztársaság	Várbalog-Albertkázmérpuszta
501	100120	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Lajta-Mosonszolnok Földtulajdonosi Közösség	Mosonmagyaróvár
501	100140	GYOR	3 - oktatási-kutatási	Lajta Hanság Zrt.	Mosonmagyaróvár
501	100210	GYOR	4 - természetvédelmi	Felső-szigetközi Vadászszövetség	Mosonmagyaróvár
502	103850	GYOR	4 - természetvédelmi	Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	Sarród
503	150510	VAS	3 - oktatási-kutatási	Alpokaljai Vadászati Közösség VT.	Kőszeg
505	200220	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Földtulajdonosok Vadászati Közössége	Letenye-Gosztola
505	200510	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa-Bánokszentgyörgy-Leteny
506	203700	ZALA	3 - oktatási-kutatási	Kanizsa-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa
506	202850	ZALA	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
507	303510	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Cuhai Vén Róka Vadásztársaság	Borzavár
507	303610	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Királykúti Vadásztársaság	Zirc
507	303730	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Magas-Bakony Vadgazdálkodás Sport- és Környez	Csesznek
507	303860	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Kabhegy 2004 Nonprofit Kft.	Pétfürdő
507	303880	VESZ	2 - génállomány megőrzési	VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	Veszprém
507	304210	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	Budapest
511	404550	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
512	252810	KOMA	3 - oktatási-kutatási	Gyarmatpusztai FVK	Bajna
512	252920	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
512	253310	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
513	303360	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	303950	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	304050	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak

Magyarország vadgadálkodási tájegységei

A vadaskertek száma a vadgazdálkodási egységekben

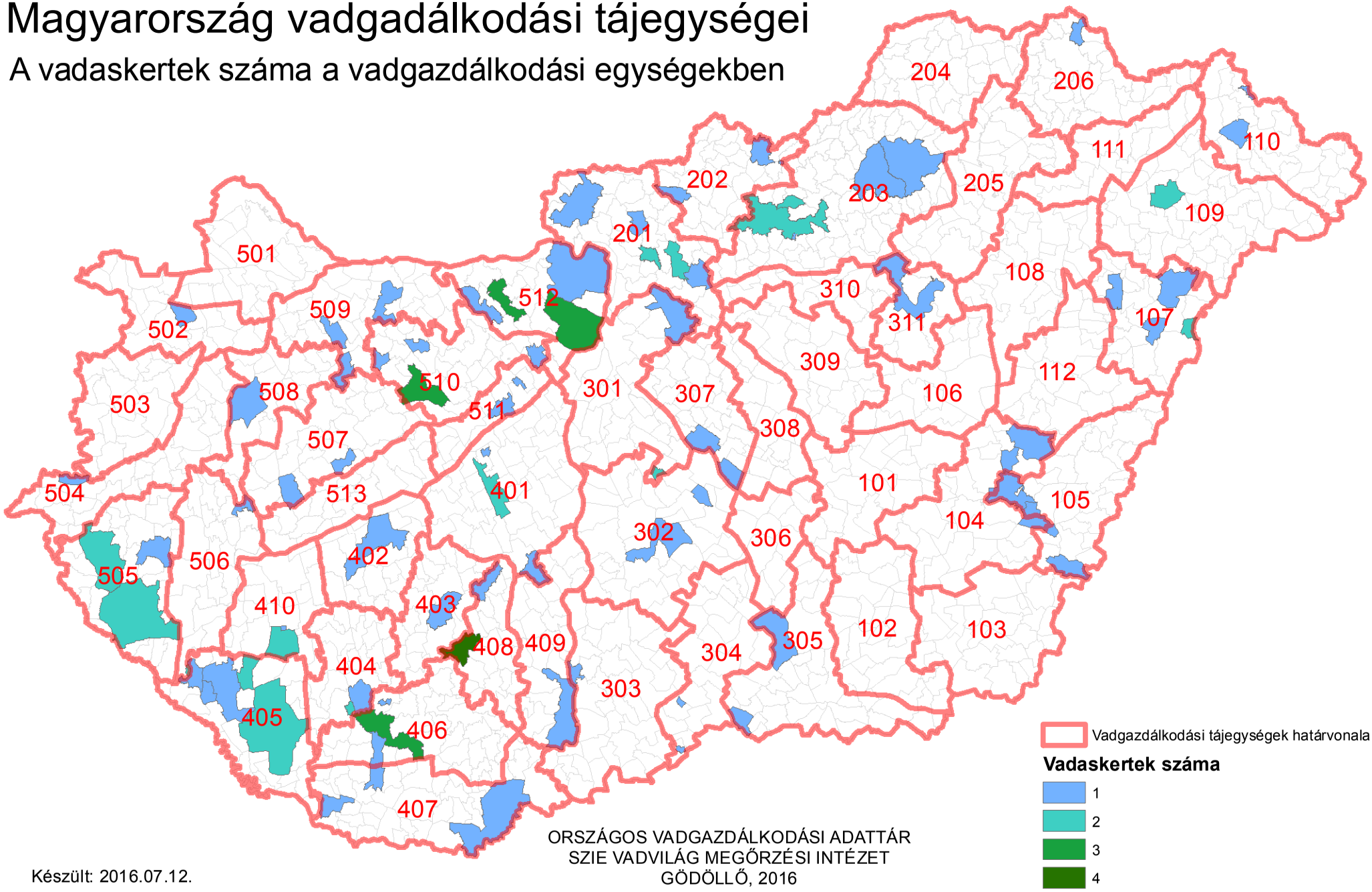

Készült: 2016.07.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2016.09.10.

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
104	950450	Füzesgyarmati Vt.	Füzesgyarmat	Füzesgyarmati dámoskert	190.00		X			
104	950750	Töviskesi Vt.	Szeghalom	Töviskesi vaddisznóskert	120.00				X	
104	956650	Hidashát-Bélmegyer Vadgazdálkodási Társaság	Bélmegyer	Bélmegyer-Vadas-i vaddisznó és muflon kert	200.25				X	X
105	951212	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Szeged	Körösladányi vaddisznóskert	418.00				X	
107	900930	Nyírerdő ZRT.	Nyírabony-Gúthpuszta	Nyírmártonfalvai vaddisznóskert	204.64				X	
107	903050	Nyírerdő ZRT.	Haláp	Monostorpályi vaddisznóskert	478.70				X	
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Magoskereszti vegyesvadas kert	425.90		X		X	X
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Csikóslaposi vaddisznóskert	335.00				X	
201	553260	Cserháti Szent Hubertus Vt.	Balassagyarmat	Alsópetényi vadaskert	210.20				X	X
201	570450	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Honti muflonoskert	297.00					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Püspökszilágyi muflonkert	201.50					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Kisnémedi vaddisznóskert	269.60				X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Galgamácsai vegyes nagyvadas kert	282.60	X			X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Kálló-Galgamácsai vaddisznóskert	439.30				X	
201	571750	Virágospuszta Vt.	Kartal	Dámkert	209.39		X			
202	550110	Bárna Vad KFT	Bárna	Bárnai vadaskert	231.90	X	X	X	X	X
202	550210	Salgótarjáni FTK, Ipoly Erdő Zrt. Salgótarjáni Erdészete	Kazár	Kazári vaddisznóskert	275.60				X	
202	552520	Nyugat-Cserhát Vt.	Cserhátsurány	Cserhátsurányi vadaskert	210.00				X	X
203	652350	Északerdő Zrt.	Kisgyőr	Kisgyőr-Mocsolyás, dámoskert	119.80		X			
203	700650	Egererdő Zrt.	Szilvásvárad	Szilvásváradi vadaskert	284.90				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Baláta vadaskert	228.71				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Keselyű fészek vaddisznóskert	254.82				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Kisnána	Verpeléti vadaskert	1183.90				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Gyöngyössolymos	Gyöngyössolymosi (Mátrafüredi) vadaskert	348.30				X	X
203	701850	Mátra- Hunting Kft.	Pálosvörösmart	Tekeres(Abasári) vadaskert	253.90	X			X	X
206	659400	Táltosok Vt	Füzérkomlós	Szonta Safari vegyesvadas kert	511.43	X	X	X	X	X
301	572850	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Isaszegi vaddisznóskert	880.00	X			X	
301	579350	SAE Sarlóspuszta Agrár- Erdész Kft.	Tatárszentgyörgy	Sarlóspusztai vaddisznóskert	203.27				X	
302	601410	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Kecskemét-Hetényegyháza	Nyíri-erdei vadaskert	1235.20		X	X	X	
303	607320	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Hajós	Hajósi vaddisznóskert	462.30				X	
303	607330	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Dusnok, Lenes	Lenesi vaddisznóskert	453.30				X	
304	607251	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Tompa	Mélykút-Tinójárás vegyesvadas kert	606.00		X		X	
304	607252	Kunbajai Vadaskert Vt.	Bácsalmás	Bácsszöllős-Kunbajai vadaskert	601.00	X	X	X	X	
305	800660	Kisteleki Vt.	Kistelek		216.34				X	X
305	801710	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Ásotthalom	Ásotthalmi vaddisznóskert	687.30		X		X	
307	578550	Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Szolnok	Pusztavacsi vegyesvadas kert	500.90		X		X	
307	579460	Vadker Kft. / Nefag Zrt. / Csókáserdei Vt.	Szolnok	Nagykőrösi vegyesvadas kert	676.10		X		X	
311	703610	Tepélypusztai Vadászati Társaság	Mezőtárkány-Tepélypuszta	Besenyőteleki vadaskert	274.00				X	X
401	403950	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Belsőbárándi vadaskert	155.67				X	
401	403970	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Táci vadaskert	404.70				X	
401	403970	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Soponyai (Csiripi) vaddisznóskert	436.00		X	X	X	
401	450610	Gyulaj Zrt. Németkér TK	Pincei Erdészet	Kistápéi vaddisznóskert	267.00				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Tótokilapi vaddisznóskert	258.20				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Kereki vaddisznóskert	211.50				X	
402	350730	Revír Vt.	Siófok	Kási vaddisznóskert	210.60				X	
403	454400	Gyulaj Zrt. Tamási	Tamási	Gyulaji dámrezervátum	7376.00		X		X	
404	354710	SEFAG Zrt. Nyugat Zselic	Kaposvár	Sásostói vaddisznóskert	299.20				X	
404	354720	SEFAG Zrt. Kelet Zselic	Kaposvár	Tótfalusi vaddisznóskert	186.90				X	
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vadászkert	805.81	X	X			X
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vaddisznóskert	399.00				X	
405	353310	SEFAG Zrt. Iharos	Iharos	Ciperesi vaddisznóskert	300.00				X	
405	353450	Kaszó Zrt.	Kaszó	Iharosi vaddisznóskert	250.00				X	
405	353460	Újmajori Vt.	Csurgó	Újmajori vaddisznóskert	322.20				X	
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Lapodi dámoskert	128.60	X	X			X

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Csöpröndi vaddisznóskert	249.00				X	
406	500350	Királykút Vt.	Szászvár	Királykúti vegyesvadaskert	506.99	X	X	X	X	X
406	500411	Szentgyörgyvölgy Farm Kft.	Budapest	Gödrei vegyesvadas kert	762.40	X	X		X	X
406	501110	Mecseki Erdészeti Zrt.	Pécs	Sasréti vegyesvadas kert	800.00	X		X	X	X
406	501151	Mecsekerdő Zrt.	Pécs	Sasréti vaddisznóskert	400.00				X	
406	501570	Bükkösd Bikkmány	Bükkösd	Bükkösd	526.40	X	X	X	X	X
407	504910	Bólyi Mg. Termelő és Szolg. Zrt.	Bóly	Békáspusztai vaddisznóskert	301.34				X	
408	453410	Gyulaj Zrt. Pincehely TK	Nagyszékely	Nagyszékelyi vadaskert	701.20	X	X		X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csurgó	Csurgói vaddisznóskert	716.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert I.	387.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert komplexum	747.10				X	
408	453710	Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.	Papd	Papdi vadaskert	228.78				X	
409	451210	Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Baja	Gemenci vadászterület	13298.10	X		X	X	
410	353121	Fauna Jagd Kft	Nagybajom	Háromházi vaddisznóskert	312.20				X	
410	356610	Dél Dunántúli Fauna Vt.	Nagybajom	Csikóta vaddisznóskert	216.00				X	
502	104750	Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.	Győr	Gálici vaddisznóskert	300.00				X	
504	153650	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Szombathely	Gasztony-Csákánydoroszlói vaddisznóskert	524.90	X	X	X	X	
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Bánokszentgyörgyi dámoskert	92.20		X			
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Homokkomárom-Zsigárdi vaddisznóskert	205.70				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Kerkakutasi vaddisznóskert	237.50				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Hernyéki vaddisznóskert	329.00				X	
505	201250	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Pölöskei vaddisznóskert	210.30				X	
506	203700	SEFAG Zrt.		Liszói vadaskert	624.85	X	X	X	X	
506	203700	Kanizsa Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa	Sági vadaskert	621.93	X	X	X	X	X
507	303150	Bakonyerdő Zrt.	Pápa	Sáskai vaddisznóskert	416.20				X	
507	303890	Koronás Szarvas Kft	Pétfürdő	Koronás Szarvas Kft	3891.40	X	X	X	X	X
508	301250	Marcal-Bitvaközi Vt.	Pápa	Dabronyi vaddisznóskert	248.10				X	
509	102050	Kisalföldi Erdőgazdaság	Győr	Sokorópátkai-Ravazdi vaddisznóskert	247.20				X	
509	105800	Bakonyi Erdészeti és Faipari Zrt.	Pápa	Gici vaddisznóskert	322.60				X	
510	250750	Feketevíz Vt.	Győr	Rédei vegyesvadas kert	522.10	X	X		X	
510	251850	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Császári vadaskert	216.32	X	X		X	X
510	253550	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Dolinai vadaskert	366.00				X	
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Fehérvárcsurgói vadas kert	1197.00	X		X	X	X
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Tímári vegyesvadas kert	972.00	X	X	X	X	
510	400351	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Vadhányási vadaskert	510.00	X		X	X	
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Vérti vegyesvadas kert	970.55	X	X	X	X	X
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Ginzai vadaskert	291.16				X	X
511	403550	Tradicionális Vt.	Budapest	Lovasberényi vaddisznóskert	338.30				X	
511	404510	VADEX Mezőf. Zrt.	Vál	Váli vegyesvadas kert	653.00	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Muflonkert (Bagolyhegyi vadaskert)	122.50					X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Történelmi kert	322.80	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Rókási vaddisznóskert	300.80	X		X	X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budakeszi-Páty vegyes nagyvadas fotó szafari és vadaskert	1745.00	X	X		X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Postaréti vadaskert					X	
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budapest-Budakeszi vegyes nagyvadas vadaskert	336.00	X	X	X	X	X

Az agrárminiszter

12/2018. (VII.3) AM rendelete

az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

4. melléklet a 12/2018. (VII.3) AM rendelethez

A vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati irányelvei

Az elejtés szakszerűtlenségének minősítése során, a táblázatokban részletezett hibapont megítélése a megadott trófeajellegek együttes értékelésével kell végezni, a hibapont besoroláshoz minden paraméternek teljesülnie kell!

I. A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei az 501. számú Hanság-mosoni, 502. számú Vas-soproni-síksági, 509. számú Bakonyalja-komáromi, 510. számú Vértes-hegységi, 511. számú Velencei, 512. számú Dunazugi, 513. számú Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységekben					
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Trófea tö-meg lega-lább(kg)**	**Szárhossz legalább (cm)**	**Főág hossza legalább (cm)**	**Jellege**
1	**1.** (2.)	1,3	25	-	szabályos
	2. (3.)	2,8	50	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,0	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,5	75	20	szabályos, min. 3-as koronák, koronákban min. 2 db 10 cm-es ággal, esetleg egyik oldalon villával, villában min. 20 cm-es ágakkal
	6.-7. (7.-8.)	6,2	85	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	8,0	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
2	**1.** (2.)	1,7	35	-	szabályos, egyéb ág
	2. (3.)	3,2	55	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,6	65	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,8	80	20	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	6,8	90	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	9,2	100	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal
3	**1.** (2.)	2,2	45	-	szabályos, egyéb ág, vagy korona
	2. (3.)	3,6	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	4,0	70	20	szabályos, min. 20 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	5,2	80	25	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	7,2	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, min. 15 cm-es koronaágakkal
	8.-9. (9.-10.)	9,5	100	35	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal

Az Észak-Dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett

a) az a szarvasbika, amely elérte a 11. éves életkort, agancsa szabályos főágakkal (szemág, középág), és a minimum 3-as koronákban összesen legalább 5 db hosszú (15 cm-t meghaladó) ággal vagy kehelykoronával rendelkezik, az agancs tömege meghaladja a 8,50 kg-ot,

b) az 505. számú Zalai-dombsági és 506. számú Zala-kisbalatoni vadgazdálkodási tájegységekben érett az a szarvasbika, amely elérte a 12. éves életkort, agancsa szabályos főágakkal (szemág, középág), és a minimum 3-as koronákban összesen legalább 5 db hosszú (15 cm-t meghaladó) ággal vagy kehelykoronával rendelkezik, az agancs tömege meghaladja a 8,50 kg-ot.

III. Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei

Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei az 501. számú Hanság-mosoni, 502. számú Vas-soproni-síksági, 507. számú Bakonyi, 508. számú Marcal-medencei, 509. számú Bakonyalja-komáromi, 511. számú Velencei, 512. számú Dunazugi, 513. számú Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységekben				
Hibapont	**Felrakás** (bak kora)	**Trófea tömeg legalább (g)**	**Ágak hossza legalább (cm)**	**Általános jelleg**
1	**1.** (1)	150		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	200	2	szabályos hatos
	3. (3)	270	3	szabályos hatos
	4. (4)	320	4	szabályos hatos
	5. (5)	360	5	szabályos hatos
2	**1.** (1)	200		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es, villás, tompa ágvég
	2. (2)	270	2	szabályos hatos
	3. (3)	330	3	szabályos hatos
	4. (4)	380	4	szabályos hatos
	5. (5)	430	5	szabályos hatos
3	**1.** (1)	250		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	300	3	szabályos hatos
	3. (3)	380	4	szabályos hatos
	4. (4)	430	5	szabályos hatos
	5. (5)	480	5	szabályos hatos

Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

Ádámfi, T. (1976): Vadállománybecslés. MAVOSz füzetek. Magyar Vadászok Országos Szövetsége, Budapest

Bencze, L. (1966): Vadgazdálkodástan. Erdészeti technikusok tankönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1972): Vadgazdálkodásunk természeti adottságai. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1979): A vadállomány fenntartásának lehetőségei. A vadászati ökológia alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest

Berdár, B. (szerk.) (1983): Az őz és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Beregi, A. (2011): Vadegészségtan. Jegyzet vadgazda mérnök szakos hallgatók részére. Vadvilág Megőrzési Intézet, Szent István Egyetem, Gödöllő

Bicsérdy, Gy., Egri, B., Sugár, L. és Sztojkov, V. (2000): Vadbetegségek. Sugár, L. (szerk.). Mezőgazda Kiadó, Budapest

Bod, L. (1994): A somogyi szarvas. Lipták Vadászati és Kereskedelmi Bt., Balatonfenyves, Kaposvár

Csányi, S. (2007): Vadbiológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Heltai, M. (szerk.) (2010): Vadbiológiai olvasókönyv. Szemelvények a vadbiológia új eredményeiről a Vadvilág Megőrzési intézet munkatársainak ismeretterjesztő cikkei alapján. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Majzinger, I. (2018): Az őz: ökológia és alkalmazkodó gazdálkodás. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő

Csányi, S. és Mátrai, K. (1988): Őzállományok ökológiája. A nemzetközi őzkutatások eredményei. Csányi, S. (szerk.). Állami Gazdaságok Országos Egyesülése, Vadgazdálkodási Bizottság, Budapest

Demeter, A. és Kovács, Gy. (1986): Állatpopulációk nagyságának és sűrűségének becslése. Bernát, G. (szerk.). Korunk tudománya. Akadémiai Kiadó, Budapest

Faragó, S. (1995): Mezei és vizi élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem. Erdőmérnöki Kar. Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Faragó, S. (szerk.) (2007): Magyar vadász enciklopédia. Totem Kiadó, Budapest

Faragó, S. (szerk.) (2012): A LAJTA Project. Egy tartamos mezei vad és ökoszisztéma vizsgálat 20 éve. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron

Faragó, S., Dittrich, G., Faludiné Blickle, B., Gosztonyi, L., Jánoska, F., Kolics, L., Mohácsi, S. és Papp, S. (2013): Program a fogoly (*Perdix perdix*) védelmére Magyarországon. Magyar Apróvad Közlemények, 11: 167-202

Faragó, S. és Náhlik, A. (1997): A vadállomány szabályozása. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Farkas, D. (2004): Nézd és lásd! Kézikönyv az őzről. Szekszárdi Nyomda Kft., Szekszárd

Feiszt, O. és Varga, E. (2016): A zalai gímszarvas. Zalai Gímszarvasért Alapítvány

Heltai, M. (2002): Emlős ragadozók magyarországi helyzete és elterjedése. PhD értekezés, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Szent István Egyetem, Gödöllő

Heltai, M. (2004): Élőhelyfejlesztés és -javítás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (szerk.) (2010): Emlős ragadozók Magyarországon. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Heltai, M. (2014): Élőhelyfejlesztés mezőgazdasági területeken. Jegyzet vadgazda mérnöki szakos

hallgatók részére. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (2018): Az aranysakál állományával való gazdálkodás problémái. Nimród Vadászújság, 106 (5): 12-13

Heltai, M. és Lanszki, J. (2015): Az aranysakálról röviden, de tényszerűen. Nimród Vadástújság, 103 (5): 16-17

Heltay, I. (1989): A róka ökológiája és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Heltay, I. és Kabai, P. (szerk.) (2006): Hivatásos vadászok kézikönyve. I-II. Országos Magyar Vadászkamara, Budapest

Kőhalmy, T. (1990): Vadgazdálkodás. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Kőhalmy, T. (1995): Vadbefogás, vadtelepítés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron

Kőhalmy, T. (szerk.) (1995): Vadászati enciklopédia. Mezőgazda Kiadó, Budapest, (1. kiadás)

Kőhalmy, T. (1995): Erdei élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Kőhalmy, T., Mészáros, K. és Völgyi, L. (2002): A vad által és a vadban okozott károk, valamint a vadászati kár. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron

Kovács, Gy. és Heltay, I. (1985): A mezeinyúl. Ökológia, gazdálkodás, vadászat. Hubertus Bt. és a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiadványa, Budapest (2. kiadás)

Majzinger, I. és Csányi, S. (2017): Útmutató az adatokon alapuló mezei nyúl gazdálkodáshoz. Szent István Egyetemi Kiadó, Hódmezővásárhely — Gödöllő. 70pp.

Mátrai, G. (1980): A muflon és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Mátrai, G. (2004): Erdei élőhelyfejlesztés. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Mátrai, G. (2004): Vadföld- és legelőgazdálkodás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Nagy, E. (1984): A fácán és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Náhlik, A. (szerk.) (2014): A vaddisznóállomány helyzete és a gazdálkodás perspektívái Magyarországon. NYME Kiadó, Sopron

Páll, E. (szerk.) (1985): A gímszarvas és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Páll, E. (2001): A vaddisznó. Nimród Vadászakadémia. 8. kötet. Nimród Alapítvány, Budapest

Sárkány, P. és Vallus, P. (szerk.) (1971): A vadászat kézikönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szabolcs, J. (1975): A dámvad. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2., átdolgozott kiadás)

Szederjei, Á. (1963): A vad etetése, óvása, befogása. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. és Studinka, L. (1962): Nyúl, fogoly, fácán. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1959): Őz. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1965): Szarvas. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2. kiadás)

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): A csapdázás elmélete és gyakorlata. Vad-Ész Mérnökiroda Bt., Gödöllő

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): Ragadozógazdálkodási stratégia - a jövő lehetőségei. Magyar Apróvad Közlemények, 6: 59-78

Szunyoghy, J. (1963): A magyarországi szarvas. Kandidátusi értekezés, Természettudományi Múzeum, Budapest